

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων

3^Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

3^Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

**3^Η ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

Για τη σύνταξη της 3ης Ετήσιας Έκθεσης για την βία κατά των γυναικών συνεργάστηκαν οι οργανικές μονάδες της ΓΓΔΟΠΙΦ: α. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών β. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και γ. Αυτοτελές Τμήμα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας με την εξής ομάδα εργασίας:

- Αγγελική Παπάζογλου, Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών
- Βασιλική Σαΐνη, στέλεχος του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολλαπλών Διακρίσεων
- Ισμήνη Σιούλα-Γεωργουλέα, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Δημήτρης Σγουρινάκης, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Χριστίνα Αγορίτσα, στέλεχος του Αυτοτελούς Τμήματος Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
- Στέλλα Παλαιολόγου, στέλεχος Τμήματος Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών
- Ευφροσύνη Σπανέα, στέλεχος ψυχολογικής υποστήριξης ΣΚ Αθήνας
- Χριστίνα Παπαδημητρίου, στέλεχος κοινωνικής υποστήριξης ΣΚ Αθήνας
- Κατερίνα Πολιτσίδου, συντονίστρια Γραμμής SOS 15900
- Ράνια Καμπλέρη, σύμβουλος Γραμμής SOS 15900
- Αικατερίνη Μπαρτζώκα, στέλεχος του Τμήματος Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Μαρία Χιώτη, στέλεχος του Τμήματος Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Αμαλία Σαρρή, στέλεχος του Τμήματος Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Ευαγγελία Μότσκο, εξωτερική συνεργάτιδα, σύμβουλος σε θέματα Διαχείρισης Πληροφοριών για την Έμφυλη Βία της UNICEF
- Ελευθερία Καραγιώργη, Ειδική συνεργάτιδα σε θέματα ισότητας των φύλων της Έγπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Associate Liaison Expert on Gender Equality)
- Κατερίνα Δρούγα, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Ερευνών και Υλοποίησης Προγραμμάτων, ΚΕΘΙ
- Ρούλα Παπαρούνη, Στέλεχος στο Γραφείο Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων, ΚΕΘΙ

Ιδιαίτερο γραφείο Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων:

- συμμετείχε με παρατηρήσεις η Ουρανία Παπαδοπούλου, συνεργάτιδα του ιδιαίτερου γραφείου της Υφυπουργού Κοινωνικών και Εργασίας

Ιδιαίτερο γραφείο Γενικής Γραμματέως Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων:

- συμμετείχε με παρατηρήσεις η Αικατερίνη Π. Γκούνη

Τον συντονισμό της συγγραφικής ομάδας είχε η Αγγελική Παπάζογλου.

Την επιμέλεια του κειμένου της Έκθεσης έκανε η Βασιλική Σαΐνη.

Γραφιστική επιμέλεια έγινε από το Γραφείο KAMBILI adv κατόπιν ανάθεσης από την Έγπατη Αρμοστεία

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ**

Δραγατσανίου 8, Αθήνα Τ.Κ. 10559

T: 214 4055 220 & 221 & 251

E: info@isotita.gr

W: www.isotita.gr, www.womensos.gr

FB: Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Η εικόνα του εξωφύλλου είναι licence free

Αθήνα 2021

Η παρούσα έκδοση απαγορεύεται να διατεθεί σε ιδιώτες προς πώληση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18 του Ν. 3469/2006.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Συντομογραφίες	
Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπάλληλων	ΑΔΕΔΥ
Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων	Α.Ε.Ι.
Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων	Α.Σ.Ε.Ι.
Centers for Disease Control and Prevention	CDC
Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας	ΓΣΕΕ
Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας	ΔΕΠΙΣ
Δημοτική Κοινοφελή Επιχείρηση Θήβας	ΔΗΚΕΘ
Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης	Δ.Υ.Π.Α
Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού	Δ.Ε.Π.
Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης	ΔΟΜ
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης	ΕΚΔΔΑ
Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την προστασία θυμάτων εμπορίας ανθρώπων	ΕΜΑ
Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού	ΕΕΠ
Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού	ΕΤΕΠ
Ελληνική Αστυνομία	ΕΛ.ΑΣ
Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία	ΕΑΒ
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης	ΕΕΤΑΑ
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων	ΕΣΔΙΦ
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης	ΕΚΚΑ
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)	ΕΚΚΕ
Ελληνική Αστυνομία	ΕΛΛΑΣ
Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.)	ΕΔ.Π
Ευρωπαϊκή Ένωση	ΕΕ
European Institute for Gender Equality	EIGE
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	ΕΚ
Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings	GRETA
Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence	GREVIO
Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος	ΚΕΔΕ
Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας	ΚΕΘΙ
Κέντρο Ένωσης Δήμων Ελλάδας	ΚΕΔΕ
Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας	ΚΜΟΠ
Κέντρο Μελετών Ασφάλειας	ΚΕΜΕΑ
Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης	ΚΥΤ

Λεσβία, Ομοφυλόφιλος, Αμφιφυλόφιλος, Τρανς, Queer, Ίντερσεξ άτομα, Ασέξουαλ	ΛΟΑΤΚΙΑ
Μη Κυβερνητικός Οργανισμός	ΜΚΟ
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	ΜΜΕ
Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	FRA
Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη	ΟΑΣΕ
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	ΟΗΕ
Ξενώνες Φιλοξενίας	ΞΕ
Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας	ΠΟΥ
Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας	ΠΕΠΙΣ
Ποινικός Κώδικας	ΠΚ
Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών	ΣΕΒ
Σύνδεσμο Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος	ΣΕΓΕ
Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της ενδοοικογενειακής βίας	Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης
Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών	CEDAW
Συμβουλευτικά Κέντρα	ΣΚ
Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες	Υ.Α.
Υπουργείο Εξωτερικών	ΥΠΕΞ
United Nations Children's Fund	UNICEF

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	15
A. Νομοθετικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.....	16
B. Νομοθετικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο.....	20
ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΓΔΟΠΙΦ	25
A. Μορφές βίας κατά των γυναικών.....	26
Σεξουαλική βία.....	27
B. Ο φορέας.....	42
1. Δράσεις για την πρόληψη, αντιμετώπιση και καταπολέμηση της έμφυλης βίας στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΣΔΙΦ 2025-2021	43
2. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	50
3. Δράσεις συντονισμού	53
4. Διεθνής και Ευρωπαϊκή Συμβολή.....	54
5. Ειδικές δράσεις.....	56
6. Δράσεις των δομών του δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ	58
Γ. Πρωτοβουλίες για την πρόληψη, αντιμετώπιση και εξάλειψη της Σεξουαλικής και ηθική παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας.....	74
Δ. Εθνικός Μηχανισμός για την Ισότητα των Φύλων	82
1. ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΘΙ)	82
2. ΔΕΠΙΣ-ΠΕΠΙΣ.....	87
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	103
A. Παρατηρητήριο: Δείκτες για τη Βία κατά των Γυναικών.....	104
B. Στατιστικά στοιχεία από το δίκτυο δομών	131
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	157
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	158
Ξενόγλωσσες.....	158
Ελληνόγλωσσες.....	161
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	166
Παράρτημα 1	167
Παράρτημα 2	172

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κα Μαρία Συρεγγέλα

Φέτος για 3η συνεχόμενη χρονιά παρουσιάζεται η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών αποτυπώνοντας τις αυξανόμενες προσπάθειες της ελληνικής πολιτείας να προλάβει αλλά και να αντιμετωπίσει το φαινόμενο της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Απέναντι στη βία που καταπατά τα δικαιώματα των γυναικών στεκόμαστε με αποφασιστικότητα, με συγκεκριμένη στρατηγική. Καθημερινά αγωνιζόμαστε τόσο για να προστατεύσουμε τις γυναίκες από τη βία όσο και για να τις στηρίξουμε εάν την έχουν βιώσει. Υλοποιούμε σειρά ολιστικών δράσεων και σχεδιάζουμε νέες για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας.

Το όραμα για την εξάλειψη της έμφυλης βίας είναι σύνθετο και δύσκολο, μέρα με τη μέρα όμως υλοποιούνται όλο και πιο συστηματικά σημαντικά βήματα με συγκεκριμένη στρατηγική και δράσεις. Η 3η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών επικεντρώνεται στη σεξουαλική βία. Ως σεξουαλική βία ορίζεται κάθε σεξουαλική πράξη, κάθε απόπειρα αυτής, κάθε σεξουαλικό σχόλιο ή άγγιγμα χωρίς την εκούσια και ελεύθερη συναίνεση του θύματος.

Το 2021, το ελληνικό κίνημα #MeToo έκανε την εμφάνισή του στη χώρα μας, αποκαλύπτοντας πλήθος περιστατικών σεξουαλικής βίας με βάση το φύλο. Οι αποκαλύψεις αυτές ξεκίνησαν από δημόσια πρόσωπα δείχνοντας πώς μπορεί να συμβεί στο κάθε κορίτσι και στην κάθε γυναίκα, ενθαρρύνοντας με αυτό τον τρόπο κι άλλες να μιλήσουν. Όπως και διεθνώς έτσι και στη χώρα μας, μέσα από το κίνημα αυτό αυξήθηκε αισθητά η ανάγκη τόσο η κοινωνία όσο και η πολιτεία να αναλογιστούν ακόμα πιο σοβαρά το φαινόμενο της σεξουαλικής βίας και να αυξήσουν την κινητοποίηση τους για την καταπολέμηση του.

Η ενδυνάμωση των γυναικών θυμάτων βίας είναι εξίσου σημαντική με την προστασία τους. Για αυτό και με γνώμονα το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, προκρίνεται, μεταξύ άλλων ως άξονας προτεραιότητας, η «Πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας» με πλήθος δράσεων που ξεκινώντας από το πλαίσιο του σχολείου επεκτείνονται σε όλους τους τομείς της ζωής.

Στόχος των δράσεων είναι η θωράκιση του κοινωνικού μας συστήματος. Το ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ είναι 24 ώρες 7 ημέρες την εβδομάδα δίπλα σε κάθε γυναίκα, σε κάθε κορίτσι θύμα βίας με την τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες Φιλοξενίας ανεξαρτήτως εθνικότητας, οικονομικών κριτηρίων, μορφωτικού επιπέδου ή άλλων κριτηρίων. Παράλληλα, έχουμε προχωρήσει σε πλήθος σημαντικών αλλαγών στη νομοθεσία όσο και στις πρακτικές που ακολουθούνται στη χώρα μας όπως η κύρωση της Σύμβαση 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, η εφαρμογή του νόμου 4808/2021 για την Προστασία της Εργασίας. Όλα αυτά συντελούν στη διαμόρφωση ενός πυκνού συστήματος προστασίας των θυμάτων και τιμωρίας των ενόχων.

Η φετινή έκθεση δημοσιεύεται εν μέσω συνεχών καταγγελιών για πράξεις ή απόπειρες σεξουαλικής κακοποίησης τόσο σε παιδιά όσο και σε γυναίκες. Ο αυξανόμενος αριθμός αποκαλύψεων τέτοιων περιστατικών είναι απόδειξη πως το τόσο σοβαρό αυτό ζήτημα δεν αποτελεί πλέον ταμπού για την Ελλάδα του 2022. Η πολιτεία είναι εδώ να ακούσει κάθε γυναίκα, θύμα σεξουαλικής βίας ή οποιασδήποτε άλλης μορφής βίας, να την υποστηρίξει και να την βοηθήσει με πράξεις. Και η κοινωνία όμως δείχνει αποφασισμένη να δράσει. Να μην αφήνει να συγκαλύπτονται περιστατικά βίας, να μην επιτρέπει να ντρέπεται κανείς παρά μόνο οι ένοχοι.

Η προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών, που είναι ανθρώπινα δικαιώματα, είναι καθήκον όλων μας για τις μελλοντικές γενιές. Η ενεργή στάση του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η δράση της κοινωνίας των πολιτών και η συνεργασία μεταξύ των φορέων συμπληρωματικά με την αφύπνιση της κάθε μίας και του καθενός από εμάς είναι καθοριστικά για την αντιμετώπιση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Πρέπει λοιπόν όλοι μαζί να δημιουργήσουμε την κοινωνία όπου κάθε κορίτσι και κάθε γυναίκα θα ζει ελεύθερη, απαλλαγμένη από το φόβο, τη βία και κάθε είδους παρενόχληση.

Μαρία Συρεγγέλα

*Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
αρμόδια για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια
και την Ισότητα των Φύλων*

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα ΔΟΠΙΦ κας Καλυψώς Γούλα

Τον Νοέμβριο του 2020, δημοσιεύτηκε από τη ΓΓΔΟΠΙΦ η 1η Ετήσια έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών, σε μια προσπάθεια ολοκληρωμένης παρουσίασης του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών και αποτύπωσης των δράσεων που υλοποιούνται σε θεσμικό επίπεδο για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου τούτου.

Δύο χρόνια μετά, η πανδημία έχει επηρεάσει καθοριστικά την αύξηση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας. Η δημοσιοποίηση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας παρουσιάζει αυξητική τάση ενώ τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες και αλληπάλληλων περιστατικών δολοφονιών γυναικών από συζύγους και συντρόφους. Από τον Νοέμβριο 2018, και τη δολοφονία της Ελένης Τοπαλούδη στη Ρόδο, άρχισε να εμφανίζεται ο όρος «γυναικοκτονία» στο δημόσιο διάλογο. Η «γυναικοκτονία», όρος της κοινωνιολογίας, αναφέρεται σε εγκλήματα τα οποία στρέφονται κατά του γυναικείου φύλου, με σεξιστικά κίνητρα και εμφορούνται από πατριαρχικές αντιλήψεις. Θύματα είναι γυναίκες, ακριβώς επειδή είναι γυναίκες. Η θανατηφόρα βία κατά των γυναικών ως ακραία μορφή έμφυλης βίας αποτελεί μείζον κοινωνικό ζήτημα, μας αφορά όλες και όλους, και καλούμαστε να επιδεικνύουμε μηδενική ανοχή στην έμφυλη βία.

Έτσι, και το 2022 αναδείχθηκε ο καθοριστικός ρόλος των θεσμικών μηχανισμών, των οποίων καταστατική αρχή είναι να διασφαλίζουν ότι τα θύματα γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και ότι μπορούν να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.

Στο πλαίσιο αυτό, μέσα στις δράσεις που ανέλαβε η ΓΓΔΟΠΙΦ ήταν η ευρύτερη προβολή της 24ωρης τηλεφωνικής γραμμής SOS 15900, προκειμένου τα θύματα να ενημερωθούν και να αναζητήσουν βοήθεια, καθώς και η υποστήριξη και καθοδήγηση για να σπάσουν τον κύκλο της βίας. Το ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ το οποίο διαθέτει 44 Συμβουλευτικά Κέντρα και 19 Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών και των παιδιών τους, λειτούργησε και εξακολουθεί να λειτουργεί προκειμένου να στηρίξει έμπρακτα τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας. Συγχρόνως, με τον ν. 4808/2021

για την Προστασία της Εργασίας, που επικύρωσε τη Σύμβαση 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, διασφαλίστηκε η ύπαρξη ενός συνεκτικού και σύγχρονου πλαισίου για την πρόληψη, την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση της βίας και παρενόχλησης στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας το οποίο σέβεται, προωθεί και διασφαλίζει το δικαίωμα κάθε προσώπου σε έναν κόσμο εργασίας χωρίς βία και παρενόχληση, ενισχύοντας θεσμικά τον ρόλο της Επιθεώρησης Εργασίας.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ισότητας των Φύλων (2021-2025) βάσει του οποίου διαμορφώνονται οι τομεακές πολιτικές, επισημαίνει την αναγκαιότητα της πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών, θέτοντας τον εν λόγω στόχο ως πρώτο άξονα δράσης, συνθήκη την οποία επιτάσσουν οι αρχές και κατευθύνσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, την οποία εφαρμόζουμε, με την ανάπτυξη και άλλων δράσεων, όπως είναι, για παράδειγμα, η πιλοτική εφαρμογή ενός εργαλείου εκτίμησης του βαθμού επικινδυνότητας εμφάνισης ενδοοικογενειακής βίας και η μελέτη σχετικά με το προφίλ των δραστηριοτήτων ενδοοικογενειακής βίας.

Παράλληλα οι δράσεις της ΓΓΔΟΠΙΦ επεκτείνονται με γνώμονα την προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών που υπόκεινται πολλαπλές διακρίσεις, την ενημέρωση αυτών και την περαιτέρω ενθάρρυνσή τους για την αναζήτηση βοήθειας.

Στο πλαίσιο αυτό για την προστασία των γυναικών που πλήττονται από τον πόλεμο της Ουκρανίας, αναλάβαμε τη δημιουργία ενημερωτικού υλικού στα Ουκρανικά και Ρωσικά, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία καθώς και τη συμπερίληψη στη γραμμή SOS 15900 της δυνατότητας απευθείας διερμηνείας σε Ουκρανικά και Ρωσικά, με τη βοήθεια πολιτισμικής διαμεσολαβήτριας, προκειμένου οι γυναίκες που φιλοξενούνται στη χώρα μας να είναι ενήμερες για την αρωγή του ελληνικού κράτους σε φαινόμενα βίας και κακοποίησης.

Είναι προτεραιότητά μας η διαρκής εξασφάλιση του πλέγματος ασφάλειας και προστασίας για όλες τις γυναίκες, μέσω της συνέχισης διαμόρφωσης πολιτικών που προασπίζουν τα δικαιώματα των γυναικών και συμβάλλουν στην προσπάθεια για μια κοινωνία ουσιαστικής ισότητας, απαλλαγμένη από βία, στερεότυπα και διακρίσεις.

Όμως, η αντιμετώπιση της βίας και των κακοποιητικών συμπεριφορών δεν εξασφαλίζεται μόνο από την ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου ή τη χάραξη πολιτικής. Είναι αναγκαία η συνδρομή της καθεμιάς και του καθενός από εμάς, σε ατομικό και προσωπικό επίπεδο, στα θύματα και στην αποκάλυψη των φαινομένων και στην καταπολέμησή τους.

Καλυψώς Γούλα
Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα ΔΟΠΦ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η 3η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) αποτελεί μέρος της συνεχούς και αδιάλειπτης προσπάθειας της υπηρεσίας για την πρόληψη, αντιμετώπιση, καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών, με περίοδο αναφοράς τον Νοέμβριο 2021 έως τον Οκτώβριο 2022. Στο πλαίσιο αυτό, και ως η εποπτεύουσα αρχή για την παρακολούθηση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, η φετινή έκθεση εστιάζει ιδιαίτερα στο φαινόμενο της σεξουαλικής βίας. Ενώ, περιλαμβάνει, επίσης, την παρουσίαση των εξελίξεων στο θέμα της έμφυλης βίας σε νομοθετικό και πολιτικό επίπεδο, των δράσεων και πρωτοβουλιών της ΓΓΔΟΠΙΦ, καθώς και των φορέων του Εθνικού μηχανισμού για την ισότητα των φύλων¹, καθώς και των στατιστικών στοιχείων του Παρατηρητηρίου Ισότητας και των Δομών του Δικτύου για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Αναλυτικότερα:

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι νομοθετικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην **«πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας»** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως παρουσιάστηκε στις 8 Μαρτίου 2022. Στόχοι της συγκεκριμένης πρότασης Οδηγίας είναι η πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, ώστε να διασφαλιστεί το υψηλό επίπεδο ασφάλειας και η πλήρης άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων εντός της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ίση μεταχείριση και της απαγόρευσης των διακρίσεων μεταξύ γυναικών και ανδρών. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στο **«Ψήφισμα σχετικά με τις επιπτώσεις του πολέμου κατά της Ουκρανίας στις γυναίκες»** το οποίο ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 5 Μαΐου 2022. Μεταξύ άλλων, το Ψήφισμα καταδικάζει σθεναρά τη χρήση της σεξουαλικής βίας και της έμφυλης βίας ως όπλο πολέμου.

Σε εθνικό επίπεδο γίνεται αναφορά στην **τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα και Κώδικα Ποινικής Δικονομίας με τον Ν. 4855/2021**, ο οποίος προβλέπει την αυστηροποίηση διατάξεων που προσβάλλουν τη γενετήσια αξιοπρέπεια και ελευθερία όταν τελούνται σε χώρο εργασίας ή στο πλαίσιο αναζήτησης εργασίας, την αλλαγή του χρόνου έναρξης της παραγραφής των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, όταν τελούνται σε βάρος ανηλίκων και γενικά τον εκσυγχρονισμό των ποινικών διατάξεων και την εναρμόνισή τους με τις ευρωπαϊκές συμβάσεις που ρυθμίζουν τα δικαιώματα προστασίας των ανηλίκων και ενηλίκων θυμάτων εγκληματικής δραστηριότητας. Επίσης στον **Ν. 4947/2022 στο άρθρο 38 (άρθρο 346 στον ΠΚ)** προβλέπεται πλέον η ποινικοποίηση του αδικήματος της **Εκδικητικής Πορνογραφίας**.

Τέλος, στον **Ν. 4957/2022**: «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της

1. Άρθρο 4, Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ 50 Α').

ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις», διευρύνονται οι αρμοδιότητες των Επιτροπών Ισότητας. Επιπλέον, το **άρθρο 177** ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα η εκδήλωση κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης στην εργασία κατά την άσκηση των καθηκόντων και η τέλεση πράξεων που προσβάλλουν τη **γενετήσια ελευθερία**, τη γενετήσια αξιοπρέπεια άλλου προσώπου ή και οποιαδήποτε πράξη οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και η σεξουαλική παρενόχληση.

Το δεύτερο κεφάλαιο ξεκινά με την παρουσίαση των μορφών έμφυλης βίας με εστίαση στη **σεξουαλική βία**. Πιο συγκεκριμένα, ορίζεται η σεξουαλική βία, γίνεται εκτενής αναφορά στις μορφές της και παρουσιάζεται η κουλτούρα του βιασμού όπου η σεξουαλική βία εκδηλώνεται. Εξετάζονται επίσης οι παράγοντες που παρεμποδίζουν ένα θύμα από το να καταγγείλει το έγκλημα του βιασμού και των σεξουαλικών επιθέσεων και γίνεται συνοπτική αναφορά στις επιπτώσεις στην υγεία του θύματος μετά από περιστατικά σεξουαλικής βίας. Επίσης η ενότητα περιλαμβάνει την παρουσίαση των νομοθετικών εξελίξεων σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο ενώ γίνεται εκτενής αναφορά στον Ισπανικό νόμο **«Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual»** γνωστό και ως «Sólo sí es sí», «μόνο το ναι σημαίνει ναι» στα ελληνικά, καθώς και τι προβλέπει η ελληνική νομοθεσία για τον βιασμό και για τις σεξουαλικές επιθέσεις.

Στην επόμενη ενότητα παρουσιάζονται οι **δράσεις της ΓΓΔΟΠΙΦ** διαρθρωμένες: στις δράσεις για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στο πλαίσιο υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2021-2025, στις δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, στις δράσεις παρακολούθησης, στη διεθνή και ευρωπαϊκή συμβολή της υπηρεσίας, στις ειδικές δράσεις και τις δράσεις των δομών του δικτύου.

Στην τρίτη ενότητα του δεύτερου κεφαλαίου παρουσιάζονται δυο φορείς του **Εθνικού μηχανισμού για την ισότητα των φύλων** και συγκεκριμένα το έργο του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) και η συμβολή των Περιφερειακών και Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας (ΠΕΠΙΣ-ΔΕΠΙΣ) για την πρόληψη, αντιμετώπιση, καταπολέμηση και εξάλειψη της έμφυλης βίας για την περίοδο αναφοράς. Τέλος, στην τέταρτη ενότητα του προαναφερθέντος κεφαλαίου γίνεται αναφορά στις πρωτοβουλίες για την πρόληψη, αντιμετώπιση και εξάλειψη της σεξουαλικής και ηθικής παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας.

Ακολούθως, στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται από το **Παρατηρητήριο Ισότητας** των Φύλων της ΓΓΔΟΠΙΦ τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στις μορφές βίας κατά των γυναικών, όπως καταγράφονται από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.), τις δικαστικές αρχές το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) κ.α., καθώς και τα στοιχεία του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ και της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A. Νομοθετικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας

Στις 8 Μαρτίου 2022, ημέρα των γυναικών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την πρόταση Οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Στόχοι της συγκεκριμένης πρότασης Οδηγίας² είναι η πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, ώστε να διασφαλιστεί το υψηλό επίπεδο ασφάλειας και η πλήρης άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων εντός της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ίση μεταχείριση και της απαγόρευσης των διακρίσεων μεταξύ γυναικών και ανδρών. Ως εκ τούτου, η πρόταση συμβάλλει στη δημιουργία ενός **χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης**. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η πρόταση:

- καθιστά τις ισχύουσες νομικές πράξεις της ΕΕ συναφείς για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας·
- δημιουργεί ανοδική σύγκλιση και καλύπτει τα κενά στην προστασία, την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, την υποστήριξη, την πρόληψη καθώς και τον συντονισμό και τη συνεργασία· και
- ευθυγραμμίζει το ενωσιακό δίκαιο με καθιερωμένα διεθνή πρότυπα.

Η πρόταση ποινικοποιεί ορισμένες μορφές βίας που πλήττουν δυσανάλογα τις γυναίκες και ενισχύει τα δικαιώματα των θυμάτων, χρησιμοποιώντας τις υφιστάμενες νομικές βάσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 82 παράγραφος 2 και στο άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζει ότι τα αδικήματα αυτά διώκονται αποτελεσματικά και συμβάλλει στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, και στην καλύτερη υποστήριξη και προστασία των θυμάτων.

Ειδικότερα, προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα:

- **Ποινικοποίηση ορισμένων μορφών βίας** που πλήττουν δυσανάλογα τις γυναίκες και οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς σε εθνικό επίπεδο και εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΕ, με βάση τις υφιστάμενες νομικές βάσεις. Αυτό αφορά την **ποινικοποίηση του βιασμού λόγω έλλειψης συναίνεσης** (σε ορισμένα κράτη μέλη απαιτείται η χρήση βίας ή απειλών), του **ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων** και **ορισμένων μορφών κυβερνοβίας**.

2. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρώπης (2022). Πρόταση Οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας: Αιτιολογική έκθεση Στρασβούργο, 8.3.2022 COM(2022) 105 final 2022/0066(COD). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0105&from=EN>

■ **Ενίσχυση της πρόσβασης των θυμάτων στη δικαιοσύνη και των δικαιωμάτων για κατάλληλη προστασία** ως άμεση κάλυψη των ειδικών αναγκών των θυμάτων της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται:

- διασφάλιση ότι οι εθνικές αρχές είναι κατάλληλα προετοιμασμένες για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας·
- διασφάλιση ότι οι εθνικές αρχές αντιμετωπίζουν τα θύματα με τρόπο που λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του κοινωνικού φύλου·
- πρόβλεψη αξιολόγησης των ατομικών αναγκών προστασίας και υποστήριξης προσαρμοσμένης στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας·
- πρόβλεψη ειδικών διασφαλίσεων για τα παιδιά-θύματα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας·
- διασφάλιση προστασίας μέσω επειγουσών εντολών απαγόρευσης και εντολών προστασίας·
- διασφάλιση ότι τα θύματα μπορούν πράγματι να διεκδικήσουν αποζημίωση από τον δράστη·
- διασφάλιση της αφαίρεσης διαδικτυακού περιεχομένου σε σχέση με αδικήματα κυβερνοβίας, και δυνατότητα ένδικης προσφυγής για θιγόμενους/-ες χρήστες/χρήστριες· και
- διασφάλιση της ύπαρξης κυβερνητικών φορέων για την παροχή συνδρομής, συμβουλών και εκπροσώπησης των θυμάτων σε δικαστικές διαδικασίες σε θέματα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας.

Παροχή **υποστήριξης στα θύματα** προσαρμοσμένη στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας. Εδώ περιλαμβάνονται ειδική στήριξη σε περιπτώσεις σεξουαλικής βίας και ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, πρόσβαση σε εθνικές τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, αυξημένη προσβασιμότητα σε κέντρα προστασίας γυναικών και ολοκληρωμένη υποστήριξη για τα θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία. Επιπλέον, περιλαμβάνει στοχευμένη υποστήριξη για θύματα με ιδιαίτερες ανάγκες και ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που προσπαθούν να ξεφύγουν από ένοπλες συγκρούσεις.

Πρόληψη της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας, μεταξύ άλλων μέσω της ευαισθητοποίησης, της κατάρτισης επαγγελματιών που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με θύματα, και της εργασίας με δράστες.

Ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο με τη διασφάλιση διυπηρεσιακής προσέγγισης και την ενίσχυση της συλλογής δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών και την εξ οικείων βία.

Η πρόταση Οδηγίας κινείται στο πνεύμα της Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης) και προτείνει την ολοκλήρωση της διαδικασίας προσχώρησης της ΕΕ στη συγκεκριμένη Σύμβαση, η οποία ξεκίνησε το 2016, κατόπιν σχετικής πρότασης της Επιτροπής και υπογράφει τον Μάρτιο του 2017. Έκτοτε η διαδικασία προσχώρησης παρέμεινε στάσιμη καθώς το Συμβούλιο δεν έχει ακόμη εκδώσει την τελική απόφαση σύναψης.

Ψήφισμα σχετικά με τις επιπτώσεις του πολέμου κατά της Ουκρανίας στις γυναίκες

Στις 5 Μαΐου 2022 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε Ψήφισμα σχετικά με τις επιπτώσεις του πολέμου κατά της Ουκρανίας στις γυναίκες³.

Το ψήφισμα:

- καταδικάζει σθεναρά τη χρήση της σεξουαλικής βίας και της έμφυλης βίας ως όπλο πολέμου·
- εκφράζει την ανησυχία του για τον αυξανόμενο αριθμό αναφορών εμπορίας ανθρώπων, σεξουαλικής βίας, εκμετάλλευσης, βιασμού και κακοποίησης που αντιμετωπίζουν γυναίκες και παιδιά που εγκαταλείπουν την Ουκρανία και φθάνουν στην Ευρώπη
- καλεί τις χώρες της ΕΕ να αντιμετωπίσουν τις ειδικές ανάγκες των γυναικών και των κοριτσιών στα κέντρα υποδοχής προσφύγων και μεταναστών και να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες κατά της έμφυλης βίας και οι σύστημα/διαδικασίες παραπομπής, καθώς οι μηχανισμοί καταγγελιών είναι άμεσα διαθέσιμοι στις κοινότητες σε γλώσσες και μορφές προσβάσιμες σε όλες τις ομάδες
- υπογραμμίζει ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια χρειάζονται συνεχή πρόσβαση σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας (SRHS) σε όλη τη διάρκεια των συγκρούσεων και του εκτοπισμού, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ασφαλή τοκετό, υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού, νόμιμες και ασφαλείς αμβλώσεις ή κλινική διαχείριση βιασμού·

Επιπλέον η ΕΕ από την πλευρά της ενεργοποίησε μια σειρά μέτρων για τη στήριξη της Ουκρανίας και του Ουκρανικού λαού σε επίπεδο υποδοχής προσφύγων, ανθρωπιστικής βοήθειας, πολιτικής προστασίας, οικονομικής βοήθειας, στήριξης των Κρατών Μελών κλπ. Ακολούθως ο Ειδικός Εκπρόσωπος ΟΑΣΕ και Συντονιστής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, κ. Valliant Richey, προχώρησε στην αποστολή συστάσεων προς τις Εθνικές Αρχές αναφορικά με την βέλτιστη διαχείριση του προσφυγικού κύματος που προκλήθηκε από τη ρωσική επίθεση στην Ουκρανία με έμφαση στις γυναίκες πρόσφυγες και στα παιδιά.

Ειδικότερα, η πρώτη⁴, εκ των δύο κατηγοριών συστάσεων, επικεντρώνεται στην άμεση λήψη μέτρων πρόληψης, συμπεριλαμβανομένης και της αντιμετώπισης βασικών αναγκών όσων αιτούνται άσυλο, καθώς και στην υιοθέτηση νομοθετικών ρυθμίσεων και πολιτικών που θα διευκολύνουν την ενσωμάτωση των θυμάτων της ουκρανικής κρίσης στη κοινωνία, ώστε να μειωθεί ο βαθμός ευαλωτότητάς τους και η ενδεχόμενη σεξουαλική και εργασιακή εκμετάλλευσή τους από οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα. Η δεύτερη δέσμη συστάσεων⁵ επικεντρώνεται στον τρόπο αντιμετώπισης κινδύνων εκμετάλλευσης μέσω διαδικτύου. Οι εν λόγω συστάσεις απευθύνονται σε Αρχές επιβολής του νόμου που δραστηριοποιούνται

3. European Parliament resolution of 5 May 2022 on the impact of the war against Ukraine on women | EP resolutions | Documents | D-UA | Delegations | European Parliament. (n.d.). Www.europarl.europa.eu. Retrieved November 4, 2022, from <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/product/product-details/20220510DPU32903>

4. OSCE.(2022).Recommendations of the OSCE Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings on the need to enhance anti-trafficking prevention amid mass migration flows (9-March 2022). Available at <https://www.osce.org/cthb/513784>

5. OSCE.(2022). Recommendations on enhancing efforts to identify and mitigate risks of trafficking in human beings online as a result of the humanitarian crisis in Ukraine (22 April 2022). Available at <https://www.osce.org/cthb/516423>

στον τομέα της δίωξης ηλεκτρονικού εγκλήματος και της καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων, σε εταιρείες τεχνολογίας και σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίες εργάζονται για την πρόληψη και καταπολέμηση της διαδικτυακής εκμετάλλευσης.

B. Νομοθετικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο

N. 4855/2021: Τροποποίηση Ποινικού Κώδικα και Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Ν.4531/2018 με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, το ελληνικό κράτος προέβη σε περαιτέρω τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ) προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της Σύμβασης. Ο Ν. 4855/2021⁶ περί των Τροποποιήσεων του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλων επειγουσών διατάξεων, προβλέπει την αυστηροποίηση διατάξεων που προσβάλλουν τη **γενετήσια αξιοπρέπεια** και ελευθερία όταν τελούνται σε χώρο εργασίας ή στο πλαίσιο αναζήτησης εργασίας, την αλλαγή του χρόνου έναρξης της παραγραφής των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, όταν τελούνται σε βάρος ανηλίκων και γενικά τον εκσυγχρονισμό των ποινικών διατάξεων και την εναρμόνισή τους με τις ευρωπαϊκές συμβάσεις που ρυθμίζουν τα δικαιώματα προστασίας των ανηλίκων και ανηλίκων θυμάτων εγκληματικής δραστηριότητας.

Αναλυτικότερα, οι βασικότερες αλλαγές του **N. 4855/2021** που άπτονται του πεδίου της βίας κατά των γυναικών εντοπίζονται στις ακόλουθες:

- Για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας με δόλο (ΠΚ 299 «Ανθρωποκτονία με δόλο») προβλέπεται πλέον ως μοναδική ποινή η ισόβια κάθειρξη, με απαλοιφή της διάζευξης ανάμεσα στην «πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών» και την «ισόβια κάθειρξη».
- Αυστηροποιείται η ποινή για το αδίκημα της πρόκλησης βαριάς σωματικής βλάβης σε περίπτωση που ο δράστης επεδίωκε την πρόκλησή της, με την σκοπούμενη βαριά σωματική βλάβη να τιμωρείται πλέον από πρόσκαιρη κάθειρξη έως δέκα έτη με πρόσκαιρη κάθειρξη έως δεκαπέντε έτη. Ακόμη στην έννοια της βαριάς σωματικής βλάβης προστίθενται η αναπηρία και η μόνιμη παραμόρφωση (ΠΚ 310 «Βαριά σωματική βλάβη»).

Αυστηροποιείται το πλαίσιο ποινής στην εμπορία ανθρώπων προκειμένου να προστατευτούν οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως πολίτες τρίτων χωρών και θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. Συγκεκριμένα η εμπορία ανθρώπων τιμωρείται πλέον με χρηματική ποινή και κάθειρξη ως δεκαπέντε έτη από κάθειρξη ως δέκα έτη. Αν από την πράξη επέλθει ο θάνατος επιβάλλεται ποινή ισόβιας κάθειρξης από κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών που ίσχυε ως σήμερα (ΠΚ 323^A «Εμπορία ανθρώπων»).

6. Ν. 4855/2021 «Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες επειγουσες διατάξεις», ΦΕΚ 215/Α/12.11.2021.

- Για πρώτη φορά προβλέπεται ρητά η περίπτωση **βιασμού σε βάρος ανηλίκου**, με ποινή την ισόβια κάθειρξη. Με ισόβια κάθειρξη τιμωρείται και η περίπτωση ομαδικού βιασμού ενώ πριν δινόταν διαζευκτικά και η δυνατότητα επιβολής κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών (ΠΚ 336 «Βιασμός»). Με αυτή την πρόβλεψη καθίσταται σαφής με τον πλέον emphaticό τρόπο η βούληση του νομοθέτη για την απόλυτη προστασία των εννόμων αγαθών της ζωής, της γενετήσιας ελευθερίας και της ανηλικότητας, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η αιτιολογική έκθεση του Ν. 4855/2021.
- Η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας διώκεται πλέον αυτεπαγγέλτως και όχι κατ' έγκληση⁷ όπως σήμερα, όταν έχει ως θύμα ανήλικο πρόσωπο από δώδεκα έως δεκαοκτώ ετών, καθώς κάτω των δώδεκα ετών η πράξη είναι βαρύτερη και αυτεπαγγέλτως διωκόμενη. Επιπλέον διευρύνεται η προστασία του ανηλίκου με την κατάργηση της κατ' έγκληση δίωξης της βάνουσης προσβολής της γενετήσιας ευπρέπειας προσώπων νεότερων των δεκαπέντε ετών. Επίσης, η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, όταν τελείται στο χώρο εργασίας τιμωρείται πλέον μόνο με φυλάκιση με αφαίρεση της δυνατότητας επιβολής χρηματικής ποινής διαζευκτικά (ΠΚ 337 «Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας»).
- Αυστηροποιούνται πλέον οι ποινές που προβλέπονται για το αδίκημα της κατάχρησης ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη με πρόβλεψη κάθειρξης ως δεκαπέντε έτη από δέκα έτη που ίσχυε μέχρι τώρα (ΠΚ 338 «Κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη»).
- Ιδιαίτερα σημαντική αλλαγή είναι ότι για την περίπτωση του αδικήματος των γενετήσιων πράξεων με ανηλικούς ή ενώπιόν τους (αποπλάνηση ανηλίκων), το αδίκημα τιμωρείται πλέον στη βασική του μορφή μόνο ως κακούργημα, με απαλοιφή της περίπτωσης πλημμεληματικής τιμωρίας (ΠΚ 339 «Γενετήσιες πράξεις με ανηλικούς ή ενώπιόν τους»).
- Επανέρχεται η γενική διάταξη του άρθρου 340 ΠΚ που είχε καταργηθεί, σύμφωνα με την οποία αν κάποια από τις πράξεις των άρθρων 338 και 339 είχε ως συνέπεια τον θάνατο του παθόντος/της παθούσας, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη (ΠΚ 340 «Γενική Διάταξη»).
- Στο αδίκημα της κατάχρησης ανηλίκων, τα ηλικιακά όρια των ανηλίκων αναπροσαρμόζονται και οι προβλεπόμενες ποινές αυστηροποιούνται. Προβλέπεται δηλαδή ότι ο ενήλικος, ο οποίος ενεργεί γενετήσιες πράξεις με ανήλικο, τον οποίο του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται, αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή ενώ αν ο παθών συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα έτη, με κάθειρξη και χρηματική ποινή (ΠΚ 342 «Κατάχρηση ανηλίκων»).
- Στο αδίκημα της κατάχρησης σε γενετήσια πράξη, τιμωρείται πλέον και η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας που τελείται στο πλαίσιο σχέσης εξάρτησης, όπως στον χώρο εργασίας και διώκεται αυτεπάγγελτα (ΠΚ 343 «Κατάχρηση σε γενετήσια πράξη» και ΠΚ 344 «Έγκληση»).
- Χαρακτήρα κακουργήματος λαμβάνει η αιμομιξία όταν τελείται από ανιόντα σε βάρος κατιόντος με κάθειρξη έως δέκα ετών (ΠΚ 345 «Γενετήσια πράξη μεταξύ συγγενών»).

7. Τα εγκλήματα που διώκονται με έγκληση τα ορίζει ο νόμος, διαφορετικά διώκονται αυτεπαγγέλτως. Η έγκληση υποβάλλεται από τον/την αμέσως παθόντα/παθούσα με σκοπό την ποινική δίωξη κάποιας αξιόποινης πράξης. Μάλιστα αν ο δικαιούχος έγκλησης δεν υποβάλει την έγκληση μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα που έλαβε γνώση της πράξης που τελέσθηκε και του προσώπου που την τέλεσε, ή έστω ενός συμμετόχου, το αξιόποινο της πράξης εξαλείφεται.

- Η παρ. 3 του ΠΚ 349 επαναφέρει το αδίκημα της μαστροπείας **σε βάρος ενηλίκων**. Συγκεκριμένα, «όποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει ή εξωθει ή εξαναγκάζει άλλον στην πορνεία ή εκμεταλλεύεται τα έσοδα από την πορνεία άλλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) μηνών και με χρηματική ποινή» (ΠΚ 349 «Μαστροπεία»).
- Αυστηροποιούνται οι προϋποθέσεις για την απόλυση υπό όρο του κρατουμένου. Ειδικότερα, όπως αναλυτικά αναφέρει η αιτιολογική έκθεση του Ν. 4855/2021, σε περίπτωση κάθειρξης για ανθρωποκτονία, βιασμό ανηλίκου, εμπορία ανθρώπων και όλα τα κατά της γενετήσιας ελευθερίας εγκλήματα, δίνεται η δυνατότητα για απόλυση υπό όρο μόνο αν έχουν εκτιθεί με ευεργετικό υπολογισμό τα 4/5 της ποινής. Άρα, από τα 3/5 που ισχύει σήμερα, αυξάνεται η έκτιση στα 4/5. Επιπλέον, για τα παραπάνω εγκλήματα, θα απαιτείται πραγματική παραμονή σε σωφρονιστικό κατάστημα, ίση με τα 3/5 της ποινής (πραγματική έκτιση της ποινής). Άρα, από τα 2/5 που ισχύει σήμερα αυξάνεται στα 3/5. Ακόμη, προβλέπεται ότι σε περίπτωση καταδίκης για τα παραπάνω εγκλήματα σε ποινή ισοβίου καθειρέως, το κατώτατο όριο παραμονής στο σωφρονιστικό κατάστημα του καταδίκου αυξάνεται από 16 έτη σε 18 έτη (πραγματική έκτιση). Επίσης προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις των ανωτέρω κακουρηγημάτων δεν επιτρέπεται απόλυση υπό τον όρο της κατ' οίκον έκτισης της ποινής με ηλεκτρονική επιτήρηση (ΠΚ 105B «Απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης» και ΠΚ 110^Α «Απόλυση υπό τον όρο της κατ' οίκον έκτισης της ποινής με ηλεκτρονική επιτήρηση»).
- Η παραγραφή για τα εγκλήματα της αρπαγής ανηλίκου και εμπορίας ανθρώπων καθώς και για τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και τα εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής που τελούνται σε βάρος ανηλίκου, θα **αρχίζει** ένα έτος μετά την ενηλικίωσή του, εφόσον η πράξη είναι πλημμέλημα και τρία έτη εφόσον είναι κακούρηγμα. Με τον τρόπο αυτό, δίνεται η δυνατότητα, ειδικά για τα αδικήματα αυτά, τα οποία έχουν ιδιάζουσα απαξία, να υπάρχει επαρκής χρόνος, κατά τον οποίο ο ανήλικος θα μπορεί να τα καταγγείλει, ώστε να ασκούνται διώξεις και να μη μένουν ατιμώρητα. Μάλιστα, όπως τονίζεται στην αιτιολογική του νόμου έκθεση, ο καθορισμός του σημείου έναρξης της παραγραφής για τα παραπάνω εγκλήματα γίνεται με σκοπό την κάλυψη σχετικής υποχρέωσης που απορρέει από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (ΠΚ 113 «Αναστολή της παραγραφής»).
- Αναγνωρίζεται ρητά στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου το δικαίωμα να διατάξει την κατ' απόλυτη προτεραιότητα διεξαγωγή της ανάκρισης και εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο επί των κακουρηγημάτων του 19^{ου} κεφαλαίου του Ειδικού Μέρους του ΠΚ, δηλαδή επί των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής (ΚΠΔ 32 «Ανώτατη εποπτεία στην ανάκριση»).
- Ως προς την εξέταση ως μάρτυρα του θύματος των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 228 ΚΠΔ, εμπλουτίζεται ο κατάλογος των αδικημάτων της παρ. 1, με τα αδικήματα της αρπαγής ανηλίκων, του βιασμού, της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε εργασιακό χώρο, της κατάχρησης ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη, της κατάχρησης σε γενετήσια πράξη, της γενετήσιας πράξης μεταξύ συγγενών και της μαστροπείας. Κατά την εξέταση ως μαρτύρων των θυμάτων των παραπάνω αδικημάτων «διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ψυχολόγος ή ψυχίατρος». Όπως τονίζει η αιτιολογική έκθεση του νόμου, η ρύθμιση αυτή προστατεύει τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, καθώς και τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης, που δυσκολεύονται να καταθέσουν στις αρχές χωρίς την υποστήριξη ειδικών επιστημόνων. Προφανής στόχος είναι η αποφυγή μιας

ενδεχόμενης δευτερογενούς θυματοποίησής τους ή ακόμη και η εξάλειψη του φόβου των θυμάτων ότι κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί, κατά τη νομική διαδικασία.

N. 4947/2022 Άρθρο 38- Εκδικητική Πορνογραφία

Το αδίκημα της «εκδικητικής πορνογραφίας» (revenge porn) προβλέπεται πλέον από το άρθρο 38 του Ν. 4947/2022 (**ΦΕΚ Α 124/23.6.2022**) (**άρθρο 346 στον ΠΚ**). Αναλυτικότερα το άρθρο 346 ΠΚ προβλέπει τα εξής:

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα κοινολογεί σε τρίτο πρόσωπο ή αναρτά σε κοινή θέα, πραγματική, αλλοιωμένη ή σχεδιασμένη εικόνα ή κάθε είδους οπτικό ή οπτικοακουστικό υλικό, στο οποίο αποτυπώνεται μη δημόσια πράξη άλλου που αφορά στη γενετήσια ζωή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και χρηματική ποινή.
2. Όποιος απειλεί άλλον ότι θα τελέσει τις πράξεις της παρ. 1 τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους. Αν ο υπαίτιος της πράξης του προηγούμενου εδαφίου εξαναγκάζει άλλον σε πράξη ή παράλειψη ή ανοχή για την οποία αυτός δεν έχει υποχρέωση, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών.
3. Με κάθειρξη έως οκτώ (8) έτη και χρηματική ποινή τιμωρείται η πράξη της παρ. 1 αν τελείται:
 - α) με ανάρτηση στο **διαδίκτυο** ή σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης με αόριστο αριθμό αποδεκτών,
 - β) από **ενήλικο και αφορά σε ανήλικο**,
 - γ) σε βάρος **νυν ή πρώην συζύγου ή συντρόφου** του υπαιτίου ή σε βάρος προσώπου που συνοικεί με αυτόν ή έχει μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας ή βρίσκεται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του ή δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του,
 - δ) με σκοπό να προσπορίσει ο υπαίτιος στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος.
4. Αν κάποια από τις πράξεις των προηγούμενων παραγράφων οδήγησε το θύμα σε **απόπειρα** αυτοκτονίας επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή. Αν η πράξη του προηγούμενου εδαφίου οδήγησε στο **θάνατο** επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή.

N. 4957/2022: «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις»

Ο **N. 4957/2022** για τη λειτουργία των ΑΕΙ⁸ αναβαθμίζει το ρόλο των Επιτροπών Ισότητας μετεξελίσσοντας τις σε Επιτροπές Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων. Η αποστολή και οι αρμοδιότητες των Επιτροπών Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων κατοχυρώνονται στο **άρθρο 218** και είναι διευρυμένες.

Η αποστολή των συγκεκριμένων επιτροπών είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων και η καταπολέμηση των έμφυλων, φυλετικών, εθνοτικών, θρησκευτικών διακρίσεων, διακρίσεων με βάση τις πεποιθήσεις κάποιου προσώπου, λόγω αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες και δραστηριότητες της ακαδημαϊκής ζωής. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της είναι η επιμόρφωση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σχετικά με την **έμφυλη ισότητα**, τα δικαιώματα των **ΛΟΑΤΚΙΑ+** προσώπων, την καταπολέμηση κάθε είδους διακρίσεων, την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς, η καταγραφή αναφορών και καταγγελιών για περιστατικά διακριτικής μεταχείρισης και σεξουαλικής παρενόχλησης ή παρενόχλησης λόγω φύλου, αλλά και η συνδρομή προς θύματα διακρίσεων, σεξουαλικής παρενόχλησης και παρενοχλητικής συμπεριφοράς, όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση ή παρενόχληση.

Το **άρθρο 177** ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα η εκδήλωση κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης στην εργασία κατά την άσκηση των καθηκόντων και η τέλεση πράξεων που προσβάλλουν τη **γενετήσια ελευθερία**, τη γενετήσια αξιοπρέπεια άλλου προσώπου ή και οποιαδήποτε πράξη οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και η σεξουαλική παρενόχληση.

Για την τέλεση εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής δύναται να επιβληθεί στο μέλος του διδακτικού προσωπικού η ποινή της οριστικής παύσης και όχι ποινή κατώτερη της προσωρινής παύσης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτή την περίπτωση και της τέλεσης σεξουαλικής παρενόχλησης (άρθρο 179).

8. N. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις», ΦΕΚ 141/Α/21.7.2022.

**ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΓΔΟΠΙΦ**

A. Μορφές βίας κατά των γυναικών

Στην 1^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών, παρουσιάστηκαν όλες οι μορφές της βίας, ως εξής:

- Μορφές βίας κατά των γυναικών⁹
- Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων (ΑΓΓΟ)
- Βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων
- Γυναικοκτονία
- Εγκλήματα Τιμής
- Έμφυλη βία
- Ενδοοικογενειακή Βία
- Καταναγκαστικοί γάμοι
- Καταναγκαστική Στείρωση
- Οικονομική βία
- Εξακολουθητική παρενόχληση
- Σεξουαλική βία
 - Σεξουαλική παρενόχληση
 - Βιασμός
- Σωματική βία
- Ψυχολογική βία
- Νεοαναδυόμενες μορφές βίας κατά των γυναικών
- Έμφυλη Κυβερνοβία (Cyber violence)
- Κακοποίηση με βάση την εικόνα
 - Εκδικητική πορνογραφία
- Διαδικτυακή παρακολούθηση
- Διαδικτυακή παρενόχληση
- Μη συναινετική πορνογραφία

Στην 3^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών, για την περίοδο αναφοράς της, αναλύεται η «σεξουαλική βία».

9. Αναλυτική περιγραφή στην 1^η Ετήσια Έκθεση για τη βία κατά των Γυναικών, ο.π., σελ 18-20

Σεξουαλική βία

Η σεξουαλική βία δύναται να πλήξει οποιοδήποτε πρόσωπο σε οποιοδήποτε κοινωνικό-πολιτισμικό πλαίσιο, σύμφωνα όμως με έρευνες η πλειονότητα των θυμάτων είναι γυναίκες με δράστες κυρίως άνδρες¹⁰. Για την εξυπηρέτηση των σκοπών της παρούσας έκθεσης η οποία είναι εστιασμένη στην βία κατά των γυναικών, οι αναφορές στον συγκεκριμένο τύπο έμφυλης βίας θα περιοριστούν στη σεξουαλική βία την οποία υφίστανται γυναίκες και κορίτσια.

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) ορίζει ως **σεξουαλική βία**¹¹ κάθε μη συναινετική σεξουαλική πράξη ή απόπειρα για πράξη σεξουαλικής φύσης κατά προσώπου χωρίς την ελεύθερη συναίνεσή του/της, ανεξάρτητα από τη σχέση μεταξύ δράστη και θύματος, σε οποιονδήποτε χώρο, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι μόνο, του σπιτιού και του χώρου εργασίας.

Οι πράξεις σεξουαλικής βίας προσβάλλουν το δικαίωμα στη γενετήσια ελευθερία, την αυτονομία, τον έλεγχο, την ακεραιότητα και την ασφάλεια, καθώς και το δικαίωμα του ανθρώπου να βιώνει ευχαρίστηση και να έχει υγιή, ασφαλή και ικανοποιητική σεξουαλική ζωή.

Τα στοιχεία από την έρευνα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRA)¹² το 2014¹³ αποκάλυψε ότι περίπου **3,7** εκατομμύρια γυναίκες στην ΕΕ είχαν υποστεί σεξουαλική βία κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν των συνεντεύξεων της έρευνας, που αντιστοιχεί σε ποσοστό **2 %** των γυναικών ηλικίας 18-74 ετών στην ΕΕ.

Επίσης σύμφωνα με τα ευρήματα:

- **Μία στις τρεις γυναίκες (33 %)** έχει πέσει θύμα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας μετά την ηλικία των 15 ετών.
- Περίπου 8 % των γυναικών είχαν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης για την έρευνα.
- Από το σύνολο των γυναικών που είχαν (τέως ή νυν) σύντροφο, 22 % είχαν πέσει θύματα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας από τον σύντροφό τους από την ηλικία των 15 ετών και άνω.
- Συνολικά, **11 % των γυναικών** είχαν πέσει **θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω**, είτε από σύντροφο είτε από άλλο πρόσωπο. Ενώ ορισμένες γυναίκες αναφέρουν ότι είχαν πέσει θύματα μίας μορφής σεξουαλικής βίας, άλλες δηλώνουν ότι έχουν υποστεί πολλές μορφές σεξουαλικής βίας.
- 5 % των γυναικών έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή.
- 6 % των γυναικών αναφέρουν ότι κάποιος προσπάθησε να τις εξαναγκάσει σε σεξουαλική επαφή.

10. WHO. (2003). *Guidelines for medico-legal care for victims of sexual violence*.

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42788/924154628X.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

11. WHO. (2012). *Understanding and addressing violence against women Sexual violence Sexual violence encompasses acts that range from verbal harassment to forced penetration, and an array of types of coercion, from social pressure and intimidation to physical force*. http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77434/WHO_RHR_12.37_eng.pdf

12. FRA. (2014). *Violence against women: an EU-wide survey. Results at a glance*. Available at <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-results-glance>

13. Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίστηκαν σε συνεντεύξεις 42 000 γυναικών από τα ΕΕ-27 (2014) κράτη μέλη

- 6 % των γυναικών αναφέρουν ότι εξαναγκάστηκαν να συμμετάσχουν σε σεξουαλική δραστηριότητα παρά τη θέλησή τους ή σε συνθήκες στις οποίες δεν μπορούσαν να αρνηθούν.
- 6 % των γυναικών συναίνεσαν σε σεξουαλική δραστηριότητα επειδή φοβόταν για το τι θα μπορούσε να συμβεί αν αρνούταν.
- Από τις γυναίκες που δηλώνουν ότι έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας από μη σύντροφο, σχεδόν μία στις 10 αναφέρει ότι στο περιστατικό εμπλέκονταν περισσότεροι του ενός δράστες όταν περιγράφουν τις λεπτομέρειες του πιο σοβαρού περιστατικού σεξουαλικής βίας που έχουν υποστεί.
- Από το σύνολο των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα, 12 % των γυναικών δήλωσαν ότι έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης ή κάποιο συναφές περιστατικό από **κάποιον ενήλικα** πριν από την ηλικία των 15 ετών. Αυτό αντιστοιχεί σε περίπου **21 εκατομμύρια γυναίκες** εντός της ΕΕ.

Δεσμεύσεις της χώρας

Η Ελλάδα κατόπιν της κύρωσης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης με τον **N.4531/2018** υποχρεούται να λάβει μέτρα για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη της σεξουαλικής βίας. Πιο συγκεκριμένα το **άρθρο 6** για την σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού, προβλέπει ότι τα Μέρη θα λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποινικοποίηση των ακόλουθων εκ προθέσεως συμπεριφορών:

- α. διάπραξη μη συναινετικής κολπικής, πρωκτικής ή στοματικής διείσδυσης σεξουαλικού χαρακτήρα στο σώμα άλλου ατόμου με τη χρησιμοποίηση οποιουδήποτε σωματικού μέρους ή αντικειμένου.
 - β. διάπραξη άλλων μη συναινετικών πράξεων σεξουαλικού χαρακτήρα με άτομο.
 - γ. πρόκληση σε άλλο άτομο της πρόθεσης διάπραξης μη συναινετικών πράξεων σεξουαλικού χαρακτήρα με τρίτο άτομο.
2. Η συγκατάθεση πρέπει να παρέχεται εκουσίως, ως αποτέλεσμα της ελεύθερης βούλησης του ατόμου η οποία αξιολογείται στο πλαίσιο των συνοδών περιστάσεων.
 3. Τα Μέρη θα λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διατάξεις της παραγράφου 1 θα εφαρμόζονται επίσης αναφορικά με πράξεις οι οποίες διαπράχθηκαν κατά των πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων όπως διαλαμβάνεται στην εγχώρια νομοθεσία.

Μορφές σεξουαλικής βίας

Βιασμός

Σύμφωνα με το άρθρο 336 ΠΚ (N.4619/2019- ΦΕΚ 95/A/11-6-2019 όπως τροποποιήθηκε με το N. 4855/2021) νομικά υφίστανται οι εξής περιπτώσεις βιασμού: α) ο εξαναγκασμός άλλου σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης με τη χρήση σωματικής βίας ή απειλής σοβαρού και άμεσου κινδύνου ζωής ή σωματικής ακεραιότητας, β) το διακεκριμένο έγκλημα του ομαδικού βιασμού, γ) το διακεκριμένο έγκλημα του θανατηφόρου βιασμού και δ) το διακεκριμένο έγκλημα του βιασμού αν ο παθών είναι ανήλικος και ε) η επιχείρηση γενετήσιας πράξης(εκτός από την περίπτωση της παρ.1) χωρίς τη συναίνεση του παθόντος ατόμου.

Το έγκλημα του βιασμού δύναται να διαπραχθεί εντός ή εκτός μιας συντροφικής σχέσης, με τη χρήση ή όχι τοξικών ουσιών και για πολιτισμικούς λόγους, όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια.

- **Συζυγικός βιασμός**

Μη συναινετική, σεξουαλικής φύσης κολπική, πρωκτική ή στοματική διείσδυση του σώματος άλλου ατόμου, με οποιοδήποτε μέρος του σώματος ή με αντικείμενο, καθώς και κάθε άλλη μη συναινετική πράξη σεξουαλικού χαρακτήρα, από σύζυγο ή πρώην σύζυγο ή πρώην ή νυν σύντροφο με τον/την οποίο/α το θύμα βιασμού συμβιώνει ή συμβίωνε στο πλαίσιο συντροφικής σχέσης (άρθρο 8 Ν.3500/2006- ΦΕΚ 232/Α/24-10-2006).

- **Βιασμός κατά τη διάρκεια ραντεβού¹⁴**

Μη συναινετική, σεξουαλικής φύσης κολπική, πρωκτική ή στοματική διείσδυση του σώματος άλλου ατόμου, με οποιοδήποτε μέρος του σώματος ή με αντικείμενο, από οικείο πρόσωπο ή ερωτικό σύντροφο του θύματος βιασμού, που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια ραντεβού.

Βιασμός μέσω της χρήσης ουσιών

Η συγκεκριμένη μορφή βιασμού εμφανίζεται όταν χρησιμοποιούνται τοξικές ουσίες όπως αλκοόλ, ναρκωτικά, ηρεμιστικά, υπνωτικά χάπια κλπ, από τον δράστη (βιαστή) προκειμένου να κάμψει τις αντιστάσεις του υποψήφιου θύματος (άρ. 13δ ΠΚ), μειώνοντας τις αισθητηριακές και νοητικές του ικανότητες ώστε να απωλέσει την ικανότητά του να παρέχει την ελεύθερη συναίνεσή του σε σεξουαλική δραστηριότητα¹⁵. Η χρήση των ουσιών αυτών όχι μόνο μειώνουν τις αντιστάσεις του θύματος, αλλά μπορούν να προκαλέσουν, ανάλογα με την ουσία, μειωμένη ικανότητα να ανακαλέσει το θύμα στη μνήμη του το συμβάν μερικώς ή ολικώς.

- **Βιασμός παρθένας¹⁶**

Όσα άτομα προβαίνουν στον χαρακτηριζόμενο ως «βιασμό παρθένας» πιστεύουν ότι μπορούν να απαλλαγούν από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα που φέρουν εάν προβούν σε σεξουαλική πράξη με παρθένα μεταφέροντας τους τις λοιμώξεις τους σε ένα μη μολυσμένο οργανισμό. Οι γυναίκες με αναπηρία θεωρούνται εύκολος στόχος τέτοιας μορφής σεξουαλικής επίθεσης και κακοποίησης γιατί δεν μπορούν εύκολα να αντιληφθούν τον δράστη και επειδή δεν είναι σε θέση να προβάλλουν την ίδια αντίσταση με μια γυναίκα χωρίς αναπηρία.

Σεξουαλική επίθεση σε γυναίκες¹⁷

Κάθε σεξουαλική πράξη που διαπράττεται εναντίον γυναικών χωρίς τη συναίνεσή τους, ακόμα και αν δεν υπάρχουν ενδείξεις αντίστασης, κάνει τη γυναίκα να νιώσει άβολα, εκφοβισμένη ή τρομοκρατημένη.

14. European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus*. Available at <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1072?lang=el>

15. Peace Over Violence. Types of sexual violence. <https://www.peaceoverviolence.org/i-types-of-sexual-violence>

16. UNFPA. (2018). *Women and Young Persons with Disabilities*. www.unfpa.org. <https://www.unfpa.org/featured-publication/women-and-young-persons-disabilities>

17. European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus*. Available <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1373?lang=el>

Εμπορία γυναικών για σεξουαλική εκμετάλλευση

Αφορά την εμπορία γυναικών και κοριτσιών η οποία στοχεύει στην σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευσή τους.

Σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια ένοπλων συρράξεων¹⁸

Η σεξουαλική βία ειδικότερα έχει χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια ένοπλων συρράξεων, μεταξύ άλλων, ως μορφή βασανιστηρίου, για να την πρόκληση τραυματισμού, την απόσπαση πληροφοριών, για εξευτελισμό, εκφοβισμό και καταστροφή κοινοτήτων. Ο βιασμός γυναικών έχει χρησιμοποιηθεί για ταπείνωση του αντιπάλου, εκδίωξη κοινοτήτων και ομάδων από την περιοχή τους, και εκούσια εξάπλωση του ιού HIV. Γυναίκες έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική δουλεία και πολλές έχουν απαχθεί και εξαναγκαστεί να αναλάβουν τον ρόλο της «συζύγου» ως ανταμοιβή μαχητών. Οι μορφές που μπορεί να πάρει η σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια πολεμικών συγκρούσεων είναι οι εξής:

- **Βιασμός** (όπως ανωτέρω)
- **Σεξουαλική δουλεία**
Μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης ατόμων μέσω της χρήσης ή της απειλής βίας, η οποία υπάρχει συχνά σε περιόδους ένοπλων συγκρούσεων ή κατοχής κατά τη διάρκεια πολέμου
- **Καταναγκαστική Στείρωση**
Διαδικασία ελέγχου από άλλο/α άτομο/α της αναπαραγωγικής συμπεριφοράς μιας γυναίκας ή συγκεκριμένης ομάδας γυναικών. Πρόκειται για χειρουργική επέμβαση που στοχεύει ή επιτυγχάνει την αφαίρεση της ικανότητας μιας γυναίκας να αναπαραγάγει με φυσικό τρόπο, **χωρίς πρότερη συναίνεσή της** ύστερα από σχετική ενημέρωσή της ή χωρίς εκείνη να κατανοεί τη διαδικασία και τις συνέπειές της συγκεκριμένης επέμβασης στη ζωή της¹⁹.
- **Καταναγκαστική άμβλωση.**
Αφορά την εσκεμμένη διακοπή της κύησης χωρίς πρότερη ενημέρωση και συναίνεση της εγκύου. Ο όρος «διακοπή της κύησης» καλύπτει κάθε διαδικασία που συνεπάγεται αποβολή εμβρύου. Ο όρος καλύπτει οποιαδήποτε άμβλωση εκτελείται **χωρίς απόφαση της εγκύου** ύστερα από πλήρη ενημέρωσή της²⁰.
- **Πρόωροι και καταναγκαστικοί γάμοι**
Ο εκ προθέσεως εξαναγκασμός ενήλικα ατόμου ή παιδιού να συνάψει γάμο χωρίς την πλήρη, ενημερωμένη και ελεύθερη συναίνεσή του. Στην έννοια του καταναγκαστικού γάμου περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων ο γάμος ανηλικών θηλυκών παιδιών και κοριτσιών με ηλικιωμένους άνδρες²¹.

18. European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus*. Available <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1427?lang=el>

19. European Institute for Gender Equality (EIGE). *Glossary @ Thesaurus*. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1139?lang=el>

20. European Institute for Gender Equality (EIGE). *Glossary @ Thesaurus*. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1135?lang=el>

21. The Stop Violence Against Women website (STOPVAW). (2020). *Violence Against Women with Disabilities*. (20 September 2020). [Www.stopvaw.org. https://www.stopvaw.org/violence_against_women_with_disabilities](https://www.stopvaw.org/violence_against_women_with_disabilities)

Καταναγκαστική πορνεία

Η σωματική και ψυχική κακοποίηση και σεξουαλική εκμετάλλευση εξαναγκαζόμενων γυναικών και παιδιών, μορφή σεξουαλικής δουλείας, ασύμβατη με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Καταναγκασμός σε εκπόρνευση σημαίνει στέρηση της προσωπικής ελευθερίας, άσκηση βίας (ξυλοδαρμός, σεξουαλικά και άλλα βασανιστήρια, ψυχολογική βία), παρακράτηση προσωπικών αντικειμένων, χαρτιών κ.λ.π. με αποτέλεσμα την ηθική, ψυχική και σωματική εξόντωση των γυναικών και την απώλεια της ταυτότητάς τους που τις οδηγεί συχνά στην αυτοκτονία.²²

Σεξουαλική παρενόχληση

Αφορά «οποιαδήποτε μορφή ανεπιθύμητης λεκτικής, ψυχολογικής ή σωματικής συμπεριφοράς σεξουαλικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα την προσβολή της προσωπικότητας ενός προσώπου, ιδίως με τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος γύρω από αυτό»²³. Η σεξουαλική παρενόχληση μπορεί επίσης να λαμβάνει χώρα σε στον εργασιακό χώρο, σε χώρους εκπαίδευσης, αθλητισμού, θρησκευτικής λατρείας, σε κοινωνικά ιδρύματα, καθώς και σε οποιοδήποτε τομέα της κοινωνικής ζωής όπου η ιεραρχία και οι σχέσεις εξουσίας μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες ευαλωτότητας και θυματοποίησης και συντείνει στη δημιουργία κλίματος ντροπής, αμηχανίας, περιορισμού, ακόμα και ταπείνωσης ή εχθρικότητας που γίνεται ασφυκτικό για τον/ην παρενοχλούμενο/η, ειδικά στις περιπτώσεις που το ευρύτερο περιβάλλον κάνει αποδεκτές ως αστεϊσμούς αντίστοιχες συμπεριφορές ή στις περιπτώσεις που συμβαίνουν χωρίς το πρόσωπο να έχει μάρτυρες²⁴.

Σεξουαλική κακοποίηση βάσει εικόνας

Ορίζεται ως η μη συναινετική λήψη, κοινοποίηση, διαμοιρασμός ή απειλές για διαμοιρασμό γυμνών ή σεξουαλικών εικόνων (φωτογραφιών ή βίντεο) ενός ατόμου. Στις μορφές του περιλαμβάνονται οι ψηφιακά τροποποιημένες εικόνες στις οποίες το πρόσωπο ή το σώμα ενός ατόμου παρουσιάζεται μονταρισμένο σε μια πορνογραφική φωτογραφία ή βίντεο, γνωστό ως «ψευδής πορνογραφία», τη λήψη εικόνων εσωρούχων από πρόσωπα που κινούνται στο δημόσιο χώρο για λόγους ηδονοβλεψίας και προκειμένου να ανεβούν ψηφιακά τροποποιημένα σε πορνογραφικούς ιστοτόπους, την αποστολή ανεπιθύμητων φωτογραφιών σεξουαλικού περιεχομένου, όπως τον διαμοιρασμό φωτογραφιών προσωπικών σεξουαλικού περιεχομένου φωτογραφιών χωρίς τη συναίνεση του ατόμου που απεικονίζεται στις φωτογραφίες, το sextortion και την εκδικητική πορνογραφία²⁵.

Η κουλτούρα του βιασμού

Η εκδήλωση της σεξουαλικής βίας και των μορφών της βασίζονται στην κουλτούρα του βιασμού. Η κουλτούρα του βιασμού αποτελείται από «ένα σύνθετο σύνολο κοινωνικο-πολιτισμικών πεποιθήσεων που

22. European Institute for Gender (EIGE). Glossary and Thesaurus. Available at <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1138?lang=el>

23. N.4604/2019 για την πρόωθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

24. European Institute for Gender (EIGE). Glossary and Thesaurus. Available at <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1138?lang=el>

25. Henry, N., Flynn, A., & Powell, A. (2020). Technology-Facilitated Domestic and Sexual Violence: A Review. *Violence Against Women*, 26(15–16), 1828–1854. <https://doi.org/10.1177/1077801219875821>

ενθαρρύνουν την ανδρική σεξουαλική επιθετικότητα και υποστηρίζουν τη βία κατά των γυναικών. Στην κουλτούρα του βιασμού, οι γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με ένα συνεχές απειλούμενης βίας προς αυτές. Το συνεχές αυτό ευρύνεται από σεξουαλικά σχόλια σε σεξουαλικά αγγίγματα έως τον βιασμό. Η κουλτούρα του βιασμού αποδέχεται την σωματική και συναισθηματική τρομοκρατία κατά των γυναικών ως κανόνα [...]. Σε μια κουλτούρα βιασμού, τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες θεωρούν ότι η σεξουαλική βία είναι ένα αναπόφευκτο γεγονός [...].»²⁶.

Η κουλτούρα του βιασμού αποτελείται από πέντε θεωρητικά δομικά στοιχεία, ήτοι οι παραδοσιακοί έμφυλοι κοινωνικοί ρόλοι, ο σεξισμός, οι ανταγωνιστικές σεξουαλικές πεποιθήσεις, η επιθετικότητα απέναντι στις γυναίκες και η αποδοχή της βίας²⁷. Αναλυτικότερα:

Οι **παραδοσιακοί έμφυλοι κοινωνικοί ρόλοι** δύνανται να οριστούν ως οι κοινωνικοί ρόλοι, οι ευθύνες και τα ενδιαφέροντα ανδρών και γυναικών με βάση τα πολιτισμικά πρότυπα κάθε κοινωνίας γύρω από τους κοινωνικούς ρόλους των φύλων²⁸. Παραδείγματα τέτοιων παραδοσιακών έμφυλων κοινωνικών ρόλων είναι:

- οι άντρες είναι επιθετικοί και οι γυναίκες είναι παθητικές
- οι άντρες είναι δυνατοί και οι γυναίκες είναι εύθραυστες
- οι άνδρες είναι σεξουαλικοί και οι γυναίκες είναι αγνές²⁹.

Ο **σεξισμός** αφορά πράξεις ή συμπεριφορές που κάνουν διακρίσεις εις βάρος ατόμων αποκλειστικά βάσει του φύλου τους, καθώς και πρακτική μέσω της οποίας υποβαθμίζονται τα άτομα με βάση το φύλο τους. Η αντίληψη αυτή θεωρεί τις γυναίκες ως αντικείμενα για την απόλαυση των ανδρών και κατ' επέκταση κανονικοποιεί τον βιασμό³⁰.

Οι **ανταγωνιστικές σεξουαλικές πεποιθήσεις** περιλαμβάνουν τις πεποιθήσεις ότι οι γυναίκες είναι πανούργες/πονηρές και χειριστικές και ότι οι άνδρες κυνηγούν μόνο το σεξ³¹. Τα πολιτισμικά πλαίσια που υιοθετούν τέτοιες αντιλήψεις επιτρέπουν την αιτιολόγηση και τον εξορθολογισμό του βιασμού, ειδικότερα σε περιστατικά βιασμών σε ραντεβού³².

Η **επιθετικότητα απέναντι στις γυναίκες** περιλαμβάνει αντιλήψεις και πεποιθήσεις περί της δολιότητας των γυναικών σχετικά με το ότι θα έκαναν τα πάντα προκειμένου να βγουν μπροστά και άρα για τους λόγους αυτούς είναι αναξιόπιστες³³.

26. Buchwald, E., & Fletcher, P., & Roth, M. (1993). Transforming a Rape Culture. Minneapolis: Milkweed Editions.

27. Johnson, N. L., & Johnson, D. M. (2017). An Empirical Exploration Into the Measurement of Rape Culture. Journal of Interpersonal Violence, 36(1-2), 088626051773234. <https://doi.org/10.1177/0886260517732347>

28. οπ

29. οπ

30. Johnson, N. L., & Johnson, D. M. (2017). An Empirical Exploration Into the Measurement of Rape Culture. Journal of Interpersonal Violence, 36(1-2), 088626051773234. <https://doi.org/10.1177/0886260517732347>

31. Johnson, N. L., & Johnson, D. M. (2017). An Empirical Exploration Into the Measurement of Rape Culture. Journal of Interpersonal Violence, 36(1-2), 088626051773234. <https://doi.org/10.1177/0886260517732347>

32. οπ

33. οπ

Η πεποίθηση της **αποδοχής της βίας** αιτιολογείται σε ορισμένες περιπτώσεις όπως αυτή του πολέμου.

Η κουλτούρα του βιασμού εκδηλώνεται ως **ενοχοποίηση του θύματος** (victim blaming), **slut shaming** και ως **μύθοι για το βιασμό**. Η πράξη της ενοχοποίησης του θύματος συνεπάγεται ότι το θύμα θεωρείται υπεύθυνο για το γεγονός που του συνέβη, παρόλο που είναι το θύμα στο έγκλημα του βιασμού. Η ενοχοποίηση των θυμάτων συμβαίνει με πολλαπλούς τρόπους, από σχόλια σχετικά με πιθανή μέθη, τα ρούχα που φορούσε, μέχρι την τοποθεσία που βρισκόταν όταν έλαβε χώρα ο βιασμός³⁴. **To slut shaming** υποκρύπτει την διπλή ηθική απέναντι στα φύλα, η οποία διπλή ηθική επιτρέπει στον άνδρα να έχει πολλαπλές/ους συντρόφους, ενώ η γυναίκα όχι. Οι μύθοι βιασμού αφορούν πεπειθήσεις γύρω από την σεξουαλική επίθεση που κατασκευάζουν ψευδείς ιδέες γύρω από τον βιασμό, το θύμα και/τον βιαστή, βασισμένες σε στερεότυπα και προκαταλήψεις³⁵ και ενδέχεται να οδηγήσουν στην ενοχοποίηση του θύματος, στην δευτερογενή θυματοποίησή του από τις αρχές και τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τις καταγγελίες βιασμών και την υποστήριξη των θυμάτων.

Οι πιο συχνοί μύθοι γύρω από τον βιασμό είναι οι εξής³⁶:

ΜΥΘΟΣ	ΓΕΓΟΝΟΣ
Το σεξ είναι το κύριο κίνητρο για τον βιασμό.	Η εξουσία, ο θυμός, η κυριαρχία και ο έλεγχος είναι οι κύριοι παράγοντες- κίνητρα για τους βιασμούς.
Μόνο κάποιοι συγκεκριμένοι τύποι γυναικών πέφτουν θύματα βιασμού.	Οποιαδήποτε γυναίκα μπορεί να πέσει θύμα βιασμού. Παρόλα αυτά, πολλοί πιστεύουν ότι γυναίκες που είναι «ηθικές» δεν πέφτουν θύματα βιασμού ενώ οι γυναίκες «αμφισβητούμενης» ηθικής πέφτουν θύματα βιασμού.
Οι γυναίκες καταγγέλλουν/αναφέρουν ψευδώς βιασμό.	Μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό των αναφερόμενων βιασμών θεωρείται ότι είναι ψευδείς αναφορές
Ο βιασμός διαπράττεται από άγνωστο.	Η συντριπτική πλειοψηφία των βιασμών διαπράττεται από γνωστό δράστη
Ο βιασμός εμπεριέχει άσκηση μεγάλης σωματικής βίας και χρήση όπλου	Οι περισσότεροι βιασμοί δεν περιλαμβάνουν μεγάλη σωματική δύναμη. Η πλειονότητα των θυμάτων αναφέρουν ότι φοβούνταν μην τραυματιστούν σοβαρά ή σκοτωθούν και έτσι πρόσφεραν μικρή αντίσταση στην επίθεση. Αυτό μπορεί επίσης να εξηγήσει γιατί χρειάζονται λίγη δύναμη ή όπλα για να υποτάξουν τα θύματα

34. Grubb, A., & Turner, E. (2012). "Attribution of blame in rape cases: A review of the impact of rape myth acceptance, gender role conformity and substance use on victim blaming" In: *Aggression and Violent Behavior*, volume 17 (5), P. 443- 452. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.06.002>

35. Johnson, N. L., & Johnson, D. M. (2017). An Empirical Exploration Into the Measurement of Rape Culture. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(1-2), 088626051773234. <https://doi.org/10.1177/0886260517732347>

36. WHO. (2003). Guidelines for medico-legal care for victims of sexual violence. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42788/924154628X.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

ΜΥΘΟΣ	ΓΕΓΟΝΟΣ
Ο βιασμός αφήνει εμφανή σημάδια τραυματισμού.	Επειδή οι περισσότεροι βιασμοί δεν περιλαμβάνουν σημαντική ποσότητα δύναμης, ενδέχεται να μην υπάρχουν σωματικοί τραυματισμοί. Ακριβώς επειδή ένα άτομο δεν έχει σωματικά τραύματα δεν σημαίνει ότι δεν βιάστηκε. Μόνο περίπου το ένα τρίτο των θυμάτων βιασμού υφίστανται ορατά σωματικά τραύματα
Όταν οι γυναίκες λένε «όχι» στο σεξ, στην πραγματικότητα εννοούν «ναι»	ΟΧΙ σημαίνει ΟΧΙ; οι επιθυμίες μιας γυναίκας από αυτή την άποψη πρέπει να γίνονται σεβαστές ανά πάσα στιγμή
Οι σεξεργάτες/τριες δεν μπορούν να βιασθούν.	Οποιοδήποτε πρόσωπο στην σεξεργασία μπορεί να βιαστεί. Μελέτες δείχνουν ότι ένα σημαντικό ποσοστό ανδρών και γυναικών εργαζομένων του σεξ έχουν βιαστεί από τους πελάτες τους, την αστυνομία ή τους συντρόφους τους
Ένας άνδρας δεν μπορεί να βιάσει τη γυναίκα του.	Οποιαδήποτε μορφή εξαναγκαστικού σεξ ή εξαναγκαστικής σεξουαλικής δραστηριότητας συνιστά βιασμό, ανεξάρτητα από το αν η γυναίκα είναι παντρεμένη ή όχι με τον δράστη.
Ο βιασμός αναφέρεται αμέσως στην αστυνομία.	Η πλειονότητα των βιασμών δεν αναφέρονται ποτέ στην αστυνομία. Από τα καταγγελλόμενα περιστατικά, τα περισσότερα αφορούν περιστατικά που διαπράχθηκαν 24 ώρες μετά το περιστατικό. Τα θύματα δεν αναφέρουν καθόλου ή καθυστερούν την αναφορά γιατί πιστεύουν ότι δεν θα γίνει τίποτα, ο δράστης μπορεί να έχει απειλήσει αυτά ή τις οικογένειές τους, φοβούνται την αντίδραση της οικογένειας ή της κοινότητας ή νοιώθουν ντροπή. Μερικά θύματα αισθάνονται ότι είναι ιδιωτική υπόθεση ή δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν.

Παράγοντες κινδύνου για διάπραξη σεξουαλικής βίας και παράγοντες πρόληψης

Διευκρινίζεται ότι οι παράγοντες κινδύνου για τη διάπραξη σεξουαλικής βίας που θα αναφερθούν στην συνέχεια, σύμφωνα με το Center for Disease Control and Prevention (CDC), συνδέονται με την μεγαλύτερη πιθανότητα διάπραξης σεξουαλικής βίας και δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως άμεσες αιτίες αλλά υποκείμενοι παράγοντες που οδηγούν στην σεξουαλική βία³⁷. Κατόπιν της παραπάνω διευκρίνισης οι παρόντες κίνδυνοι για διάπραξη σεξουαλικής βίας διακρίνονται σε ατομικούς, σχεσιακούς, κοινωνικούς³⁸. Οι παράγοντες πρόληψης δύνανται να μειώσουν την πιθανότητα διάπραξης σεξουαλικής βίας και την θυματοποίηση³⁹.

37. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2019). Risk and Protective Factors|Sexual Violence|Violence Prevention|Injury Center|CDC. Centers for Disease Control and Prevention. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/sexualviolence/riskprotectivefactors.html>

38. Προκειμένου η ταξινόμηση του CDC να ανταποκριθεί καλύτερα στο ελληνικό πλαίσιο η διάκριση μεταξύ κοινοτικών με κοινωνικών παραγόντων έχει συγχωνευθεί στην κατηγορία κοινωνικοί παράγοντες.

39. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2019). Risk and Protective Factors|Sexual Violence|Violence Prevention|Injury Center|CDC. Centers for Disease Control and Prevention. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/sexualviolence/riskprotectivefactors.html>

Παράγοντες κινδύνου για διάπραξη σεξουαλικής βίας**Ατομικοί**

- Χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών
- Παραβατικότητα
- Έλλειψη ενδιαφέροντος για τους άλλους
- Επιθετική συμπεριφορά και αποδοχή βίαιων συμπεριφορών
- Πρόωρη έναρξη σεξουαλικής ζωής
- Καταναγκαστικές σεξουαλικές φαντασιώσεις
- Προτίμηση στο απρόσωπο σεξ και την ανάληψη σεξουαλικών κινδύνων
- Έκθεση στην πορνογραφία
- Εχθρότητα απέναντι στις γυναίκες
- Προσκόλληση στους παραδοσιακούς έμφυλους ρόλους
- Υπερ-αρρενωπότητα
- Αυτοκτονική συμπεριφορά
- Θύμα σεξουαλικής βίας, ή δράστης σεξουαλικής βίας κατά το παρελθόν
- Προηγούμενη σεξουαλική θυματοποίηση ή διάπραξη

Σχεσιακοί

- Οικογενειακό ιστορικό συγκρούσεων και βίας
- Ιστορικό σωματικής, σεξουαλικής ή συναισθηματικής κακοποίησης στην παιδική ηλικία
- Συναισθηματικά μη υποστηρικτικό οικογενειακό περιβάλλον
- Κακές σχέσεις γονέων-παιδιών, ιδιαίτερα με τους πατέρες
- Συσχέτιση με σεξουαλικά επιθετικούς, υπερ-αρρενωπούς και παραβατικούς συνομηλίκους
- Συμμετοχή σε βίαιη ή κακοποιητική συντροφική σχέση

Κοινωνικοί

- Φτώχεια
- Έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης
- Έλλειψη θεσμικής υποστήριξης από το αστυνομικό και δικαστικό σύστημα προς τα θύματα
- Γενική ανοχή στη σεξουαλική βία εντός της κοινότητας
- Μη δραστικές κυρώσεις κατά των δραστών σεξουαλικής βίας
- Κοινωνικοί κανόνες που υποστηρίζουν τη σεξουαλική βία
- Κοινωνικοί κανόνες που υποστηρίζουν την ανδρική ανωτερότητα και το σεξουαλικό δικαίωμα
- Κοινωνικοί κανόνες που συντηρούν τις αντιλήψεις περί της κατωτερότητας και της σεξουαλικής υποταγής των γυναικών
- Αδύναμο νομικό πλαίσιο και πολιτικές σχετικά με τη σεξουαλική βία και την ισότητα των φύλων
- Υψηλά επίπεδα εγκληματικότητας και άλλων μορφών βίας

Παράγοντες πρόληψης

- Οικογένειες όπου οι συγκρούσεις επιλύονται ειρηνικά
- Συναισθηματική υγεία και σύνδεση
- Ενσυναίσθηση
- Γνώση περί της συναίνεσης⁴⁰
- Γνώση του νομοθετικού πλαισίου περί της σεξουαλικής βίας και του βιασμού⁴¹

40. Salazar, L. F., Swartout, K. M., Swahn, M. H., Bellis, A. L., Carney, J., Vagi, K. J., & Lokey, C. (2018). Precollege sexual violence perpetration and associated risk and protective factors among male college freshmen in Georgia. *Journal of Adolescent Health, 62*(3). <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2017.09.028>

41. οπ

Λόγοι που ένα θύμα σεξουαλικής επίθεσης ή βιασμού δεν καταγγέλλει το περιστατικό⁴²

- Το θύμα είναι σοκαρισμένο από την βία που δέχτηκε.
- Ο δράστης της σεξουαλικής επίθεσης ή του βιασμού είναι γνωστό άτομο στο θύμα. Ειδικότερα εάν:
 - είναι νυν/τέως σύντροφος/σύζυγος του θύματος
 - είναι γνωστός/φίλος/συγγενικό πρόσωπο

Ο δράστης της σεξουαλικής επίθεσης ή του βιασμού κατέχει θέση εξουσίας.

Ο φόβος της αντεκδίκησης. Στην περίπτωση αυτή το θύμα φοβάται ότι αν αναφέρει/καταγγείλει το περιστατικό ο δράστης θα το εκδικηθεί. Ισχύει ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που το θύμα γνωρίζει τον θύτη.

Το αίσθημα της ντροπής: Το θύμα φοβάται ότι θα ταπεινωθεί ή/και στιγματιστεί από την οικογένειά του, την αστυνομία, τις δικαστικές αρχές, φίλους κ.α, κατηγορώντας το για το βιασμό του στο πλαίσιο της ενοχοποίησης του θύματος (victim blaming), ιδιαίτερα εάν στο σώμα δεν υπάρχουν εμφανή σημάδια αντίστασης, παρόλο που η πιο συνήθης αντίδραση των θυμάτων σεξουαλικής επίθεσης είναι να παγώσουν και να μην αντιδρούν. Κάτι ανάλογο παρατηρείται και στα θύματα σεξουαλικής επίθεσης που είχαν καταναλώσει αλκοόλ ή άλλες ουσίες πριν το βιασμό τους.

Το θύμα δεν είναι σίγουρο εάν η σεξουαλική επίθεση που δέχτηκε μπορεί να χαρακτηριστεί ως βιασμός.

Η κουλτούρα του βιασμού που θεωρεί ότι το θύμα είναι υπεύθυνο για το βιασμό του είτε επειδή τον προκάλεσε είτε επειδή δεν κατάφερε να τον αποφύγει.

Έλλειψη εμπιστοσύνης στις αστυνομικές και δικαστικές αρχές ότι θα διώξουν τον δράστη. (Δείτε Παράρτημα 1 για τις κατευθυντήριες οδηγίες σε περίπτωση βιασμού και το πρωτόκολλο βιασμού του ΕΟΔΥ στις προσφυγικές δομές).

Επιπτώσεις σεξουαλικής βίας στην υγεία⁴³

Οι επιπτώσεις στην υγεία των θυμάτων σεξουαλικής βίας σύμφωνα με την ΠΟΥ αναφέρονται στον κάτωθι πίνακα.

42. Marie Stopes South Africa. (2017, December 9). 10 Reasons people don't report rape & sexual assault. Marie Stopes. <https://www.mariestopes.org.za/10-reasons-people-dont-report-rape-sexual-assault/>
 Psychology Today. (2021, December 21). Why Women Don't Immediately Report Sexual Assault | Psychology Today. www.psychologytoday.com.
 DORDULIAN LAW Group. (2021, November 4). Top 10 Reasons People Do Not Report Sexual Abuse. Dordulian Law Group. <https://www.dlawgroup.com/reasons-people-do-not-report-sexual-abuse/>

43. Βασισμένο στα: Understanding and addressing violence against women (2012) και Guidelines for medico-legal care for victims of sexual violence WHO (2003)

Αναπαραγωγική υγεία	<ul style="list-style-type: none"> • Γυναικολογικό τραύμα • Ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη • Μη ασφαλής έκτρωση • Σεξουαλική δυσλειτουργία • Σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις συμπεριλαμβανομένου του HIV • Τραυματικά συρίγγια • Στειρότητα
Ψυχική υγεία	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάθλιψη • Τραυματικό σύνδρομο μετά από βιασμό • Μετατραυματικό στρες • Φοβίες • Άγχος • Δυσκολίες στον ύπνο • Σωματικά παράπονα • Αυτοκτονικός ιδεασμός • Κρίσεις πανικού • Κατάχρηση ουσιών • Διατροφικές διαταραχές
Συμπεριφορά	<ul style="list-style-type: none"> • Συμπεριφορά υψηλού κινδύνου (π.χ. απροστάτευτη σεξουαλική επαφή) • Συναινετική σεξουαλική μύηση, πολλαπλοί σύντροφοι, αλκοόλ και κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών) • Υψηλότερος κίνδυνος διάπραξης (για άνδρες) ή εμπειρίας • επακόλουθη σεξουαλική βία (για γυναίκες)
Ολέθριες-θανατηφόρα αποτελέσματα/ συνέπειες (fatal)	<p>Θάνατος από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτοχειρία • Επιπλοκές εγκυμοσύνης • Μη ασφαλής έκτρωση • AIDS • δολοφονία κατά τη διάρκεια βιασμού ή για λόγους «τιμής» • Βρεφοκτονία παιδιού που γεννήθηκε από βιασμό

Νομοθετικές πρωτοβουλίες σε ΕΕ και Διεθνές επίπεδο

ΟΗΕ

Στις 2 Σεπτεμβρίου 2022 ο ΟΗΕ υιοθέτησε ομόφωνα Ψήφισμα⁴⁴ με τίτλο «Διεθνής συνεργασία για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τα ένδικα μέσα και τη βοήθεια για τους επιζώντες της σεξουαλικής βίας⁴⁵». Το κείμενο εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση με συναίνεση, χωρίς καμία τροποποίηση και προτρέπει όλα τα έθνη να:

- Αναγνωρίσουν το βιασμό σε καιρό ειρήνης στο πλαίσιο του εθνικού και διεθνούς δικαίου.
- Λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την παροχή πρόσβασης στα θύματα και τα επιζήσαντα άτομα στη δικαιοσύνη.

44. United Nations. (2022, September 2). General Assembly Adopts Four Resolutions, including Contested Text Addressing Justice for Victims of Sexual Violence | UN Press. Press.un.org. <https://press.un.org/en/2022/ga12438.doc.htm>

45. International cooperation for access to justice, remedies and assistance for survivors of sexual violence

- Παρέχουν πρόσβαση στις επιζήσασες/επιζώντες σε αποζημιώσεις και στην παροχή βοήθειας.
- Καταδικάζουν όλες τις μορφές σεξουαλικής βίας και έμφυλης βίας⁴⁶.

Η περίπτωση της Ισπανίας

Στις 25 Αυγούστου 2022 το Ισπανικό κοινοβούλιο πέρασε το νόμο «**Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual**» γνωστό και ως «Sólo sí es sí», «μόνο το ναι σημαίνει ναι» στα ελληνικά, με 205 ψήφους υπέρ, 141 κατά και 3 απουσίες. Ο νόμος καθιστά «την συναίνεση» βασικό στοιχείο, τονίζοντας ότι αυτή θα πρέπει «να εκφράζεται ελεύθερα με πράξεις (...) οι οποίες θα καταδεικνύουν με ξεκάθαρο τρόπο τη βούληση του ατόμου»⁴⁷ και καταργεί τη διάκριση μεταξύ σεξουαλικής επίθεσης και κακοποίησης⁴⁸. Στο προοίμιο του νομοσχεδίου προβλέπεται ότι «η σεξουαλική βία είναι ίσως μια από τις πιο συχνές και κρυφές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται στην ισπανική κοινωνία, η οποία επηρεάζει ειδικά και δυσανάλογα γυναίκες και κορίτσια, αλλά και αγόρια»⁴⁹.

Ως σεξουαλική βία θεωρούνται πράξεις σεξουαλικής φύσης για τις οποίες δεν υπάρχει συναίνεση και εκδηλώνονται στον δημόσιο ή/και ιδιωτικό χώρο. Στις πράξεις αυτές περιλαμβάνονται η σεξουαλική επίθεση, η σεξουαλική παρενόχληση, η εκμετάλλευση της πορνείας άλλων, όπως όλα τα άλλα αδικήματα που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα και απευθύνονται ειδικά σε ανηλίκους⁵⁰. Για τις συμπεριφορές και πράξεις οι οποίες παραβιάζουν τη γενετήσια ελευθερία και λαμβάνουν χώρα χωρίς τη ρητή συναίνεση του θύματος, θα υπάρξει διαφορετικό εύρος ποινών εξαρτώμενων από τη σοβαρότητα και τη συνδρομή επιβαρυντικών περιστάσεων αυτών⁵¹.

Σκοπός του συγκεκριμένου νόμου είναι η διασφάλιση της ολοκληρωμένης προστασίας του δικαιώματος της γενετήσιας ελευθερίας και η εξάλειψη όλων των μορφών σεξουαλικής βίας⁵². Στόχος αυτής της αλλαγής προοπτικής είναι να αποφευχθεί η δευτερογενής θυματοποίηση των γυναικών και παιδιών θυμάτων σεξουαλικής βίας.

Πεδίο εφαρμογής του νόμου σύμφωνα με το άρθρο 3 περιλαμβάνει τη σεξουαλική βία, νοούμενη ως οποιαδήποτε μη συναινετική πράξη σεξουαλικής φύσης η οποία προϋποθέτει την ελεύθερη ανάπτυξη

46. DORDULIAN LAW Group. (2022, September 7). United Nations Passes “Historic” Resolution Recognizing Survivors of Sexual Violence. Dordulian Law Group. <https://www.dlawgroup.com/united-nations-passes-resolution-recognizing-survivors-sexual-violence/>

47. Η Ναυτεμπορική. (2022, August 26). Ισπανία: Η συναίνεση βασικό στοιχείο της νομοθεσίας κατά της σεξουαλικής βίας. www.naftemporiki.gr. <https://www.naftemporiki.gr/story/1898048/ispania-i-sunainesi-basiko-stoixeio-tis-nomothesias-kata-tis-seksoualikis-bias>

48. Lefebvre. (2022, August 26). Luz verde a la Ley Orgánica de garantía integral de la libertad sexual. [El Derecho](http://elderecho.com). <https://elderecho.com/luz-verde-ley-organica-garantia-integral-libertad-sexual>

49. Congreso de los Diputados. (2022, August 25). Notas de prensa - Congreso de los Diputados. www.congreso.es. https://www.congreso.es/notas-de-prensa?p_p_id=notasprensa&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&_notasprensa_mvcPath=detalle&_notasprensa_notaid=42889

50. οη

51. Gallardo, V. M. (2022b, August 25). Consentimiento, reforma de los delitos sexuales y otras claves de la ley del sólo sí es sí. Elperiodicodeespana. <https://www.epe.es/es/igualdad/20220825/claves-ley-solo-si-es-si-13706893>

52. Congreso de los Diputados. (2022, August 25). Notas de prensa - Congreso de los Diputados. www.congreso.es. https://www.congreso.es/notas-de-prensa?p_p_id=notasprensa&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&_notasprensa_mvcPath=detalle&_notasprensa_notaid=42889

της σεξουαλικής ζωής σε οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική σφαίρα, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής σφαίρας. Συμπεριλαμβάνονται επίσης η συλλογή στατιστικών στοιχείων και οι αποζημιώσεις των θυμάτων, καθώς και η γυναικοκτονία προκαλούμενη από σεξουαλική βία, ή κατανοπή ως ανθρωποκτονία ή δολοφονία των γυναικών και των κοριτσιών⁵³.

Ο νόμος επέφερε τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα της Ισπανίας, ως προς την ποινικοποίηση μορφών σεξουαλικής βίας των οποίων η ποινική δίωξη δεν προβλεπόταν ρητά. Πιο συγκεκριμένα,

- Ποινικοποιείται η σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας όπως η δημιουργία ψεύτικων προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο διαμοιρασμός σε τρίτα πρόσωπα εικόνων ή μαγνητοσκοπήσεων χωρίς την εξουσιοδότηση/ άδεια των προσώπων που παίρνουν μέρος, παραβιάζοντας την ιδιωτικότητα των προσώπων αυτών⁵⁴
- Ποινικοποιείται η σεξουαλική βία που ασκήθηκε μέσω της χρήσης χημικών ουσιών ως προς το θύμα, με σκοπό να κάμψει τις αντιστάσεις του θύματος. Θύτες δύναται να είναι νυν σύντροφοι, τέως σύντροφοι ή οποιοδήποτε άλλο επιτιθέμενο άτομο ή δράστης ο οποίος έκανε χρήση ουσιών προκειμένου να κάμψει τις αντιστάσεις του θύματος⁵⁵.
- Απαγορεύεται η διαφήμιση της πορνείας και τροποποιείται ο νόμος για την έμφυλη βία ώστε να συμπεριλάβει και την οικονομική βία. Επιπλέον οι μητέρες, τα παιδιά των οποίων δολοφονήθηκαν, θα αναγνωρίζονται ως άμεσα θύματα και θα έχουν πρόσβαση στην κρατική βοήθεια για τα θύματα βίαιων εγκλημάτων⁵⁶.
- Οι γυναίκες θύματα σεξουαλικής βίας που βρίσκονται παράτυπα στην Ισπανία έχουν το δικαίωμα σε άδεια παραμονής και άδεια εργασίας⁵⁷.

Όσον αφορά τις υποστηρικτικές υπηρεσίες, ο νόμος ορίζει ότι η παροχή υποστήριξης και αρωγής στα θύματα σεξουαλικής βίας θα είναι άμεση και ολοκληρωμένη, όπως στα θύματα έμφυλης βίας. Οι υπηρεσίες φροντίδας θυμάτων θα είναι απαραίτητες και τα θύματα θα δικαιούνται συνολική αποκατάσταση. Επίσης προβλέπεται, έως το 2024, η δημιουργία κέντρων ανταπόκρισης κρίσεων (crisis centres) σε κάθε περιφέρεια, στα οποία θα παρέχεται 24ωρη διεπιστημονική υποστήριξη και βοήθεια στα θύματα σεξουαλικής βίας και στα συγγενικά ή φιλικά τους πρόσωπα. Επιπλέον, προβλέπεται η δημιουργία ειδικών κέντρων για ανήλικα θύματα σεξουαλικής βίας, είτε πρόκειται για κορίτσια είτε για αγόρια, στα οποία θα παρέχεται ολοκληρωμένη φροντίδα και υποστήριξη⁵⁸.

53. BOE-A-2022-14630 Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual. (2022, September 7). [Www.boe.es](https://www.boe.es). <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-14630>

54. Congreso de los Diputados. (2022, August 25). Notas de prensa - Congreso de los Diputados. [Www.congreso.es](https://www.congreso.es). https://www.congreso.es/notas-de-prensa?p_p_id=notasprensa&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&_notasprensa_mvcPath=detalle&_notasprensa_notaid=42889

55. Gallardo, V. M. (2022b, August 25). Consentimiento, reforma de los delitos sexuales y otras claves de la ley del sólo sí es sí. [Elperiodicodeespana](https://www.epe.es/es/igualdad/20220825/claves-ley-solo-si-es-si-13706893). <https://www.epe.es/es/igualdad/20220825/claves-ley-solo-si-es-si-13706893>

56. on

57. on

58. on

Το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής θα εισαχθεί σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, με ειδική αναφορά στον ψηφιακό κόσμο ως κύριο μέσο πρόληψης και αποτροπής συμπεριφορών που πλήττουν την σεξουαλική γενετήσια⁵⁹.

Ο νόμος τέθηκε σε ισχύ στις 7 Οκτωβρίου 2022.

Η περίπτωση της Ελλάδας

Στην Ελλάδα το έγκλημα του βιασμού προβλέπεται από το άρθρο 336 ΠΚ (Ν.4619/2019-ΦΕΚ 95/Α/11-6-2019, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4855/2021), όπως προαναφέρθηκε και προβλέπονται τα εξής⁶⁰:

1. Βιασμός α) με χρήση βίας ή απειλής: Τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών. Αν τελέστηκε από δύο ή περισσότερους δράστες που ενήργησαν από κοινού ή οδήγησε στο θάνατο του θύματος ή εάν το θύμα είναι ανήλικο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη. β) χωρίς τη συναίνεση του θύματος: Τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη.
2. Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας: Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους ή χρηματική ποινή. Η ποινική δίωξη απαιτεί καταγγελία, εκτός εάν το θύμα είναι ανήλικο. Αν το θύμα είναι μικρότερο των δώδεκα (12) ετών, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών ή χρηματική ποινή.
3. Όποιος προβαίνει σε χειρονομίες γενετήσιου χαρακτήρα ή διατυπώνει προτάσεις για τέλεση γενετήσιων πράξεων σε πρόσωπο που εξαρτάται εργασιακά από αυτόν ή εκμεταλλεόμενος τη θέση προσώπου που έχει ενταχθεί σε διαδικασία αναζήτησης θέσης εργασίας, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών.
4. Οικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας. Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών έως τρία (3) έτη εάν το θύμα είναι ανήλικος.
5. Κατάχρηση ανίκανου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη: Τιμωρείται με κάθειρξη⁶¹. Αν διενεργήθηκε από δύο ή περισσότερους παραβάτες που ενήργησαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) (ΠΚ άρθρο 338). Εάν η παραπάνω πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του θύματος, επιβάλλεται ποινή ισόβιας κάθειρξης (ΠΚ άρθρ.340).

Σε περίπτωση ανήλικου θύματος

- Όποιος προβαίνει σε σεξουαλική πράξη με άτομο μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών ή εξαπατά το ίδιο να ενεργήσει ή να υποστεί μια τέτοια πράξη θα τιμωρείται, εάν δεν υπάρχει τρόπος να γίνει τιμωρείται αυστηρότερα με τα άρθρα 342 και 351^A ως εξής: α) εάν το θύμα δεν έχει συμπληρώσει τα δώδεκα (12) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) και μέχρι δεκαπέντε (15) ετών, β) εάν το θύμα έχει συμπληρώσει δώδεκα (12) έτη. Εάν κάποια από τις παραπάνω πράξεις είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του θύματος, επιβάλλεται ποινή ισόβιας κάθειρξης.
- Σεξουαλικές πράξεις μπροστά σε ανήλικους: Όποιος εξωθεί ή παρασύρει ανήλικο που δεν συμπλή-

59. οπ

60. Τα στοιχεία έχουν αντληθεί από την Έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης που υπέβαλλε η ΓΓΔΟΠΙΦ ως συντονιστής φορέας στις 31-3-2022 στην GREVIO <https://rm.coe.int/inf-2022-4-state-report-greece/1680a60a4e>

61. Όπου κάθειρξη, εννοείται η πρόσκαιρη κάθειρξη 5 έως 15 έτη (άρθρο 52 ΠΚ).

ρωσε τα δεκαπέντε (15) έτη για να παραστεί σε σεξουαλική πράξη, μεταξύ άλλων, χωρίς συμμετοχή σε αυτήν, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή εάν ο ανήλικος είναι μικρότερος των δεκατεσσάρων (14) ετών και με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή χρηματική ποινή αν έχει φτάσει στο δέκατο τέταρτο (14ο) έτος της ηλικίας του/της (ΠΚ άρθ. 339).

- Όσον αφορά την στατιστική απεικόνιση του εγκλήματος του βιασμού, σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας για το έτος 2021 καταγράφηκαν 353 περιστατικά εξιχνιασθέντων και μη εξιχνιασθέντων βιασμών εκ των οποίων 330 ήταν κακουργήματα και 23 πλημμελήματα. Τα περισσότερα τελεσθέντα που καταγγέθηκαν ήταν τον μήνα Αύγουστο με 36 το σύνολο, με τις καταγγελλόμενες απόπειρες βιασμών να φτάνουν για τις 15 τον ίδιο μήνα, σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Επετηρίδας της Ελληνικής Αστυνομίας για το έτος 2021⁶². Για την περίοδο 2010-2020 ο μέσος όρος των καταγγελιών βιασμών από γυναίκες θύματα είναι 200 περιστατικά το χρόνο, ο συνολικός αριθμός των οποίων το 2021 ανήλθε σε 202, σύμφωνα με στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ισότητας των Φύλων. Αναφορικά με τις καταγγελίες για βιασμό στα πλαίσια της οικογένειας, προκύπτει ότι 2021 καταγράφηκαν 45 περιστατικά με 45 άνδρες δράστες και 45 θύματα. Οι ενήλικες γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακού βιασμού ανήλθαν το 2021 σε 41 (91,1%), ενώ οι ανήλικες σε 3 (6,7%), ενώ ένας ενήλικος άνδρας (2,2%) κατήγγειλε τον βιασμό του από άνδρα του οικογενειακού του περιβάλλοντος (ανατρέξτε για περισσότερες λεπτομέρειες στο κεφάλαιο με τα στατιστικά στοιχεία). Όσον αφορά τα στατιστικά δεδομένα από τα ΣΚ και τους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ το 2,4% αφορούσε περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης και 2% περιστατικά βιασμού (ανατρέξτε για περισσότερες λεπτομέρειες στο κεφάλαιο με τα στατιστικά στοιχεία). Τα στοιχεία δεν αποτυπώνουν το μέγεθος του εγκλήματος του βιασμού στη χώρα, ενώ διαφεύγουν της στατιστικής αποτύπωσης περιστατικά σεξουαλικών επιθέσεων ή άλλων μορφών σεξουαλικής βίας, πέρα του βιασμού.

62. Ελληνική Αστυνομία. Στατιστική επετηρίδα 2021 <http://www.astynomia.gr/images/stories/2022/files22/epetirida2021.pdf>

B. Ο φορέας

Η **Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων** (ΓΓΔΟΠΙΦ) είναι ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς.

Η ΓΓΔΟΠΙΦ επίσης, αποτελεί και τον κατεξοχήν αρμόδιο φορέα για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών. Από το 2010 υλοποιεί το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών». Πλέον, λειτουργεί σε ολόκληρη τη χώρα ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και για την στήριξη και προστασία των θυμάτων.

Το 2016 η ΓΓΔΟΠΙΦ ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που προέκυψαν εξαιτίας της οικονομικής και προσφυγικής κρίσης, διεύρυνε την ομάδα στόχο, περιλαμβάνοντας στο «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020» και τις γυναίκες θύματα πολλαπλών διακρίσεων. Επίσης, διεύρυνε τις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες (ψυχοκοινωνική στήριξη, νομική συμβουλευτική, νομική βοήθεια, φιλοξενία), περιλαμβάνοντας την εργασιακή συμβουλευτική, ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των γυναικών για ανεύρεση εργασίας.

Η λειτουργία του έργου συνεχίζεται αδιάκοπα, από την έναρξή του, με την συγχρηματοδότησή του, από πόρους του ΕΣΠΑ μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, και έχει παραταθεί έως το τέλος του 2023, με την υπ' αριθμ. 117366/5-11-2021 Εγκύκλιο της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ με θέμα: «Παράταση λειτουργίας Δομών και διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 9 των ΠΕΠ».

Το Δίκτυο Δομών περιλαμβάνει 64 δομές:

- την **24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900**, η οποία είναι πανελλαδικής εμβέλειας και λειτουργεί 365 ημέρες το χρόνο σε 24ωρη βάση, δωρεάν (για τους/τις συνδρομητές/τριες των εταιρειών Vodafone, Wind και Cosmote). Οι υπηρεσίες παρέχονται σε ελληνικά και αγγλικά, καθώς και στα Αραβικά, Φαρσί, Ουκρανικά και Ρωσικά κατόπιν ραντεβού. Επιπλέον, η γραμμή υποστηρίζεται από τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: sos15900@isotita.gr.
- **44 Συμβουλευτικά Κέντρα** (ΣΚ) σε όλη τη χώρα στα οποία μια γυναίκα θύμα έμφυλης βίας μπορεί να λάβει τις ακόλουθες υπηρεσίες:
 - κοινωνική, ψυχολογική, νομική και εργασιακή στήριξη (με την οπτική του φύλου),
 - παραπομπή ή συνοδεία - όποτε αυτό απαιτείται - σε ξενώνες φιλοξενίας, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κέντρα ψυχικής υγείας, σε

φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα, σε φορείς προώθησης της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, σε φορείς προστασίας και στήριξης παιδιών κ.λπ.,

- νομική βοήθεια, σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους.

■ **19 Ξενώνες Φιλοξενίας (ΞΦ)**, οι οποίοι παρέχουν ασφαλή διαμονή σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας και τα παιδιά τους. Επίσης, παρέχουν πρόσθετη ψυχοκοινωνική υποστήριξη, εργασιακή και νομική συμβουλευτική μέσω των συμβουλευτικών κέντρων, διευκολύνουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και την εγγραφή παιδιών στα σχολεία.

Τόσο τα ΣΚ, όσο και οι ΞΦ υλοποιούν δράσεις για την πρόληψη, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών.

Η παροχή των υπηρεσιών στηρίζεται στην αρχή της αυτόβουλης συγκατάθεσης του θύματος, στην αρχή της εμπιστευτικότητας (και ειδικά για τους ξενώνες στο απόρρητο της διεύθυνσης), με στόχο την ενδυνάμωση των γυναικών θυμάτων βίας και την επανάκτηση της αυτοεκτίμησής τους, ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν την ευθύνη της επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής και να πάρουν οι ίδιες τις καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον τους.

Επιπλέον, υπάρχει δυνατότητα παροχής διερμηνείας, σε όλες τις δομές του δικτύου και σε όλες τις γλώσσες, η παροχή της οποίας, από τον Ιούλιο του 2022, γίνεται με την παρακολούθηση και τον συντονισμό της ΓΓΔΟΠΦ.

1. Δράσεις της ΓΓΔΟΠΦ για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΣΔΙΦ 2021-2025

Η ΓΓΔΟΠΦ στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΣΔΙΦ 2021-2025 για την αντιμετώπιση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας υλοποίησε τις κάτωθι δράσεις οι οποίες εμπίπτουν στον **Άξονα Προτεραιότητας 1: Πρόληψη και Καταπολέμηση Έμφυλης και Ενδοοικογενειακής Βίας** και στον **Άξονα Προτεραιότητας 4: Ενσωμάτωση διάστασης φύλου σε τομεακές πολιτικές**. Αναλυτικότερα:

Στον **Άξονα Προτεραιότητας 1: Πρόληψη και Καταπολέμηση Έμφυλης και Ενδοοικογενειακής Βίας** παρουσιάζεται η πορεία των εξής δράσεων:

Εργαλείο εκτίμησης κινδύνου ενδοοικογενειακής βίας

Η δημιουργία οριζόντιου εργαλείου εκτίμησης κινδύνου ενδοοικογενειακής βίας εμπίπτει στη **«Δράση 1.1.2: Εισαγωγή άλλων μέτρων για την επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης»**, το οποίο εντάσσεται στις υποχρεώσεις της χώρας κατόπιν της κύρωσης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης με τον Ν. 4531/2018 Ι) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 51 για την αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2012/29/ΕΕ επίσης για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας επίσης, στο άρθρο 22

προβλέπει τη λήψη εξατομικευμένων μέτρων για την προστασία των θυμάτων, προσέγγιση που βασίζεται στην εξατομικευμένη εκτίμηση κινδύνου (case by case approach). Η ανάπτυξη εργαλείου εκτίμησης κινδύνου ενδοοικογενειακής βίας από την ΓΓΔΟΠΙΦ υιοθετεί ακριβώς την προσέγγιση που προβλέπεται από την Οδηγία 2012/29/ΕΕ⁶³.

Το εργαλείο στοχεύει στην εκτίμηση:

- της φονικής βίας,
- της σοβαρότητας της κατάστασης και
- του κινδύνου επανάληψης της βίας στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας/βίας κατά των γυναικών,

καθώς:

- ευαισθητοποιεί τους φορείς στο να είναι ενήμεροι για την επικινδυνότητα της ενδοοικογενειακής βίας και δημιουργεί μια κοινή γλώσσα κατανόησης των παραγόντων κινδύνου ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς. Η ανάπτυξη μιας κοινής γλώσσας μεταξύ των φορέων είναι ένα καθοριστικό βήμα στην πορεία της ομαδικής επικοινωνίας και συνεργασίας που η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας απαιτεί.
- μέσω στοχευμένων και ειδικών ερωτήσεων μπορούν να έρθουν στην επιφάνεια μνήμες από περιστατικά κακοποίησης, βοηθώντας τόσο τα θύματα να συνειδητοποιήσουν την έκταση της βίας που τους ασκείται όσο και τους ειδικούς να προσδιορίσουν το επίπεδο κινδύνου της ενδοοικογενειακής βίας.
- διευκολύνεται η συλλογή λεπτομερών και σημαντικών πληροφοριών για το θύμα και τον δράστη
- λαμβάνεται υπόψη η φωνή των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και έτσι παράγεται ένα πραγματικό αντίδοτο στους αμυντικούς μηχανισμούς της «άρνησης» και «φυσιολογικοποίησης⁶⁴» που συχνά συνοδεύουν την έμφυλη βία.

Η πιλοτική φάση του εργαλείου ολοκληρώθηκε στις 5 Νοεμβρίου 2022 κατόπιν έξι μηνών εφαρμογής του σε αρμόδιες υπηρεσίες 3 δήμων της χώρας. Οι δήμοι που συμμετείχαν ήταν το Περιστερί, το Ηράκλειο και η Καβάλα. Η μεθοδολογία της πιλοτικής φάσης που υιοθετήθηκε περιελάμβανε έρευνα γραφείου, έρευνα σε καταγεγραμμένα δεδομένα και περιστατικά των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων ήτοι, τα ΣΚ του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ, την Ελληνική Αστυνομία (Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας με τα 73 γραφεία σε όλη τη χώρα), τις Εισαγγελίες, τα Νοσοκομεία, την Ιατροδικαστική Υπηρεσία και τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων της χώρας. Επίσης δημιουργήθηκε προσχέδιο του εργαλείου το οποίο συζητήθηκε με την ομάδα έργου, με εμπειρογνώμονες από το εξωτερικό και με 14 ομάδες διαβούλευσης με τη μορφή εστιασμένων συζητήσεων.

Μετά το πέρας της πιλοτικής εφαρμογής έχει ξεκινήσει, όπως προβλεπόταν, η αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής του εργαλείου σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης σε επαγγελματίες των φορέων που εφάρμοσαν το εργαλείο, προκειμένου να οριστικοποιηθεί η τελική μορφή του και ο τρόπος εφαρμογής του.

63. Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0029&from=FR>

64. Naturalisation στα αγγλικά

Το συγκεκριμένο εργαλείο στοχεύει σε μια οριζόντια εφαρμογή από όλους τους κρατικούς φορείς πρώτης υποδοχής (π.χ. Υπηρεσίες Υγείας, Αστυνομία, Κοινωνικές Υπηρεσίες) και για την ορθή εφαρμογή του θα ακολουθήσουν εκπαιδεύσεις και σύνταξη οδηγού εφαρμογής του εργαλείου.

GBV Pocket Guide

Στο πλαίσιο της «**Δράσης 1.3.1- Υποστήριξη Συντονισμού και Δικτύωσης Δομών- Παροχή Πληροφοριακού Υλικού και Υποστήριξη με Νέες Ψηφιακές Εφαρμογές**» του ΕΣΔΙΦ 2021-2025, η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΓΓΔΟΠΙΦ σε συνεργασία με το γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα έχει προβεί στην αναπροσαρμογή του **Οδηγού Τσέπης για την Έμφυλη Βία (GBV Pocket Guide)** στα Ελληνικά. Οι βασικές αλλαγές που έγιναν αφορούν πληροφορίες για το ελληνικό πλαίσιο, πηγές παραπομπών και την ορολογία που χρησιμοποιείται στο εθνικό πλαίσιο. Ο Οδηγός Τσέπης είναι μία Ψηφιακή Εφαρμογή (App) που χρησιμοποιεί παγκόσμια πρότυπα για την παροχή βασικής υποστήριξη και πληροφόρησης των επαγγελματιών, όπως επαγγελματίες υγείας, κοινωνικοί λειτουργοί και ευρύτερα προσωπικό που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

Η Εφαρμογή για την Έμφυλη Βία έχει σχεδιαστεί προκειμένου να αποτελέσει ένα πρακτικό εργαλείο για τους επαγγελματίες αλλά και για οποιοδήποτε άτομο έρθει σε γνώση του κάποιο περιστατικό έμφυλης βίας. Περιλαμβάνει ένα ευανάγνωστο διάγραμμα ροής, μία σύντομη αναφορά στο «**Τι να Κάνουν (Do's) και Τι να Αποφύγουν (Don't's)**» και μία σύντομη πλοήγηση σε μια λίστα **βήμα προς βήμα ενεργειών ανταπόκρισης**, βασιζόμενο στις αρχές της προσέγγισης που θέτει στο επίκεντρο το άτομο που βιώνει περιστατικό ή έχει επιβιώσει περιστατικού έμφυλης βίας. **Επιπλέον, στην ίδια την Εφαρμογή περιλαμβάνεται σε έντυπη μορφή (PDF) ένα Ενημερωτικό Σημείωμα της ΓΓΔΟΠΙΦ και της Ελληνικής Αστυνομίας, ένας Οδηγός Χρήσης καθώς και ο Οδηγός Τσέπης. Το υποστηρικτικό έντυπο υλικό στοχεύει στον να διασφαλίσει** ότι όλες/ όλοι οι επαγγελματίες του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα αλλά και οποιοδήποτε άτομο στο οποίο του αποκαλύπτεται κάποιο περιστατικό έμφυλης βίας, θα υποστηρίξει τα άτομα που έχουν ζητήσει την βοήθειά τους, με όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες για τις υπηρεσίες ανταπόκρισης του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ και άλλες γενικές υπηρεσίες, χωρίς να προκαλείται περαιτέρω βλάβη και με τρόπο που να ενισχύεται η προσέγγιση με επίκεντρο τα επιζήσαντα άτομα. Η Εφαρμογή για την Έμφυλη Βία έχει προσαρμοστεί και μεταφραστεί σε 11 γλώσσες, μεταξύ άλλων από τα Αγγλικά σε Γαλλικά, Ισπανικά, Πορτογαλικά, Ρωσικά, Αραβικά κ.α.

Τον οδηγό μπορεί να τον βρει κάθε ενδιαφερόμενος/η διαδικτυακά στο www.gbvguidelines.org και www.gbvaor.net για εκτυπώσεις σε έκδοση υψηλής και χαμηλής ανάλυσης και μέσω λήψης στο **Google Play** ή στο **Apple Store**. Αναζήτηση για «Οδηγός Τσέπης για την Έμφυλη Βία-GBV Pocket Guide».

Εφαρμογή «Panic button»

Η ΓΓΔΟΠΙΦ, μαζί με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και την εταιρία VODAFONE, προβαίνει στη δημιουργία της εφαρμογής «panic button», με σκοπό να βοηθήσει τις γυναίκες που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο να καλούν άμεση βοήθεια, με ασφαλή για αυτές τρόπο. Πρόκειται για μία εφαρμογή η οποία θα επιτρέπει στη γυναίκα που κινδυνεύει να ζητά βοήθεια με το πάτημα ενός κουμπιού στο κινητό της. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας τα τηλέφωνα των

γυναικών θα συνδέονται με την αστυνομία, οι αρχές θα εντοπίζουν το στίγμα και θα παρεμβαίνουν άμεσα, για να τις προστατεύσουν.

Αρμόδιοι φορείς για την παροχή της θα είναι η ΓΓΔΟΠΙΦ και η Ελληνική Αστυνομία.

Μελέτη για τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών των φιλοξενούμενων γυναικών στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ

Η μελέτη αυτή περιλαμβάνεται στη «**Δράση 1.1.2: Εισαγωγή άλλων μέτρων για την επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης**» και την περίοδο αναφοράς ολοκληρώθηκε η μελέτη «**Καταγραφή των ιδιαίτερων αναγκών των παιδιών που φιλοξενούνται στους ξενώνες φιλοξενίας -μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων**», (“Programmatic Review of Services available and accessible to Children in the shelters of the Network of the General Secretariat for Demographic and Family Policy and Gender Equality”), η οποία εκπονήθηκε από το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού σε συνεργασία με το Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα και την ΓΓΔΟΠΙΦ.

Σκοπός της μελέτης ήταν η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης στους Ξενώνες Φιλοξενίας αναφορικά με τα παιδιά που φιλοξενούνται σε αυτούς μαζί με τις μητέρες τους και την παροχή υπηρεσιών του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ προς τα παιδιά μάρτυρες ή θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Δεύτερος στόχος της μελέτης ήταν η ανάπτυξη κατευθυντήριων προτάσεων με στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται σε παιδιά στο πλαίσιο φιλοξενίας του Δικτύου ξενώνων της ΓΓΔΟΠΙΦ, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά γυναικών προσφύγων και μεταναστριών.

Όπως, ίσως είναι γνωστό, η επιστημονική προσέγγιση και η μεθοδολογία που ακολουθείται στο Δίκτυο Δομών βασίζεται στην οπτική του φύλου και δίνει έμφαση στην προστασία και υποστήριξη των γυναικών που υφίστανται βία ή πολλαπλές διακρίσεις. Στην παρούσα φάση, η ΓΓΔΟΠΙΦ αναγνωρίζει την ανάγκη επιπλέον υιοθέτησης μίας παιδοκεντρικής προσέγγισης που θα καλύπτει ολιστικά τις ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών που φιλοξενούνται στους Ξενώνες και είτε είναι τα ίδια θύματα βίας είτε μάρτυρες βίας.

Στο πλαίσιο αυτό, συνέπραξε στην υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας ενώ τα ευρήματα της έρευνας και το σχέδιο δράσης για τη λήψη επιπλέον μέτρων που θα ακολουθήσει τον επόμενο χρόνο θα αποτελέσουν μέρος της γενικότερης προσπάθειας που καταβάλλει η ΓΓΔΟΠΙΦ για τη συνεχή αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δικτύου Δομών.

Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτει ότι η ΓΓΔΟΠΙΦ οφείλει να αξιολογήσει και να επαναπροσδιορίσει τον ίδιο τον σχεδιασμό των ΞΦ ώστε να είναι πιο φιλικό για τα παιδιά και να πληρούνται πλήρως οι όροι ασφαλείας, σε όλες τις περιπτώσεις. Επίσης, χρειάζεται να ενισχυθούν προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών όταν οι μητέρες των παιδιών απουσιάζουν από τον Ξενώνα για αναζήτηση εργασίας ή για άλλους λόγους. Η επικαιροποίηση και αναθεώρηση των κανονισμών λειτουργίας καθώς και η επιμόρφωση του προσωπικού στην παροχή υπηρεσιών με παιδοκεντρική προσέγγιση ανέκυψαν επίσης ως ζητήματα που χρήζουν παρέμβασης.

Μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας, αξιολόγηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες, προτάσεις βελτίωσης των θεραπευτικών προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας

Στο πλαίσιο της «**Δράσης 4.8.3: Εκπόνηση μελετών και ερευνών για την ανάπτυξη και βελτίωση δράσεων ισότητας των φύλων**», είναι σε εξέλιξη η μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας, αξιοποιώντας τα θεραπευτικά προγράμματα που προσφέρονται σε δράστες άνδρες και γυναίκες μέσα από το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης. (Φεβρουάριος 2022- Ιούνιος 2023)

Στόχος της μελέτης είναι η επικαιροποίηση της υπάρχουσας χαρτογράφησης του Παρατηρητηρίου της ΓΓΔΟΠΙΦ, των φορέων που παρέχουν ανάλογα προγράμματα, η αξιολόγηση τους και η ανάδειξη αποτελεσματικών πρακτικών με στόχο την έγκαιρη προληπτική παρέμβαση για την αποφυγή της επανάληψης της ενδοοικογενειακής βίας.

Επίσης, θα αποτελέσει σημείο αναφοράς και σύγκρισης με αντίστοιχες μελέτες στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε και βάση για το διάλογο και την συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς για την ουσιαστική και ολιστική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Μελέτη σχεδιασμού Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Καταγγελιών Σεξουαλικής Παρενόχλησης, Κακοποίηση και Εξουσιαστικής Βίας στην Ελλάδα (κίνημα #MeToo)

Το ελληνικό #MeToo ξεκίνησε στις αρχές του 2ου χρόνου της πανδημίας του κορωνοϊού με την καταγγελία της Ολυμπιονίκη Σοφίας Μπεκατώρου για τη σεξουαλική βία που δέχτηκε στο χώρο του αθλητισμού στο ξεκίνημα της καριέρας της στην ιστιοπλοΐα. Το παράδειγμά της ακολούθησαν και άλλοι αθλητές και αθλήτριες σε διάφορα αθλήματα ενώ αποτέλεσε τη θρυαλλίδα ώστε και άλλοι επώνυμοι από το χώρο του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης να βρουν το θάρρος και να καταγγείλουν περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, ενώ κάποιες περιπτώσεις ακολούθησαν το δρόμο της ποινικής διαδικασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική κυβέρνηση τον Φεβρουάριο του 2021 δημιούργησε την πλατφόρμα #MeTooGreece. Η διαδικτυακή πύλη <http://www.metoogreece.gr> σκοπό έχει τη συλλογή πληροφοριών σε ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης, κακοποίησης και εξουσιαστικής βίας και την ανάδειξη των διαθέσιμων οδών στήριξης των θυμάτων και καταγγελίας των περιστατικών. Σε πρώτη φάση η ιστοσελίδα αναφέρει τις τηλεφωνικές γραμμές κρατικών φορέων που δέχονται κλήσεις για αναφορές ή καταγγελίες περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας όπως:

- 15900: Τηλεφωνική Γραμμή SOS για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ
- 1555: Τηλεφωνική Γραμμή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας
- 11188: Δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος
- 100: Άμεση Δράση της Ελληνικής Αστυνομίας
- 1056: Γραμμή SOS για παιδιά, εφήβους και γονείς
- Ιστοσελίδα <http://www.womensos.gr> της ΓΓΔΟΠΙΦ: Ενημέρωση για τα θέματα της βίας κατά των γυναικών και πληροφορίες για τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες Φιλοξενίας του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ.

Στην ιστοσελίδα παροτρύνονται όσοι/ες έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση και βία να σπάσουν τη σιωπή τους και να καταγγείλουν τα περιστατικά που έχουν υποστεί λαμβάνοντας τη στήριξη της Πολιτείας. Επίσης, στο πλαίσιο της ενημέρωσης παρέχεται ο ορισμός της ενδοοικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης και του βιασμού.

Για την καλύτερη υποστήριξη της πλατφόρμας #MeTooGreece και τον περαιτέρω συντονισμό κρατικών φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων έχει συσταθεί Ομάδα Διοίκησης Έργου⁶⁵ για την ενιαία καταγραφή και διαχείριση καταγγελιών που αφορούν στο φαινόμενο της σεξουαλικής παρενόχλησης, κακοποίησης και εξουσιαστικής βίας.

Στη δράση έως τώρα συμμετέχουν οι παρακάτω φορείς με συντονιστικό φορέα τη ΓΓΔΟΠΙΦ:

- ΓΓ Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα (Υπουργείο Εσωτερικών)
- Σ.Ε.Π.Ε. (Υπουργείο Εργασίας)
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) (Υπουργείο Εργασίας)
- Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την προστασία θυμάτων εμπορίας ανθρώπων (ΕΜΑ.) – Διαχείριση φορέα από το ΕΚΚΑ- εποπτεία από το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για το trafficking).
- Εθνική Αρχή Διαφάνειας – Ανεξάρτητη Αρχή
- Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων – Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
- Υπηρεσία Ασύλου – Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
- Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠΥΤ)- Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
- Συνήγορος του Πολίτη
- Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Χαμόγελο του Παιδιού- Εθελοντικός Οργανισμός - Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα
- Ελληνική Αστυνομία – Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Στο πλαίσιο της **«Δράσης 4.2.3 Συνεργασία με άλλα Υπουργεία»** για την υποστήριξη της πλατφόρμας #MeTooGreece παρελήφθη τον Μάρτιο 2022 από την ΓΓΔΟΠΙΦ η μελέτη σχεδιασμού του συστήματος διαχείρισης καταγγελιών σεξουαλικής παρενόχλησης, κακοποίησης και εξουσιαστικής βίας.

Σκοπός της μελέτης ήταν αρχικά να μελετηθούν οι 5 φορείς της σελίδας <http://www.metoogreece.gr> και να κατηγοριοποιηθούν ώστε να αποτυπωθούν με σαφήνεια τα ενδεχόμενα κενά στην διεκπεραίωση υποθέσεων που φτάνουν στα εν λόγω τηλεφωνικά κέντρα ή αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των φορέων. Περαιτέρω, γίνεται αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη δράση κάθε φορέα και το εύρος παρέμβασής του αναφορικά με τη λήψη, διαχείριση ή παραπομπή καταγγελιών από τα θύματα/επιζώντες περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας ή από τρίτα πρόσωπα. Εν συνεχεία, στόχος της μελέτης ήταν η αναζήτηση επιπλέον σχετικών φορέων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ώστε να εξεταστεί το ενδεχόμενο ένταξής τους στην ενιαία διαδικασία. Ενώ, επιπλέον της διαδικασίας λήψης καταγγελίας και διερεύνησης, θα ληφθούν υπόψη φορείς με δραστηριοποίηση στην ευαισθητοποίηση (awareness)

65. Σχετ. η υπ'αριθμ. 56549/29.7.2021 (ΑΔΑ: 6ΚΚΡ46ΜΤΛΚ-Ν3Ν) απόφασης της Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Σύσταση, συγκρότηση και ορισμός μελών Ομάδας Διοίκησης Έργου για την ενιαία καταγραφή και διαχείριση καταγγελιών που αφορούν το φαινόμενο της σεξουαλικής παρενόχλησης, κακοποίησης και εξουσιαστικής βίας».

καθώς και φορείς που αναλαμβάνουν αμιγώς ψυχολογική υποστήριξη προς θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης, κακοποίησης και εξουσιαστικής βίας. Στο δεύτερο μέρος της μελέτης δινόταν έμφαση στην εξέταση ευρωπαϊκών και εθνικών προτύπων ώστε να γνωστοποιηθούν καλές και δοκιμασμένες πρακτικές επίλυσης σχετικών θεμάτων, καθώς και πρακτικές που θα ήταν ωφέλιμες προς τον ευρύτερο στόχο του έργου. Τέλος, η μελέτη περιλαμβάνει προτάσεις προβολής και παρουσίασης των φορέων στην ιστοσελίδα <https://metoogreece.gr> ενώ επιπλέον, παρέχονται συγκεκριμένες συστάσεις πολιτικής και επόμενων βημάτων προς την κατεύθυνση της βελτίωσης του τρόπου λειτουργίας και διασύνδεσης των φορέων με απώτερο σκοπό τη αποτελεσματικότερη πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών και συμπεριφορών εξουσιαστικής βίας και καταπίεσης και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης θυμάτων τέτοιων περιστατικών.

Έρευνα για την κατάσταση των γυναικών με αναπηρία και των αναγκών γονέων και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία

Στο πλαίσιο της «**Δράσης Δράση 4.3.2: Ενσωμάτωση της διάσταση της αναπηρίας στις πολιτικές και τα προγράμματα για την ισότητα των φύλων**» έχει προβλεφθεί η εκπόνηση έρευνας για την κατάσταση των γυναικών με αναπηρία και των αναγκών γονέων και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία. Η έρευνα υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ και την ΓΓΔΟΠΙΦ. Το συγκεκριμένο έργο περιλαμβάνει τη διεξαγωγή ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας με στόχο τον εντοπισμό των προβλημάτων και εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία και με έμφαση στις πολλαπλές διακρίσεις, λόγω φύλου και αναπηρίας, αλλά και στη διακινδύνευση να υποστούν έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία λόγω αυξημένης ευάλωτοτητας. Στο πλαίσιο της έρευνας περιλαμβάνονται επίσης δύο ερευνητικές εστιάσεις που αφορούν στις γυναίκες Ρομά με αναπηρία καθώς και στις γυναίκες πρόσφυγες και αιτούσες άσυλο με αναπηρία. Τέλος, η έρευνα εστιάζει και στις ανάγκες που έχουν οι γονείς και κηδεμόνες παιδιών με αναπηρία καθώς και οι φροντιστές/στριες ατόμων με αναπηρία.

Ως συνέχεια της ανωτέρω έρευνας στο πλαίσιο της «**Δράσης 1.3.4: Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία**», η ΓΓΔΟΠΙΦ με την συνδρομή της ΕΣΑμΕΑ προέβη στον σχεδιασμό, σύνταξη και δημιουργία για πρώτη φορά στην Ελλάδα δύο πολύ σημαντικών εργαλείων:

«Οδηγός Ηθικής και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς Εργαζομένων σε Δομές Παροχής Κοινωνικής Φροντίδας για γυναίκες και κορίτσια με Αναπηρία θύματα έμφυλης βίας»

«Εγχειρίδιο οδηγιών σχετικά με τις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία προς όλες τις υπηρεσίες που εμπλέκονται στην υποδοχή αιτουσών άσυλο».

Ο «Οδηγός ηθικής και επαγγελματικής συμπεριφοράς» παρέχει κατευθύνσεις ως προς την αντιμετώπιση περιπτώσεων εντοπισμού και αναφοράς περιστατικών έμφυλης βίας σε γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία σε δομές παροχής φροντίδας και δομές παροχής κοινωνικής φροντίδας και στόχος του είναι η ενημέρωση των εργαζομένων στις προαναφερόμενες δομές για τον κίνδυνο έμφυλης βίας προς τις γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία στις δομές αυτές από το προσωπικό και η αντιμετώπιση και εξάλειψη της. Ο Οδηγός βασίστηκε σε υπάρχοντες κώδικες δεοντολογίας επαγγελματιών υγείας και δεσμευτικές αποφάσεις επαγγελματικών συλλόγων, όπως ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας, ο Κώδικας Νοσηλευτι-

κής Δεοντολογίας και σε δεσμευτικές αποφάσεις των αντίστοιχων επαγγελματικών συλλόγων όπως ο Σύλλογος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος, ο Σύλλογος Ελλήνων Ψυχολόγων και η Ελληνική Εταιρεία Συστημικής Θεραπείας, καθώς και σε ξενόγλωσση βιβλιογραφία αντίστοιχων οδηγών και κανόνων δεοντολογίας προσωπικού που απασχολείται με άτομα με αναπηρία και παρέχει κατευθύνσεις, δεδομένου ότι δεν έχει το δεσμευτικό χαρακτήρα των επαγγελματικών κανόνων δεοντολογίας.

Το «Εγχειρίδιο Οδηγιών σχετικά με τις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία προς όλες τις υπηρεσίες που εμπλέκονται στην υποδοχή αιτουσών άσυλο» εντάσσεται στη Δράση 4.3.1 «Προστασία δικαιωμάτων μεταναστριών, γυναικών προσφύγων και αιτουσών ασύλου και κοριτσιών» του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, και στόχο έχει να αποτελέσει ένα εργαλείο για τους επαγγελματίες που εργάζονται στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ), τις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων (Κ.Ε.Δ.Ν.), τις Δομές Φιλοξενίας/ Προσωρινής Υποδοχής, που εργάζονται/ έρχονται σε επαφή με άτομα με αναπηρία. Το εγχειρίδιο εστιάζει στις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία που ανήκουν στον προσφυγικό πληθυσμό και είναι επιζήσασες έμφυλης βίας σε μία προσπάθεια να κατανοήσει ο επαγγελματίας την έννοια της αναπηρίας, την ανάγκη διαφορετικής αντιμετώπισης αυτής βάσει του είδους της αναπηρίας αλλά και τις μορφές βίας που πλήττουν δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία.

2. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Οι δράσεις της ΓΓΔΟΠΦ σχετικά με την **πρόληψη, αντιμετώπιση και καταπολέμηση της έμφυλης βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών** για την περίοδο αναφοράς ήταν οι εξής:

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υλοποίησε καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών με το μήνυμα «**Λέξεις μαχαίρια**»⁶⁶, το οποίο απευθύνεται σε γυναίκες επιζήσασες έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, αλλά και στο γενικό κοινό, θέλοντας να υπενθυμίσει ότι «από ένα σημείο και έπειτα, κάποιες λέξεις γίνονται μαχαιρίες».

66. «Λέξεις μαχαίρια» - Καμπάνια για τη βία κατά των γυναικών, ανάρτηση από το διαδίκτυο (You Tube): <https://www.youtube.com/watch?v=PAkSVptMPu4>

Στις 9 και 10 Οκτωβρίου 2021, στο Σεράφειο Κέντρο του Δήμου Αθηναίων 21 φορείς υπό την αιγίδα της ΓΓΔΟΠΙΦ, του Δήμου Αθηναίων και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) ένωσαν τις δυνάμεις τους σε ένα Φεστιβάλ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας του κινήματος «**Strong-me**»⁶⁷. Στο πλαίσιο της εν λόγω εκστρατείας, η Υφυπουργός Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων κα Μαρία Συρεγγέλα από το βήμα της Βουλής έστειλε το μήνυμα για «**μηδενική ανοχή απέναντι στα περιστατικά βίας κατά των γυναικών και δημιουργία ισχυρού πλέγματος προστασίας των θυμάτων**».

Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου 2021 υλοποιήθηκε σειρά σεμιναρίων του Lean in Network Greece με τίτλο «**Η κακιά στιγμή δεν είναι μία**», υπό την αιγίδα της ΓΓΔΟΠΙΦ με στόχο την εκπαίδευση και ενημέρωση του οικογενειακού περιβάλλοντος για την αναγνώριση σημαδιών κακοποιητικής συμπεριφοράς. Η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κα. Μαρία Συρεγγέλα, παρουσίασε στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων του Kontra Channel το πανελλαδικό δίκτυο δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και αναφέρθηκε σε δράσεις για την εξάλειψη του φαινομένου, όπως η εισαγωγή του μαθήματος της ισότητας των φύλων στα σχολεία, στα πλαίσια των εργαστηρίων δεξιοτήτων. Στις 10 Δεκεμβρίου 2021 το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων παρουσίασε της Πρόεδρου της Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού παρουσίασε το νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025. Το Εθνικό Σχέδιο είναι η συνέχεια των προσπαθειών για μια κοινωνία ουσιαστικής Ισότητας, απαλλαγμένη από βία, στερεότυπα και διακρίσεις⁶⁸.

Στο πλαίσιο των 16 Ημερών Ακτιβισμού ενάντια στην έμφυλη βία (25 Νοεμβρίου-10 Δεκεμβρίου) το κτίριο της ΓΓΔΟΠΙΦ με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α. του ΟΗΕ) φωτίστηκε πορτοκαλί. Παράλληλα φορείς (κρατικοί, διεθνείς, ΜΚΟ, οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών) που συμμετέχουν στην Ομάδα Εργασίας για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, που λειτουργεί υπό την Προεδρία της Υ.Α. του ΟΗΕ και την συνπροεδρία της ΓΓΔΟΠΙΦ, δημιούργησαν αφίσες με μηνύματα ενάντια στη βία κατά των γυναικών⁶⁹.

67. ΚΙΝΗΜΑ για την ΠΡΟΛΗΨΗ & ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ της ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ, ανάρτηση από το διαδίκτυο: <https://strong-me.com/>

68. Παρουσίαση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-202, ανάρτηση από το διαδίκτυο (YouTube): <https://www.youtube.com/watch?v=jd95OJNrnVs>

69. Την πρωτοβουλία στήριξαν: Υ.Α. του ΟΗΕ, ΓΓΔΟΠΙΦ, UNICEF, Κέντρο Συντονισμού για Θέματα Μεταναστών και Προσφύγων-Δήμος Αθηναίων, Συμβουλευτικό Κέντρο Κερατσινίου – Δραπετσώνας, Συμβουλευτικό Κέντρο Αθήνας (ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ), DRC

Επίσης, η Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας κα Αννίτα Δημητρίου και η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κα Μαρία Συρεγγέλα επισκέφτηκαν το ΣΚ στην Αθήνα στο πλαίσιο συνεργασίας των δύο χωρών για την αντιμετώπιση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, την ενδυνάμωση των γυναικών και την εφαρμογή πολιτικών ισότητας των γυναικών⁷⁰.

Η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κα Μαρία Συρεγγέλα, σε συνάντηση με την Πρέσβη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, αρμόδια για θέματα Φύλου και Διαφορετικότητας, κα Stella Ronner-Grubačić, παρουσίασε τις πολιτικές του Υπουργείου, καθώς και τα έργα και τις δράσεις που σχεδιάζει και υλοποιεί προκειμένου να εξαλειφθούν οι ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ των δύο φύλων και να προαχθεί η ισότητα στην πράξη.

Επιπλέον, η Υφυπουργός συμμετείχε σε διαδικτυακή εκδήλωση του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων με θέμα «Σεξουαλικά εγκλήματα μέσω Διαδικτύου». Έμφαση δόθηκε σε θέματα που αφορούν την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, τα σύγχρονα φαινόμενα κυβερνοτρομοκρατίας στις ανθρώπινες σχέσεις, καθώς και τη μη συναινετική - εκδικητική πορνογραφία.

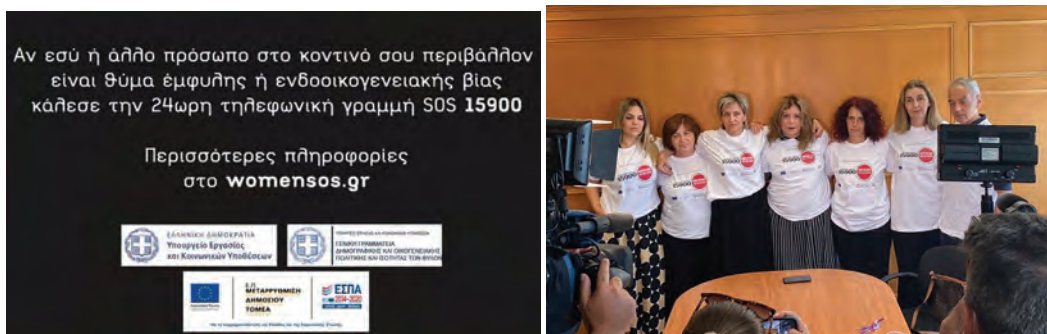
Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε συνεργασία με τον τηλεοπτικό σταθμό Alpha, πέρασε ένα πικρό κοινωνικό μήνυμα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, μέσω της τηλεοπτικής σειράς «ΨΕΜΜΑΤΑ». στους τίτλους τέλους του κάθε επεισοδίου, αναγραφόταν το εξής μήνυμα: «Αν εσύ ή άλλο πρόσωπο στο κοντινό σου περιβάλλον είναι θύμα έμφυλης ή ενδοοικογενειακής βίας, κάλεσε την 24ωρη **Τηλεφωνική γραμμή SOS 15900**».

Στις 30 Ιουνίου του 2022, η Υφυπουργός συναντήθηκε με γονείς κοριτσιών θυμάτων γυναικοκτονίας και έστειλαν πικρό μήνυμα κατά της βίας. Οι γονείς, στην προσπάθειά τους να συμβάλλουν στην εξάλειψη της βίας, κατέθεσαν στην Υφυπουργό τις προτάσεις τους. Φορώντας μπλούζες με το μήνυμα «Τώρα μπορείς να μιλήσεις», θέλησαν να ενθαρρύνουν κορίτσια και αγόρια, γυναίκες και άντρες να αποκαλύπτουν και να καταγγέλλουν βίαιες συμπεριφορές και να καλούν στην **Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900**.

Εκπρόσωπος του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολλαπλών Διακρίσεων συμμετείχε ως ομιλήτρια (guestspeaker) στο σεμινάριο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από την Ε.Ε. έργου SARAH όπου παρουσιάστηκε η κατάσταση στην Ελλάδα σχετικά με την έμφυλη βία με εστίαση στις γυναίκες πρόσφυγες. Το έργο εστιάζει στις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας και στο σεμινάριο συμμετείχαν εκπρόσωποι των εταίρων από τη Φινλανδία, την Ιταλία και τη Γερμανία (24 Νοεμβρίου 2021).

(Δανικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες), ΔΟΜ (Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης), Κέντρο Διοτίμα, Δίκτυο Μέλισσα, Action Aid, Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας – ΚΜΟΡ

70. Η Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας Αννίτα Δημητρίου στο Συμβουλευτικό Κέντρο Αθήνας με την υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Μαρία Συρεγγέλα. Αναρτήθηκε από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: <https://ypergasias.gov.gr/i-proedros-tis-voulis-ton-antiprosopon-tis-kypriakis-dimokratias-annita-dimitriou-sto-symvouleftiko-kentro-athinas-me-tinyfypourgo-ergasias-kai-koinonikon-ypotheseon-maria-syreggela/>

Στις 10 Δεκεμβρίου 2021, η Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών συμμετείχε στην εκδήλωση μνήμης για τα θύματα γυναικοκτονιών που διοργάνωσε η Υπατη Αρμοστέα στην Πλατεία Κλαυθμώνος, με την Ελληνική Αστυνομία. Τον Φεβρουάριο 2022, η Δ/ση συμμετείχε στις παρακάτω διαδικτυακές συναντήσεις και ημερίδες: α) στην διαδικτυακή συνάντηση της Επιτροπής: «Γυναίκες Πρόσφυγες και Έμφυλες διακρίσεις» του Κέντρου Συντονισμού για θέματα μεταναστών και Προσφύγων του Δήμου Αθηναίων, ACCMR (2 Φεβρουαρίου 2022), β) στην Ημερίδα διασύνδεσης (Networking Event) φορέων που υλοποιήθηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου «SARAH / Safe, Aware, Resilient, Able and Heard», που αφορά στην υποστήριξη θυμάτων έμφυλης βίας (14 Φεβρουαρίου 2022) και γ) στη διαδικτυακή Ημερίδα Ενημέρωσης για την Σεξουαλική Παρενόχληση στο χώρο Εργασίας, που υλοποίησε το ΚΜΟΠ- Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας, στο πλαίσιο του Έργου TEAMWORK: combat sexual harassment in the work place (16 Φεβρουαρίου 2022).

Τον Μάιο του 2022 το Τμήμα Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών συνεργάστηκε με τον **ΕΜΑ**, για την διοργάνωση διαδικτυακής συνάντησης ενημέρωσης των στελεχών του δικτύου δομών της ΓΓΔΟΠΦ.

Τον Ιούνιο 2022, η Γενική Γραμματέας κ. Καλυψή Γούλα πραγματοποίησε ομιλία στην ημερίδα που διοργάνωσαν ο Δήμος Ναυπλιέων, η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας και ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Αθλητισμού και Τουρισμού για τα ζητήματα της ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας και των γυναικοκτονιών.

3. Δράσεις συντονισμού

Η ΓΓΔΟΠΦ ως αρμόδιος φορέας (σύμφωνα με τον Ν.4531/2018), για την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στη χώρα μας, υπέβαλε στις 31 Μαρτίου 2022 την 1η Εθνική Έκθεση Αξιολόγησης στην GREVIO την Ομάδα Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης, αρμόδια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής της Σύμβασης., Η Έκθεση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης⁷¹. Μετά την υποβολή της 1ης Εθνικής Έκθεσης για την υλοποίηση

71. Ελλάδα- Πρώτη βασική αξιολόγηση. Αναρτήθηκε από την Ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/greece>

της Σύμβασης, η διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης από τη GREVIO θα συνεχιστεί με επιτόπια επίσκεψη (evaluation visit) μελών της συγκεκριμένης επιτροπής στη χώρα. Η επίσκεψη αναμένεται να πραγματοποιηθεί το Φεβρουάριο του 2023.

- Στο πλαίσιο της Δεύτερης Περιοδικής Αξιολόγησης της Ελλάδας αναφορικά με την πορεία υλοποίησης της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (N. 4216/2013) πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στη χώρα μας από αντιπροσωπεία της Ομάδας Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (**GRETA**)⁷² το χρονικό διάστημα από 28 Φεβρουαρίου 2022 έως 4 Μαρτίου 2022. Η ΓΓΔΟΠΙΦ συμμετείχε με αναφορά στις δράσεις της. Επίσης, παρασχέθηκαν στοιχεία για τον συνολικό αριθμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που φιλοξενήθηκαν στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ κατά την περίοδο 2017-2021 καθώς και για τα υιοθετημένα μέτρα για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στην εργασία και την εκπαίδευση.
- Η ΓΓΔΟΠΙΦ συνεχίζει τη συνεργασία της με την Δ.ΥΠ.Α.(πρώην ΟΑΕΔ) για την ένταξη των γυναικών εξυπηρετούμενων των δομών στο ειδικό πρόγραμμα ΕΚΟ ως κατηγορία ωφελούμενων. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2022 έχουν χορηγηθεί 147 βεβαιώσεις και 24 ωφελούμενες έχουν τοποθετηθεί σε θέσεις εργασίας.

Στο πλαίσιο της Δράσης 4.3.1 «Προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστριών, των γυναικών προσφύγων και των αιτουσών άσυλο και των κοριτσιών» του «Εθνικού Σχέδιου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, 2021-2025» ολοκληρώθηκε η πρώτη αποτύπωση του Εργαλείου Χαρτογράφησης Υπηρεσιών των ΜΚΟ/ΟΚΠ από την Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

4. Διεθνής και Ευρωπαϊκή Συμβολή

Η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κα Μαρία Συρεγγέλα συμμετείχε στην 66^η Σύνοδο για το Καθεστώς των Γυναικών στα Ηνωμένα Έθνη (Commission on the Status of Women - CSW) που έλαβε χώρα στις 14-25 Μαρτίου 2022 στη Νέα Υόρκη. Πιο συγκεκριμένα, η Υφυπουργός συμμετείχε στη γενική συζήτηση «*Achieving gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of climate change, environmental and disaster risk reduction policies and programmes*», το Υπουργικό στρογγυλό τραπέζι με θέμα «*Women's voice and agency: good practices towards achieving women's full, equal and meaningful participation and decision-making in the context of climate change, environmental and disaster risk reduction policies and programmes*», την Άτυπη Υπουργική Συνάντηση ΕΕ με θέμα «*Women's empowerment and access to governance: how can the role of women in the fight against climate change be reinforced?*» και για τις εξής παράλληλες εκδηλώσεις: Ειδική Εκδήλωση του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης «*Ending Violence against Women in Politics*» και virtual side-event με το Μεξικό «*Global Alliance for Care*». Το πρόγραμμα της Υφυπουργού στη Νέα Υόρκη περιλάμβανε συναντήσεις υψηλού επιπέδου και συμμετοχή και σε λοιπές εκδηλώσεις στο περιθώριο της Συνόδου.

72. Τα μέλη της αντιπροσωπείας Ομάδας Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRETA): κυρίες Petya Nestorova (Εκτελεστική Γραμματέας της Σύμβασης) και Asja Zujo (Στέλεχος Γραμματείας της Σύμβασης), καθώς και οι κύριοι Kevin Hyland (εμπειρογνώμονας Ιρλανδίας) και Peter Van Hauwermeiren (εμπειρογνώμονας Βελγίου).

Στο πλαίσιο αυτό και συνοδευόμενη από την Μόνιμη Αντιπρόσωπο της Ελλάδας στα Ηνωμένα Έθνη κα Μαρία Θεοφίλη, συναντήθηκε με την Αναπληρώτρια Γενική Γραμματέα του ΟΗΕ και Εκτελεστική Διευθύντρια του UN Women, κα Sima Bahous, όπου συζήτησαν την περαιτέρω συνεργασία της ΓΓΔΟΠΦ με το UN Women στα θέματα της γυναικείας ενδυνάμωσης και της προώθησης της ισότητας των φύλων.

Σε υπηρεσιακό επίπεδο, η ΓΓΔΟΠΦ απέστειλε συνεισφορά στην ετήσια απολογιστική έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την παρακολούθηση της υλοποίησης της Στρατηγικής του ΣτΕ για την Ισότητα των Φύλων για τις περιόδους Νοέμβριος 2020-Οκτώβριος 2021 και Νοέμβριος 2021-Δεκέμβριος 2022.

Επιπλέον ενδεικτικά αναφέρουμε τα κάτωθι:

- Σύνταξη και ηλεκτρονική υποβολή ερωτηματολογίου του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ (ODIHR- Office for Democratic Institutions and Human Rights) που αποτελεί τμήμα ενός project για καλές πρακτικές σχετικά με τους Θεσμικούς Μηχανισμούς για την Πρόοδο των γυναικών και την ισότητα των φύλων στην περιοχή του ΟΑΣΕ (57 χώρες) (15 Δεκεμβρίου 2021).
- Αποστολή στη Δ/ση Διεθνών Σχέσεων του ΥΠΕΚΥ, στην αγγλική γλώσσα, της συνεισφοράς της ΓΓΔΟΠΦ ενόψει της σύνταξης της 2ης VNR για την εφαρμογή πολιτικών που συνδέονται με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Έκθεση Εθελοντικής Αξιολόγησης). Συντονιστής φορέας είναι η Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Η εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά όλων των γυναικών και κοριτσιών, τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων καθώς και της σεξουαλικής και κάθε άλλου είδους εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται στον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 5 για την επίτευξη της ισότητας των φύλων.
- Αποστολή προς το ΥΠΕΞ της συνεισφοράς της ΓΓΔΟΠΦ στην Ετήσια Έκθεση για την Εμπορία Ανθρώπων των ΗΠΑ.
- Αποστολή συνεισφοράς προς το Γραφείο Ειδικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση Εμπορίας Ανθρώπων στην προετοιμασία της τέταρτης Έκθεσης σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (χρονική περίοδος 2019-2021)
- Στελέχη της Δ2 της ΓΓΔΟΠΦ ως μέλη της Επιτροπής Έμφυλης Ισότητας (Gender Equality Commission) για την σύνταξη του κειμένου της Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις μετανάστριες, αιτούσες άσυλο και πρόσφυγες ολοκλήρωσαν την συμβολή τους μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής και το αποτέλεσμα ήταν η έκδοση του κειμένου της Σύστασης στις 20 Μαΐου 2022 (Recommendation CM/Rec (2022)17 on protecting the rights of migrant, refugee and asylumseeking women and girls)⁷³.
- Μελέτη και αποστολή παρατηρήσεων σε σχέδιο ερωτηματολογίου της Επιτροπής Ισότητας του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα τον αντίκτυπο της πανδημίας Covid-19 στην πρόσβαση των γυναικών στη δικαιοσύνη (17 Μαΐου 2022).

73. <https://edoc.coe.int/fr/droit-international/11094-protecting-the-rights-of-migrant-refugee-and-asylumseeking-women-and-girls-recommendation-cmrec202217.html#:~:text=Migration%2C%20asylum%20and%20integration%20policies,and%20asylumseeking%20women%20and%20girls>.

- Σύνταξη και αποστολή συνεισφοράς ΓΓΔΟΠΙΦ προς τη Δ/ση Διεθνών Σχέσεων του ΥΠΕΚΥ για την Έκθεση State Department για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα έτους 2021
- Συμμετοχή της ΓΓΔΟΠΙΦ στην 58η συνεδρίαση του Advisory Committee on Equal Opportunities for Women and Men (Βρυξέλλες, 23 Ιουνίου 2022).
- Συμμετοχή της ΓΓΔΟΠΙΦ στο Πρόγραμμα ανταλλαγής καλών πρακτικών της ΕΕ με θέμα: “Preventing sexual harassment”
- Παρακολούθηση και μελέτη της Πρότασης Οδηγίας για τη Βία κατά των Γυναικών και της αιτιολογικής της έκθεσης με σκοπό την παροχή παρατηρήσεων ως προς την τήρηση των αρχών αναλογικότητας και επικουρικότητας.

5. Ειδικές δράσεις

Δράσεις της ΓΓΔΟΠΙΦ για τις Ουκρανές γυναίκες και κορίτσια

Η χώρα μας στέκεται από την αρχή αρωγός στον δοκιμαζόμενο ουκρανικό λαό που αντιμετωπίζει εδώ και μήνες μια τεράστια ανθρωπιστική και όχι μόνο κρίση, καταδικάζοντας απερίφραστα βίαιες συμπεριφορές και πράξεις που στρέφονται κατά της ελευθερίας των κρατών και της δημοκρατίας και σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ παρέχει έμπρακτη στήριξη και βοήθεια όπου χρειάζεται. Ειδικά για τις γυναίκες και τα κορίτσια, που σε περιόδους κρίσης και καταστροφής αντιμετωπίζουν επιπρόσθετα ζητήματα που σχετίζονται με το φύλο τους, όπως βία και παρενόχληση (ακόμα και τον κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων), είναι απαραίτητο να τις στηρίζουμε με ενσυναίσθηση και δράσεις με την οπτική του φύλου.

Ήδη στο **πλαίσιο των δράσεων για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας, παρέχεται κάλυψη στους ΞΦ για γυναίκες θύματα βίας, σε γυναίκες και τα παιδιά τους πρόσφυγες ή αιτούσες άσυλο**, σε μια προσπάθεια συνδρομής της υπηρεσίας στην προσφυγική κρίση, μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. **Από το 2014 μέχρι το α' τρίμηνο του 2022, εξυπηρετήθηκαν από τις Δομές του Δικτύου περισσότερες από 2.500 γυναίκες πρόσφυγες και στους ΞΦ φιλοξενήθηκαν περισσότερα από 500 παιδιά γυναικών προσφύγων.**

Παράλληλα, στο πλαίσιο εξειδικευμένων παρεμβάσεων για τις γυναίκες πρόσφυγες και τα παιδιά τους, η ΓΓΔΟΠΙΦ συνεργάζεται με πλήθος δημόσιων φορέων, ΜΚΟ και διεθνών οργανισμών όπως με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, με την UNICEF καθώς και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ). Στα ΣΚ παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη, νομική συμβουλευτική και πληροφόρηση για τα δικαιώματα των θυμάτων, τη σχετική νομοθεσία, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την υποβολή καταγγελίας, μήνυσης κλπ. νομική βοήθεια – legal aid (σε συνεργασία με τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους), υπηρεσίες παραπομπής ή/και συνοδείας (όταν απαιτείται) των θυμάτων σε ξενώνες, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία ή κέντρα υγείας, σε φορείς κοινωνικής πολιτικής, σε φορείς απασχόλησης, σε φορείς φύλαξης και υποστήριξης παιδιών.

Οι ΞΦ παρέχουν ασφαλή διαμονή και σίτιση στις γυναίκες θύματα βίας και στα παιδιά τους. Όλες οι δομές (ΣΚ και ΞΦ είναι προσβάσιμα/οι σε άτομα με αναπηρία) και όλες οι υπηρεσίες είναι δωρεάν.

Στην περίπτωση των Ουκρανών γυναικών προσφύγων, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και η ΓΓΔΟΠΙΦ θέτουν στη διάθεσή τους το Δίκτυο Δομών για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, το οποίο περιλαμβάνει την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900, 44 ΣΚ και 19 ΞΦ γυναικών. Αξίζει να αναφερθεί πως ήδη φιλοξενούνται σε ξενώνα του Δικτύου γυναίκες από την Ουκρανία.

Η ΓΓΔΟΠΙΦ, με δεδομένη την αλληλεγγύη της στη νέα προσφυγική κρίση και γνωρίζοντας τους αυξημένους κινδύνους με τους οποίους έρχονται αντιμέτωπες οι γυναίκες από την Ουκρανία που αποτελούν και τη συντριπτική πλειοψηφία του προσφυγικού πληθυσμού, εξέδωσε **συνοπτικό ενημερωτικό έντυπο με τίτλο «Είμαστε εδώ για σένα»**, το οποίο και διένειμε, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, στα σημεία εισόδου στη χώρα μας και σε δομές του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Το έντυπο έχει μεταφραστεί στην ουκρανική, ρωσική και αγγλική γλώσσα, ενώ διαθέτει και QR Code το οποίο παραπέμπει στην ιστοσελίδα της ΓΓΔΟΠΙΦ και στο womensos.gr και συγκεκριμένα στην επικαιροποιημένη λίστα των Συμβουλευτικών Κέντρων μεταφρασμένη σε αγγλικά, ουκρανικά και ρωσικά. Το έντυπο περιλαμβάνει χρήσιμη πληροφόρηση για τις δομές του Δικτύου και για τις

υπηρεσίες που παρέχουν στις γυναίκες θύματα και επιζήσασες κάθε μορφής βίας καθώς και στα παιδιά τους.

Ακολούθησε η εμπειριστατωμένη ενημερωτική εκστρατεία για την πρόληψη και καταπολέμηση των περιστατικών βίας στις γυναίκες της Ουκρανίας που φιλοξενούνται στη χώρα μας που πραγματοποιήθηκε από την ΓΓΔΟΠΙΦ.

Επιπροσθέτως, από τον Σεπτέμβριο 2022 στη **Γραμμή SOS 15900 υπάρχει η δυνατότητα απευθείας διερμηνείας σε Ρωσικά και Ουκρανικά**, με την παρουσία στη Γραμμή πολιτισμικής διαμεσολαβήτριας. Η δράση υλοποιείται με την υποστήριξη της Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο πλαίσιο συνεργασίας με τη ΓΓΔΟΠΙΦ. Η εν λόγω υπηρεσία είναι διαθέσιμη καθημερινά, **Δευτέρα- Παρασκευή, 14:00- 16:00**. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα και ηλεκτρονικής επικοινωνίας στις ως άνω γλώσσες μέσω της δ/νσης email μέσω του e-mail: sos15900@isotita.gr.

Για τη συγκεκριμένη δράση η ΓΓΔΟΠΙΦ εξέδωσε ανακοίνωση για να ενημερώσει τον πληθυσμό των Ουκρανών γυναικών προσφύγων που βρίσκονται στη χώρα μας ενώ, ενημέρωση για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας έγινε και δια της Ομάδας Εργασίας για την αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας της Υ.Α. για τους Πρόσφυγες, ενώ διαμοιράστηκε επίσης στους φορείς που συμμετέχουν στο Κέντρο Συντονισμού για θέματα Μεταναστών και Προσφύγων του Δήμου Αθηναίων και στα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων καθώς και στις κοινότητες μεταναστών, ώστε να εξασφαλισθεί η πληροφόρηση του ενδιαφερόμενου πληθυσμού.

Τέλος, στο πλαίσιο της συμπροεδρίας της Ομάδας Εργασίας για την Αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας της ΓΓΔΟΠΙΦ με την Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες η Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες παρουσίασε το Εργαλείο για την αξιολόγηση των αναγκών του εκτοπισμένου Ουκρανικού πληθυσμού στη χώρα μας – (Protection Monitoring tool for the Ukrainian Population), που αφορά σε ένα ερωτηματολόγιο διαμορφωμένο ώστε να αποτυπώνει τις εξειδικευμένες ανάγκες του εν λόγω πληθυσμού. Ενώ σε ειδική συνεδρίαση της Ομάδας δόθηκε βήμα στην εκπρόσωπο των Ουκρανών Γυναικών στην Ελλάδα (Ukrainian Women in Greece) ώστε να ενημερώσει για τις ανάγκες του εκτοπισμένου πληθυσμού από την Ουκρανία στη χώρα μας και να έρθει σε επαφή με φορείς που (μπορούν να) συνδράμουν τον εν λόγω πληθυσμό. Δημιουργήθηκαν δίοδοι επικοινωνίας και ενισχύθηκαν οι ήδη υπάρχοντες ανάμεσα στους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών, κρατικούς και διεθνείς φορείς που υποστηρίζουν τους πρόσφυγες παρέχοντας στέγη, είδη ανάγκης καθώς και χρήσιμες πληροφορίες. Συγκεκριμένα, εκπρόσωποι από το Δήμο Αθηναίων, την Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το ΚΕΜ, το Δίκτυο Μέλισσα, το Κέντρο Συντονισμού για Θέματα Μεταναστών και Προσφύγων, το Κέντρο για τα Έμφυλα Δικαιώματα και την Ισότητα – Διοτίμα, τη Μετάδραση, το Δανικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό παρουσίασαν τις δράσεις τους που αφορούν στη υποστήριξη του εκτοπισμένου πληθυσμού από την Ουκρανία. Στο εν λόγω πλαίσιο, η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο (Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου) έδωσε το παρόν παρουσιάζοντας τους τρόπους που η Υπηρεσία συνδράμει τους πρόσφυγες από την Ουκρανία. Επιπλέον, μέσω της Ομάδας Εργασίας διακινήθηκε χρήσιμο υλικό στα Αγγλικά, Ουκρανικά και Ρωσικά με στόχο την σωστή πληροφόρηση των προσφύγων.

6. Δράσεις των δομών του δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ

Το διάστημα αναφοράς, τα στελέχη των δομών του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ πραγματοποίησαν σειρά δράσεων (ενημερωτικές ομιλίες σε σχολεία, συνεντεύξεις, δελτία τύπου, άρθρα σε τοπικά ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα, κ.α.) με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σχετικά με την έμφυλη βία. Σε αρκετές εξ' αυτών συμμετείχαν οι Δήμοι, οι Δημοτικές και Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ), οι Αστυνομικές Διευθύνσεις και άλλοι δημόσιοι φορείς και ΜΚΟ. Ξεχωρίζουν οι δράσεις ενόψει της 25^{ης} Νοεμβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών και της 8^{ης} Μαρτίου, Παγκόσμιας Ημέρας για τα Δικαιώματα των Γυναικών.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από αυτές τις δράσεις ανά περιφέρεια:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

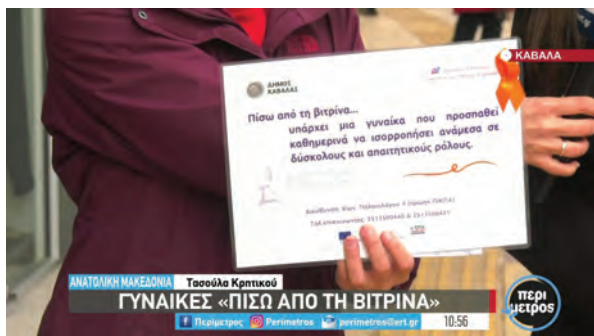
- ▶ Το ΣΚ **Αλεξανδρούπολης** διοργάνωσε εκδήλωση με τίτλο «#metoo» μπροστά στο φωτισμένο με πορτοκαλί χρώμα Δημαρχείο Αλεξανδρούπολης, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών. Οι παρευρισκόμενοι/ες φόρεσαν συμβολικά λευκές μάσκες, σε μια κίνηση με βαθιά ενσυναίσθηση, μπαίνοντας για λίγο στη θέση των θυμάτων έμφυλης βίας. Επίσης, τοποθετήθηκαν 13 πορτοκαλί κενές κορνίζες στον τοίχο του Δημαρχείου ως φόρος τιμής στις 13 γυναικοκτονίες που είχαν συμβεί στην Ελλάδα, ενώ κεριά σχημάτισαν τον συγκεκριμένο αριθμό. Η δράση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, τον Εμπορικό Σύλλογο Αλεξανδρούπολης, την Ένωση Γυναικών Ελλάδας(Παράρτημα

Αλεξανδρούπολης) και τον Σύλλογο Κυριών και Δεσποινίδων Αλεξανδρούπολης (25 Νοεμβρίου 2021)⁷⁴.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη και ξενάγηση της Προέδρου της Δημοκρατίας κας Αικατερίνης Σακελλαροπούλου στην Έκθεση φωτογραφίας με τίτλο «Βία κατά των Γυναικών: Η λέξη που δε λες...» στον χώρο του Κρατικού Αερολιμένα Αλεξανδρούπολης «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» (21 Απριλίου 2022). Τα εγκαίνια της έκθεσης είχαν γίνει παρουσία του Δημάρχου Αλεξανδρούπολης κου Γιάννη Ζαμπούκη και στελεχών του Συμβουλευτικού Κέντρου **Αλεξανδρούπολης** την 8^η Μαρτίου, ημέρα για τα δικαιώματα των γυναικών.

Ακόμη, το ΣΚ **Αλεξανδρούπολης** μαζί με την Action Aid διοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα «Γυναίκες ορατές στις πόλεις» στη Δημοτική Βιβλιοθήκη, υπό την αιγίδα του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Η εκδήλωση περιλάμβανε έκθεση φωτογραφίας (27 Ιουνίου 2022)⁷⁵.

- ▶ Το ΣΚ Γυναικών του Δήμου **Καβάλας**, ο Δήμος Καβάλας και τα μέλη της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας, σε συνεργασία με τον Εμπορικό Σύλλογο και το Επιμελητήριο Καβάλας και με την υποστήριξη της Women Act υλοποίησαν τη δράση «**Πίσω από τη βιτρίνα**». Στο πλαίσιο της δράσης αυτής όσοι καταστηματάρχες επιθυμούσαν, από τις 8 Μαρτίου έως το τέλος του μήνα τοποθετούσαν στη βιτρίνα τους μηνύματα υπέρ των γυναικών και των δικαιωμάτων τους, που είχαν επιμεληθεί τα στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου. Η δράση παρουσιάστηκε στο ραδιόφωνο, καθώς σε ζωντανή σύνδεση στην τηλεοπτική εκπομπή «Περίμετρος» της ΕΡΤ3.⁷⁶

- ▶ Τα στελέχη του ΣΚ **Κομοτηνής** (ΚΕΘΙ) και του Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών Δήμου **Κομοτηνής** συμμετείχαν σε δράση ευαισθητοποίησης για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, με τίτλο «Τα βήματά μου ενάντια στο φόβο», στην κεντρική πλατεία Κομοτηνής μαζί με το Γραφείο Ενδοοικογενειακής Βίας της Διεύθυνσης Αστυνομίας Ροδόπης, την Επιτροπή του δήμου Κομοτηνής και άλλους φορείς του νομού Κομοτηνής, στο πλαίσιο των δράσεων του

74. (2022). Δήμος Αλεξανδρούπολης.

75. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΠΟ 01/04/2022 ΕΩΣ 30/06/2022. (2022). Δήμος Αλεξανδρούπολης.

76. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

εξαήμερου «144 ώρες κατά της ΒΙΑΣ υπέρ των ΓΥΝΑΙΚΩΝ» σε συνεργασία με το Κέντρο Νεολαίας και Εθελοντισμού exaγοπο του Δήμου Κομοτηνής (25 Νοεμβρίου 2021)⁷⁷.

Στο ίδιο πλαίσιο και σε συνεργασία με την Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης, την ομάδα μπάσκετ ΓΑΣ Κομοτηνή, την ομάδα μπάσκετ Α.Σ. Μακεδονικού, τις αθλήτριες του ΓΑΣ, προπονητές, διαιτητές, παράγοντες του αθλητισμού, πραγματοποίησαν συμβολική δράση, πριν την έναρξη του αγώνα μπάσκετ του ΓΑΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ περνώντας ένα πικρό μήνυμα κατά της ΒΙΑΣ - υπέρ των ΓΥΝΑΙΚΩΝ (25 Νοεμβρίου 2021).

Επίσης, με πρωτοβουλία των στελεχών του ΣΚ **Κομοτηνής** πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση στο Αμφιθέατρο του Πολυλειτουργικού κτιρίου του Δήμου Κομοτηνής, για την διασύνδεση φορέων με παρόμοιους στόχους και με πολύ μεγάλη ανταπόκριση από φορείς του Νομού Ροδόπης: Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Ψυχικής Υγείας Ενηλίκων και Ανηλίκων, ΚΕΘΕΑ, Σύλλογος Περπατών, Κέντρο Νεολαίας και Εθελοντισμού «Εξάγωνο», «Βοήθεια στο Σπίτι», Δημοτική Βιβλιοθήκη, Κέντρο Κοινότητας, Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Κομοτηνής, κ.α. (20 Μαΐου 2022).⁷⁸

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

- ▶ Τα ΣΚ **Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Πειραιά και Σαλαμίνας** συμμετείχαν από κοινού σε διαδικτυακή δράση ενημέρωσης που διοργάνωσε η Ελληνική Αστυνομία και συγκεκριμένα το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Διεύθυνσης Αστυνομίας Πειραιά. Στόχος η εμπέδωση του νομικού πλαισίου που διέπει το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας και η ανάπτυξη εποικοδομητικού διαλόγου γύρω από τη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοσυντροφικής βίας για την ενίσχυση της προστασίας και της υποστήριξης των

77. Θράκης, Π. Τ. (26/11/2021). Βήματα ενάντια στο φόβο στην Κεντρική πλατεία της Κομοτηνής. Παρατηρητής της Θράκης. <https://www.paratiritis-news.gr/koinonia/vimata-enantia-sto-fovo-stin-kentriki-plateia-tis-komotinis/>

78. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

γυναικών με συντονισμένες ενέργειες από τις άμεσα εμπλεκόμενες υπηρεσίες(25 Νοεμβρίου 2021).⁷⁹

- ▶ Το ΣΚ **Αθήνας** της ΓΓΔΟΠΙΦ συμμετείχε με εισήγηση στο τριήμερο Επιστημονικό συνέδριο του προγράμματος «Πρωτοβουλία για την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας» του Ιδρύματος Νεότητας και Οικογένειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών με τίτλο «Διάλογοι για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας», εστιάζοντας στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας. Στο συνέδριο που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή πλήθους φορέων απύθυνη χαιρετισμό και συμμετείχε σε στρογγυλό τραπέζι με συντονίστρια την κυρία Βάσω Κόλλια, πρ. Γραμματέα Ισότητας των φύλων, η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κυρία Μαρία Συρεγγέλα, μαζί με την κυρία Βασιλική Αρτινοπούλου, Καθηγήτρια Εγκληματολογίας(Πάντειο Πανεπιστήμιο), την κυρία Ζωή Ράπτη, Υφυπουργό Υγείας, την κυρία Αντιγόνη Αγγελάκη, Υπεύθυνη Παιδικής Προστασίας της UNICEF και τον π. Αντώνιο Καλλιγέρη, Συντονιστή του προγράμματος «Πρωτοβουλία για την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας» (24-26 Ιουνίου 2022).
- ▶ Το ΣΚ **Σαλαμίνας** διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «Η βία κατά των γυναικών μέσα από λαϊκά παραμύθια και αληθινές ιστορίες» με αφήγηση λαϊκών παραμυθιών και αληθινών ιστοριών για τη βία κατά των γυναικών από την ομάδα «Παραμυθανθός»: Δημήτρης Μάλλης- Καλλιρόη Μουλά (16 Μαΐου 2022).⁸⁰
- ▶ Το ΣΚ Δήμου **Φυλής** συμμετείχε στην πολυμορφική παράσταση αφιερωμένη στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας με θέμα: “Η γυναίκα υφαίνει τους ρόλους της στο πέρασμα του χρόνου και αναδύεται με την αλήθεια της”, που διοργάνωσε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Δήμου Φυλής, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Εναλλακτικών Δράσεων «Namaste» και την θεατρική ομάδα του PRAXEIS 11+1, στην Θεατρική σκηνή Ζεφυρίου (15 Απριλίου 2022)⁸¹.

79. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdorif/

80. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

81. οπ

- ▶ Το ΣΚ του Δήμου **Χαλανδρίου** συμμετείχε σε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα «Γυναικοκτονία, η ακραία μορφή της έμφυλης βίας» που διοργανώθηκε από τη Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του Δήμου Χαλανδρίου (23 Νοεμβρίου 2021) ⁸² Επίσης, το ΣΚ Γυναικών του Δήμου **Χαλανδρίου** σε συνεργασία με το Εξειδικευμένο Κέντρο Προώθησης στην Απασχόληση (ΚΠΑ Αθήνας) του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, υλοποίησε ομαδικά εργαστήρια με ωφελούμενες του Συμβουλευτικού Κέντρου, ώστε να αναδειχθούν και να καλλιεργηθούν οι δεξιότητες των γυναικών, με σκοπό την ένταξη τους στην αγορά εργασίας και τον επανασχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους (23 Μαρτίου-13 Απριλίου 2022).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

- ▶ Το ΣΚ **Μυτιλήνης** συμμετείχε σε δράση που πραγματοποίησε ο Σύλλογος Δρομέων Λέσβου - Lesvos Runners και το ΝΠΔΔ Αθλητισμού και Πολιτισμού του Δήμου Μυτιλήνης στην περιοχή Τσαμάκια για την γιορτή της Μητέρας, με το μήνυμα «Τρέξε για τη Ζωή» (08 Μαΐου 2022).

- ▶ Με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας της Γυναίκας, το ΣΚ **Χίου** σε συνεργασία με την Δημοτική Επιτροπή Ισότητας πραγματοποίησε δράση ευαισθητοποίησης του κοινού στον πεζόδρομο της Απλωταριάς. Η δράση περιελάμβανε διανομή έντυπου υλικού και ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τη λειτουργία και τις υπηρεσίες του Συμβουλευτικού Κέντρου. Συμμετείχαν μαθητές και μαθήτριες του Δημοτικού Σχολείου κρατώντας ροζ μπαλόνια και φωνάζοντας συνθήματα για την Παγκόσμια Ημέρα της γυναίκας (08 Μαρτίου 2022).⁸³
- ▶ Την 8^η Μαρτίου υλοποιήθηκε κοινή δράση του ΞΦ **Γυναικών Μυτιλήνης** σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και το Κέντρο για τα Έμφυλα Δικαιώματα & την Ισότητα ΔΙΟΤΙΜΑ στο άγαλμα της Μικρασιάτισσας Μάνας στην περιοχή της Επάνω Σκάλας Μυτιλήνης. Πραγματοποιήθηκε συμβολική φύτευση τριανταφυλλιών, στη μνήμη των γυναικών και των κοριτσιών που έχουν δολοφονηθεί στην Ελλάδα⁸⁴.

82. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdorif/

83. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

84. Εκδήλωση στη Μυτιλήνη για την Παγκόσμια Ημέρα Γυναικών. (2022) UNHCR Ελλάδα. <https://www.unhcr.org/gr/25217-ekdi-losi-sti-mitilini-gia-tin-pagosmia-imeragynaikas.html>

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- ▶ Το ΣΚ **Πάτρας** πραγματοποίησε βιωματικά εργαστήρια ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης σε φοιτητές και φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Πατρών (9 & 16 Μαΐου 2022)⁸⁵.

- ▶ Ο ΞΦ Γυναικών του Δήμου **Αγρινίου**, για την 25^η Νοεμβρίου, παγκόσμια ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, διοργάνωσε σε έκθεση φωτογραφίας με τίτλο «φως στην άορατη βία», στην παλαιά δημοτική αγορά του δήμου Αγρινίου, όπου παρουσιάστηκαν όψεις της κακοποίησης (25,26,27,28 Νοεμβρίου 2021). Ακόμη, στο πλαίσιο του εορτασμού για την παγκόσμια ημέρα της γυναίκας, ο ΞΦ Γυναικών του Δήμου **Αγρινίου** πραγματοποίησε ενημερωτική δράση (ενημερωτικό περίπτερο, διανομή φυλλαδίων) σε κεντρικό σημείο της πόλης, η οποία προβλήθηκε από τα τοπικά μέσα. Παράλληλα, μήνυμα ενάντια στην γυναικεία κακοποίηση προβαλλόταν ολόκληρη την ημέρα από τις οθόνες στις πλατείες του δήμου.⁸⁶

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ▶ Κοινό μήνυμα για την ισότητα των φύλων έστειλαν ο Δήμος Κοζάνης και η γυναικεία ομάδα χάντμπολ του Εθνικού Κοζάνης, κατά τη διάρκεια αγώνα πρωταθλήματος κορασίδων, που πραγματοποιήθηκε με τις Ελπίδες Αμυνταίου, στο Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο. Η δράση υπήρξε μία πρωτοβουλία του ΞΦ σε συνεργασία με το ΣΚ και την Επιτροπή Ισότητας Δήμου **Κοζάνης** (ΔΕΠΙΣ), σε συνέχεια του διαδικτυακού εργαστηρίου: «Ο Εθνικός Κοζάνης βρίσκει το σύνθημα του ενάντια στην έμφυλη βία» (02 Απριλίου 2022).⁸⁷

85. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

86. Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Δήμου Αγρινίου: Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Agriniopress. (8/03/2022). <https://www.agriniopress.gr/xenonas-filoxenias-gynaikon-dimoy-agriniouy-drasesis-gia-tin-pagkosmia-imera-tis-gynaikas/>

87. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ).(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

Το Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας διοργάνωσε ημερίδα με θέμα «Η έμφυλη βία ως φαινόμενο στη σημερινή πραγματικότητα», με εισηγήσεις του επιστημονικού προσωπικού των συμβουλευτικών κέντρων των δήμων **Φλώρινας** και **Καστοριάς** και του Ξενώνα Φιλοξενίας Δήμου **Κοζάνης**.⁸⁸

Επίσης, το ΣΚ και ο ΞΦ **Κοζάνης** μαζί με το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Δ/σης Αστυνομίας Κοζάνης, πραγματοποίησαν δράση ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας, με διανομή ενημερωτικών εντύπων και ειδικό σταντ στην κεντρική πλατεία της πόλης.

- ▶ Με αφορμή τη Παγκόσμια Ημέρα των Γυναικών, το ΣΚ **Φλώρινας** σε συνεργασία με τον Δήμο Φλώρινας, διοργάνωσε εβδομάδα δράσεων αφιερωμένη στη γυναίκα, με τίτλο «βρες τη φωνή σου», που περιλάμβανε συμμετοχή σε εκδηλώσεις, street work, φωταγώγηση μνημείου και μουσική εκδήλωση αφιερωμένη στα δικαιώματα των γυναικών με τον Αλέξανδρο Δάικο. Τέλος, έγινε προβολή ταινιών μικρού μήκους σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Δράμας, με δωρεάν είσοδο και συζήτηση με το κοινό, μετά το τέλος της προβολής⁸⁹.
- ▶ Ημερίδα με θέμα «Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα της Γυναίκας: Δίνοντας το Λόγο στις Γυναίκες του Τόπου μας» που διοργάνωσε το **Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών του Δήμου Καστοριάς** σε συνεργασία με την Επιτροπή Ισότητας των Φύλων του Δήμου Καστοριάς, με τη συμμετοχή της Γενικής Γραμματέα ΔΟΠΦ, κας Καλυψώς Γούλα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

- ▶ Το ΣΚ Δήμου **Αρταίων** πραγματοποίησε διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων και ημερολογίων για τη νέα χρονιά στην κεντρική πλατεία του δήμου, με τα στοιχεία του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών, με την ελπίδα να φτάσει το μήνυμα «Μίλησε μας! Βρες την δύναμη που κρύβεις μέσα σου» σε κάθε γυναίκα.⁹⁰ Επίσης, το ΣΚ Δήμου **Αρταίων** πραγματοποίησε δράση ευαισθητοποίησης στην κεντρική πλατεία της πόλης, με την τοποθέτηση 17 ζευγαριών γυναικείων παπουτσιών, ως φόρο τιμής για τις γυναικοκτονίες του έτους 2021. Παράλληλα έγινε διανομή ενημερωτικού υλικού. Επιπλέον, το απόγευμα της ίδιας ημέρας ο Δήμος Αρταίων στο πλαίσιο εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας πραγματοποίησε εκδήλωση στην Αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου της Ιεράς Μητρόπολης Άρτας. Στην εκδήλωση, όπου βρα-

88. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ). (2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

89. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ). (2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

90. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ). (2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

βευτήκαν γυναίκες για την προσφορά στην τοπική κοινωνία, απύθυνη χαιρετισμό η νομικός του Συμβουλευτικού Κέντρου υ(08 Μαρτίου 2022).⁹¹

- ▶ Το ΣΚ Δήμου **Πρέβεζας** με αφορμή την Παγκόσμια ημέρα της Γυναίκας, συμμετείχε με εισήγηση σε ενημερωτική εκδήλωση του Επιμελητηρίου Πρέβεζας με τίτλο «Όταν η γυναίκα ευημερεί, ευημερεί η κοινωνία».

Το ΣΚ Δήμου **Πρέβεζας** συμμετείχε, επίσης, σε ανοιχτή εκπαιδευτική εκδήλωση του 1ου Γυμνασίου Λευκάδας με εισήγηση και ανοιχτή συζήτηση σελεχών με παρευρισκόμενους (25 Μαΐου 2022).

- ▶ Ο ΞΦ Δήμου **Ιωαννίνων** και η Εικαστική Συνεύρεση Amities-Φιλίες συνδιοργάνωσαν την Έκθεση Ζωγραφικής και Φωτογραφίας «Φωνές και Σιωπές Θηλυκότητων στο Πνευματικό Κέντρο Ιωαννίνων» (23-26 Νοεμβρίου 2021).⁹²

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

- ▶ Το ΣΚ Γυναικών Καρδίτσας συμμετείχε σε εκδήλωση με τίτλο «Λουλούδια; ΟΧΙ ευχαριστώ! Προτιμώ τα ίσα δικαιώματα», που οργανώθηκε από το Εργατικό Κέντρο Καρδίτσας σε συνεργασία με φορείς της πόλης της Καρδίτσας, για τον εορτασμό της Ημέρας της Γυναίκας. Στη διάρκεια της εκδήλωσης αναδείχθηκαν ζητήματα που σχετίζονται με την ισότητα δικαιωμάτων μεταξύ των δύο φύλων στη σύγχρονη κοινωνία, αλλά και τη δράση φορέων και δομών που συμβάλουν ενεργά προς αυτή την κατεύθυνση (8 Μαρτίου 2022).

- ▶ Τα στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου της **Λάρισας** σε συνεργασία με την Πρόεδρο της Ένωσης Γυναικών Λάρισας μίλησαν για θέματα που αφορούν στη Γυναίκα, τιμώντας τον πολλαπλό ρόλο της στη σημερινή εποχή κατά την διάρκεια της έκθεσης «Το μισό τ' ουρανού» από τη φωτογραφική λέσχη Λάρισας στο Μύλο του Παπά, η οποία έγινε με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας (12 Μαρτίου 2022).⁹³

91. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ).(2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

92. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021 -Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

93. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ).(2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

Επίσης, το ΣΚ **Λάρισας** συμμετείχε στο 1ο διεθνές forum Γυναικείας Επιχειρηματικότητας που συνδιοργανώθηκε από το Επιμελητήριο Λάρισας, τον Δήμο Λαρισαίων και άλλους φορείς, στην πόλη της Λάρισας. Στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου βρίσκονταν στο περίπτερο του Δήμου Λαρισαίων, για ενημέρωση των ενδιαφερομένων γυναικών και διανομή έντυπου ενημερωτικού υλικού (3-6 Ιουνίου 2022).⁹⁴

- ▶ Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου **Τρικαίων** πραγματοποίησε δράση ενάντια στη βία των γυναικών, με παρουσίαση Θεατρικού Δρώμενου από το Θεατρικό Εργαστήρι ενήλικων, με τίτλο «Σπάστε την Σιωπή» στηριγμένο στο γνωστό ηπειρωτικό τραγούδι «ο Μενούσης», το οποίο αφηγείται μία γυναικοκτονία. Ακολούθησε σιωπηρή διαμαρτυρία για τις γυναικοκτονίες στο κέντρο τη πόλης των Τρικάλων με τη συμμετοχή της εθελοντικής ομάδας Act4V V for Volunteers και την ομάδα κρουστών του Δημοτικού Ωδείου Τρικάλων (27 Νοεμβρίου 2021).⁹⁵

Το ΣΚ Γυναικών Δήμου **Τρικαίων** συμμετείχε στην εκδήλωση «Ενδοοικογενειακή Βία & Ελληνική Περιφέρεια» που διοργανώθηκε στα πλαίσια της πανελλήνιας καμπάνιας #don't accept it, από τη συγγραφέα Ηλιάδα Κοθρά και τη δημοσιογράφο Αλεξάνδρα Τάμπου και πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Τσιτσάνη. Η νομικός του Κέντρου αναφέρθηκε στις νομικές και κοινωνικές προεκτάσεις της έμφυλης βίας και των γυναικοκτονιών καθώς και στο έργο, τις δράσεις και τις παρεχόμενες συμβουλευτικές υπηρεσίες του Συμβουλευτικού (26 Μαΐου 2022).⁹⁶

Επιπλέον, τον Ιούνιο πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας, στον χώρο της Πλατείας Δημαρχείου Καλαμπάκας, σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Μετεώρων, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες των δυο δομών με τη διανομή προωθητικού υλικού όπως ενημερωτικά έντυπα, κονκάρδες και σελιδοδείκτες (3 Ιουνίου 2022).⁹⁷

- ▶ Ο ΞΦ Δήμου **Βόλου** πραγματοποίησε τριήμερη δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του

94. Λάρισα: Εγκαινιάστηκε το 1ο Φόρουμ Γυναικείας Επιχειρηματικότητας στην κεντρική πλατεία (ΦΩΤΟ). (03-06-2022). LarisaNew. <https://www.larisanew.gr/larisa-egkainiastike-to-1o-foroum-gynaikeias-epicheirimatikotitas-stin-kentriki-plateia-foto/>

95. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021).

96. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

97. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

κοινού σχετικά με το φαινόμενο της βίας, όπου οι σύμβουλοι του Ξενώνα βρέθηκαν σε κεντρικά σημεία της πόλης και ενημέρωσαν τους πολίτες για την λειτουργία του ΞΦ και για το πως μπορεί να βοηθηθεί μία γυναίκα που βρίσκεται σε κίνδυνο καθώς και για τους τρόπους παραπομπής των γυναικών στα συμβουλευτικά κέντρα και τους ΞΦ σε όλη την Ελλάδα. Διανεμήθηκε ενημερωτικό υλικό και ένα τριαντάφυλλο, μέσα σε χάρτινη σακούλα με το σήμα του Ξενώνα(3-25 Νοεμβρίου 2021). Επίσης, συμμετείχε σε εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, που διοργανώθηκε από την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, σε συνεργασία με την Επιτροπή Ισότητας του Δήμου Βόλου. Με μέσο πληροφόρησης των πολιτών, ένα λεωφορείο αστικού ΚΤΕΛ και το μήνυμα «Δεν είσαι η μόνη, δεν είσαι μόνη» καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας της Εθνικής Γραμμής SOS και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του ΞΦ (27 Νοεμβρίου 2021). Ακόμη, ο ΞΦ Δήμου **Βόλου** συμμετείχε σε εκδήλωση του CineDoc Βόλου, όπου πραγματοποιήθηκε προβολή του ντοκιμαντέρ «FEMICIDIO» και ακολούθησε συζήτηση με την σκηνοθέτιδα και συμβούλους του Ξενώνα σχετικά με τους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας(7 Μαΐου 2022).⁹⁸

- ▶ Ο ΞΦ **Λάρισας** διοργάνωσε βιωματικό εργαστήρι με θέμα «Έμφυλη Βία: Αποδομώντας Μύθους & Προκαταλήψεις», στον Πολυχώρο Τέχνης και Πολιτισμού «Ηλιαχτίδα» (26 Νοεμβρίου 2021).⁹⁹

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

- ▶ Το ΣΚ Δήμου **Ζακύνθου** συμμετείχε στο Μαθητικό Φεστιβάλ Ζακύνθου με τίτλο «Τα δικαιώματά μας γίνονται γιορτή» που διοργάνωσε ο Σύλλογος Φίλων Ξενοπουλείου Βιβλιοθήκης στο Λόφο του Στράνη. Η Ψυχολόγος του Κέντρου πραγματοποίησε δράση σε μαθητές/τριες της Ε΄ τάξης, με θέμα «Συναίνεση για παιδιά: Όρια, Σεβασμός και Κυριαρχία του Εαυτού» (05 Ιουνίου 2022). Επίσης, καταχωρήθηκε άρθρο από τη νομικό του Κέντρου Δήμου **Ζακύνθου** στο ηλεκτρονικό περιοδικό analusetto.gr με θέμα «Το φαινόμενο *revenge porn* και η αντιμετώπισή του από την ελληνική νομοθεσία».¹⁰⁰
- ▶ Το ΣΚ Γυναικών **Κέρκυρας** πραγματοποίησε ανοικτή δράση ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης σε συνεργασία με την Περιφερειακή και Αστυνομική Διεύθυνση Κέρκυρας(Τμήμα αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας), σε κεντρικό σημείο της πόλης. Υπήρξε τοποθέτηση banner με τα στοιχεία της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS15900 και έγινε διανομή του διαθέσιμου έντυπου

98. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6° & 8° Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών

99. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-tivia_ggdopif/

100. Πέττα Κ. (2022). Το φαινόμενο «*revenge porn*» και η αντιμετώπισή του από την ελληνική νομοθεσία. Analusetto.gr/. <https://analusetto.gr/to-fenomeno-revenge-porn-ke-i-antimetopisi-tou-apo-tin-elliniki-nomothesia/>

υλικού του ΣΚ Κέρκυρας, με στόχο την ενημέρωση σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, και την ευαισθητοποίηση όσον αφορά την έμφυλη βία και τις πολλαπλές διακρίσεις κατά των γυναικών.

- ▶ Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας, ο Δήμος Αργοστολίου, το ΣΚ Γυναικών **Κεφαλονιάς** και το Τμήμα Πολιτισμού σε συνεργασία με το κίνημα **«Strong-me»** υπό την αιγίδα της ΚΕΔΕ - ένωσαν τη φωνή τους ενάντια στην έμφυλη βία. Στήθηκε μνημείο στο Δημοτικό Θέατρο ο Κέφαλος στέλνοντας μήνυμα ότι οι γυναίκες και κορίτσια που δολοφονήθηκαν δεν ξεχάστηκαν και μας δείχνουν τον δρόμο να «αλλάξουμε» ως κοινωνία¹⁰¹.
- ▶ Στα πλαίσια της προβολής του ΣΚ Γυναικών **Κεφαλονιάς** και των υπηρεσιών του διοργάνωσε εκστρατεία ενημέρωσης «Δεν είσαι η μόνη, Δεν είσαι μόνη» του Κέντρου Γυναικών Κεφαλονιάς, με α) μετάδοση από τους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς σποτ με τη φωνή της Αφροδίτης Σημίτη, κάλεσμα προς όλες τις γυναίκες, που υφίστανται οποιαδήποτε μορφή βίας ή/και πολλαπλές διακρίσεις και β) τη δημιουργία αφισών/banner, που πρόβαλαν μηνύματα σχετικά με το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών σε κεντρικά σημεία της πόλης του Αργοστολίου 01 Νοεμβρίου έως 30 Νοεμβρίου 2021.¹⁰² Επίσης, δημιουργήθηκε ραδιοφωνικό σποτ με τη συμμετοχή του ηθοποιού Αιμίλιου Χειλάκη το οποίο και μεταδόθηκε δωρεάν από τους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς από 15 Ιουνίου 2022 έως 15 Ιουλίου 2022.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ▶ Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας το κίνημα για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας **«Strong-me»** και ο Δήμος Θεσσαλονίκης, υπό την αιγίδα της ΚΕΔΕ ένωσαν όλη τη χώρα ενάντια στην έμφυλη βία. Υλοποιήθηκε διαδραστική καμπάνια κατά των γυναικοκτονιών, με στόχο τη νομική αναγνώριση του όρου και αλλαγή του νομικού πλαισίου. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης έγινε ο συνδεδεμένος κρίκος για όλη τη χώρα. Από τις εμβληματικές «Ομπρέλες» στη Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης δόθηκε το σύνθημα, ώστε να φωταγωγηθούν ταυτόχρονα μνημεία σε 33 πόλεις όλης της χώρας στη μνήμη των γυναικών που δολοφονήθηκαν¹⁰³.

101. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ). (2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

102. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ). (2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

103. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (ΓΓΔΟΠΙΦ). (2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

- ▶ Το ΣΚ και ο ΞΦ Γυναικών του Δήμου **Θεσσαλονίκης**, σε συνεργασία με τη Δράση ΓΕΑ (GENDER EQUALITY ASSEMBLY) για τη συμμετείχαν, παρουσιάζοντας τις δομές και ενημερώνοντας για θέματα ισότητας, στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από τη ΓΕΑ, σε συνδιοργάνωση με το Δήμο Θεσσαλονίκης και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εργασίας(26/11/2021).

Ακόμη, πραγματοποιήθηκε Βazaar χειροποίητων αντικειμένων και αντικειμένων επαναχρησιμοποίησης, που έφτιαξαν φοιτήτριες και φοιτητές του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, σε συνεργασία με τον Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου **Θεσσαλονίκης** (24 Νοεμβρίου 2021)¹⁰⁴. Επίσης, τον Μάιο 2022 η Γενική Γραμματέας κα. Καλυψώ Γούλα πραγματοποίησε επίσκεψη στο ΣΚ Θεσσαλονίκης και στους ΞΦ γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας και των παιδιών τους (Δήμου Θεσσαλονίκης, ΕΚΚΑ, Κορδελιού-Ευόσμου) στη Θεσσαλονίκη και συνάντηση με κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, παιδοψυχολόγους και νομικούς που εργάζονται στις Δομές.

- ▶ Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, το ΣΚ **Σερρών** σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο Σερρών, το Κέντρο Πρόληψης του Δήμου και το Ιατροκοινωνικό Κέντρο Στρυμωνικού οργάνωσαν δράση ευαισθητοποίησης για την προληπτική ιατρική για τις γυναίκες με δωρεάν ψηλάφηση μαστού και δωρεάν γυναικολογικό έλεγχο τεστ PAP.¹⁰⁵

Τον Απρίλιο, το ΣΚ **Σερρών** συμμετείχε σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο Δήμος σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο και το Επιμελητήριο Σερρών με θέμα «Γυναίκα και υγεία: φροντίδα και πρόληψη», με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας (06 Απριλίου 2022). Τον Μάιο, διοργάνωσε ημερίδα με θέμα «Εργασία και Απασχόληση: Ευκαιρίες και Ενδυνάμωση» σε συνεργασία με το Επιμελητήριο Σερρών, τον Σύνδεσμο Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος (ΣΕΓΕ), το Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ και της Δημόσιας Υπηρεσίας Ελλάδος (31 Μαΐου 2022).

Επιπλέον, το ΣΚ Γυναικών Δήμου **Σερρών**, ανέλαβε και ολοκλήρωσε την προσαρμογή του αντίστοιχου προγράμματος του Δήμου Αθηναίων για την πρόληψη και καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης, στις ανάγκες και τα δεδομένα του οικείου Δήμου, κατόπιν πρόσκλησης της Αντιδημάρχου και σε συνεργασία με την Επιτροπή Ισότητας της ΚΕΔΕ. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την

104. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

105. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

οποία ο Δήμος Σερρών δεσμεύτηκε για «Μηδενική Ανοχή» στην σεξουαλική παρενόχληση (11 Μαΐου 2022). Στο ίδιο το Πρόγραμμα Δράσης, το ΣΚ ορίζεται ρητά ως υποστηρικτικός φορέας για τα άτομα που καταγγέλλουν σεξουαλική παρενόχληση¹⁰⁶.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

- ▶ Το ΣΚ **Ηρακλείου** και ο ΞΦ Γυναικών του Δήμου **Ηρακλείου** με τον ΔΟΜ και σε συνεργασία με το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Διεύθυνσης Αστυνομίας Ηρακλείου και την Εκπαιδευτική Αναπτυξιακή ΠΛΟΗΓΟΣ υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Κρήτης, πραγματοποίησε εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Πολιτισμού “Refugee Week Greece 2022” (23 Ιουνίου 2022).¹⁰⁷

- ▶ Το Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών Δήμου **Ρεθύμνου** προχώρησε στη δημιουργία και προβολή βίντεο με συνθήματα κατά της βίας αφιερωμένο στην 25η Νοέμβριου, με συμμετοχή γυναικών από φορείς του Ρεθύμνου (XEN, Σορροπτιμιστικός όμιλος, Αστυνομία, Ομάδα Πόλο Γυναικών, ΕΚΑΒ, Τοπική Κοινότητα Ρεθύμνου, κ.α.).

Επιπλέον, μαζί με τη γυναικεία ομάδα ποδοσφαίρου ΑΣΤΕΡΑΣ Ρεθύμνου διοργάνωσαν κοινή δράση η οποία φωτογραφήθηκε και δημοσιεύθηκε στον τοπικό τύπο. Συγκεκριμένα, σε αγώνα ποδοσφαίρου στις 14 Νοεμβρίου, οι παίκτριες της ομάδας και τα στελέχη του Κέντρου φόρεσαν μπλούζες με μηνύματα κατά της βίας. Παράλληλα, αναρτήθηκε πανό εντός του γηπέδου με μηνύματα κατά της βίας και πληροφορίες για το Κέντρο Συμβουλευτικής (το πανό παρέμεινε στην ομάδα, για να το αναρτούν σε κάθε αγώνα τους)¹⁰⁸.

- ▶ Ο ΞΦ Γυναικών **Ηρακλείου** πραγματοποίησε διανομή φυλλαδίων και δημιούργησε λεύκωμα καταγραφής σκέψεων του κοινού για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας σε συνεργασία με την ΠΕΠΙΣ & ΔΕΠΙΣ Ηρακλείου(8 Μαρτίου 2022).
- ▶ Ο ΞΦ Γυναικών Δήμου **Χανίων** σε συνεργασία με το φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκος Δράμας, την 25η Νοεμβρίου σε κεντρικό κινηματοθέατρο της πόλης, διοργάνωσε την προβολή

106. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

107. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

108. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

ταινιών με θέμα την έμφυλη βία. Πριν από την προβολή των ταινιών υπήρξε ενημέρωση στους θεατές, καθώς και μοίρασμα ενημερωτικών φυλλαδίων¹⁰⁹. Τα στελέχη του ΞΦ **Χανίων** συμμετείχαν, επίσης, με δύο διαφορετικές ομιλίες σε ειδική εκδήλωση του Δήμου Κισσάμου αφιερωμένη στη Ημέρα της Γυναίκας (8 Μαρτίου 2022). Οι δύο ομιλίες είχαν θέμα τις διαστάσεις της ενδοοικογενειακής βίας, τα σημάδια αναγνώρισης και τις πρακτικές αντιμετώπισης της.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

- ▶ Την 25^η Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Ρόδου, σεμινάριο εκμάθησης αναγνώρισης παραβατικών συμπεριφορών που διοργανώθηκε από τον κύκλο γυναικών “Lean in” Ρόδου, σε συνεργασία με το Κ.Ε.Θ.Ι., το ΣΚ **Ρόδου** και τον ΞΦ Γυναικών Δήμου **Ρόδου** και τον Δικηγορικό Σύλλογο Ρόδου. Ήταν το πρώτο από μία σειρά σεμιναρίων του Lean in Network Greece με τίτλο «Η κακιά στιγμή δεν είναι μία», υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, με στόχο να εκπαιδευτεί το οικογενειακό περιβάλλον και ο κοινωνικός περίγυρος ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν τα σημάδια κακοποιητικής συμπεριφοράς (5 Νοεμβρίου 2021)¹¹⁰.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, ο ΞΦ και το ΣΚ **Ρόδου** σε συνεργασία με την ΔΕΠΙΣ δημιούργησαν αφίσες για να στείλουν ένα ηχηρό μήνυμα κατά της έμφυλης βίας. Οι αφίσες αναρτήθηκαν σε εμπορικά καταστήματα της Ρόδου. Επίσης, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την Παγκόσμια Ημέρα της πραγματοποιήθηκαν τέσσερις εσπερίδες με γενικό τίτλο: «ΓΥΝΑΙΚΑ: Δύναμη Διαχρονική», με τη συμμετοχή των στελεχών του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Ρόδου¹¹¹.

- ▶ Το ΣΚ **Σύρου**, με αφορμή την παρουσίαση από τη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, απέστειλε ενημερωτικό σημείωμα με θέμα την εναρμόνιση της προσωπικής και επαγγελματικής ζωής των γυναικών, το οποίο δημοσιεύτηκε στα ηλεκτρονικά ενημερωτικά ΜΜΕ των Κυκλάδων (09 Ιουνίου 2022).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΥ

- ▶ Το ΣΚ Γυναικών του Δήμου **Καλαμάτας** άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό την 25^η Νοεμβρίου, με σκοπό την ενημέρωση σε θέματα έμφυλης βίας και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης (25 Νοεμβρίου 2021)¹¹².

109. οπ

110. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών – (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-giati-via_ggdopif/

111. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022). <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

112. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων(ΓΓΔΟΠΙΦ).(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών – (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-giati-via_ggdopif/
συνέχεια στην επόμενη σελίδα

- ▶ Το ΣΚ Γυναικών θυμάτων βίας του Δήμου **Κορίνθου** συμμετείχε με ενημερωτικό περίπτερο και διανομή φυλλαδίων και κορδελών σε αγώνα βόλει γυναικών (ΑΣΠ Κορίνθου) προς τιμήν του θύματος γυναικοκτονίας στην Φολέγανδρο Γαριφαλιάς. Επίσης, διοργάνωσε προβολή ταινίας σε κεντρικό κινηματογράφο της πόλης στις και Παρουσίαση θεατρικού μονολόγου στο Δημοτικό Θέατρο Κορίνθου (08 & 09 Δεκεμβρίου 2021)¹¹³. Την 8^η Μαρτίου 2022, το ΣΚ **Κορίνθου** με την συμμετοχή της υπηρεσίας Ενδοοικογενειακής Βίας του Αστυνομικού Τμήματος Κορίνθου έστησαν ενημερωτικό περίπτερο στον κεντρικό πεζόδρομο της πόλης.
- ▶ Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, ο ΞΦ και το ΣΚ **Τρίπολης**, σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας και την Κινητή Μονάδα του Δήμου πραγματοποίησαν δράση με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματα των γυναικών. Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης έγινε ενημέρωση σχετικά με τη λειτουργία των Δομών και διανεμήθηκε σχετικό έντυπο υλικό¹¹⁴.
Ο ΞΦ Γυναικών **Τρίπολης** πραγματοποίησε ενημερωτική συνάντηση με γυναίκες προσφύγισσες που φιλοξενούνται στο Πρόγραμμα ESTIA II της Αναπτυξιακής Εταιρείας Πάρνωνας Α.Ε με θέμα: «Εμφυλη βία, είδη, μορφές και υποστηρικτικοί φορείς»(11 Απριλίου 2022).¹¹⁵

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- ▶ Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου **Θηβαίων**, σε συνεργασία με την ΕΦΑ Βοιωτίας διοργάνωσε Έκθεση φωτογραφίας με τίτλο «Βία. Δεν είναι μόνο αυτό που βλέπεις...» στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θήβας. 17 γυναίκες, αποτυπώθηκαν στο φακό για την ευαισθητοποίηση του **κοινού** σχετικά με το θέμα της βίας κατά των γυναικών. Γυναίκες στον οικιακό χώρο, γυναίκες σε θέσεις ευθύνης, γυναίκες φροντίστριες ατόμων με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες, γυναίκες που τάχθηκαν να υπηρετήσουν τα δικαιώματα άλλων γυναικών... και μέσα από αυτές όλες οι υπόλοιπες (25 Νοεμβρίου 2021)¹¹⁶.

113. οπ

114. Τρίπολη: Δράση ενημέρωσης των πολιτών για τα δικαιώματα των γυναικών. (2022). Arcadia Portal. <https://www.arcadiaportal.gr/news/tripoli-drasi-enimerosis-ton-politon-gia-ta-dikaiomata-ton-gynaikon>

115. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ). (2022). 8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)

116. Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ). (2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). <https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via-ggdopif/>

Επίσης, για την 8^η Μαρτίου- Παγκόσμια Ημέρα Των Δικαιωμάτων Της Γυναίκας, το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου **Θηβαίων** πραγματοποίησε:

- Παρουσίαση και Αφήγηση της ιστορίας που εκδόθηκε από ΚΕΘΙ/UNICEF, με τίτλο «Το Λουλούδι της Ισότητας», καθώς και ζωγραφική «Η Γυναίκα –το κορίτσι που θαυμάζω» στους Παιδικούς σταθμούς της Θήβας και των Βαγίων, σε συνεργασία με την διεύθυνση και τους παιδαγωγούς των Παιδικών Σταθμών-ΔΟΘ.
- Φωτογράφιση αθλητών/αθλητριών, αθλητικών συλλόγων και ομάδων της Θήβας με μηνύματα κατά της Βίας των Γυναικών και προώθηση της Ισότητας των Φύλων σε συνεργασία με την διοίκηση και τα μέλη των ομάδων και συλλόγων.

Τέλος, τον Αύγουστο, σε συνεργασία με την Δημοτική Κοινωνική Επιχείρηση Θήβας (ΔΗΚΕΘ) και το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, το ΣΚ Υποστήριξης Γυναικών Δήμου **Θηβαίων** φιλοξένησε το Διεθνές Φεστιβάλ Δράμας, παρουσιάζοντας μια σειρά ταινιών μικρού μήκους που προσεγγίζουν με διαφορετικό τρόπο τα θέματα της έμφυλης και της κοινωνικής βίας, καθώς και την εμπορευματοποίηση της από τα media.

- ▶ Το ΣΚ **Λαμίας** συμμετείχε με εισήγηση που αφορούσε την παρουσίαση της δομής, την κοινωνική και νομική στήριξη, και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ως διεθνές νομοθετικό κείμενο αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών σε εκδήλωση του Συλλόγου Γυναικών Φωκίδας, του Δήμου Δελφών και της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, στην Άμφισσα με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία: Μια Κοινωνική Παθογένεια»(22 Ιουνίου 2022).
- ▶ Το ΣΚ **Χαλκίδας**, με αφορμή τη γιορτή της μητέρας, συμμετείχε με εισήγηση για τον πολυδιάστατο ρόλο της εργαζόμενης μητέρας, σε εκδήλωση που διοργάνωσε η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (Ε.Α.Β.) στις εγκαταστάσεις της Τανάγρας, για να τιμήσει τις εργαζόμενες μητέρες (06/05/2022).
- ▶ Ο ΞΦ Γυναικών του Δήμου **Λαμιέων** διοργάνωσε περίπατο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ενδοοικογενειακή βία, σε συνεργασία με τα ΚΔΑΠ του Δήμου Λαμιέων, το Τμήμα Καταπολέμησης της Ενδοοικογενειακής Βίας της ΕΛ.ΑΣ και το Γραφείο Εθελοντισμού του Δήμου Λαμιέων. Του περιπάτου ηγήθηκε ο Δήμαρχος Λαμιέων Ευθύμιο Καραΐσκο, με δίπλα του τον αντιδήμαρχο πρόνοιας Παναγιώτη Στασινό και τον βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ Γιάννη Σαρακιώτη, στέλνοντας το μήνυμα κατά της έμφυλης βίας (05 Δεκεμβρίου 2021)¹¹⁷.

117. Περιπατήσαμε με τον Ξενονα Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Λαμιέων – ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ. Mag24.gr. (5/12/2021). <https://www.mag24.gr/peripatos/>

Γ. Πρωτοβουλίες για την πρόληψη, αντιμετώπιση και εξάλειψη της Σεξουαλικής και ηθική παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας

Στο πλαίσιο της δημόσιας συζήτησης που έλαβε χώρα στην Ελλάδα για το ζήτημα της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία μετά την εμφάνιση στη χώρα μας του κινήματος #MeToo αλλά και της ψήφισης του Ν. 4808/2021 με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση 190 του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, ακολούθησε μία σειρά ερευνητικών πρωτοβουλιών, συγχρηματοδοτούμενων έργων, επιμορφωτικών δράσεων και εκπόνησης εγχειριδίων για εργαζόμενους στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Αρχικά, θα πρέπει να αναφερθούμε στις πρωτοβουλίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την εφαρμογή του Ν. 4808/2021¹¹⁸ καθώς της καθ' ύλην αρμόδιας ΓΓΔΟΠΙΦ για τον από κοινού συντονισμό δράσεων με άλλους φορείς.

Τον Νοέμβριο 2021, υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της ΚΕΔΕ, της ΓΓΔΟΠΙΦ, του ΚΕΘΙ και του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ). Το αντικείμενο του Μνημονίου αφορούσε στη διεξαγωγή ημερίδων ενημέρωσης και επιμόρφωσης μελών των ΔΕΠΙΣ, των δημοτικών συμβουλίων και στελεχών κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων προκειμένου να συμβάλλουν κι αυτοί με τη σειρά τους στην επίτευξη της πραγματικής ισότητας των φύλων. Στόχος των ενημερωτικών ημερίδων είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών παρενόχλησης και έμφυλης βίας, καθώς και η ενίσχυ-

118. Ν. 4808/2021 «Για την Προστασία της Εργασίας Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής, άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις», ΦΕΚ Α' 101

ση της συμμετοχής των γυναικών στα κοινά και συγκεκριμένα στην τοπική αυτοδιοίκηση. Την περίοδο αναφοράς έχουν πραγματοποιηθεί 4 ενημερωτικές ημερίδες (Τρίκαλα, Κοζάνη, Λαμία, Θεσσαλονίκη), με παρουσία της Υφυπουργού κας Μαρίας Συρεγγέλα και της Γενικής Γραμματέως κας Καλυψούς Γούλα.

Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 περιλαμβάνεται η δράση 1.2.2 «Υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος με ονομασία «Ελένη Τοπαλούδη» για τη σεξουαλική παρενόχληση φοιτητριών στα Πανεπιστήμια, η υλοποίηση της οποίας αναμένεται να ξεκινήσει την επόμενη χρονιά. Στη μνήμη της φοιτήτριας Ελένης Τοπαλούδη που έπεσε θύμα σεξουαλικής βίας, κακοποίησης και γυναικοκτονίας, η ΓΓΔΟΠΙΦ συμπεριέλαβε στο ισχύον Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος πρόληψης και αντιμετώπισης της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στα πανεπιστήμια σε συνεργασία με τις Πανεπιστημιακές Επιτροπές Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων.

Το πρόγραμμα στοχεύει στη λειτουργία γραφείων υποδοχής για αναφορές και καταγγελίες για περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης εντός των πανεπιστημίων, καθώς και στην παροχή άμεσης ψυχολογικής υποστήριξης στα θύματα. Εν τω μεταξύ, θα σχεδιαστούν πρωτόκολλα για τη διαχείριση αναφορών και καταγγελιών και παραπομπών θυμάτων σε εξειδικευμένες υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, όπως τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ, ώστε να λαμβάνουν πολύπλευρη υποστήριξη.

Επίσης, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του Ν. 4808/2021 την περίοδο αναφοράς εξέδωσε την υπ' αριθμ. 18547/25-2-2022 (ΑΔΑ: 9ΣΕΤ46ΜΤΛΚ-39Γ) διευκρινιστική εγκύκλιο με θέμα: «Διευκρινίσεις για την υποβολή προς κύρωση κανονισμών Εργασίας προσωπικού που καταρτίζονται μονομερώς από τον εργοδότη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 3789/1957, σε συμμόρφωση με το άρθρο 11 του Ν. 4808/2021 και την υπ' αριθ. 82063/2021 ΥΑ». Η εγκύκλιος αναφέρει ότι οι πολιτικές σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 4808/2021 είναι αντικείμενο συλλογικών διαπραγματεύσεων ως περιεχόμενο της Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ή του Κανονισμού Εργασίας ή καταρτίζονται από τον εργοδότη, κατόπιν διαβούλευσης με τους εκπροσώπους της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης ή με το συμβούλιο εργαζομένων και, εφόσον δεν υπάρχουν συνδικαλιστικές οργανώσεις και συμβούλιο εργαζομένων κατόπιν ενημέρωσης των εργαζομένων και ανάρτησης του σχεδίου πολιτικής στον χώρο εργασίας ή γνωστοποίησής του, προκειμένου να λάβει απόψεις. Ειδικά ως προς τα πειθαρχικά παραπτώματα, την πειθαρχική διαδικασία και τις πειθαρχικές ποινές στο πλαίσιο ή σε συνέχεια καταγγελιών για περιστατικά βίας και παρενόχλησης στην εργασία, προβλέπεται να αποτελούν υποχρεωτικό περιεχόμενο του Κανονισμού Εργασίας, εφόσον τέτοιος υπάρχει ή υπάρχει υποχρέωση κατάρτισης τέτοιου.

Περαιτέρω, δράσεις αναφορικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης έλαβαν χώρα και από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή άλλους φορείς στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δικών τους πρωτοβουλιών. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Τρεις ερευνητικές πρωτοβουλίες σχετικά με τη σεξουαλική παρενόχληση στον κόσμο εργασίας δημοσιεύτηκαν το 2020 - 2022:

I Έρευνα και εθνική έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου έργου TEAMWORK¹¹⁹ – Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Παρενόχλησης στο χώρο εργασίας, με συντονιστή του έργου το ΚΜΟΠ¹²⁰.

Το έργο στόχευε στην ενίσχυση της καταπολέμησης της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία με εστίαση την Ελλάδα, τη Βουλγαρία, την Ισπανία και την Ιταλία. Η έρευνα περιελάμβανε καταγραφή και ανάλυση του εθνικού πλαισίου, εις βάθος συνεντεύξεις με βασικούς παράγοντες και ανώνυμα διαδικτυακά ερωτηματολόγια που στόχευαν σε εργαζόμενους και εργοδότες. Στην Ελλάδα, 126 εργαζόμενοι και 27 εργοδότες συμπλήρωσαν τα ανώνυμα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια.

Αξιοσημείωτα ευρήματα από τα ανώνυμα ερωτηματολόγια είναι: Το 52,3% των εργαζομένων δήλωσαν ότι είχαν βιώσει σεξουαλική παρενόχληση. Το 42,8% των εργαζομένων δήλωσαν ότι ήταν μάρτυρες σεξουαλικής παρενόχλησης εναντίον συναδέλφου. Το 91,2% των εργαζομένων διαπίστωσε ότι οι γυναίκες εκτίθενται περισσότερο σε σεξουαλική παρενόχληση. Το 77,7% των εργοδοτών αναγνώρισε ότι η σεξουαλική παρενόχληση είναι ένα σοβαρό πρόβλημα. Το 48% των εργοδοτών δήλωσε ότι δεν υπάρχουν προληπτικά μέτρα στις επιχειρήσεις τους.

I Έρευνα και έκθεση της ActionAid με τίτλο: «Δεν είναι μέρος της δουλειάς μας»

Στο πλαίσιο της εκστρατείας της Action Aid «Ποτέ και Πουθενά» για την εξάλειψη της έμφυλης βίας, διενεργήθηκε μια μεγάλη πανελλαδική έρευνα με δύο ερευνητικές εστιάσεις: η πρώτη στον ευρύτερο πληθυσμό των γυναικών και η δεύτερη σε γυναίκες εργαζόμενες στους κλάδους του τουρισμού, του επισιτισμού και γενικότερα της βιομηχανίας της φιλοξενίας. Η έμφαση στους κλάδους αυτούς έγινε διότι απασχολούν τις περισσότερες εργαζόμενες στην Ελλάδα, ενώ δυστυχώς για πολλές από αυτές, η σεξουαλική παρενόχληση συνιστά «μέρος» της εργασιακής τους καθημερινότητας.

Αξιοσημείωτα ευρήματα της έρευνας μεταξύ του γενικού πληθυσμού των γυναικών είναι: Το 85% του δείγματος δήλωσε ότι έχει βιώσει σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας. Το 6% των γυναικών που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση υπέβαλαν επίσημη καταγγελία.

Όσον αφορά τα ευρήματα της έρευνας μεταξύ των γυναικών που εργάζονται στον κλάδο της φιλοξενίας και του τουρισμού: το 85% δήλωσε ότι είχε υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας. Το 22% των γυναικών ανέφεραν ότι έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής επίθεσης ή βιασμού.

I Έρευνα και Έκθεση του Κοινωνικού Πολύκεντρου της ΑΔΕΔΥ για τη σεξουαλική παρενόχληση στο δημόσιο τομέα

Το 2022, το επιστημονικό κέντρο «Κοινωνικό Πολύκεντρο» της ΑΔΕΔΥ, δημοσίευσε την Έρευνα για τη σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό χώρο του δημόσιου τομέα¹²¹. Σκοπός της έρευνας ήταν να καταγράψει σε τι βαθμό οι εργαζόμενες στο Δημόσιο υφίστανται σεξουαλική και ηθική παρενόχληση

119. TEAMWORK project, National report Greece, 2020, https://www.teamworkproject.eu/wp-content/uploads/2020/12/Teamwork_national-report_Greece_vf-1.pdf

120. <https://www.kmop.gr/el/>

121. Στρατηγάκη Μ, Μαυρομάτη-Λαγάνη Α, Χαραλάμπη Α, Παπακωνσταντίνου Χ, Μιχαλοπούλου Α, (2022), Έρευνα για τη σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό χώρο του δημόσιου τομέα, Αθήνα, Κοινωνικό Πολύκεντρο. Διαθεσίμο σε https://kprolykentro.gr/wp-content/uploads/2022/05/SEXUAL-HARASSMENT-%CE%91%CE%A4-WORK_whole.pdf

κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και πώς μπορούν αυτές οι συμπεριφορές να αντιμετωπισθούν με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων.

Στην έρευνα περιλαμβάνεται διεξοδική καταγραφή των πολιτικών που έχουν εφαρμοσθεί για την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στο δημόσιο τομέα στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Γαλλία, την Γερμανία και την Σουηδία, όπως επίσης και το πλήρες ισχύον θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα.

Διενεργήθηκε δειγματοληπτική έρευνα στον γενικό πληθυσμό των δημοσίων υπαλλήλων και εμπειρική μελέτη με συνεντεύξεις εργαζομένων γυναικών οι οποίες είχαν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση ή ηθική παρενόχληση στην εργασία τους στο Δημόσιο. Οι συμμετέχουσες/-οντες και στις δύο έρευνες δήλωσαν ότι έχουν γνώση αρνητικών σχολίων, εκθρικής μεταχείρισης ή απρεπούς συμπεριφοράς και συμφωνούν στο ότι δεν υπάρχουν συνέπειες για αυτά τα άτομα που επιδεικνύουν τέτοιες συμπεριφορές.

Στη συνέχεια η ΑΔΕΔΥ και «Κοινωνικό Πολύκεντρο» κυκλοφόρησαν τον «Οδηγό Αντιμετώπισης της Σεξουαλικής Παρενόχλησης στον Δημόσιο Τομέα»¹²².

Στον Οδηγό παρουσιάζονται, συνοπτικά:

- τα ευρήματα της σχετικής έρευνας του Κοινωνικού Πολύκεντρου της ΑΔΕΔΥ,
- το διεθνές και ελληνικό νομικό πλαίσιο αντιμετώπισης σχετικών συμπεριφορών,
 - προτάσεις πολιτικής για τη συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου του δημόσιου τομέα, και
 - πρακτικές πληροφορίες για τις υπηρεσίες και τους φορείς στους οποίους μπορούν να απευθυνθούν πρόσωπα που υφίστανται σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία τους.

Επιπροσθέτως, στον δημόσιο τομέα εκπονήθηκε και εκδόθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με την Εθνική Αρχή Διαφάνειας και κατόπιν διαβούλευσης με τον Συνήγορο του Πολίτη, ο **Κώδικας Ηθικής και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς των Υπαλλήλων του Δημόσιου Τομέα**¹²³, με τον οποίο οριοθετούνται και περιγράφονται οι κανόνες συμπεριφοράς των στελεχών της δημόσιας διοίκησης κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους, με στόχο την εμπέδωση μιας επαγγελματικής δεοντολογικής νοοτροπίας και τη διασφάλιση ενός πρότυπου και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος.

Το πεδίο εφαρμογής του Κώδικα καταλαμβάνει το σύνολο των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας και ανεξαρτήτως της κατοχής θέσης ευθύνης, όπως ορίζεται με την περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (Α' 143).

Επιπλέον, από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος εξαιρούνται:

- Οι δικαστικοί λειτουργοί, το κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και οι ιατροδικαστές.
- Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού

122. Κοινωνικό Πολύκεντρο- ΑΔΕΔΥ.(2022).Οδηγός αντιμετώπισης της σεξουαλικής παρενόχλησης στον Δημόσιο Τομέα. Διαθέσιμο σε: https://kpolykentro.gr/wp-content/uploads/2022/06/4FOLD-BROCHURE_pages.pdf

123. Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα. (2022). Κώδικας Ηθικής και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς Υπάλληλων του Δημόσιου Τομέα. Διαθέσιμο σε <https://www.ypes.gr/wp-content/uploads/2022/07/KodikasIthEpaSympYpalDimTom-loulios2022-20220725.pdf>

(Ε.Τ.Ε.Π.) και το έκτακτο διδακτικό προσωπικό των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.), καθώς και το εκπαιδευτικό ή διδακτικό προσωπικό των με οποιαδήποτε ονομασία σχολών ή σχολείων ή υπηρεσιών του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων που αναφέρονται στην παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου και νόμου.

- Οι στρατιωτικοί, το μη πολιτικό προσωπικό των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας
- Οι θρησκευτικοί λειτουργοί των νομικών προσώπων της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, των λοιπών Εκκλησιών, δογμάτων και των εν γένει γνωστών θρησκειών.

Στον Κώδικα περιλαμβάνεται το κεφάλαιο Γ.3.3. Ισότιμη μεταχείριση και εξάλειψη φαινομένων εκφοβισμού και παρενόχλησης στον χώρο εργασίας

Σύμφωνα με όσα προβλέπονται, οι υπάλληλοι όταν συνεργάζονται με συναδέλφους, πολίτες ή εκπροσώπους άλλων φορέων ή/ και επιχειρήσεων, οφείλουν να επιδεικνύουν συμπεριφορές που υποδηλώνουν τον σεβασμό τους στην αξία του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και την αφοσίωσή τους στην ανάγκη εμπάθυνσης της ισότιμης μεταχείρισης και της αποφυγής φαινομένων εκφοβισμού και παρενόχλησης στο εργασιακό περιβάλλον.

Πιο συγκεκριμένα, οι υπάλληλοι αναμένεται να:

- Τηρούν απαρέγκλιτα τις διατάξεις των Μερών Ι και ΙΙ του Ν. 4808/2021 (Α' 101) σχετικά με την απαγόρευση της παρενόχλησης και της βίας στον χώρο της εργασίας καθώς και τις διατάξεις του Ν. 4443/2016 (Α' 232), όπως κάθε φορά ισχύει, περί της αρχής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων
- Αποφεύγουν συμπεριφορές που περιέχουν πράξεις εκφοβισμού, καταπίεσης, σεξουαλικής παρενόχλησης ή άσκησης βίας, οι οποίες μπορούν να εκφραστούν λεκτικά, σωματικά ή ψυχολογικά
- Αποφεύγουν συμπεριφορές και στάσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αθέμιτη διακριτική μεταχείριση, απειλές, κάθε είδους παρενόχληση ή κατάχρηση εξουσίας ή θα μπορούσαν εύλογα να θεωρηθούν ως τέτοιες συμπεριφορές
- Αποφεύγουν ενέργειες και πρακτικές που αποσκοπούν, οδηγούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική ή οικονομική βλάβη
- Απαγορεύεται να κυκλοφορούν προσβλητικό ή άσεμνο υλικό με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο
- Αποφεύγουν σεξουαλικά/ ρατσιστικά αστεία, σχόλια και υπονοούμενα.
- Αποφεύγουν σχόλια για την εξωτερική εμφάνιση ή τον χαρακτήρα κάποιου, τα οποία προκαλούν ντροπή ή αμηχανία.
- Μην συμπεριφέρονται με τρόπο που θα μπορούσε να υποτιμήσει ή να γελοιοποιήσει τις ικανότητες ενός προσώπου, είτε κατ' ιδίαν είτε μπροστά σε άλλους.
- Απέχουν από συμπεριφορές που μειώνουν την επαγγελματική επάρκεια ενός υπαλλήλου.
- Αποφεύγουν ξεσπάσματα θυμού και απέχουν από απειλές ή χρήση ανάρμοστων σχολίων.
- Αποφεύγουν κάθε αδικαιολόγητη διάκριση ή δυσμενή μεταχείριση λόγω φυλής, χρώματος, φύλου,

εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

- Μην προβαίνουν σε διάδοση κακόβουλων σχολίων ή προσβολή κάποιου λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Να προστατεύσουν όποιο άτομο υφίσταται οποιασδήποτε μορφής παρενόχλησης ή εκφοβισμού είτε ενθαρρύνοντάς το να προβεί σε καταγγελία είτε ενημερώνοντας αυτοβούλως τις αρμόδιες αρχές.

Την περίοδο αναφοράς αναπτύχθηκαν και εκπαιδευτικά εγχειρίδια για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία και στην κοινωνία ευρύτερα. Ενδεικτικά, αναφέρουμε:

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του κοινού έργου της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης **Pro Safe Sport +: «Τερματισμός της σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης παιδιών στον αθλητισμό»**¹²⁴, το οποίο συμπληρώνει τα άλλα μέτρα ευαισθητοποίησης που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο αυτού του έργου. Είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού στον ακόλουθο σύνδεσμο <https://gga.gov.gr/component/content/category/276-evropaika-programmata> και η μετάφρασή του στα ελληνικά έγινε από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Τμήμα Αθλητικής Επιστημονικής Υποστήριξης και Εκπαίδευσης, Βασιλική Μπαλτά – Νοέμβριος 2020.

Αυτό το εγχειρίδιο παρέχει πληροφορίες και εκπαιδευτικό υλικό για να βοηθήσει αυτούς που κατέχουν θέσεις ευθύνης στον αθλητισμό ώστε να αποτρέψουν και να αντιδράσουν απέναντι σε πιθανές καταστάσεις σεξουαλικής βίας. Οι ομάδες-στόχοι του εγχειριδίου είναι οι:

- Εκπαιδευτές/τριες / δάσκαλοι/ες
- Υπεύθυνοι/ες του αθλητισμού
- Προπονητές/τριες
- Εκπαιδευτικοί φυσικής και αθλητικής αγωγής γυναίκες και άνδρες
- Στόχοι του εγχειριδίου είναι:
- Να κατανοήσουν τί είναι η σεξουαλική βία στον αθλητισμό προκειμένου να αποφευχθούν τέτοιες καταστάσεις/συμβάντα.
- Να ανταποκριθούν κατάλληλα σε περίπτωση σεξουαλικής βίας ή υποψίας σεξουαλικής βίας.
- Να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες υπηρεσίες βοήθειας / υπηρεσίες τηλεφωνικής υποστήριξης.
- Να εφαρμόζουν προληπτικά μέτρα – ώστε να αποφευχθούν και να μειωθούν οι επικίνδυνες καταστάσεις.

124. Council of Europe.(2022).Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για την πρόληψη και την καταπολέμηση πιθανών καταστάσεων σεξουαλικής βίας σε βάρος παιδιών και νέων ατόμων στον αθλητισμό. Διαθέσιμο σε <https://rm.coe.int/toolkit-star-to-talk-pedagogical-sheets-greek-version/1680a2da7c>

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος **ASTRAPI- Ενεργητικές στρατηγικές για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης**¹²⁵ στο χώρο των πανεπιστημίων στο οποίο συμμετείχε, από ελληνικής πλευράς, το Εργαστήρι Σπουδών Φύλου Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών μαζί με άλλους διακρατικούς εταίρους εκπονήθηκε επιστημονικό κείμενο πολιτικής, Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Παρενόχλησης στην Εργασία καθώς και Ευρωπαϊκό Ο-δηγός (toolkit) για την αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικής πρόληψης και διαχείρισης της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας.

Το κείμενο πολιτικής βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τους εταίρους του έργου ASTRAPI σε πέντε χώρες, τη Βουλγαρία, την Κύπρο, τη Δανία, την Ελλάδα και την Ισπανία. Συλλέγει και επιχειρεί να συνθέσει πληροφορίες και τις αντιλήψεις των οργανισμών που συμμετείχαν σχετικά με την υπάρχουσα νομοθεσία και τις καλές πρακτικές γύρω από την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης στις πέντε ενδιαφερόμενες χώρες και απευθύνεται σε ένα ευρύ κοινό που μπορεί να εμπλέκεται ή να ενδιαφέρεται για τις πολιτικές και τις πρακτικές γύρω από τη σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία.

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο απευθύνεται σε εκπαιδευτές/τριες που είναι εξοικειωμένοι/ες με το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο της εργασίας και έχουν εμπειρία στη συμμετοχική κατάρτιση. Το πρόγραμμα κατάρτισης πρόκειται να τους/τις εφοδιάσει με εκπαιδευτικές δεξιότητες και να αποκτήσουν σφαιρική κατανόηση σε θέματα φύλου, και ιδιαίτερα σε θέματα σεξουαλικής παρενόχλησης. Ενώ, οι τελικοί/ες αποδέκτες/τριες αποτελούν μια ευρεία ομάδα ατόμων που κατέχουν ποικίλες θέσεις στον κόσμο της εργασίας (εκπρόσωποι συνδικαλιστικών οργανώσεων γυναίκες- άνδρες, στελέχη ασφάλειας και υγείας, διευθυντές/ντριες, διευθυντές/ντριες τμημάτων ανθρωπίνων πόρων κλπ.), οι οποίοι/ες δεν γνωρίζουν για την σεξουαλική παρενόχληση ή είναι ενήμεροι/ες για το θέμα ή που θα μπορούσαν να εκφράσουν διαφωνίες γύρω από το θέμα.

Ο ευρωπαϊκός οδηγός (toolkit) για την αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικής πρόληψης και διαχείρισης της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας παρέχει καθοδήγηση και βέλτιστες πρακτικές για την εφαρμογή μιας μετασχηματιστικής, περιεκτικής και πολυδιάστατης προσέγγισης για εξάλειψη του προβλήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας. Σκοπεύει να ευαισθητοποιήσει, να εμπνεύσει δράσεις και να παράσχει νέες ιδέες και πρακτικά εργαλεία για την πρόληψη και την αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας.

Επιπλέον, η Ομάδα Εργασίας του ΣΕΒ για τη Διαφορετικότητα, την Ισότητα και τη Συμπερίληψη αναγνωρίζοντας ότι η βία και παρενόχληση αποτελεί κεφαλαιώδους σημασίας ζήτημα και ότι η υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις μέτρων και πολιτικών για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και παρενόχλησης στην εργασία, εκτός από υποχρεωτική είναι και αναγκαία, προχώρησε στην εκπόνηση Οδηγού για την παρενόχληση και βία στον χώρο της εργασίας.

125. ASTRAPI EU Project (Active Strategies for Prevention and Handling Sexual Harassment Incidents). Available at <https://astrapi-project.eu/#>

Στο πλαίσιο αυτό, δημιουργήθηκε από την Ομάδα Εργασίας του ΣΕΒ για τη Διαφορετικότητα, την Ισότητα και τη Συμπερίληψη ο **Οδηγός για τις επιχειρήσεις «Παρενόχληση και βία στην εργασία: Μέτρα και ρυθμίσεις του Ν. 4808/21»**¹²⁶ καθώς και ένα **ενημερωτικό έντυπο με τη μορφή Ερωτήσεων και Απαντήσεων (Q& A)**¹²⁷.

Και τα δύο εργαλεία στοχεύουν στην αποσαφήνιση των σημαντικότερων πτυχών του Νόμου, ιδίως σε ό,τι αφορά:

- το περιεχόμενο των βασικών εννοιών,
- τις κατηγορίες προσώπων που εμπίπτουν στις σχετικές διατάξεις,
- τις γενικές υποχρεώσεις που απορρέουν για τους εργοδότες,
- την υποχρέωση υιοθέτησης πολιτικών εντός των επιχειρήσεων,
- τα δικαιώματα των θιγόμενων προσώπων και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις των εργοδοτών,
- τη διαδικασία διευθέτησης σχετικών περιστατικών.

126. ΣΕΒ. (2022). Οδηγός για τις επιχειρήσεις «Παρενόχληση και βία στην εργασία: Μέτρα και ρυθμίσεις του ν. 4808/21». Διαθέσιμο σε <https://www.sev.org.gr/ekdoseis/odigos-gia-tis-epicheiriseis-parenochlisi-kai-via-stin-ergasia-metra-kai-rythmiseis-tou-n-4808-21/>

127. ΣΕΒ. (2022). Οδηγός για τις επιχειρήσεις «Παρενόχληση και βία στην εργασία: Μέτρα και ρυθμίσεις του ν. 4808/21». Διαθέσιμο σε https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2022/05/QA_%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BD%CF%8C%CF%87%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B2%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1.pdf

Δ. Εθνικός Μηχανισμός για την Ισότητα των Φύλων

Συνεχίζεται η παρουσίαση φορέων που ανήκουν στον εθνικό μηχανισμό για την ισότητα των φύλων. Σε αυτή την έκθεση παρουσιάζονται οι δράσεις του ΚΕΘΙ και των Περιφερειακών και Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας (ΠΕΠΙΣ-ΔΕΠΙΣ) σχετικά με την πρόληψη, αντιμετώπιση, καταπολέμηση και εξάλειψη της έμφυλης βίας την περίοδο αναφοράς.

1. ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΘΙ)

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) ιδρύθηκε το 1994, είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα (Φορέας Γενικής Κυβέρνησης) που υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Σκοπός του είναι η υλοποίηση επιστημονικών ερευνών και μελετών, καθώς και εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων δράσης για την ισότητα των φύλων. Την περίοδο αναφοράς της παρούσας έκθεσης υλοποίησε τις ακόλουθες δράσεις:

Στο πλαίσιο της πρόληψης, καταπολέμηση και εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών, το ΚΕΘΙ εξακολούθησε να είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, τη διοίκηση/οργάνωση και στελέχωση των δεκατεσσάρων (14) Συμβουλευτικών Κέντρων που βρίσκονται στις έδρες των Περιφερειών η λειτουργία των οποίων ξεκίνησε σταδιακά από το 2012, καθώς και την επιστημονική οργανωτική και διοικητική επίβλεψη/ παρακολούθηση, καθώς και τον συντονισμό του συνολικού έργου των εξήντα τεσσάρων (64) δομών του Δικτύου για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ (ΣΚ,ΞΦ και Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900), οι οποίες ξεκίνησαν τη λειτουργία τους στην προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2007-2013.

Δράσεις του συγκεκριμένου Έργου αποτελούν:

- Ο συντονισμός, επιστημονική και οργανωτική/διοικητική παρακολούθηση του συνολικού έργου.
- Η ψυχολογική εποπτεία στα στελέχη: στόχος είναι η ενδυνάμωση των στελεχών και η υποστήριξή τους στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και φιλοξενίας σε κακοποιημένες γυναίκες. Αποτέλεσμα αυτής της δράσης είναι η δημιουργία ασφαλούς πλαισίου και ορίων κατά την άσκηση των καθηκόντων των στελεχών των δομών και πιο συγκεκριμένα η πρόληψη ή/και η καλύτερη διαχείριση του επαγγελματικού στρες και κόπωσης, επαγγελματικής εξουθένωσης (burn-out) κ.λπ. Επίσης, κρίθηκε απαραίτητη η παροχή ψυχολογικής εποπτείας, ώστε τα στελέχη να παρέχουν βέλτιστες υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης στις κακοποιημένες γυναίκες, καθώς το έργο αυτό είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικό και επίπονο για τα στελέχη που το προσφέρουν.
- Η παροχή, σε συνεργασία με τους Δικηγορικούς Συλλόγους, υπηρεσιών δωρεάν νομικής βοήθειας (legal aid) σε γυναίκες-θύματα βίας.

Το ΚΕΘΙ επίσης, παρέχει υπηρεσίες διερμνείας σε όλες τις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για την

πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών σε αραβικά, φαρσί έως σήμερα. Επιπλέον, το ΚΕΘΙ παρείχε, έως τον Ιούνιο 2022, διερμηνεία και σε άλλες γλώσσες όπως ορντού, λινγκάλα, αλβανικά, μέσω ανάθεσης σε τρίτους, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες των γυναικών προσφύγων και μεταναστριών, που απευθύνονται στις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ.

Όσον αφορά την συμμετοχή του ΚΕΘΙ στην υλοποίηση έργων άλλων φορέων, το ΚΕΘΙ συμμετείχε ως εταίρος στο **«Πρόγραμμα Ariadne 2: Developing and supporting multidisciplinary police reporting procedures to prevent and respond to domestic violence against migrant/refugee women»**. Το έργο **στόχευσε** στην υποστήριξη του αστυνομικού προσωπικού σε θέματα αναφοράς των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας με θύματα γυναίκες, καθώς και στην ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας, με έμφαση στην προστασία μεταναστριών και γυναικών προσφύγων, καθώς και στη διασύνδεση των αστυνομικών αρχών με φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών. Περίοδος υλοποίησής του ήταν το διάστημα μεταξύ 15 Απριλίου 2020-15 Σεπτεμβρίου 2022.

Οι δράσεις του έργου συμπεριελάμβαναν:

- **Έρευνα πεδίου** για τη διακρίβωση των αναγκών σε:
 - Μετανάστριες, γυναίκες πρόσφυγες θύματα ενδοοικογενειακής βίας
 - Αστυνομικούς, προανακριτικούς υπαλλήλους
 - Εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών που δραστηριοποιούνται σε θέματα προστασίας / υποστήριξης των μεταναστριών και των γυναικών προσφύγων.
- **Εκπαίδευση αστυνομικών** σε Αθήνα, Καρδίτσα και Θεσσαλονίκη σε θέματα αναφοράς περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και διατομεακής συνεργασίας.
- Πιλοτική **λειτουργία διατομεακών ομάδων εργασίας τακτικής διαβούλευσης**, με τη συμμετοχή των εκπαιδευμένων αστυνομικών, των Διοικητών τους, εκπροσώπων φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών και της τοπικής κοινωνίας. Σημαντικό στοιχείο του Έργου αποτελεί ο **εμπλουτισμός της πλατφόρμας** ηλεκτρονικής διασύνδεσης αστυνομικών υπηρεσιών με δομές αρωγής και στήριξης γυναικών θυμάτων, που δημιουργήθηκε και πιλοτικά λειτούργησε στη διάρκεια υλοποίησης του προηγούμενου Έργου ARIADNE.
- Ανάπτυξη **Προτυποποιημένων Διαδικασιών Διαχείρισης και Αναφοράς (SOPs)**, με σκοπό την τυποποίηση, την ευθυγράμμιση και τον συντονισμό της εργασίας όλων των εμπλεκόμενων μερών (δημόσιες Αρχές και φορείς, ΜΚΟ, φορείς της κοινωνίας των πολιτών κ.ο.κ.), τα οποία δραστηριοποιούνται για την προστασία των θυμάτων/ επιζωσών έμφυλης και ενδο-οικογενειακής βίας. Οι Προτυποποιημένες Διαδικασίες Διαχείρισης και Αναφοράς έχουν ως επίκεντρο τα θύματα και τα ανθρώπινα δικαιώματα στις παρεμβάσεις πρόληψης και αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας, και υποδεικνύουν ποιες οργανώσεις και φορείς είναι υπεύθυνοι για συγκεκριμένες δράσεις στους τέσσερις κύριους τομείς υποστήριξης των θυμάτων/επιζωσών: **την υγεία, την κοινωνική πρόνοια, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη**. Τέλος, σημειώνεται ότι, οι SOPs δεν είναι ένα αυτόνομο έγγραφο και θα πρέπει να μελετώνται μαζί με άλλα σχετικά εθνικά και διεθνή έγγραφα, οδηγίες, συστάσεις εφαρμοσμένων πολιτικών κ.ο.κ. για την έμφυλη βία.

Συμμετείχε επίσης στην ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης, την έκθεση ερευνητικών ευρημάτων και την ανάλυση των επιλεγμένων δεδομένων μέσω του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου για τους ενδιαφερόμενους φορείς υποστήριξης των θυμάτων και στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και τη συμμετοχή

στην Εκπαίδευση εκπαιδευτών/τριών, στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 3: «Δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων για αστυνομικούς σχετικά με την ενίσχυση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και την προώθηση της διατομεακής συνεργασίας για την προστασία και υποστήριξη των μεταναστριών και γυναικών προσφύγων θυμάτων έμφυλης βίας».

Ο συντονιστής φορέας ήταν το **Κέντρο Μελετών Ασφάλειας** (ΚΕ.ΜΕ.Α) του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη με εταίρους πέραν του ΚΕΘΙ, τον Δήμο Αθηναίων, το Κέντρο Γυναικείων Ερευνών και Μελετών Διοτίμα, η ActionAid και το Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας.

Το ΚΕΘΙ επίσης στο πλαίσιο του σκοπού λειτουργίας του και ανταποκρινόμενο στις ανάγκες που προέκυψαν από την κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας με τον Ν 4808/2021¹²⁸ (ΦΕΚ Α' 101/19-06-2021), έχει προχωρήσει στην υλοποίηση δράσεων όπως η Πράξη με τίτλο: **«Παρεμβάσεις για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας»**. Η πράξη έχει ως βασικό σκοπό την καταπολέμηση της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας μέσα από την ουσιαστική εφαρμογή της νομοθεσίας και την ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων. Ειδικότερα, στις δράσεις του έργου εντάσσονται πρωτοβουλίες για την υποστήριξη φορέων προκειμένου να εκπληρώσουν τις νομικές υποχρεώσεις σχετικά με την ανάπτυξη πολιτικών, την ενημέρωση και την επιμόρφωση εργαζομένων σύμφωνα με το νέο νομικό πλαίσιο για τη βία και παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας, καθώς και για την ευρύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση στο εν λόγω πεδίο μέσα από τη συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων (π.χ. Επιμελητήρια, συλλόγους εργαζομένων, ενώσεις εργοδοτών).

Όσον αφορά τις δράσεις του σχετικά με την εκπόνηση ή/και ανάθεση μελετών και ερευνών, το ΚΕΘΙ επέδειξε πλούσιο έργο την περίοδο αναφοράς. Πιο συγκεκριμένα, εκπονήθηκε έρευνα με τίτλο **«Διερεύνηση των χαρακτηριστικών ανακατανομής του χρόνου ανάμεσα στα ζευγάρια κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης»**. Η έρευνα, που εκπονήθηκε από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στόχευσε στη συγκέντρωση στοιχείων για την ανακατανομή του χρόνου μέσα στα ζευγάρια κατά τη διάρκεια της πανδημίας στην Ελλάδα και εξέτασε τις αλλαγές που προέκυψαν αναφορικά με την αμειβόμενη και μη-αμειβόμενη εργασία (οικιακές εργασίες, φροντίδα παιδιών, κατ' οίκον εκπαίδευση των παιδιών λόγω του κλεισίματος των σχολείων), καθώς και τον ελεύθερο χρόνο, με ειδική εστίαση στα υπάρχοντα κενά μεταξύ των φύλων. Ειδικότερα εξετάστηκαν θέματα, όπως: χρήση δικαιωμάτων άδειας (π.χ. άδεια ειδικού σκοπού, μειωμένου ωραρίου κ.λπ.), χρήση της τηλεργασίας, ο ψυχοκοινωνικός αντίκτυπος του COVID-19, ανακατανομή ελεύθερου χρόνου μεταξύ των φύλων, κ.λπ.

Η μελέτη με τίτλο **«Προσεγγίσεις και προτάσεις για αποτελεσματική παρέμβαση και αλλαγή στάσης ανδρών-δραστήων ενδοοικογενειακής βίας»**. Η μελέτη έθεσε ως σκοπό την παρουσίαση νέων προσεγγίσεων και προτάσεων, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής παρέμβασης και της αλλαγής στάσης των ανδρών απέναντι στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, μέσω της διερεύνησης και καταγραφής, σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή/και διεθνές επίπεδο:

128. Νόμος 4808/2021 - Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 (ΦΕΚ 101/Α/19-6-2021)

- των θεωρητικών προσεγγίσεων/αντιλήψεων και σύγχρονων εμπειρικών δεδομένων για την εργασία με άνδρες δράστες,
- των τρόπων αποτελεσματικής παρέμβασης για την αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των ανδρών δραστών βίας,
- των δεδομένων από τα νομοθετικά πλαίσια άλλων χωρών που έχουν θεσπίσει μέτρα για την επιπρόσθετη ασφάλεια των γυναικών θυμάτων βίας,
- του πλαισίου συνεργασίας με υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων και μηχανισμούς παρεμβάσεων (φορείς απονομής δικαιοσύνης, κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, υπηρεσίες στήριξης/αρωγής γυναικών, υπηρεσίες προστασίας του παιδιού, κ.λπ.),
- των μεθόδων εξειδικευμένης εκπαίδευσης εργαζομένων σε προγράμματα συμβουλευτικής που απευθύνονται σε άνδρες για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας,
- των παρεμβάσεων και των προγραμμάτων για τους δράστες, **προκειμένου να υιοθετήσουν μια μη βίαιη συμπεριφορά στις διαπροσωπικές τους σχέσεις και να κατανοήσουν τον αντίκτυπο της ενδοοικογενειακής βίας στους ίδιους, την οικογένειά τους και το ευρύτερο περιβάλλον.**

Η έρευνα με τίτλο «**Έρευνα για την κατάσταση των γυναικών με αναπηρία και των αναγκών γυναικών και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία**», που ανατέθηκε από το ΚΕΘΙ στο ΕΚΚΕ, έθεσε ως στόχο την τεκμηριωμένη ένταξη δράσεων για τις κατηγορίες των ομάδων στόχου (Γυναίκες: Ρομά, Πρόσφυγες, γονείς/κηδεμόνες/φροντιστές/τριες ΑμεΑ) στους άξονες του ΕΣΔΙΦ(ΕΣΔΙΦ) 2021-2025 της ΓΓΔΟΠΙΦ. Η έρευνα απευθύνθηκε σε άτομα των ακόλουθων κατηγοριών: α) γυναίκες με αναπηρία, β) γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία σε πληθυσμούς προσφύγων, αιτούντων άσυλο και όσων η κατάσταση προσομοιάζει με αυτήν των αιτούντων άσυλο, γ) γυναίκες Ρομά που είναι άτομα με αναπηρία και δ) γονείς, κηδεμόνες, φροντιστές/τριες, μέσω της διερεύνησης της κατάστασης των γυναικών με αναπηρία, καθώς και της καταγραφής-αποτύπωσης των αναγκών των γονέων, των κηδεμόνων και των φροντιστών/τριών των παιδιών με αναπηρία, ιδίως υπό το πρίσμα της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Η έρευνα εντόπισε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες με αναπηρία, εξετάζοντας θέματα, όπως: η έκταση του φαινομένου, οι μορφές αναπηρίας που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες, τις πολλαπλές διακρίσεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες με αναπηρία (π.χ. πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, ΜΜΜ, εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, απασχόληση, κ.λπ.), οι μορφές και τα είδη βίας που υφίστανται, η ενημέρωση που λαμβάνουν για τα δικαιώματά τους, οι υπηρεσίες στις οποίες μπορούν να απευθυνθούν κ.λπ. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, πραγματοποιήθηκε η χαρτογράφηση και η καταγραφή των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και η διατύπωση πολιτικών στήριξης ως προς τη συγκεκριμένη κατηγορία πληθυσμού (Παράρτημα 2).

Αναφορικά με την έκδοση εκπαιδευτικών εγχειριδίων και βιβλίων, το ΚΕΘΙ εξέδωσε τον Μάρτιο 2022 «**Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο: Βία και παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας**». Το εγχειρίδιο έρχεται να προστεθεί σε μια σειρά εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών και σεμιναρίων του ΚΕΘΙ και να συμβάλει στην προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων στον ιδιαίτερα νευραλγικό χώρο της εργασίας. Το εγχειρίδιο διαρθρώνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται θέματα που αφορούν τον σεξισμό και πώς εκδηλώνεται στο εργασιακό περιβάλλον (κεφ. 1). Αναλύεται το φαινόμενο της σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης στους χώρους εργασίας (κεφ. 2) μέσα από την παρουσίαση μιας συνοπτικής ιστορίας του όρου και δίνεται εστίαση στις μορφές που μπορεί να λάβει. Αναλύονται οι παράγοντες που

συντείνουν στην εκδήλωση αυτών των συμπεριφορών και οι επιπτώσεις τους και παρουσιάζονται σχετικές θεωρητικές προσεγγίσεις. Στο κεφ. 3 παρουσιάζονται πρόσφατα εμπειρικά δεδομένα σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται συνοπτικά οι πολιτικές-ορόσημα σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο (κεφ. 1) και ο καθοριστικός ρόλος που έχουν διαδραματίσει ο ΟΗΕ, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η ΕΕ στα ζητήματα των έμφυλων διακρίσεων και της σεξουαλικής παρενόχλησης. Επιπρόσθετα, αναλύεται το νομικό και θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα με εστίαση στην πρόσφατη κύρωση της Σύμβασης 190 της ΔΟΕ (κεφ. 2). Στο κεφ. 3, περιγράφεται το πλαίσιο Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας. Οι θεματικές ενότητες συνοδεύονται από δημιουργικές ιδέες για την ανάπτυξη διαδραστικών δραστηριοτήτων με τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες σε επιμορφωτικά σεμινάρια.

Όσον αφορά την έκδοση βιβλίων, το ΚΕΘΙ, σε συνεργασία με την UNICEF, υλοποίησαν το Έργο **«Enhancing protection for refugee and migrant GBV survivors through increased access to GBV services and awareness raising activities»**, το οποίο αποτελεί συνέχεια προηγούμενου προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας εκδόθηκε το βιβλίο **«Όλα από την Αρχή»** της Ελ. Κατσαμά σε εικονογράφηση της Μ. Δεληβοριά. Το βιβλίο έχει ως σημείο αναφοράς τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και δίνει έμφαση, για πρώτη φορά, στις εμπειρίες και την ανάγνωση των ρόλων που αποδίδονται στα αγόρια. Το βιβλίο «Όλα από την αρχή» επιχειρεί να καταδείξει τα έμφυλα στερεότυπα που σχετίζονται με τις συμπεριφορές, τους ρόλους και τις προσδοκίες, που αποδίδονται στα αγόρια και -πολλές φορές- συνδέονται με βίαιες συμπεριφορές, καθώς και να καταστήσει σαφές σε όλους και όλες, ότι τα θύματα, κορίτσια και αγόρια, δεν φταίνε ποτέ και δεν ευθύνονται γι' αυτό που τους συνέβη. Το βιβλίο παρουσιάζει τρεις ιστορίες αγοριών. Οι δύο ιστορίες επικεντρώνονται και παρουσιάζουν τον τρόπο που οι κοινωνικές προκαταλήψεις, τα έμφυλα στερεότυπα και οι κοινωνικές συνθήκες, επηρεάζουν διαχρονικά τις σχέσεις των φύλων και επιδρούν στην κοινωνικοποίηση των αγοριών και τη συμπεριφορά τους. Μέσα από τις ιστορίες αυτές επιχειρείται η προσέγγιση του φαινομένου της βίας, δίνοντας έμφαση σε στερεότυπα, που συνδέονται με την αρρενωπότητα. Η τρίτη ιστορία παρουσιάζει την περίπτωση ενός αγοριού που υφίσταται σεξουαλική παρενόχληση και δίνει έμφαση στο πώς τα έμφυλα στερεότυπα ενδέχεται να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των αγοριών ως θύματα. Τα βιβλίο «Όλα από την Αρχή» είναι τετράγλωσσο (ελληνικά, αγγλικά, αραβικά και φαρσί), έχει ήδη λάβει την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας ως προς την παιδαγωγική καταλληλότητά του και έχει αποσταλεί σε όλες τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ελλάδας, προκειμένου να προωθηθεί στις σχολικές μονάδες αρμοδιότητάς τους.

Στις λοιπές ενέργειες συμπεριλαμβάνονται:

- Εκπόνηση **Σχεδίου για την Ισότητα των Φύλων** (σε εξέλιξη). Βασικό ζητούμενο είναι η εφαρμογή του Σχεδίου να έχει επιτύχει τον βασικό σκοπό για την ουσιαστική ένταξη της διάστασης του φύλου και την προώθηση της ισότητας των φύλων στο περιβάλλον λειτουργίας του φορέα. **Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα ΥΠΑΙΘ** (Νοέμβριος 2021 – Ιούνιος 2022): το ΚΕΘΙ τον Ιούνιο 2021 κατέθεσε στο ΥΠΑΙΘ πρόταση και έλαβε την έγκριση, για την υλοποίηση σε σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, του εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο: **«Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών σε θέματα έμφυλης βίας, διακρίσεων και ισότητας των φύλων»**. **Σκοπός** του προγράμματος ήταν η ένταξη θεμάτων ισότητας των φύλων, έμφυλης βίας και έμφυλων διακρίσεων σε όλες τις τάξεις της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών σε θέματα όπως η αλλαγή στερεοτυπικών αντιλήψεων

για τις σχέσεις των φύλων, η καλλιέργεια στάσεων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η πρόληψη των έμφυλων διακρίσεων και της βίας. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε το διάστημα από τον Νοέμβριο 2021 έως τον Ιούνιο 2022, είχε διάρκεια δύο (2) διδακτικών ωρών ανά τάξη και περιλάμβανε την αξιοποίηση του βιβλίου με τίτλο: «Ο κόσμος από την αρχή» και του «Οδηγού για την εκπαιδευτική αξιοποίηση του βιβλίου τα οποία εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της συνεργασίας του ΚΕΘΙ με την UNICEF. Στο πλαίσιο της υλοποίησης του εκπαιδευτικού αυτού προγράμματος, το ΚΕΘΙ ανταποκρίθηκε σε όλα τα αιτήματα των σχολικών μονάδων που έλαβε.

Το ΚΕΘΙ, τον Ιούνιο 2022 υπέβαλε εκ νέου αίτημα υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος για νέα σχολική χρονιά 2022-2023 και αναμένει την έγκριση.

2. ΠΕΠΙΣ - ΔΕΠΙΣ

Οι Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΠΕΠΙΣ) που συγκροτούνται σε επίπεδο Περιφέρειας όπως και οι αντίστοιχες Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ) που συγκροτούνται σε επίπεδο Δήμων αποτελούν μέρος του εθνικού μηχανισμού¹²⁹ για την ισότητα των φύλων και είναι αρμόδιοι σε επίπεδο περιφερειακό και τοπικό, για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών, μέτρων και δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, καθώς και για την παρακολούθηση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ΠΕΠΙΣ και οι ΔΕΠΙΣ λαμβάνουν υπόψη τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, με σκοπό την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές της Περιφέρειας και των Δήμων αντίστοιχα. Περαιτέρω, συνεργάζονται στενά με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, σε επίπεδο αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, στην παρούσα Έκθεση, παρουσιάζονται, για πρώτη φορά, ενδεικτικές δράσεις που υλοποίησαν οι ΠΕΠΙΣ και οι ΔΕΠΙΣ κατά την περίοδο αναφοράς με σκοπό την ενημέρωση-ευαισθητοποίηση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Συγκεκριμένα, καταγράφονται δράσεις από 3 Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας και από 32 Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας.

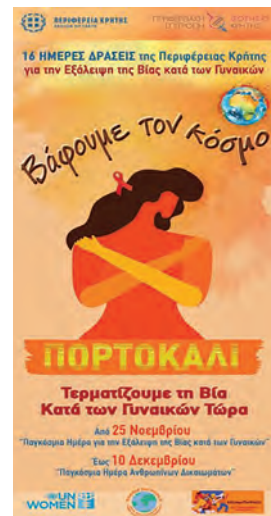
129. Άρθρο 4 του ν. 4604/2019 (ΦΕΚ 50Α΄)

Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας

ΠΕΠΙΣ Κρήτης

- ▶ Η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας Κρήτης προχώρησε σε 16ήμερη Εκστρατεία για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών με θέμα: «Βάψουμε τον Κόσμο Πορτοκαλί. Τερματίζουμε τη Βία κατά των Γυναικών ΤΩΡΑ», σε συνεργασία με τις ΔΕΠΙΣ της Κρήτης και Τοπικούς Κοινωνικούς Φορείς.

Στις 12 Μαρτίου 2022 οργάνωσε εκδήλωση με τίτλο: «Σπάμε την Προκατάληψη. Δικαίωμα στην Ισότητα, Δικαίωμα στη Ζωή», ενώ στις 4 Απριλίου 2022 και 16 Ιουνίου 2022 προέβη στην αποστολή ενημερωτικού υλικού για την ενδοοικογενειακή βία (ενημερωτικά φυλλάδια και αφίσες), στην Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλο Υγείας, Π.Ε. Χανίων και στην Πρόεδρο της ΔΕΠΙΣ Σπείρας, αντίστοιχα. Τέλος από την 1η Ιουλίου - 31 Αυγούστου 2022 διεξήχθη πρακτική άσκηση φοιτητών/τριών του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας των Φύλων της Περιφέρειας Κρήτης. Κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την πρόληψη, την καταπολέμηση και εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και Δράση ενημέρωσης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Κοινωνιολογίας για τις Δομές Στήριξης Γυναικών στην Κρήτη και ευαισθητοποίηση για τις μορφές βίας και την αντιμετώπιση της βίας σε μία συντροφική σχέση.

ΠΕΠΙΣ Θεσσαλίας

- ▶ Η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας Θεσσαλίας σε συνεργασία με το Δήμο Λαρισαίων διοργάνωσε καμπάνια ενημέρωσης με τίτλο «Η ενημέρωση περνά από μπροστά σου»: 25 Νοεμβρίου 2021. Το μήνυμα της ενημερωτικής αυτής εκστρατείας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών μεταφέρθηκε μέσω λεωφορείου του αστικού ΚΤΕΛ.

ΠΕΠΙΣ Ηπείρου

- ▶ Η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας Ιωαννίνων σε συνεργασία με το ΣΚ Γυναικών Ιωαννίνων και το Γραφείο Ενδοοικογενειακής Βίας Ιωαννίνων πραγματοποίησε κοινή συνέντευξη τύπου

στα τοπικής εμβέλειας τηλεοπτικά δίκτυα, προχώρησε στη διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων και ενημερωτικής εκδήλωσης στην Κεντρική Πλατεία των Ιωαννίνων, στις 25 Νοεμβρίου 2021. Τον Μάρτιο του 2022 διοργάνωσε διαδικτυακές ομιλίες με θέμα: «Έμφυλη Βία - Βία κατά των Γυναικών» και δημοσίευσε Δελτίου τύπου για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, με αναφορά στη βία κατά των γυναικών¹³⁰.

Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας

ΔΕΠΙΣ Αλμυρού

- Ο μήνας Ιούλιος ήταν αφιερωμένος στην ευαισθητοποίηση του γενικού κοινού πάνω στο ζήτημα της ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας από την Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Αλμυρού. Πιο συγκεκριμένα, διοργάνωσε τουρνουά μπάσκετ «Κατά της Ενδοοικογενειακής και Έμφυλης Βίας» σε συνεργασία με τον Γυμναστικό Σύλλογο Αλμυρού και την Περιφέρεια Θεσσαλίας στις 14-17 Ιουλίου 2022¹³¹, καθώς και συναυλία «Κατά της Ενδοοικογενειακής και Έμφυλης Βίας» στην Κεντρική Πλατεία του Δήμου Αλμυρού με το συγκρότημα «Κίτρινα Ποδήλατα» στις 20 Ιουλίου 2022¹³². Την 21^η Ιουλίου με προσκεκλημένη ως κύρια ομιλήτρια την Γ.Γ. Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, κα Καλυψώ Γούλα, διοργάνωσε εκδήλωση/συζήτηση με θέμα: «Ενδοοικογενειακή – Έμφυλη Βία»¹³³. Τέλος, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Θεσσαλίας και τον Αθλητικό Σύλλογο beach & volleyball Βόλου «Αργώ» στην Αμαλιάπολη Αλμυρού διοργάνωσε τουρνουά beach volley «Κατά της Ενδοοικογενειακής και Έμφυλης Βίας» στις 30-31 Ιουλίου 2022.

ΔΕΠΙΣ Αλμωπίας

- Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Αλμωπίας με τη σειρά της αφιέρωσε τον μήνα Ιούνιο σε δράσεις κατά της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Πιο συγκεκριμένα συμμετείχε:

130. Περιφέρεια Ηπείρου - 8η Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας (phr.gov.gr), Περιφέρεια Ηπείρου - Ενημερωτικό δελτίο δράσεων Π.Ε.Π.Ι.Σ 2021 (phr.gov.gr)

131. Almyros.gr. (2022a, July 19). Το φωτορεπορτάζ από το άκρως πετυχημένο τουρνουά μπάσκετ 3on3 στο Κουρί. Λαός Του Αλμυρού. <https://www.almyros.gr/2022/07/19/to-fotoreportaz-apo-to-akros-petychimeno-toyrnoya-mpasket-3on3-st-kyri/>

132. Almyros.gr. (2022b, July 25). Τα Κίτρινα Ποδήλατα στον Αλμυρό: βίντεο και εικόνες από την απολαυστική συναυλία. Λαός Του Αλμυρού. <https://www.almyros.gr/2022/07/25/kitrina-podilata-ston-almyro-vinteo-kai-eikones-apo-tin-apolaystiki-synaylia/>

133. Almyros.gr. (2022c, July 26). Πληρέστατη ενημερωτική εκδήλωση από τη ΔΕΠΙΣ Αλμυρού. Λαός Του Αλμυρού. <https://www.almyros.gr/2022/07/26/plirestati-enimerotiki-ekdilosi-ap-ti-depis-almyroy/>

- στη διαδικτυακή εκδήλωση σε συνεργασία με το ΕΔΔΥΠΠΥ (Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων - Προαγωγής Υγείας) στις 29/06/2022 με τίτλο: «Θερινό Σχολείο για την Πρόληψη της Βίας με τη στήριξη των Δήμων: «Μην υποτιμάς τις ενδείξεις». Για εφήβους και ενήλικες»,
- στο Επιστημονικό Συνέδριο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών με θέμα: «Διάλογοι για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας» (22,23,24/06/2022),
- στην προβολή του ντοκιμαντέρ “Femicidio” (2022) της Νίνας-Μαρίας Πασχαλίδου (παρουσία της σκηνοθέτριας και συζήτηση μετά την προβολή της ταινίας), στο καφέ «Εκτός Χάρτη – Gallery Παπατζίκου» στη Βέροια (25/06/2022 – συν-διοργάνωση: Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Βέροιας και Σύλλογος Κοινωνικής Παρέμβασης Έρασμος).

ΔΕΠΙΣ Ανατολικής Σάμου

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Ανατολικής Σάμου συμμετείχε στην διαδικτυακή εκδήλωση που διοργάνωσε η Δ/νση Κοινωνικής Πρόνοιας του Δήμου σε συνεργασία με το ΕΔΔΥΠΠΥ (Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων - Προαγωγής Υγείας) στις 29/06/2022 με τίτλο: «Θερινό Σχολείο για την Πρόληψη της Βίας με τη στήριξη των Δήμων: «Μην υποτιμάς τις ενδείξεις». Για εφήβους και ενήλικες».

Τον Δεκέμβριο του 2021, και συγκεκριμένα στις 8 του μήνα διοργάνωσε Ανοικτή Ενημερωτική Εκδήλωση για την Έμφυλη Βία σε συνεργασία του Δήμου με το Κέντρο Υποστήριξης Παιδιού και Οικογένειας «Άλκη Ζέη» της ΑΡΣΙΣ και το Κέντρο για τα Έμφυλα Δικαιώματα και την Ισότητα «Διοτίμα», με θέμα «Ο δρόμος προς την πρόληψη» (Δημαρχιακό Μέγαρο Σάμου, 08 Δεκεμβρίου 2021).

ΔΕΠΙΣ Αστυπάλαιας

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Αστυπάλαιας διοργάνωσε την Α' Επιστημονική Συνάντηση με θέμα: «Βία, ΜΜΕ και Κοινωνία» σε συνεργασία με την Εταιρεία Επιστημόνων Επικοινωνίας και Δημοσιογράφων), στον Πολιτιστικό Μορφωτικό Σύλλογο Αστυπάλαιας (18-19 Σεπτεμβρίου 2022).

ΔΕΠΙΣ Βέροιας

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Βέροιας διοργάνωσε τιμητική εκδήλωση στις 8 Μαρτίου 2022 ημέρα μνήμης των δικαιωμάτων και των αγώνων των γυναικών σε συνεργασία – και με την υποστήριξη- πολυάριθμων φορέων (Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου, Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών, Σύλλογος Κοινωνικής Παρέμβασης «ΕΡΑΣΜΟΣ», Κέντρο Κοινότητας Δήμου, Εμπορικός Σύλλογος Βέροιας, Ένωση Γονέων Δήμου, ΕΠΑΛ Βέροιας κ.α.). Το πλούσιο

πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τη διανομή ενημερωτικού φυλλαδίου για τους φορείς που δραστηριοποιούνται κατά της έμφυλης βίας σε τοπικό επίπεδο. Το φυλλάδιο μοιράστηκε τις επόμενες ημέρες και σε όλα τα σχολεία του Δήμου ¹³⁴.

ΔΕΠΙΣ Γόρτυνας

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Γόρτυνας στις 25 Δεκεμβρίου 2021 ανάρτησε στον ιστότοπο του Δήμου αφίσα και το μήνυμα του Δημάρχου για την Παγκόσμια Ημέρα ενάντια στη Βία κατά των Γυναικών. Επίσης, μοιράστηκαν ενημερωτικά φυλλάδια σε όλα τα δημοτικά κτήρια, σε καταστήματα, σπίτια, καθώς και σε μαθητές/-τριες του Γυμνασίου και του Λυκείου Αγίων Δέκα (έδρα του Δήμου). Οι εργαζόμενες στις ενότητες του Δήμου φόρεσαν πορτοκαλί κορδελάκι, το οποίο έλαβαν κατόπιν πρωτοβουλίας της κοινωνικής λειτουργού και μέλους ΔΕΠΙΣ Γόρτυνας.

ΔΕΠΙΣ Δάφνης – Υμηττού

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Δάφνης – Υμηττού προέβη στην αναβίωση της Έκθεσης Γελοιογραφίας με θέμα «Ισότητα των Φύλων και Έμφυλη Βία» που είχε πραγματοποιηθεί στον Δήμο το 2019 σε συνεργασία με τον τοπικό πολιτιστικό σύλλογο «Εργαστήρι» (τοποθέτηση αντιγράφων των έργων σε εμφανή σημεία, λ.χ. σε σχολεία του Δήμου και διοργάνωση σχετικών συναντήσεων/συζητήσεων με αφορμή τα εκθέματα και με τη συνδρομή ψυχολόγων και κοινωνικών επιστημόνων), μέσα στο 2022. Ειδικότερα, στις 15 Σεπτεμβρίου 2022 τοποθετήθηκαν -σε συνεργασία με τις Δ/σεις των σχολείων- αντίγραφα των έργων, σε εμφανή σημεία εντός των σχολικών κτηρίων. Επίσης, έχουν προγραμματισθεί για το σχολικό έτος 2022-2023, συναντήσεις ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών με τους/τις μαθητές/-τριες και συζήτηση επί ζητημάτων έμφυλης βίας. Στις 10 Μαΐου 2022 πραγματοποιήθηκε, στο 1^ο ΓΕΛ Υμηττού, ενημέρωση γονέων, κατόπιν συνεργασίας της ΔΕΠΙΣ με τον Δήμο Δάφνης - Υμηττού και το Κέντρο Κοινότητας. Το θέμα της ενημέρωσης ήταν «Τρόποι διαχείρισης του άγχους και των ψυχολογικών προβλημάτων που βιώνουν οι έφηβοι εξαιτίας της πανδημίας και του πολέμου

134. Pliroforiodotis Imathias (2022). Βέροια: Εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας 8 Μαρτίου 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=enOG2OAgkPw>

στην Ουκρανία». Ωστόσο, συζητήθηκαν και περιστατικά σχολικού εκφοβισμού και έμφυλης βίας.

ΔΕΠΙΣ Ελληνικού – Αργυρούπολης

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Ελληνικού – Αργυρούπολης διοργάνωσε φιλανθρωπικό αγώνα ποδοσφαίρου με τη συμμετοχή καλλιτεχνών και αιρετών με σύνθημα «Παίζουμε για την Όλγα» στις 04 Απριλίου 2022 στο Α΄ Δημοτικό Στάδιο Αργυρούπολης «Γιώργος Κοσικίδης», με σκοπό την οικονομική υποστήριξη της 40χρονης Όλγας, η οποία κακοποιήθηκε από τον σύντροφό της.

ΔΕΠΙΣ Ζωγράφου

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Ζωγράφου από τις 16 Φεβρουαρίου έως και 9 Μαρτίου 2022 (κάθε Τετάρτη απόγευμα) πραγματοποίησε διαδικτυακό σεμινάριο σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία και το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου με θέμα: **«Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας»**. Το διαδικτυακό σεμινάριο εντάχθηκε στις δράσεις της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας του Δήμου κατά της ενδοοικογενειακής βίας. Καταξιωμένοι επιστήμονες με τις εμπειριστατωμένες και τεκμηριωμένες εισηγήσεις τους ανέπτυξαν το φαινόμενο της κακοποίησης και της ενδοοικογενειακής βίας και υπεδείχθησαν στους εκπαιδευτικούς τρόπους διαχείρισης περιστατικών είτε υπόνοιας είτε αποκάλυψης κακοποίησης-παραμέλησης παιδιών. Το σεμινάριο παρακολούθησαν 120 εκπαιδευτικοί και επιστημονικά στελέχη κοινωνικών δομών.

ΔΕΠΙΣ Ηγουμενίτσας

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Ηγουμενίτσας στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, σε μια προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με την έμφυλη βία, φωταγώγησε πορτοκαλί το κτήριο του Δημαρχείου στις 25 και 26 Νοεμβρίου 2021 και συμμετείχε στην εκστρατεία «Λέξεις μαχαίρια» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Παράλληλα διανεμήθηκε στους/στις δημότες/τισσες, ενημερωτικό υλικό συμβουλευτικής υποστήριξης από την Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, το διήμερο 25 και 26 Νοεμβρίου 2021.

Επιπλέον:

- Συνεργάστηκε με το Συμβουλευτικό Κέντρο Κακοποιημένων Γυναικών Ιωαννίνων για προμήθεια φυλλαδίων τα οποία βρίσκονται σε όλες τις υπηρεσίες του Δήμου που έρχονται σε επαφή με το κοινό (Δ/νση Πρόνοιας, Κέντρο Κοινότητας, Κοινωνικό Φαρμακείο, Κοινωνικό Παντοπωλείο, ΚΕΠ).
- Στο πλαίσιο της εκστρατείας για τις 16 ημέρες Ακτιβισμού ενάντια στην Έμφυλη Βία, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση μνήμης αφιερωμένη στα θύματα των γυναικοκτονιών στην Ελλάδα σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, στις 10 Δεκεμβρίου 2021.

- Πραγματοποίησε ενημερωτική συνάντηση με την ομάδα διαχείρισης του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την προστασία θυμάτων εμπορίας ανθρώπων (EMA) (trafficking) του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) στο Κέντρο Κοινότητας του Δήμου Ηγουμενίτσας. Στη συνάντηση παρευρεθήκαν εκπρόσωποι της Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, του Κέντρου Ψυχικής Υγείας Θεσπρωτίας, του Νοσοκομείου Φιλιατών, της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Π.Ε. Θεσπρωτίας.
- Το ΚΕΠ Υγείας συμμετείχε σε πρόγραμμα ψυχικής υγείας με εκπαίδευση ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών του Δήμου για αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών που σχετίζονται με βίαιη συμπεριφορά, συντροφική βία και σεξουαλική κακοποίηση. Τοποθέτηση αφίσας σε σημεία που επισκέπτεται κοινό, με τηλέφωνο επικοινωνίας και σύνθημα «έλα να μιλήσουμε! Μην κρύβεις άλλο το πρόβλημα σου!»
- Προχώρησε στη συνεχή προβολή στην ιστοσελίδα του Δήμου Ηγουμενίτσας και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS15900 καθώς και τα τηλέφωνα της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου και της Αστυνομικής Δ/νσης Θεσπρωτίας.
- Διοργάνωσε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα «Βία κατά των γυναικών και τρόποι αντιμετώπισης». Ειδικοί από την Διεύθυνση Πρόνοιας, την Ελληνική Αστυνομία, το Δικηγορικό Σύλλογο και τον Συμβουλευτικό Σταθμό Γυναικών Ιωαννίνων ενημέρωσαν το κοινό για τις μορφές βίας απέναντι στις γυναίκες, τις διαστάσεις του φαινομένου στην εποχή μας, τους τρόπους αντιμετώπισης και τις διεξόδους τις οποίες μπορεί να αναζητήσει μια γυναίκα στις 10 Μαρτίου 2021.

ΔΕΠΙΣ Θεσσαλονίκης

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο υλοποίησης του Μνημονίου συνεργασίας που υπεγράφη μεταξύ ΚΕΔΕ-Γενικής Γραμματείας Ισότητας Φύλων- Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης-Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, διοργάνωσε στις 28 Ιουνίου 2022 στην Αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Θεσσαλονίκης ημερίδα με θέμα: «Ενημέρωση για ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στο χώρο εργασίας». Στην ημερίδα συμμετείχαν ο Δήμαρχος, μέλη Δημοτικού Συμβουλίου, μέλη ΔΕΠΙΣ, στελέχη Κοινωνικών Υπηρεσιών.

ΔΕΠΙΣ Ιλίου

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Ιλίου διοργάνωσε ημερίδα με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία-Εγκληματικότητα», με ομιλητές τους: 1) Αθανάσιο Κατερινόπουλο, Ταξίαρχο ε.α., Διαχειριστή κρίσεων και Διαπραγματευτή ομηριών, Εκπαιδευτή Ενηλίκων, Επίτιμο Πρόεδρο των Αξιωματικών ΕΛ.ΑΣ, 2) Βασίλειο Μαστρογιάννη, Διδάκτωρ Δημοσίου Δικαίου, Διδάσκων ΕΑΠ, 3) Δρ. Μυρσίνη Κωστοπούλου, Κλινική Ψυχολόγο – Ψυχοθεραπεύτρια, στις 15 Ιουνίου 2022.

ΔΕΠΙΣ Ιωαννιτών

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Ιωαννιτών, στις 25 Νοεμβρίου 2021 Παγκόσμια Ημέρα της εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών, σχεδίασε και υλοποίησε τις κάτωθι δράσεις:

- Συμμετοχή σε ημερίδα της Προέδρου της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Δήμου Ιωαννιτών που διοργάνωσε η ΧΕΝ σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου με θέμα « Βία κατά γυναικών».
- Ο Δήμος Ιωαννιτών σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες έστειλε μήνυμα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και φωταγώγησε το Δημαρχείο Ιωαννιτών με πορτοκαλί χρώμα.
- Στις 10 Δεκεμβρίου 2021 διοργάνωση εκδήλωση μνήμης για τις γυναίκες- θύματα γυναικοκτονίας στη Ελλάδα.

ΔΕΠΙΣ Καισαριανής

- ▶ Οι δράσεις της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας του Δήμου Καισαριανής επικεντρώθηκαν γύρω από την 25 Νοεμβρίου 2021, ημέρα αφιερωμένη στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών. Πιο συγκεκριμένα:
 - Διοργανώθηκαν εγκαίρως έκθεσης φωτογραφίας από το Δήμαρχο Καισαριανής, Χρήστο Βοσκόπουλο, στο χώρο του αίθριου του Δημαρχείου με έργα εμπνευσμένα από την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών. Στην έκθεση συμμετείχαν η Φωτογραφική Λέσχη Ηλιούπολης, η Leica Academy και ο Αθλητικός Σύλλογος Taekwondo «Ελπίδες Καισαριανής».
 - Στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου πραγματοποιήθηκε συζήτηση με ομιλήτριες τις Νομικούς, κα Έλενα Μπατσούλη, δικηγόρο Αθηνών παρ' Αρείω Πάγω και την κα Ξένια Δημητρίου, εισαγγελέα παρ' Αρείω Πάγω.
 - Προβολή του ντοκιμαντέρ «Από το σκοτάδι στο φως», το οποίο προλόγισε η σκηνοθέτρια της ταινίας, Μαριάννα Οικονόμου. Το ντοκιμαντέρ καταγράφει την αφήγηση μιας γυναίκας που υπέστη άγριους ξυλοδαρμούς από το σύζυγό της για μια δεκαετία αλλά και τον αγώνα της να ελευθερωθεί και να ξαναχτίσει τη ζωή της.
 - Χορευτικό δρώμενο από την ομάδα χορού Celeste Dance Studio, εμπνευσμένο από τη θεματική της Παγκόσμιας Ημέρας

ΔΕΠΙΣ Κερατσινίου Δραπετσώνας

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του Δήμου Κερατσινίου Δραπετσώνας συνεργάστηκε με το ΣΚ Γυναικών Δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας για την διοργάνωση δράσεων για την 8η Μάρτη 2022 που αφορούσαν στην: Εγκατάσταση Μνημείου για τις γυναικοκτονίες - προς τιμή των γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας που έχασαν τη ζωή τους το 2021 στην Ελλάδα - στα πλαίσια του Κινήματος για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας «**Strong-me**». Η ΔΕΠΙΣ συμμετείχε επίσης στην δημοσιοποίηση της δράσης με εμπλοκή του εμπορικού κόσμου και προσφορά υποδημάτων και άλλων υλικών για την ολοκλήρωση του μνημείου. Επίσης εκπαιδευτικός - μέλος της ΔΕΠΙΣ- βοήθησε στην συμμετοχή του μαθητικού κόσμου με σχετικό δρώμενο στις ολοήμερες δράσεις ευαισθητοποίησης με άξονα το μνημείο.

Επιπλέον υλοποιήθηκαν οι κάτωθι δράσεις:

- Δημοσίευση ενημερωτικού δελτίου (newsletter) με τίτλο «ΜΙΛΑ ΜΑΣ». Το ενημερωτικό δελτίο επιχειρεί να δημιουργήσει ένα δίαυλο επικοινωνίας της ΔΕΠΙΣ με τις δημότισσες και τους δημότες, να τους ενημερώσει για τις δράσεις της και να καλλιεργήσει μια κουλτούρα ισότητας στην πόλη του Κερατσινίου και της Δραπετσώνας, Μάρτιος 2022
- Ανάρτηση ανακοίνωσης ΔΕΠΙΣ για τις γυναικοκτονίες στην ιστοσελίδα και το fb του Δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας - Ιούλιος 2021

ΔΕΠΙΣ Κηφισιάς

- ▶ Επ' αφορμή της 25ης Νοεμβρίου, Διεθνούς Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, η ΔΕΠΙΣ Κηφισιάς οργάνωσε πρόγραμμα δράσεων ενημέρωσης, πρόληψης και ευαισθητοποίησης στον Δήμο Κηφισιάς. Συγκεκριμένα έγιναν οι εξής δράσεις:
 - Διοργάνωση πιλοτικών διαδραστικών εργαστηρίων με θέμα: **«ΦΩΝΕΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ»** για τις μαθήτριες και τους μαθητές της Γ' τάξης του Λυκείου από το Κέντρο για τα Έμφυλα Δικαιώματα και την Ισότητα «ΔΙΟΤΙΜΑ» σε συνεργασία της ΔΕΠΙΣ, της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας και του Αναξαγορείου ΓΕΛ Ν. Ερυθραίας.
 - Δράση ενημέρωσης, πρόληψης και ευαισθητοποίησης, με ενημερωτικό περίπτερο, που στήθηκε στο εμπορικό κέντρο της Κηφισιάς, όπου το εξειδικευμένο προσωπικό του Κέντρου Κοινότητας διένειμε έντυπο υλικό της δομής, της ΔΕΠΙΣ και της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.
 - Φωταγώγηση του Δημαρχείου στο πορτοκαλί χρώμα που αποτελεί το σύμβολο στον αγώνα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.
 - Διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα: **«Η ενδοοικογενειακή βία, μια άλλη πανδημία μέσα στην πανδημία»**. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης έγινε προβολή του επεισοδίου «Λευκό πουλί» της σειράς 10η Εντολή σε σκηνοθεσία Π. Κοκκινόπουλου και ακολούθησε σχολιασμός από έγκριτους κοινωνικούς επιστήμονες και μέλη γυναικείων οργανώσεων.
 - Έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου για τη λειτουργία της ΔΕΠΙΣ και την παροχή από το Κέντρο Κοινότητας συμβουλευτικών υπηρεσιών για γυναίκες θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.
 - Άρθρο της Προέδρου της ΔΕΠΙΣ στην τοπική εφημερίδα «Αμαρυσία» με τίτλο: **«Το δικαίωμα σε μία ζωή χωρίς βία είναι αδιαπραγμάτευτο»**.
 - 9 Μαΐου 2022 Συμμετοχή στην 68η Ανθοκομική Έκθεση με ενημερωτικό περίπτερο και διανομή του φυλλαδίου για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από το Κέντρο Κοινότητας σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας. 27 Ιουνίου 2022 βιβλιοπαρουσίαση με θέμα: **«Φύλο, Διακρίσεις και Έμφυλη Βία»** όπου παρουσιάστηκαν τα βιβλία «Όψεις φύλου και διακρίσεων» των Μαρίας Κουρουτσίδου και Μαρίας Γκασούκα

και «Έμφυλη βία και εκπαιδευτικοί θεσμοί» των Μαρίας Κουρουτσίδου και Νικόλαου Ράπτη, (εκδόσεις Γκόνη).

- 4 Ιουλίου 2022 Επίσκεψη στο Ζάννειο Ίδρυμα Εκάλης, που φιλοξενεί μονογονεϊκές οικογένειες από την Ουκρανία και παράδοση ειδών πρώτης ανάγκης καθώς επίσης και διανομή φυλλαδίων που εκτύπωσε η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων στα Ουκρανικά/Ρωσικά για την ενημέρωση των γυναικών σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας και με όλες τις σχετικές πληροφορίες για τις υπηρεσίες στήριξης που προσφέρει η Πολιτεία.
- Συμμετοχή στο 2ο Φεστιβάλ «**Strong-me**» για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας, υπό την αιγίδα της ΚΕΔΕ, που πραγματοποιήθηκε στο Σεράφειο του Δήμου Αθηναίων στις 23-25 Σεπτεμβρίου 2022 καθώς και στην 1η Πανελλαδική Συνάντηση των ΔΕΠΙΣ, που έγινε την Παρασκευή 23 Σεπτεμβρίου.
- Τον Οκτώβριο του 2022 στην εκδήλωση «Χτίζοντας την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες – Ημερίδα Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης» όπου παρουσιάστηκε, η Ετήσια Έκθεση 2020 της ΓΓΔΟΠΙΦ, το νέο ΕΣΔΙΦ 2021-2025 και η Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα στις Τοπικές Κοινωνίες συμμετείχε η Γενική Γραμματέας κα. Καλυψώ Γούλα.

ΔΕΠΙΣ Κοζάνης

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του Δήμου Κοζάνης την περίοδο γύρω από την ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, ήτοι 25 Νοεμβρίου κάθε χρόνο και την περίοδο των 16 ημερών ακτιβισμού που έπονται διοργάνωσε τα εξής:
 - 23 Νοεμβρίου 2021: Ομιλία στην ημερίδα: «Η έμφυλη βία ως φαινόμενο στη σημερινή πραγματικότητα»¹³⁵.
 - 25 Νοεμβρίου 2021: Δελτίο Τύπου για την 25^η Νοεμβρίου στην ιστοσελίδα του Δήμου Κοζάνης και στον τοπικό ηλεκτρονικό και έντυπο τύπο με θέμα: «25^η Νοεμβρίου. Διεθνής ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών».
 - 11 Δεκεμβρίου 2021: Συμμετοχή στην ημερίδα της ΚΕΔΕ.: «Ενημέρωση για ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στο χώρο εργασίας»
 - Η Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας, ο Εντεταλμένος Σύμβουλος του Δημάρχου σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής και ο Υπεύθυνος του Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών συμμετείχαν στην ημερίδα της Επιτροπής Ισότητας της ΚΕΔΕ και στο πλαίσιο υλοποίησης του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της ΚΕΔΕ της ΓΓΔΟΠΙΦ, του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και του ΚΕΘΙ, με θέμα: «Ενημέρωση για ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στο χώρο εργασίας», που πραγματοποιήθηκε στα Τρίκαλα Θεσσαλίας.

135. βλ. Πρωτοβουλίες και Δράσεις των Δομών του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για το διάστημα Νοεμβρίου 2021 – Οκτωβρίου 2022/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- 04 Ιανουαρίου 2022: Δελτίο Τύπου γνωστοποίησης της 2^{ης} ετήσιας έκθεσης της ΓΓΔΟΠΙΦ για τη βία κατά των γυναικών από το επιστημονικό προσωπικό του Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών, με στοιχεία από τη 2η ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών που δημοσίευσε η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.

Η υλοποίηση δράσεων συνεχίστηκε και το διάστημα πριν και μετά της ημέρας των γυναικών, ήτοι 8 Μαρτίου 2022. Αναλυτικότερα:

- ▶ 21 Φεβρουαρίου 2022: Συνεργασία Δ.ΕΠ.ΙΣ. –Γυναικείας Ομάδας Χάντμπολ του Εθνικού Κοζάνης, με αφορμή την 8 Μαρτίου για την διοργάνωση διαδικτυακού εργαστηρίου με συμμετέχουσες αθλήτριες της ομάδας χάντμπολ του Εθνικού Κοζάνης, το επιστημονικό προσωπικό του Ξενώνα και την Πρόεδρο της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας του Δήμου Κοζάνης. Στόχος ήταν η ανάδειξη μηνύματος που επιθυμεί να στείλει η ομάδα αναφορικά με το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών.
- ▶ Στο πλαίσιο της συνάντησης, συζητήθηκε το φαινόμενο της έμφυλης βίας καθώς και η δυναμική που δημιουργήθηκε από το Ελληνικό κίνημα #Me Too μετά τις καταγγελίες σεξουαλικών κακοποιήσεων γυναικών στην Ελλάδα.
- ▶ Το μήνυμα που διατύπωσαν οι αθλήτριες: «ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΔΩ ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΕΔΩ! #woman power», το οποίο αποτυπώθηκε σε t-shirt των αθλητριών.
- ▶ 08 Μαρτίου 2022: ΣΔράση «Η Κοζάνη λέει όχι στην έμφυλη βία» μέσω της διοργάνωσης ανοιχτής εκδήλωσης και διαδικτυακής δράσης για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, σε συνεργασία με το κίνημα «**Strong-me**», υπό την αιγίδα της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, ο Δήμος Κοζάνης και το κίνημα «**Strong-me**»– συνεργάστηκαν ενάντια στην έμφυλη βία. Ο Δήμος Κοζάνης, με τη ΔΕΠΙΣ. και τον ΞΦ Κακοποιημένων Γυναικών συμμετείχε σε μια διαδραστική καμπάνια κατά των γυναικοκτονιών, με στόχο τη νομική υπόσταση του όρου. Στην Κοβεντάρειο Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης φωταγωγήθηκε, ταυτόχρονα μαζί με άλλες 29 πόλεις, το «μνημείο», για τις γυναίκες που δολοφονήθηκαν, ενώ το δικό τους μήνυμα έστειλαν ο Δήμαρχος Κοζάνης και η Πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας Κοζάνης.
- ▶ Παράλληλα, την Τρίτη 8 Μάρτη:
 - 17 έργα καλλιτεχνών του Συλλόγου Εικαστικών Ν. Κοζάνης, κόσμησαν το φουαγιέ της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης.
 - 17 μουσικοί του Δημοτικού Ωδείου Κοζάνης πλαισίωσαν με ένα μουσικό έργο.
 - 17 αθλητικά σωματεία της Κοζάνης έστειλαν, μέσω των social media, το δικό τους μήνυμα ενάντια στην έμφυλη βία.

Επιπλέον υλοποιήθηκαν οι κάτωθι δράσεις:

- ▶ 02 Απριλίου 2022: Αγώνας Χάντμπολ Γυναικών με σύνθημα: «Η ισότητα είναι στο χέρι σου» Στο περιθώριο του αγώνα πρωταθλήματος χάντμπολ κορασίδων ανάμεσα στις ομάδες του Εθνικού Κοζάνης με τις Ελπίδες Αμυνταίου, που πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Αθλητικό

Κέντρο Κοζάνης, ο Δήμαρχος Κοζάνης, η Πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας και ο εντεταλμένος σύμβουλος για θέματα Κοινωνικής Πολιτικής, μοίρασαν μπλουζάκια κατά της βίας των γυναικών στις αθλήτριες των δυο ομάδων, με το μήνυμα: «Η ισότητα είναι στο χέρι σου» όπου το προσωπικό του Ξενώνα σε συνεργασία με αυτό του Συμβουλευτικού Κέντρου διένειμε έντυπο υλικό (βλ. Πρωτοβουλίες και Δράσεις των Δομών του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για το διάστημα Νοεμβρίου 2021 – Οκτωβρίου 2022/ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας).

- ▶ 08 Απριλίου 2022: Δημιουργία αφίσας μηδενικής ανοχής της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας του Δήμου Κοζάνης
- ▶ 11 Απριλίου 2022: Πραγματοποίηση διαδικτυακού εργαστηρίου για ενημέρωση σχετικά με τη λειτουργία των δομών του Δικτύου Ισότητας και ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών και διδακτικού προσωπικού του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας Κοζάνης (και παράρτημα Πτολεμαΐδας) από το επιστημονικό προσωπικό του Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών.
- ▶ 12 Απριλίου 2022: Ομόφωνο ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου για μηδενική ανοχή στη σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας του Δήμου Κοζάνης
- ▶ 13 Απριλίου 2022: : Διοργάνωση της ημερίδας: «Προλαμβάνοντας και αντιμετωπίζοντας τη σεξουαλική παρενόχληση στις τοπικές κοινωνίες», με τη συμμετοχή της Γενικής Γραμματέα ΔΟΠΙΦ, κας Καλυψώς Γούλα. Η 2η ημερίδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ΚΕΔΕ τίτλο «Προλαμβάνοντας και αντιμετωπίζοντας τη σεξουαλική παρενόχληση στις τοπικές κοινωνίες» πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Κοζάνης, σε συνεργασία με την Επιτροπή Ισότητας της ΚΕΔΕ Η ημερίδα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο των δράσεων που προβλέπονται στο Μνημόνιο Συνεργασίας, που υπεγράφη μεταξύ της ΚΕΔΕ, της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, του ΕΚΔΔΑ, καθώς και του ΚΕΘΙ) και με την συμμετοχή του ΞΦ και του ΣΚ Κοζάνης και των ΣΚ Καστοριάς, Ιωαννίνων και Πειραιά.
- ▶ 28 Ιουνίου 2022: Ομιλία της Γενικής Γραμματέα ΔΟΠΙΦ, κας Καλυψώς Γούλα στην 3η ημερίδα της ΚΕΔΕ «Ενημέρωση για ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στο χώρο εργασίας». Συμμετοχή της Προέδρου της ΔΕΠΙΣ και του Υπεύθυνου του Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών στην 3η κατά σειρά ημερίδα της Επιτροπής Ισότητας της ΚΕΔΕ με θέμα: «Ενημέρωση για ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στο χώρο εργασίας», η οποία πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Παρουσίαση της εισήγησης: «Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Ισότητα: Από το σχεδιασμό στην εφαρμογή καλών πρακτικών»
- ▶ 23 Σεπτεμβρίου 2022: Συμμετοχή στο 2ο Φεστιβάλ «**Strong-me**» για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Η πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας και ο Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού συμμετείχαν στην 1η πανελλαδική συνάντηση των ΔΕΠΙΣ., στο πλαίσιο του 2ου φεστιβάλ «**Strong-me**» για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας που τελούσε υπό την αιγίδα της ΓΓΔΟΠΙΦ, του Δήμου Αθηναίων, με την υποστήριξη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και της ΚΕΔΕ και πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα.
- ▶ Οκτώβριος 2022: Τοποθέτηση της αφίσας μηδενικής ανοχής της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας του Δήμου Κοζάνης

- ▶ Ο μήνας Οκτώβριος ορίστηκε ως ο μήνας που θα τοποθετηθεί στα δημοτικά κτίρια, στα σχολεία κ.α. η αφίσα μηδενικής ανοχής της σεξουαλικής παρενόχλησης που σχεδιάστηκε για την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και την προστασία των γυναικών εργαζομένων.

ΔΕΠΙΣ Λαμιέων

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του δήμου Λαμιέων διοργάνωσε περίπατο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ενδοοικογενειακή βία από τον Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών¹³⁶.

ΔΕΠΙΣ Λοκρών

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του δήμου Λοκρών διοργάνωσε εκδήλωση ευαισθητοποίησης στο φαινόμενο της βίας σε βάρος των γυναικών στις 27 Νοεμβρίου 2021.

ΔΕΠΙΣ Μαλεβιζίου

- ▶ Στις 8-10 Σεπτεμβρίου 2022 πραγματοποιήθηκε «Παζάρι Δεύτερο Χέρι-Παζάρι Βοήθειας» στην Πλατεία «Μιχ. Κατσαμάνη» στο Δημαρχείο Μαλεβιζίου, από τον Σύνδεσμο Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και τον Δήμο Μαλεβιζίου, με σκοπό την ευαισθητοποίηση των δημοτών προκειμένου να επιτευχθεί η στήριξη του «Ξενώνα Κακοποιημένης Γυναίκας και Παιδιού» και του παιδικού ξενώνα «Σπίτι των Αγγέλων»

Με αφορμή την 25^η Νοεμβρίου, θα γίνει εκπαίδευση του γενικού προσωπικού καθώς και στα στελέχη των Κοινωνικών Δομών του Δήμου Μαλεβιζίου.

ΔΕΠΙΣ Μυτιλήνης

- ▶ Την χρονική περίοδο Νοεμβρίου 2021 έως σήμερα, έχει πραγματοποιηθεί μία εκδήλωση με συνδιοργανωτές τη Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του Δήμου Μυτιλήνης, τον ΞΦ Γυναικών Δήμου Μυτιλήνης και την Οργάνωση Α21, με θέμα «Συμβαίνει και εδώ» για να αναδειχτεί το πρόβλημα της εμπορίας ανθρώπων. Η εκδήλωση απευθυνόταν σε επαγγελματίες κοινωνικών και ιατρικών υπηρεσιών, στα σώματα ασφαλείας και τις αρχές, σε φοιτήτριες / φοιτητές, σε νέες / νέους, καθώς και ευρύτερα στους πολίτες της Μυτιλήνης.

ΔΕΠΙΣ Νέας Προποντίδας

- ▶ Ο Δήμος Ν. Προποντίδας, στα πλαίσια της πολιτικής του σχετικά με την Ισότητα των Φύλων και συγκεκριμένα την Βία κατά των Γυναικών, υλοποίησε τις εξής δράσεις:

Στο πλαίσιο των δράσεων που έχει αναλάβει η Επιτροπή Ισότητας και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ ο Δήμος Ν. Προποντίδας συνυπέγραψε τη Δημόσια Δέσμευση για μηδενική ανοχή στη σεξουαλική παρενόχληση.

136. βλ. Πρωτοβουλίες και Δράσεις των Δομών του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΦ για το διάστημα Νοεμβρίου 2021 – Οκτωβρίου 2022/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διοργάνωση εκδήλωσης ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με θέμα «Είμαι γυναίκα. Αναγνωρίζω τη βία. Δεν την προσπερνώ»

ΔΕΠΙΣ Παλαιού Φαλήρου

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του Δήμου Παλαιού Φαλήρου συμμετείχε στην καμπάνια για τις γυναικοκτονίες ως φόρος τιμής στις δολοφονημένες Γυναίκες με το «**Strong-me**» στις 9 Μαρτίου 2022. Επίσης στις 21 Μαΐου 2022 διοργάνωσε την έκθεση με τίτλο «Street Art» 2022 σε συνεργασία με τον Δήμο Παλαιού Φαλήρου.

Κεντρικό θέμα αυτής της δυναμικής δράσης κατά της βίας, αποτελούν τα 6 γλυπτά του @iamnotadoll_project, ενός διαδραστικού καλλιτεχνικού δρώμενου, πρωτοβουλία της γλύπτριας Ιωάννας Παρασκευά, το οποίο με έναν ιδιαίτερο και φιλικό τρόπο, μέσω της τέχνης, στόχευσε στην παρακίνηση όλων των πολιτιδών/των στην υιοθέτηση της ιδέας της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ των δύο φύλων, μέσω της την εξάλειψης κάθε μορφής διάκρισης, επιβλαβών πρακτικών, εκμετάλλευσης και έμφυλης βίας. Πιο συγκεκριμένα τα 6 γλυπτά της σειράς @iamnotadoll_project αναφέρονταν:

- Στη σεξουαλική παρενόχληση / βιασμό,
- Στην κατάχρηση στο διαδίκτυο
- Στον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων
- Στους εξαναγκαστικού/ πρόωρους γάμους
- Στην εμπορία γυναικών και κοριτσιών¹³⁷

ΔΕΠΙΣ Πύδνας-Κολινδρού

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του δήμου Πύδνας-Κολινδρού διοργάνωσε εσπερίδα με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία» στις 24 Ιουνίου 2022 σε συνεργασία με το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Κατερίνης.

ΔΕΠΙΣ Πύλης

- ▶ Στις 17-18 Δεκεμβρίου 2021 η ΔΕΠΙΣ Πύλης και το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Πύλης θέλοντας να δώσει πικρό μήνυμα ενάντια στην έμφυλη βία, διοργάνωσε ένα διήμερο δράσεων¹³⁸.

137. ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ “STREET ART” Ένα πικρό μήνυμα κατά της βίας εξέφρασε η εναλλακτική έκθεση “street art”, με δυναμικά δρώμενα, που διοργανώθηκε από... | By Επιτροπή Ισότητας Των Φύλων Δήμου Παλαιού Φαλήρου | Facebook. (n.d.). [www.facebook.com. Retrieved October 4, 2022, from https://www.facebook.com/watch/?v=710980670158029](https://www.facebook.com/watch/?v=710980670158029)

138. Δήμος Πύλης. (2021, December 18). “Διήμερο δράσεων από το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Πύλης” | ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ. [Dimospylis.gr. https://dimospylis.gr/diimero-drason-apo-to-kentro-koinotitas-dimou-pylis/](https://dimospylis.gr/diimero-drason-apo-to-kentro-koinotitas-dimou-pylis/)

ΔΕΠΙΣ Ρεθύμνου

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας του δήμου Ρεθύμνου διοργάνωσε εσπερίδα με τίτλο: «Η Ισότητα των φύλων μέσα από τα μάτια των μαθητών και μαθητριών του 2ου γυμνασίου» στις 4 Απριλίου 2022. Επίσης την ίδια ημερομηνία σε συνεργασία με το Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών, 2ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου και Εργαστήρι Φύλου του Πανεπιστημίου Κρήτης διοργάνωσε έκθεση με ζωγραφιές των παιδιών και θεατρικό δρώμενο με θέμα την ισότητα των δύο φύλων. Επιπλέον, συμμετείχε σε ημερίδα της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου με την εισήγηση «Τα διαφορετικά πρόσωπα της Βίας» στις 10 Ιουνίου 2022. Τέλος στις 22 Ιουνίου 2022 διοργάνωσε σεμινάριο, βιωματικού χαρακτήρα με θέμα την έμφυλη βία.

ΔΕΠΙΣ Σερρών

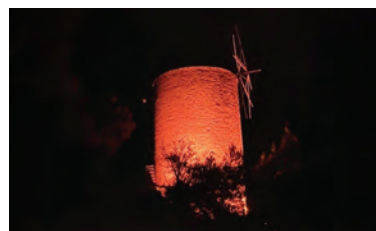
- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Σερρών στήριξε τις δράσεις του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών του Δήμου Σερρών το οποίο πραγματοποίησε Street work: ενημέρωση- μουσική- έκθεση φωτογραφίας, για την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών στις 25 Νοεμβρίου 2021.

ΔΕΠΙΣ Τεμπών

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας Τεμπών σε συνεργασία με τον ΞΦ γυναικών θυμάτων βίας του Δήμου Λάρισας διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «Έμφυλη Βία-Υποστήριξη των γυναικών-παιδιών».

ΔΕΠΙΣ Ύδρας

- ▶ Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας δήμου Ύδρας μετέχοντας στην εκστρατεία για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών φώτισε με πορτοκαλί χρώμα τον «Μύλο της Λόρεν», στις 25 Νοεμβρίου 2021.

ΔΕΠΙΣ Χαλανδρίου

- ▶ Η ΔΕΠΙΣ Χαλανδρίου διοργάνωσε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα: «Γυναικοκτονία η ακραία μορφή της έμφυλης βίας» στις 23 Νοεμβρίου 2021.¹³⁹

ΔΕΠΙΣ Χανίων

- ▶ Η ΔΕΠΙΣ Χανίων συμμετείχε σε εκπαιδευτικό σεμινάριο με θέμα: «Αναγνώριση Ενδείξεων Πιθανών Περιστατικών Εμπορίας Ανθρώπων», το οποίο διοργάνωσε το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Προστασίας, ΑμεΑ και Ισότητας του Δήμου Χανίων και η οργάνωση Α21 στις 28 Ιουνίου 2022. Επιπλέον ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες κύριες δράσεις που υλοποιήθηκαν:

139. βλ. Πρωτοβουλίες και Δράσεις των Δομών του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΦ για το διάστημα Νοεμβρίου 2021 – Οκτωβρίου 2022/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

- 8 Απριλίου 2022: Ενημέρωση-συζήτηση με μαθητές του ΓΕΛ Κολυμπαρίου Χανίων. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και την έμφυλη βία στο σχολείο.
- 1 Απριλίου 2022: Ενημέρωση-συζήτηση με μαθητές του ΕΠΑΛ Ελευθερίου Βενιζέλου Χανίων. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και την έμφυλη βία στο σχολείο.
- 17 Μαρτίου 2022: Ενημέρωση-συζήτηση με μαθητές του 4ου Γενικού Λυκείου Ρεθύμνου, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος «Έμφυλη βία: προβληματισμοί και μηνύματα».
- 29 Νοεμβρίου 2021: Συμμετοχή με ομιλία σε ημερίδα Πολιτιστικού Συλλόγου με θέμα την έμφυλη βία.
- 26 Νοεμβρίου 2021: Επίσκεψη στελεχών ξενώνα στο Δεύτερο Κέντρο Υγείας Χανίων και ενημέρωση ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού σχετικά με την έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία. Επιμόρφωση σχετικά με την ανίχνευση της βίας και τους κατάλληλους τρόπους προσέγγισης των γυναικών. Μοίρασμα φυλλαδίων.
- 25 Νοεμβρίου 2021:
 - Προβολή ταινιών με θέμα την έμφυλη βία στο Θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης», σε συνεργασία με το φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους Δράμας και την ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ. Ενημέρωση θεατών και μοίρασμα ενημερωτικών φυλλαδίων. Παράλληλα, στον εξωτερικό τοίχο του θεάτρου έγιναν συνεχείς προβολές μίας σειράς από βίντεο του ΚΕΘΙ σχετικά με τη συντροφική βία στους εφήβους. Πρόκειται για 3 διαδοχικά βίντεο με υπότιτλους σε 4 διαφορετικές γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, αραβικά, φαρσί), ώστε να συμπεριλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα πληθυσμού που διαβιεί στην πόλη μας.¹⁴⁰
 - Επίσκεψη στελεχών ξενώνα στο Πρώτο Κέντρο Υγείας Χανίων και ενημέρωση ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού σχετικά με την έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία. Επιμόρφωση σχετικά με την ανίχνευση της βίας και τους κατάλληλους τρόπους προσέγγισης των γυναικών. Μοίρασμα φυλλαδίων.
- 4 Απριλίου 2022 & 16 Ιουνίου 2022, Αποστολή ενημερωτικού υλικού για την ενδοοικογενειακή βία (ενημερωτικά φυλλάδια και αφίσες), στην Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλο Υγείας, Π.Ε. Χανίων και στην Πρόεδρο της ΔΕΠΙΣ Σητείας, αντίστοιχα.

ΔΕΠΙΣ Χίου

- ▶ Την Τρίτη 15 Μαρτίου 2022 και ώρα 19:00μ.μ σε αίθουσα του Εσπερινού Γυμνασίου Χίου πραγματοποιήθηκε επιμορφωτική συνάντηση σχετικά με την έμφυλη βία στους μαθητές-τριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Υγείας με θέμα «Αν ήσουν εσύ», του σχολείου. Τα στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών που συμμετείχαν ήταν η ψυχολόγος κυρία Κουρίδου Καλλιόπη και η κοινωνιολόγος κυρία Μονιώδη Μαρία. Η θεματολογία της παρουσίασης αφορούσε (ενδεικτικά) την έμφυλη βία, μορφές και αίτια, υγιείς και μη υγιείς σχέσεις, διαχείριση περιστατικών από το ΣΚ Γυναικών, παραπομπές, στατιστικά κ.α.

¹⁴⁰. βλ. Πρωτοβουλίες και Δράσεις των Δομών του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για το διάστημα Νοεμβρίου 2021 – Οκτωβρίου 2022/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A. Παρατηρητήριο: Δείκτες για τη Βία κατά των Γυναικών

Η δομή του παρόντος κεφαλαίου ακολουθεί τους αρμόδιους φορείς από τους οποίους το Παρατηρητήριο¹⁴¹ συλλέγει τα διοικητικά δεδομένα για την έμφυλη βία. Τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας αντλήθηκαν από το αρμόδιο Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας. Παρότι τα τελευταία χρόνια έχει γίνει προσπάθεια για την βελτίωση των παρεχόμενων στατιστικών δεδομένων και πλέον διαθέτουμε συγκεντρωτικά στοιχεία για το φύλο του θύματος και του δράστη, τη μεταξύ τους σχέση και τον τρόπο τέλεσης του αδικήματος, η βάση δεδομένων που συνδυάζει τις παραπάνω μεταβλητές μεταξύ τους είναι ακόμα υπό διαμόρφωση, επομένως δεν είναι ακόμη δυνατός ο συνδυασμός των παραπάνω μεταβλητών.

Όπως έχει αναφερθεί και στις προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις για τη βία κατά των γυναικών, το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν διαθέτει ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα που να καταγράφει τα αδικήματα της ενδοοικογενειακής βίας σε όλη τη χώρα. Έτσι, η συλλογή των στοιχείων γίνεται κατόπιν αποστολής αιτήματος του Παρατηρητηρίου στον Άρειο Πάγο, το οποίο κοινοποιείται στις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας και οι οποίες με τη σειρά τους, ανατρέχοντας στις δικογραφίες των προηγούμενων ετών, αποστέλλουν τα απαιτούμενα στατιστικά στο Παρατηρητήριο. Πρόκειται, επομένως, για μία προσπάθεια προσέγγισης του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας και όχι για μια πιστή απεικόνισή του. Για τη συλλογή των στοιχείων του έτους 2021 από τη δικαιοσύνη, και κατόπιν σχετικών διαβουλεύσεων με στελέχη του Υπουργείου Δικαιοσύνης, αποφασίστηκε το αίτημα του Παρατηρητηρίου να διαχωριστεί και οι δείκτες 11 (ποινικές διώξεις) και 14 (ποινική διαμεσολάβηση) να συνεχίσουν να συγκεντρώνονται από τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών και οι δείκτες 10 (περιοριστικοί όροι) και 12 (καταδικαστικές αποφάσεις) από τα Πρωτοδικεία της Ελλάδας. Ωστόσο, λόγω καθυστέρησης διαβίβασης του αιτήματός μας από την Πρόεδρο του Αρείου Πάγου προς τα Πρωτοδικεία της χώρας, τα στοιχεία των εν λόγω δεικτών (10 και 12) δεν περιλαμβάνονται στην τρέχουσα Έκθεση και θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση που θα αφορά το έτος 2022. Τα στοιχεία του 13^{ου} δείκτη της δικαιοσύνης (άνδρες που εκτίουν ποινή στερητικής της ελευθερίας) αντλήθηκαν από το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

141. Το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της ΓΓΔΟΠΙΦ είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του άρθρου 11 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την έμφυλη βία και αφορά στον συντονισμό της συλλογής και στη δημοσιοποίηση των στατιστικών στοιχείων κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (παρ. 8 του άρθ. 4 του Ν. 4531/2018). «Για τα στοιχεία των ετών 2016-2018, βλ το 23ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου, για τα στοιχεία του 2019, βλ. το 27ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου, καθώς και την 1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ, ενώ για τα στοιχεία του 2020, βλ. την 2η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ»

Τα στοιχεία για τα θεραπευτικά προγράμματα δραστών αντλήθηκαν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΕΚΚΑ¹⁴². Τα άτομα που υπάγονται σε αυτή τη διαδικασία και κατοικούν σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, παραπέμπονται από τις κατά τόπους Εισαγγελίες στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, στα Νοσοκομεία ή, σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν αρμόδιοι δημόσιοι φορείς να τα αναλάβουν, σε ΜΚΟ. Ακόμη, παρουσιάζονται και τα στοιχεία της γραμμής 197 του ΕΚΚΑ για τις γυναίκες θύματα βίας και τα τρίτα πρόσωπα που έχουν ζητήσει πληροφορίες για θύματα έμφυλης βίας.

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται και στοιχεία από τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής και την Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, αναφορικά με τις μετανάστριες και τις προσφύγισες που έχουν αιτηθεί και έχουν λάβει άδεια παραμονής και άσυλο για λόγους που σχετίζονται με την έμφυλη βία. Ενώ, τέλος, παρουσιάζονται και τα στοιχεία του νεοσυσταθέντος Αυτοτελούς Τμήματος για την παρακολούθηση της βίας και παρενόχλησης στην εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και τα στοιχεία από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης θυμάτων εγκληματικών πράξεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

142. Το ΕΚΚΑ αποτελεί τον κατεξοχήν δημόσιο φορέα που από το 2008 υλοποιεί στην Αθήνα, τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη τα ειδικά συμβουλευτικά - θεραπευτικά προγράμματα που απευθύνονται σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης (Κεφάλαιο Δ του Ν. 3500/2006)

1. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Πίνακας 1: Δείκτες από την αστυνομία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών (2010-2021)

Δείκτες που έχουμε στη διάθεσή μας													Δείκτες EIGE
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
1. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας			1.630	1.818	2.302	2.321	2.696	3.196	3.815	4.171	4.264	7.375	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων συντροφικής βίας
2. Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας	1.303	2.005	2.455	2.896	3.512	3.572	3.839	3.134	4.722	5.220	5.669	8.776	Αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων συντροφικής βίας κατά γυναικών (18 ετών και άνω) με δράστες άνδρες
3. Ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας			1.620	1.886	2.351	2.428	2.891	2.395	4.202	4.618	4.436	7.571	Αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) δραστών συντροφικής βίας κατά γυναικών (και ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ανδρών δραστών)
4. Ετήσιος αριθμός θυμάτων σωματικής βίας (σωματική βλάβη και παράνομη βία)											3.609	6.873	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σωματικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
5. Ετήσιος αριθμός θυμάτων ψυχολογικής βίας (απειλή)											2.906	5.350	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων ψυχολογικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)

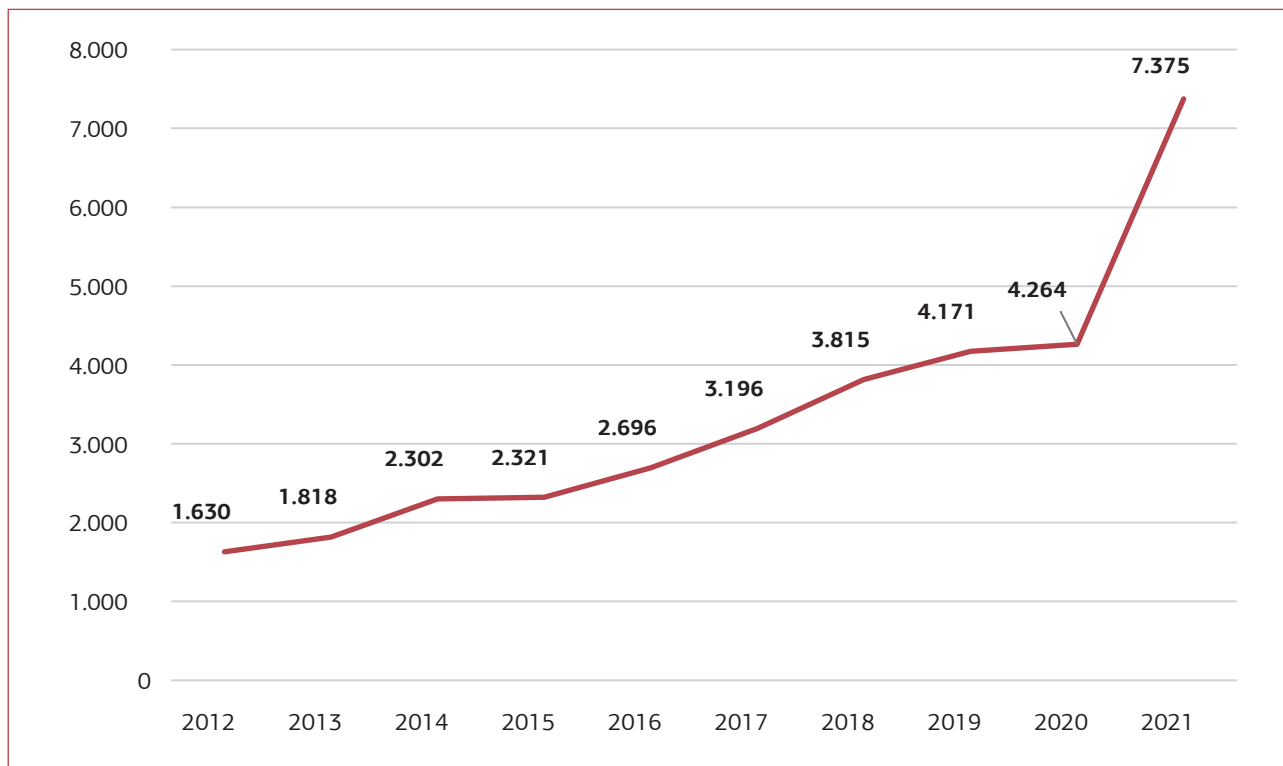
Δείκτες που έχουμε στη διάθεσή μας													Δείκτες ΕΙΓΕ	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
6. Ετήσιος αριθμός θυμάτων σεξουαλικής βίας (προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας)												69	141	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σεξουαλικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
7. Ετήσιος αριθμός θυμάτων οικονομικής βίας (μη διαθέσιμα στοιχεία)												-	-	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων οικονομικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
8. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό	263	226	234	222	194	183	217	215	204	217	202	202	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό	
9. Γυναίκες θύματα ανθρωποκτονίας με πρόθεση (299 ΠΚ) σε συνδυασμό με τον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας	11	12	6	13	12	11	13	7	13	8	8	23	Γυναίκες (18 ετών και άνω) θύματα γυναικοκτονίας από σύζυγο/σύντροφο ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας	

Σημείωση: Καθώς η βάση δεδομένων της ΕΛ.ΑΣ. βρίσκεται σε αναθεώρηση, τα διαθέσιμα στοιχεία των δεικτών 4-7 παρουσιάζονται συνολικά, δηλαδή δίχως τις μεταβλητές του φύλου και της σχέσης μεταξύ του θύματος και του δράστη.

Δείκτης 1: Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας

Στο Γράφημα 1 απεικονίζεται η **ραγδαία αύξηση** που καταγράφηκε στον συνολικό αριθμό των **γυναικών θυμάτων** ενδοοικογενειακής βίας που προχώρησαν σε καταγγελία στην αστυνομία το 2021. Σε σχέση με το 2020 αυτή η αύξηση ανέρχεται στο **73%**, καθώς το 2020 4.264 γυναίκες είχαν προχωρήσει σε καταγγελία ενώ το 2021 ο αριθμός τους ανήλθε σε 7.375.

Γράφημα 1: Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας (2010-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, οι γυναίκες αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των θυμάτων που προχωρούν σε καταγγελία στην αστυνομία, καθώς αποτελούν το 74,2% (βλ. Πίνακα 2).

Πίνακας 2: Αριθμός και ηλικία θυμάτων ανά φύλο (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Φύλο θύματος	Γυναίκες θύματα		Άνδρες θύματα	
	Κάτω των 18 ετών	Άνω των 18 ετών	Κάτω των 18 ετών	Άνω των 18 ετών
Αριθμός θυμάτων ανά ηλικία και φύλο	671 (6,8)	6704 (67,4%)	530 (5,3%)	2037 (20,5%)
Σύνολο θυμάτων ανά φύλο	7375 (74,2%)		2567 (25,8%)	
Σύνολο θυμάτων	9942 (100%)			

Στις περισσότερες περιπτώσεις το θύμα φαίνεται να διατηρούσε, είτε κατά την στιγμή τέλεσης του εγκλήματος είτε κατά το παρελθόν, συντροφική ή συζυγική σχέση με τον δράστη. Από τα στοιχεία της αστυνομίας για τη σχέση θύματος-δράστη προκύπτει ότι το 59,5% των καταγεγραμμένων σχέσεων αφορούν συντροφικές σχέσεις. Αναλυτικότερα, το μεγαλύτερο ποσοστό των δραστών αποτελούν οι σύζυγοι των θυμάτων (34,9%). Οι μόνιμοι σύντροφοι των θυμάτων αποτελούν τους δράστες των εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας σε ποσοστό 11,7%, ενώ οι τέως σύζυγοι και οι τέως σύντροφοι καταγράφουν χαμηλότερα ποσοστά, 6,5% και 6,3% αντίστοιχα.

Οι τρεις μεγαλύτερες κατηγορίες θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, μετά τα θύματα συντροφικής βίας, αποτελούνται από τα παιδιά των δραστών (14,3%), τους γονείς των δραστών (9,8%) και τα αδέρφια αυτών (7,2%). Αναλυτικότερα οι σχέσεις των θυμάτων με τους δράστες αποτυπώνονται στον Πίνακα 3 που ακολουθεί.

Πίνακας 3: Αριθμός θυμάτων ανά σχέση θύματος-δράστη (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

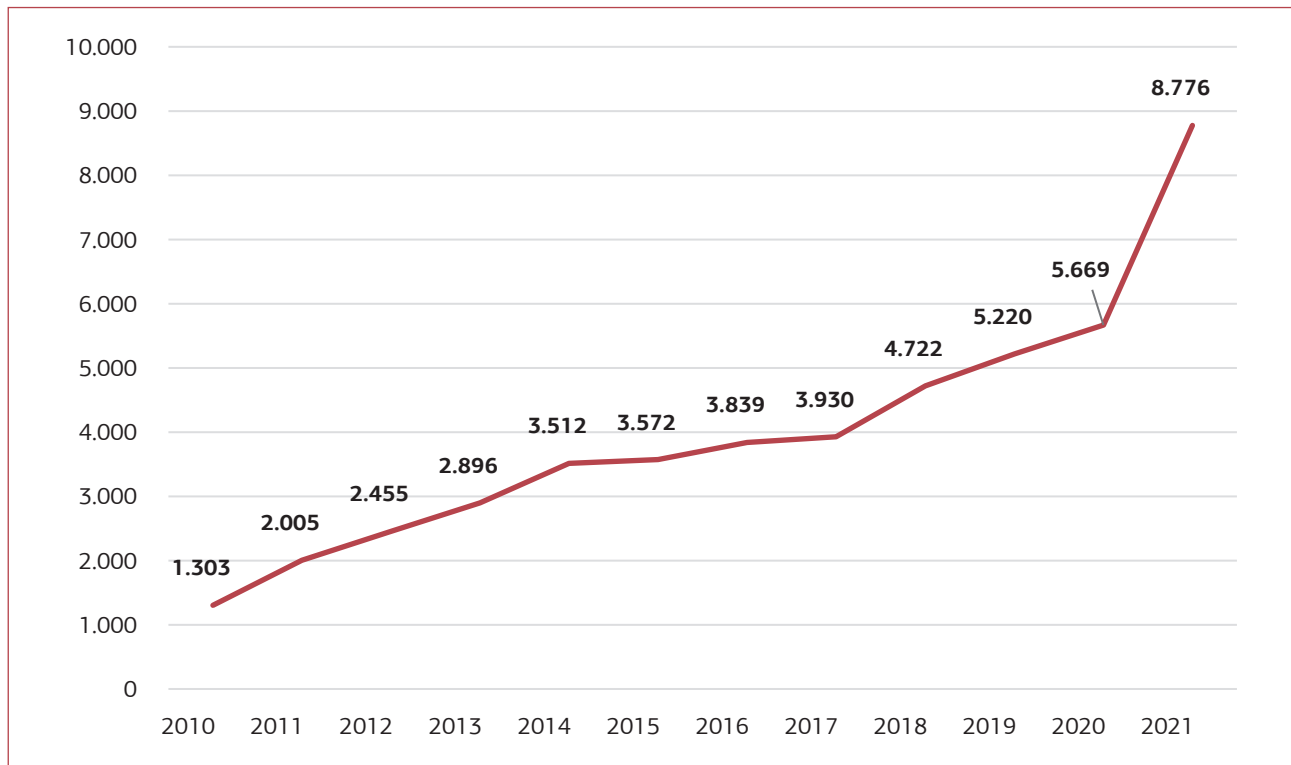
Σχέση θύματος-δράστη	Αριθμός θυμάτων	Ποσοστό θυμάτων
Σύζυγοι	3.614	34,9
Τέως σύζυγοι	675	6,5
Μόνιμοι σύντροφοι	1.206	11,7
Τέως σύντροφοι	652	6,3
Σύμφωνο συμβίωσης	11	0,1
Τέκνο	1.479	14,3
Γονέας	1.018	9,8
Αδελφός/η	742	7,2
Ανηψιός/ά	80	0,8
Εγγονός	62	0,6
Παππούς/Γιαγιά	57	0,6
Θείος/α	47	0,5
Εξάδελφος	20	0,2
Συγγενείς	330	3,2
Άλλο	354	3,4
Σύνολο	10.347	100

Σημείωση: το σύνολο των σχέσεων είναι μεγαλύτερο από το σύνολο των θυμάτων καθότι αυτά πιθανόν να συνδέονται με περισσότερους του ενός δράστη με διαφορετικό συγγενικό δεσμό.

Δείκτης 2: Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας

Ο ετήσιος αριθμός των **καταγγελλόμενων εγκλημάτων** ενδοοικογενειακής βίας το 2021 παρουσιάζει αύξηση της τάξης του **54,8%**, σε σχέση με το 2020.

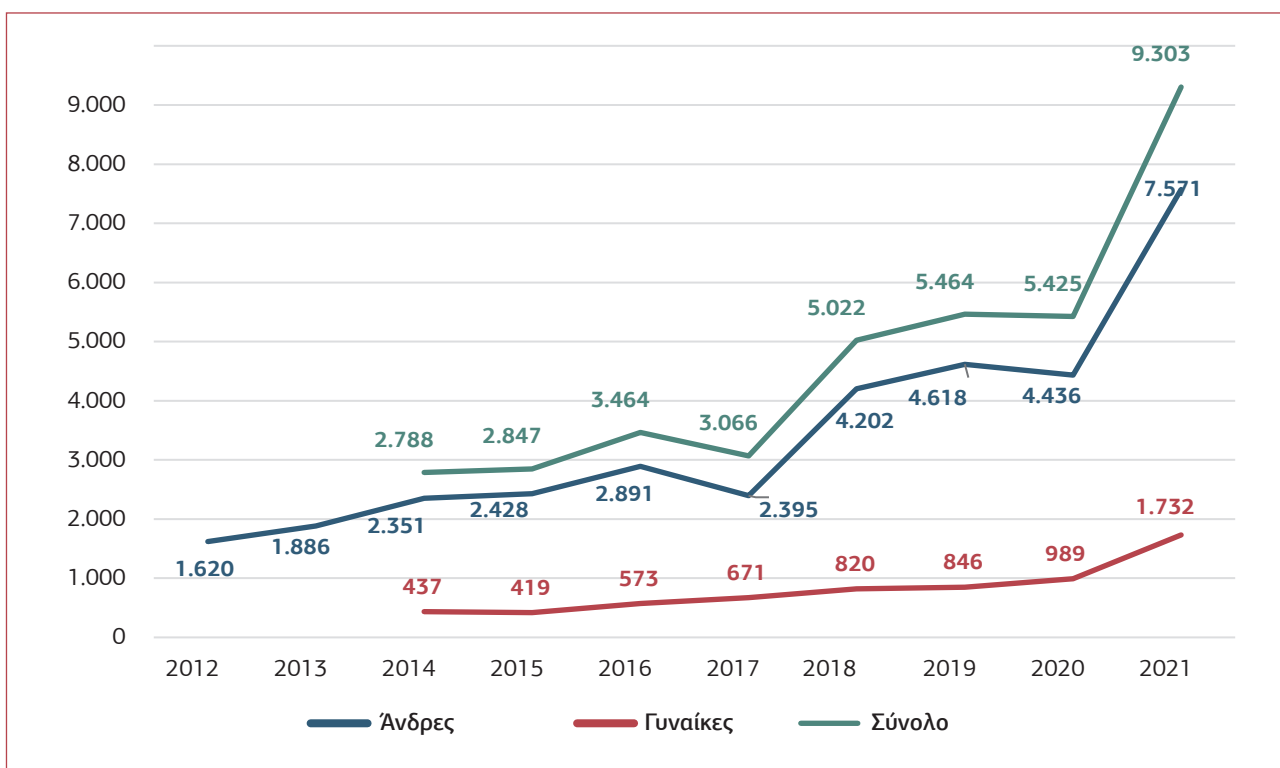
Γράφημα 2: Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας (2010-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Δείκτης 3: Ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας

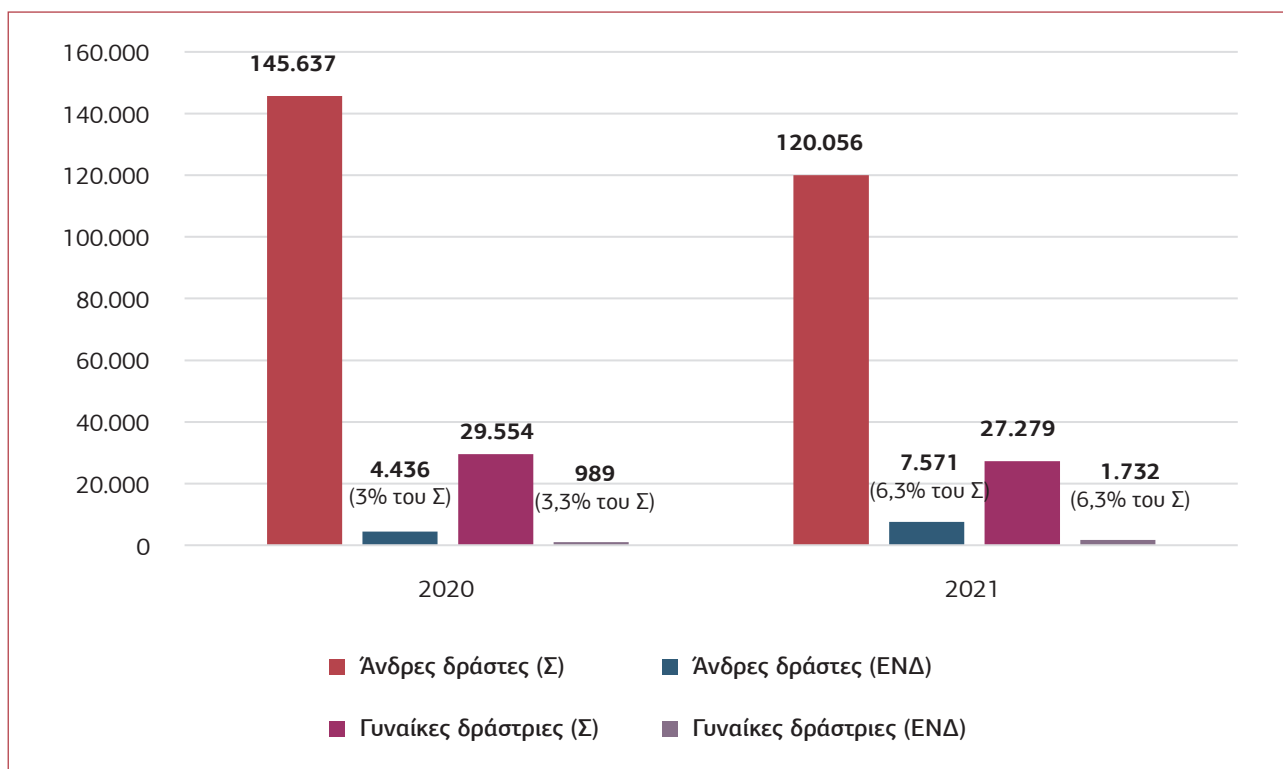
Ο ετήσιος αριθμός των **ανδρών δραστών** ενδοοικογενειακής βίας το 2021 παρουσιάζει ανάλογη αύξηση, της τάξης του **70,7%**, σε σχέση με το 2020 με εκείνον του ετήσιου αριθμού των γυναικών θυμάτων. Αύξηση, βέβαια, παρουσιάζει και ο συνολικός αριθμός των δραστών ενδοοικογενειακής βίας (71,5%), καθώς εξίσου σημαντική αύξηση σημείωσε και ο ετήσιος αριθμός των γυναικών δραστών το 2021 (75,2%).

Γράφημα 3: Ετήσιος αριθμός δραστών εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας

Τα παραπάνω στοιχεία οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο αριθμός των καταγγελιών για εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας αυξήθηκε συνολικά.

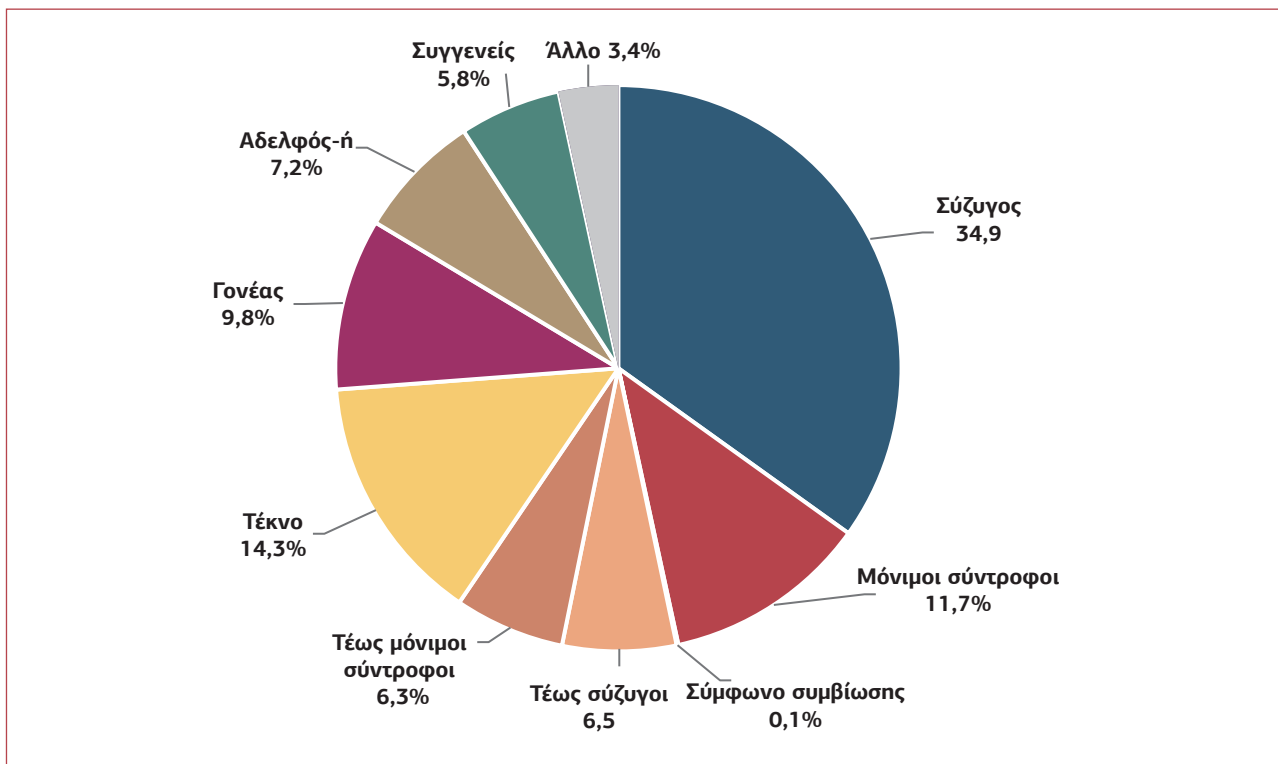
Ένα ακόμη στοιχείο που εξετάζεται κατά την μελέτη του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας αφορά στο ποσοστό των δραστών αυτού του εγκλήματος σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των δραστών οι οποίοι καταγγέλθηκαν στην αστυνομία για οποιοδήποτε αδίκημα (βλ. Γράφημα 4). Έτσι, το 2020 το ποσοστό των ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό των ανδρών δραστών που έχουν καταγραφεί στα αρχεία της αστυνομίας ήταν 3%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες δράστριες ήταν 3,3%. Ωστόσο, το 2021 τα ποσοστά και στα δύο φύλα παρουσιάζουν αύξηση και καταγράφονται στο ίδιο ακριβώς επίπεδο, 6,3%.

Γράφημα 4: Ετήσιος αριθμός δραστών εγκλημάτων συνολικά (Σ) και εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας (ΕΝΔ) ανά φύλο (2020-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Ελληνική Αστυνομία για τα καταγγελλόμενα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας προκύπτει και η σχέση του θύματος με τον δράστη. Ωστόσο, μέχρι την οριστική αναθεώρηση της βάσης δεδομένων της αστυνομίας, δεν είναι δυνατή η συμπερίληψη της μεταβλητής του φύλου, τόσο του θύματος όσο και του δράστη.

Έτσι, σύμφωνα με το Γράφημα 5 που ακολουθεί, το μεγαλύτερο ποσοστό των θυμάτων (59,5%) διατηρούσε, είτε κατά την τέλεση του αδικήματος είτε κατά το παρελθόν, συντροφική σχέση με τον δράστη. Στο 34,9% των περιστατικών ο/η δράστης ήταν ο/η σύζυγος του θύματος, στο 11,7% ο/η μόνιμος/η σύντροφος, στο 6,5% ο/η τέως σύζυγος, στο 6,4% ο/η τέως μόνιμος/η σύντροφος και μόλις στο 0,1% ο/η σύντροφος με τον οποίο ή την οποία το θύμα είχε υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης.

Από τις υπόλοιπες σχέσεις που υπάγονται στον νόμο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2021, στο 14,3% των περιστατικών το θύμα ήταν το τέκνο του/της δράστη, στο 9,8% ο/η γονέας του/της δράστη, στο 7,2% η σχέση που συνδέει το θύμα με τον/ην δράστη είναι η αδελφική. Στην κατηγορία «Συγγενείς», η οποία ανέρχεται στο 5,8% των σχέσεων που αφορούν σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, περιλαμβάνονται και τα θύματα που είναι ανήψια, εγγόνια, θείοι/ες, ξαδέλφια ή παππούδες/γιαγιάδες των δραστών.

Γράφημα 5: Σχέση θύματος-δράστη στα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Κατόπιν τροποποίησης του συστήματος καταγραφής των αδικημάτων από την ΕΛ.ΑΣ., παρέχεται πλέον η δυνατότητα καταγραφής των ειδών βίας, ωστόσο καθώς η βάση δεδομένων βρίσκεται ακόμη σε αναθεώρηση, δεν είναι προς το παρόν δυνατή η εξαγωγή δεδομένων με συνδυασμό των μεταβλητών του φύλου και της σχέσης θύματος-δράστη.

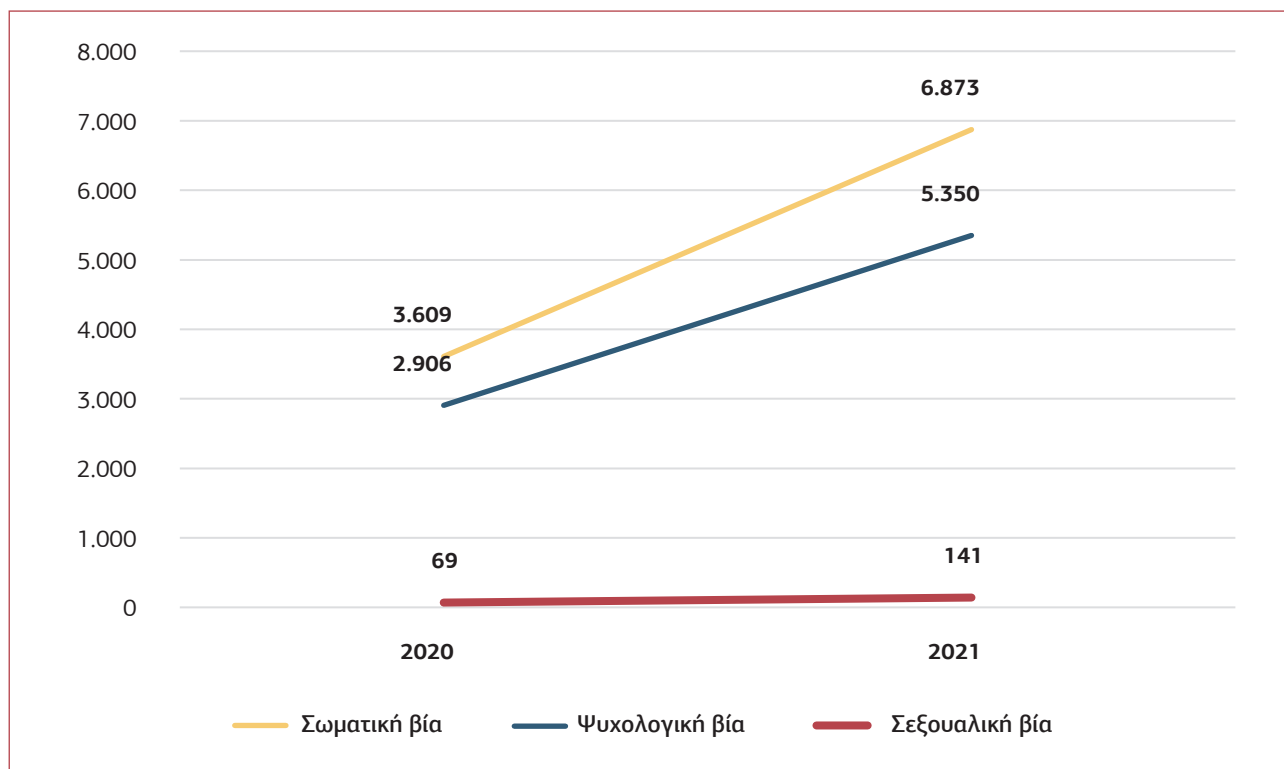
Έτσι, για τον τέταρτο δείκτη, (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σωματικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) το 2021 καταγράφονται 6.873 καταγεγραμμένα περιστατικά στα οποία ασκήθηκε σωματική βία. Σημειώνεται ότι σε ένα περιστατικό ενδέχεται να ασκήθηκαν περισσότεροι του ενός τρόπου άσκησης βίας. Σε σχέση με τα αντίστοιχα περιστατικά του 2020, παρατηρείται ραγδαία αύξηση της τάξης του 90,4%.

Για τον πέμπτο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ψυχολογικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2021 αφορούν σε περιστατικά απειλής, τα οποία ανέρχονται σε 5.350, σημειώνοντας μια εξίσου σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2020, της τάξης του 84,1%.

Στον έκτο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σεξουαλικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) καταγράφονται οι καταγγελίες για προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας. Σε σχέση με το 2020, το 2021 οι καταγγελίες στην αστυνομία διπλασιάστηκαν καθώς από 69 ανήλθαν σε 141.

Λόγω αναθεώρησης της βάσης δεδομένων της Ελληνικής Αστυνομίας, τα στοιχεία για τον έβδομο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων οικονομικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) είναι προσωρινά μη διαθέσιμα.

Γράφημα 6: Ετήσιος αριθμός περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας ανά μορφή βίας (2020-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

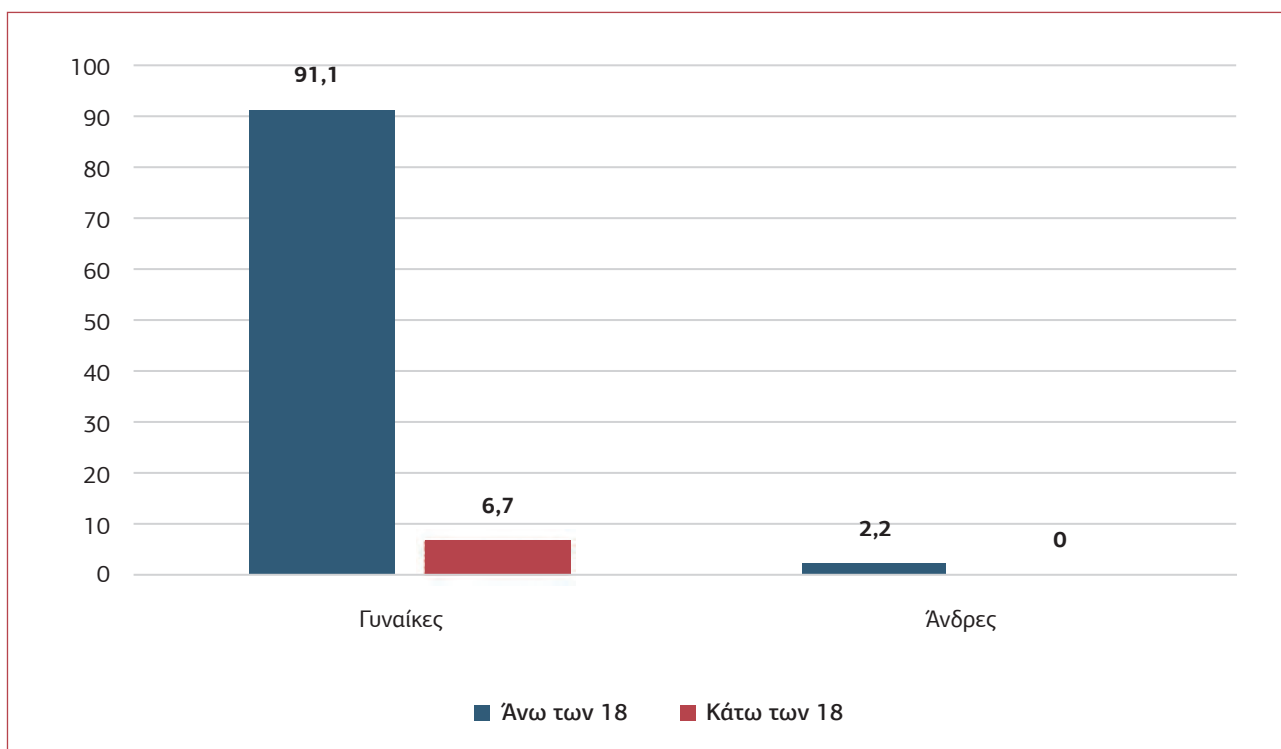

Δείκτης 8: Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό

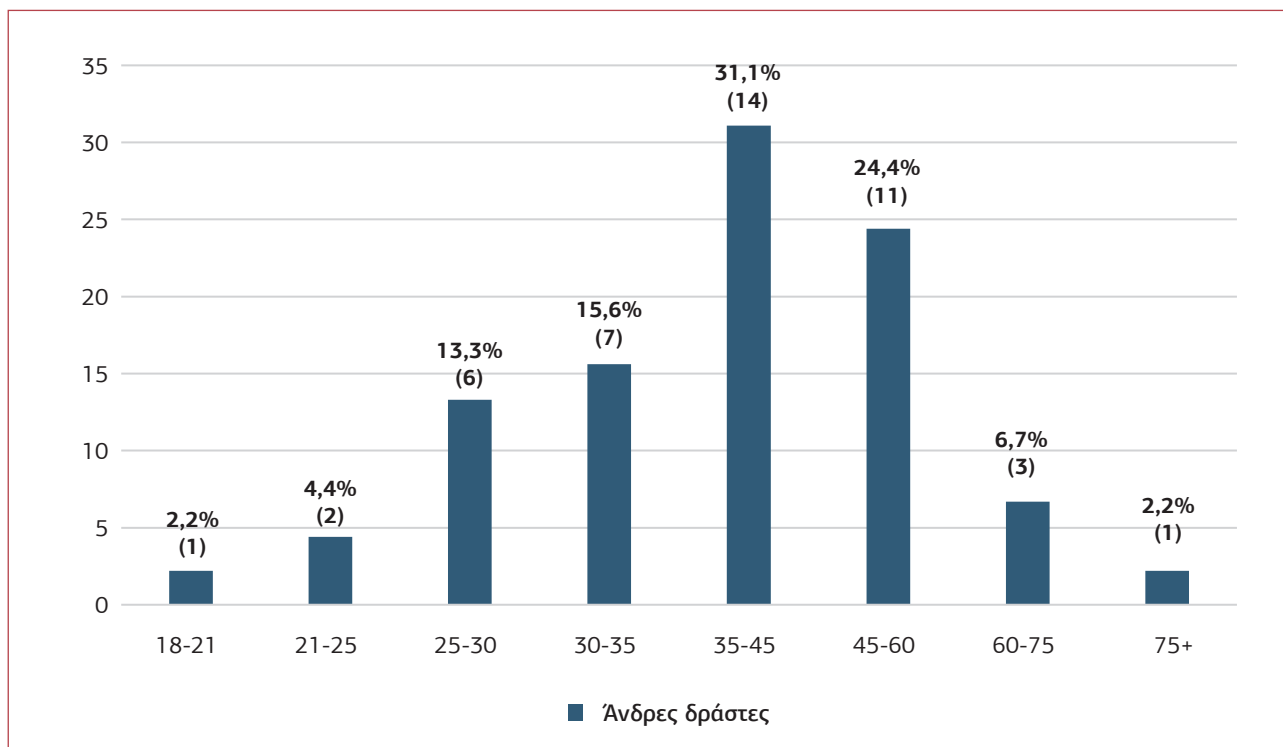
Ο συνολικός αριθμός των βιασμών που καταγγέθηκαν στην αστυνομία από γυναίκες το 2021 ανήλθε σε 204. Αναφορικά με τις καταγγελίες για βιασμό στα πλαίσια της οικογένειας, προκύπτει ότι 2021 καταγράφηκαν 45 περιστατικά με 45 άνδρες δράστες και 45 θύματα.

Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα Χ, οι ενήλικες γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακού βιασμού ανήλθαν το 2021 σε 41 (91,1%), ενώ οι ανήλικες σε 3 (6,7%), ενώ ένας ενήλικος άνδρας(2,2%) κατήγγειλε τον βιασμό του από άνδρα του οικογενειακού του περιβάλλοντος.

Γράφημα 7: Ποσοστό θυμάτων ενδοοικογενειακού βιασμού ανά φύλο και ηλικία θύματος (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

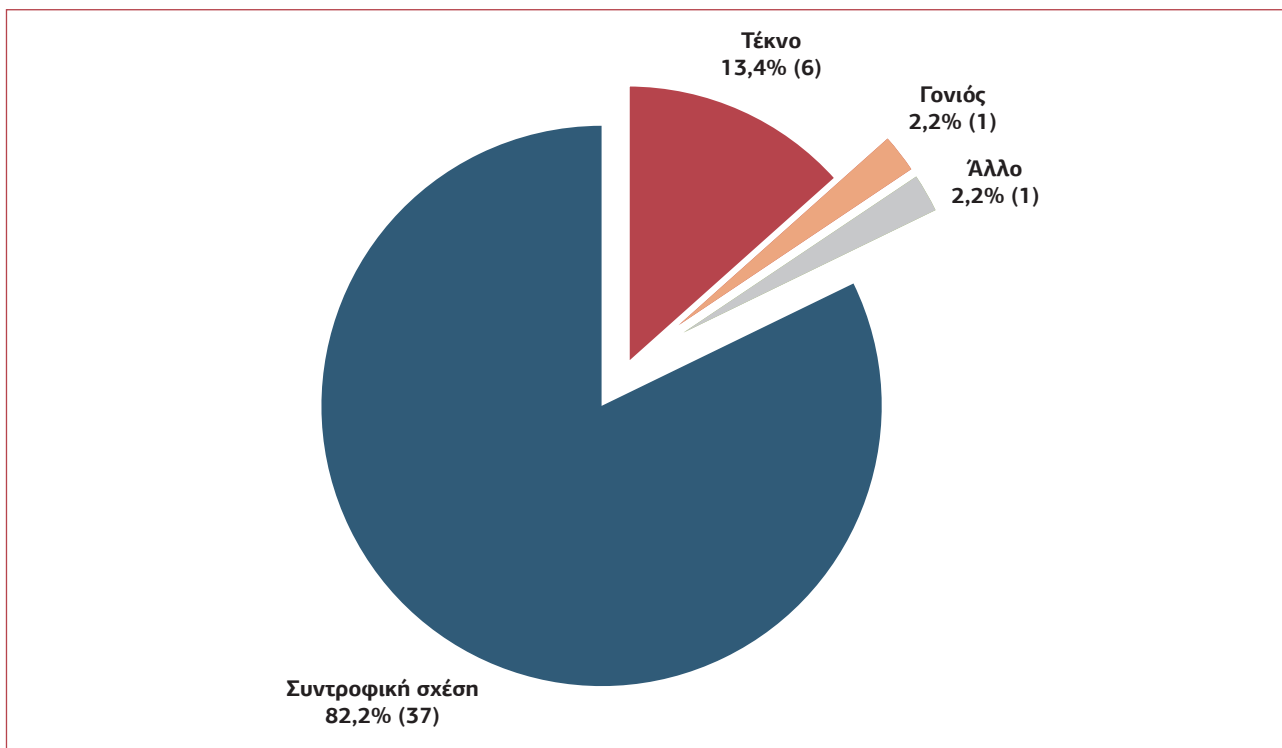

Η πλειονότητα των δραστών του ενδοοικογενειακού βιασμού το 2021 ήταν άνω των 35 ετών. Περισσότερο συγκεκριμένα, 14 από τους 45 συνολικά άνδρες δράστες ήταν 35 με 45 ετών (31,1%), 11 άνδρες ήταν 45 με 60 ετών (24,4%), 7 ήταν 30 με 35 ετών και 6 ήταν 25 με 35 ετών. Οι ηλικιακές ομάδες των ανδρών που βίασαν 44 γυναίκες και 1 άνδρα του οικογενειακού του περιβάλλοντος παρατίθενται αναλυτικά στο Γράφημα 8 που ακολουθεί.

Γράφημα 8: Ποσοστό ανδρών δραστών ενδοοικογενειακού βιασμού ανά ηλικιακή ομάδα (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Στην συντριπτική πλειονότητά τους, οι δράστες διατηρούσαν, είτε κατά τον χρόνο τέλεσης του εγκλήματος είτε κατά το παρελθόν, συντροφική σχέση με το θύμα του βιασμού. Σε 18 από τις 45 περιπτώσεις (40%) ο δράστης ήταν ο σύζυγος του θύματος, σε 10 περιπτώσεις (22,2) ο τέως μόνιμος σύντροφος, σε 8 περιπτώσεις (17,8%) ο μόνιμος σύντροφος και σε 1 (2,2%) ο τέως σύζυγος.

Γράφημα 9: Ποσοστό ανδρών δρατών ενδοοικογενειακού βιασμού ανά σχέση θύματος-δράστη (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Δείκτης 9: Ετήσιος αριθμός γυναικοκτονιών

Καθώς στην Ελλάδα δεν υφίσταται ξεχωριστή διάταξη νόμου για την ποινική δίωξη του εγκλήματος της γυναικοκτονίας, η αποτύπωση της διάστασης του φαινομένου στη χώρα γίνεται μέσω της συγκέντρωσης του συνολικού αριθμού των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας με πρόθεση (άρθρο 299 του Ποινικού Κώδικα), ενώ η σχέση τους με τον δράστη προκύπτει σε συνδυασμό με τον νόμο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (Ν. 3500/2006).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της αστυνομίας, το 2021 αυξήθηκε τόσο ο αριθμός των γυναικοκτονιών σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, όσο και το ποσοστό των γυναικοκτονιών στο σύνολο των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας.

Γράφημα 10: Ετήσιος αριθμός γυναικοκτονιών (2010-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

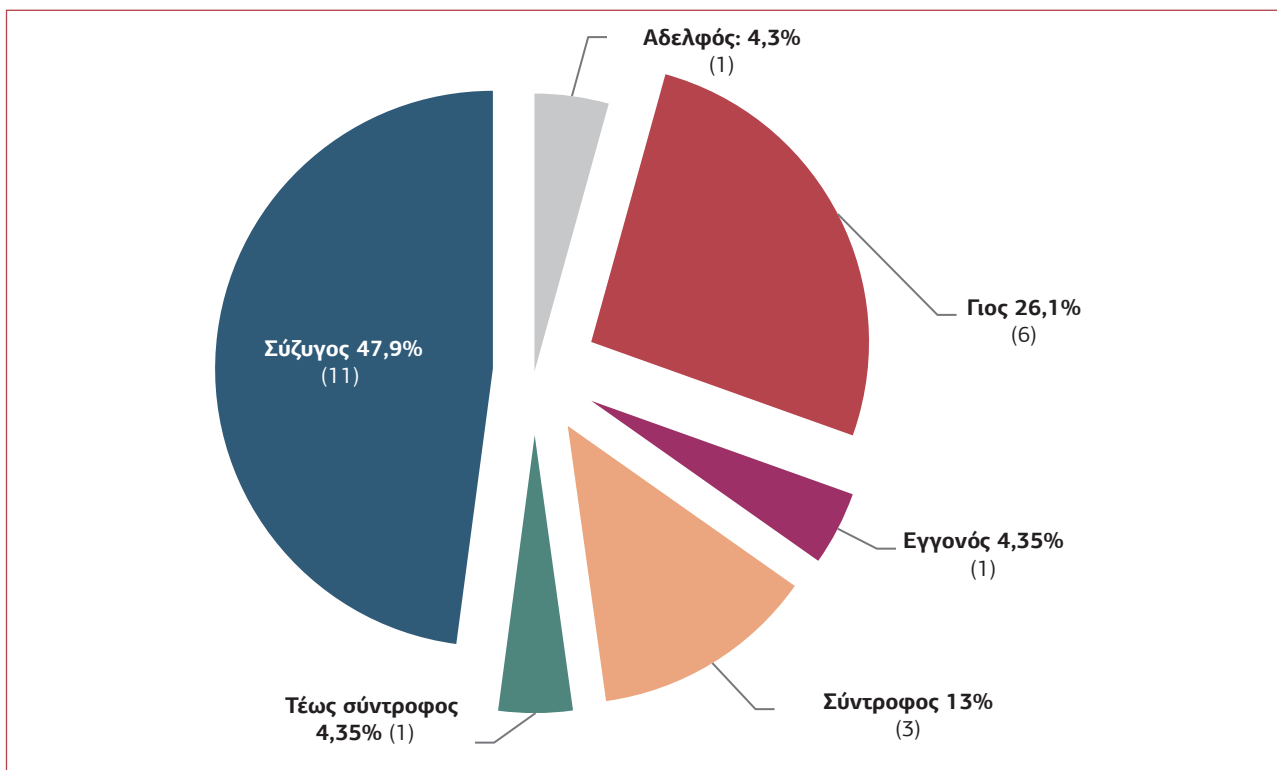
Σε σχέση με το 2020 και το 2019, όπου ο συνολικός αριθμός των γυναικών που δολοφονήθηκαν από άνδρες του οικογενειακού τους περιβάλλοντος ήταν 8 για κάθε έτος, το 2021 ο αριθμός αυτός σχεδόν τριπλασιάστηκε καθώς 23 γυναίκες στην Ελλάδα έχασαν τη ζωή τους από το χέρι κάποιου μέλους της οικογένειάς τους.

Παράλληλα, παρότι αυξήθηκε και ο συνολικός αριθμός των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας (33), οι γυναικοκτονίες αποτέλεσαν, για πρώτη φορά τα 12 έτη για τα οποία εξετάζουμε, τη συντριπτική πλειοψηφία των καταγεγραμμένων ανθρωποκτονιών με θύματα γυναίκες (69,7%).

Πίνακας 4: Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων γυναικοκτονίας στα πλαίσια του νόμου περί ενδοοικογενειακής βίας (Ν. 3500/2006) ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας(2010-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

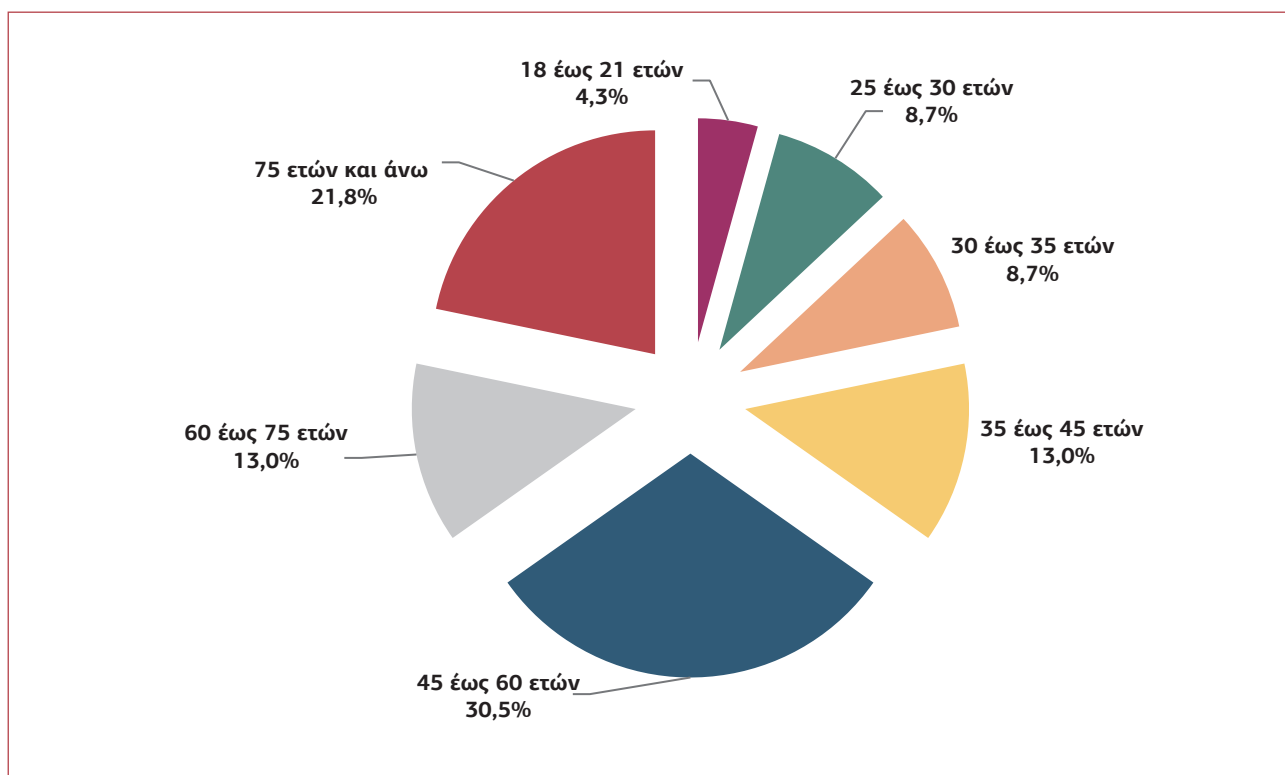
Έτος	Γυναικοκτονίες στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας	Ανθρωποκτονίες με θύμα γυναίκα	% Γυναικοκτονιών στο σύνολο των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας
2021	23	33	69,7%
2020	8	18	44,4%
2019	8	19	42,1%
2018	13	29	44,8%
2017	7	23	30,4%
2016	13	26	50%
2015	11	30	36,7%
2014	12	27	44,4%
2013	13	52	25%
2012	6	40	15%
2011	12	31	38,7%
2010	11	33	33,3%

Αναφορικά με τη σχέση θύματος δράστη, προκύπτει ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων πρόκειται για συντροφική βία, καθώς 15 γυναίκες δολοφονήθηκαν από τον νυν ή πρώην σύντροφο ή σύζυγό τους (65,3%), ενώ 6 γυναίκες δολοφονήθηκαν από τον γιο τους (26,1%), 1 από τον εγγονό της (4,35%) και 1 από τον αδελφό της (4,35%).

Γράφημα 11: Σχέση δράστη με το θύμα (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Οι ηλικιακές ομάδες των θυμάτων γυναικοκτονίας αποτυπώνονται στο Γράφημα 12. Οι περισσότερες γυναίκες θύματα γυναικοκτονίας ήταν άνω των 60 ετών, καθώς 8 γυναίκες σε αυτή την ηλικιακή ομάδα δολοφονήθηκαν από συντροφικό ή οικογενειακό τους πρόσωπο, αποτελώντας το 34,8% των συνολικών γυναικοκτονιών. Ενώ, 7 γυναίκες (30,5%) δολοφονήθηκαν από κάποιο κοντινό τους πρόσωπο στις ηλικίες 45 έως 60 ετών. Μια γυναίκα θύμα γυναικοκτονίας ήταν στην ηλικιακή ομάδα 18 έως 21 ετών, 2 γυναίκες ήταν από 25 έως 30 ετών, 2 γυναίκες από 30 έως 35 ετών και 3 γυναίκες δολοφονήθηκαν στην ηλικία των 35 έως 45 ετών.

Γράφημα 12: Ηλικιακές ομάδες γυναικών θυμάτων γυναικοκτονίας (2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Το ποσοστό των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας Συνολικά, οι γυναίκες θύματα ανθρωποκτονίας Συνολικά, τα θύματα ανθρωποκτονίας με πρόθεση από πρόσωπο του οικογενειακού τους περιβάλλοντος ανήλθαν το 2021 σε 34, 23 εξ αυτών γυναίκες (67,6%) και 11 άνδρες (32,4%). Οι δράστες αυτών των ανθρωποκτονιών ήταν σε ποσοστό 88,2% άνδρες (30 άνδρες δράστες και 4 γυναίκες).

Παράλληλα, το 2021 έλαβαν χώρα και 24 απόπειρες ανθρωποκτονίας ατόμων από το οικογενειακό και συντροφικό πλαίσιο, τα θύματα αυτών των εγκλημάτων ήταν σε ποσοστό 62,5% γυναίκες (15). Η συντριπτική πλειονότητα των δραστών ήταν άνδρες (19, ποσοστό 79,2%).

2. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Πίνακας 5: Δείκτες από τη δικαιοσύνη σχετικά με τη βία κατά των γυναικών

Δείκτες από τη δικαιοσύνη	2016		2017		2018		2019		2020		2021		Αντιστοιχία δείκτη με το ΕΙΓΕ
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	
10. Ετήσιος αριθμός περιοριστικών όρων που επιβλήθηκαν (σύμφωνα με το αρ. 18 του Ν.3500/2006)	17	2	45	2	33	3	46	7	57	1	-	-	Δείκτης 10: Ετήσιος αριθμός εντολών προστασίας που δόθηκαν σε υποθέσεις συντροφικής βίας εναντίον γυναικών ανά τύπο δικαστηρίου
11. Ετήσιος αριθμός ποινικών διώξεων κατά ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006)	2.890	463	3.628	688	4.082	697	4.097	736	3.132	551	3.902	706	Δείκτης 11: Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που διώχθηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών
12. Ετήσιος αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων κατά ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006)	634	49	797	58	785	66	1.320	115	656	59	-	-	Δείκτης 12: Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που καταδικάστηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών

Δείκτες από τη δικαιοσύνη	2016		2017		2018		2019		2020		2021		Αντιστοιχία δείκτη με το EIGE
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	
13. Ετήσιος αριθμός ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) που εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006)	104	4	104	6	81	3	79	2	90	0	126	0	<u>Δείκτης 13:</u> Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που καταδικάστηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών και κρατούνται σε σωφρονιστικό κατάστημα ή τους επιβλήθηκε κάποια ποινή περιορισμού της ελευθερίας τους
14. Ετήσιος αριθμός υποθέσεων που υπήχθησαν στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης (σύμφωνα με το αρ. 11 του Ν.3500/2006)	493	60	589	100	529	94	712	125	685	114	1.274	267	Αυτός ο δείκτης προέκυψε ύστερα από πρόταση της Γενικής Γραμματείας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δεν αντιστοιχεί σε κάποιον προτεινόμενο δείκτη του EIGE

Σημείωση: Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή του παρόντος κεφαλαίου, τα στοιχεία για τους δείκτες 10 και 12 θα παρουσιαστούν στην επόμενη Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ.

Ο ενδέκατος δείκτης αφορά στις ποινικές διώξεις που ασκήθηκαν από το σύνολο των 63 Εισαγγελιών Πρωτοδικών σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας. Από το σύνολο των δραστών που διώχθηκαν ποινικά για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας το 2021, το 84,7% αυτών ήταν άνδρες (3.902), ενώ μόλις το 15,3% ήταν γυναίκες (706). Σε αντίστοιχα ποσοστά κυμαίνονταν η άσκηση ποινικών διώξεων και τα προηγούμενα έτη, καθώς για το 2020 οι άνδρες αποτελούσαν το 85%, το 2019 το 84,8%, το 2018 αποτελούσαν το 85,4% και το 2017 το 84%.

Ο δέκατος τρίτος δείκτης αφορά στον ετήσιο αριθμό νεοεισερχόμενων καταδίκων που έλαβαν καταδικαστική απόφαση το τρέχον έτος και εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν από το Τμήμα

Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και αφορούν στο σύνολο των καταστημάτων κράτησης της χώρας. Το 2021 **το σύνολο των δραστών ενδοοικογενειακής βίας που καταδικάστηκαν σε ποινή στέρησης της ελευθερίας και εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα είναι άνδρες** (126 άνδρες, καμία γυναίκα). Η **σχέση θύματος δράστη** είναι άγνωστη στο 36,6% των περιπτώσεων. Για το υπόλοιπο 64,4% υπάρχει η πληροφορία ότι στο 31% των καταδίκων η σχέση τους με το θύμα ήταν συντροφική (23% το θύμα και ο δράστης ήταν σύζυγοι, 4,6% πρώην σύζυγοι, 3,4% σύντροφοι και τέως σύντροφοι). Στο 9,2% των περιπτώσεων ο δράστης ήταν ο γονέας του θύματος και στο 14,9% ο δράστης ήταν ο γιος του θύματος. Το **φύλο του θύματος** είναι γνωστό για το 83% των περιπτώσεων, με τις ενήλικες γυναίκες να αποτελούν το 43,4% των θυμάτων των ανδρών που καταδικάστηκαν με ποινή φυλάκισης, τα ανήλικα κορίτσια το 29,2% και τα ανήλικα αγόρια το 6,6%.

Τα αδικήματα για τα οποία εκτίουν ποινή οι 126 άνδρες που καταδικάστηκαν το 2021 είναι σε ποσοστό **41,3%** η **σωματική βία** (34,9% άρθρο 6 και 6,3% άρθρο 7 του Ν.3500/2006), σε ποσοστό **36,5%** ο **βιασμός**, ακολουθεί η απειλή με ποσοστό 17,5%, η κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη με ποσοστό 3,2% (4 άνδρες) και η ενδοοικογενειακή προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας (1,6%, 2 άνδρες).

Ο τελευταίος δείκτης που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα και αφορά στον ετήσιο αριθμό δραστών που υπάγονται στον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης δεν αποτελεί πρόταση του ΕΙΓΕ, αλλά του Υπουργείου Δικαιοσύνης με στόχο την παρακολούθηση της εν λόγω διαδικασίας. Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν παρατηρούμε ότι και σε αυτή τη διαδικασία και στο σύνολο των υπό εξέταση ετών, η πλειονότητα των δραστών είναι άνδρες. Το 2021 το 82,3% των δραστών που υπήχθησαν στην διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης ήταν άνδρες, ενώ το 2020 το ποσοστό αυτό κυμαίνονταν στα ίδια επίπεδα με ποσοστό 85,7%.

Ακόμη, παρατηρείται ότι ο συνολικός αριθμός των διατάξεων ποινικής διαμεσολάβησης που εκδόθηκαν από τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας το 2021 είναι σχεδόν ο διπλάσιος σε σχέση με εκείνων του 2020 (799 διατάξεις το 2020, 1.574 το 2021). Υπενθυμίζεται ότι η διερεύνηση από την/τον Εισαγγελέα της δυνατότητας υπαγωγής ενός δράστη στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης αφορά αποκλειστικά σε πλημμελήματα, ενώ αν ο δράστης συμμορφωθεί με τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης για τρία έτη, παύει το ενδεχόμενο της ποινικής του δίωξης για το συγκεκριμένο έγκλημα.

Ο συνολικός αριθμός των διατάξεων ποινικής διαμεσολάβησης τα έτη 2016-2019 κυμαίνονταν στο 13-17,3% του συνολικού αριθμού των ποινικών διώξεων. Η αύξηση που παρατηρείται το 2021, διαμορφώνει μια διαφορετική εικόνα, με τις διατάξεις ποινικής διαμεσολάβησης να ανέρχονται σχεδόν στο ένα τρίτο των ποινικών διώξεων (βλ. Πίνακα 6). Παρότι οι αιτίες αυτής της αύξησης δεν είναι δυνατόν να καταδειχθούν με τα διαθέσιμα στοιχεία και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, κρίθηκε σκόπιμη η επισήμανση της παραπάνω παρατήρησης.

Πίνακας 6: Ποσοστό διατάξεων ποινικής διαμεσολάβησης επί των συνολικών ποινικών διώξεων που ασκήθηκαν κατά έτος (2016-2021, Εισαγγελίες Πρωτοδικών)

Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ποινικές διώξεις	3.353	4.316	4.779	4.833	3.683	4.608
Διατάξεις ποινικής διαμεσολάβησης	553	689	623	837	799	1.541
Ποσοστό ποινικών διαμεσολαβήσεων επί ποινικών διώξεων	16,5%	16%	13%	17,3%	21,7%	33,4%

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΤΩΝ

Ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης (άρθρο 11 του Ν.3500/2006) αποτελεί μια συμβιβαστική οδό για την αποφυγή της παραπομπής σε δίκη, κατά την οποία ο δράστης υπόσχεται ότι δεν θα τελέσει οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας στο μέλλον, δέχεται να απομακρυνθεί από την κοινή οικεία σε περίπτωση που το προτείνει το θύμα, δέχεται να παρακολουθήσει ειδικό θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας από δημόσιο φορέα και να αποκαταστήσει την ζημιά που προκάλεσε στο θύμα, καταβάλλοντας και χρηματική αποζημίωση.

Ο αρμόδιος δημόσιος φορέας για την υλοποίηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες (περ. β, παρ. 2, άρθρο 11 του Ν.3500/2006) είναι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Πίνακας 7: Ετήσιος αριθμός δραστών που αιτήθηκαν ένταξη στα θεραπευτικά προγράμματα του ΕΚΚΑ (2020-2021, ΕΚΚΑ)

Σχέση θύματος - δράστη	2020			2021		
	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς
Αριθμός δραστών που αιτήθηκαν ένταξη	142	31	20	286	22	13
Αριθμός δραστών που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα	31	6	4	62	7	6
Ποσοστό δραστών που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα	21,8%	19,4%	20%	21,7%	31,8%	46,2%

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρείται καταρχάς μια σημαντική αύξηση των δραστών που αιτήθηκαν ένταξη στο πρόγραμμα του ΕΚΚΑ, καθώς και εκείνων που το ολοκλήρωσαν. Ακόμη, παρατηρείται ότι η πλειονότητα των δραστών ενδοοικογενειακής βίας που παρακολουθούν κάποιο θεραπευτικό πρό-

γραμμα στο ΕΚΚΑ συνεχίζουν να είναι οι νυν ή πρώην σύντροφοι ή σύζυγοι των θυμάτων, με τον αριθμό τους σχεδόν να διπλασιάζεται, καθώς το 2021 286 σύντροφοι ή σύζυγοι των θυμάτων αιτήθηκαν ένταξη στο θεραπευτικό πρόγραμμα. Η πλειονότητα των δραστών (83,8%) που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα είχαν ασκήσει σωματική βία στα θύματα, ενώ οι υπόλοιποι/ες (16,2%) είχαν απειλήσει τα θύματα ότι θα τους ασκήσουν βία. Οι άνδρες αποτέλεσαν το 2021 το 91% των δραστών που αιτήθηκαν ένταξη στο πρόγραμμα.

Το ποσοστό ολοκλήρωσης των θεραπευτικών προγραμμάτων φαίνεται να είναι σχετικά χαμηλό τόσο για το 2020 όσο και για το 2021. Μόλις το 21,7% των συντρόφων των θυμάτων το 2021 και το 21,8% το 2020 ολοκλήρωσαν το σχετικό πρόγραμμα δραστών.

4. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΘΥΜΑΤΩΝ: ΓΡΑΜΜΗ 197 ΕΚΚΑ

Στις κλήσεις που δέχεται η 24ωρη γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197 του ΕΚΚΑ περιλαμβάνονται και περιστατικά έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας. Τα στελέχη της γραμμής παρέχουν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας και κινούν τους μηχανισμούς άμεσης κοινωνικής παρέμβασης. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο για τα έτη 2018-2021 αναφορικά με τις γυναίκες θύματα βίας, αλλά και τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν στη γραμμή 197 του ΕΚΚΑ.

Πίνακας 8: Ετήσιος αριθμός κλήσεων στη γραμμή 197 σχετικά με την έμφυλη/ ενδοοικογενειακή βία (2018-2021, ΕΚΚΑ)

ΕΚΚΑ 197	2018		2019		2020		2021	
	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα
	104	59	106	56	114	92	196	103
Σύνολο	163		162		206		299	

Το 2021, το 81% των θυμάτων βίας που κάλεσαν στη γραμμή 197 ήταν γυναίκες. Από τις 196 γυναίκες θύματα βίας που κάλεσαν στη γραμμή, η μία ήταν ανήλικη, ενώ στη γραμμή κάλεσαν για να καταγγείλουν κάποιο περιστατικό έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας και 103 γυναίκες τρίτα πρόσωπα, όλες ενήλικες.

5. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ισότητας των Φύλων αναφορικά με τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας που έχουν λάβει άδεια διαμονής στην Ελλάδα, συλλέγονται σύμφωνα με την παράγραφο 1γ του άρθρου 19Α του Ν. 4251/2014 –κατά τα οριζόμενα στο Ν. 3500/2006. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας δικαιούνται να λάβουν άδεια διαμονής ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Παράλληλα, ισόχρονη άδεια διαμονής χορηγείται και στα ανήλικα τέκνα των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Πίνακας 9: Ετήσιος αριθμός αδειών διαμονής που χορηγήθηκαν σε πολίτες τρίτων χωρών για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ανά φύλο και ανά έτος (2018-2021, Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής)

	2018		2019		2020		2021	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση άδειας διαμονής	2	9	1	4	0	0	0	0
Ανανέωση άδειας διαμονής	0	1	2	1	1	1	2	15
Σύνολο	2	10	3	5	1	1	2	15

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, το 2021 καμία γυναίκα ή άνδρας δεν έλαβαν άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ενώ φαίνεται ότι ανανεώθηκαν οι άδειες διαμονής 15 γυναικών και 2 ανδρών.

6. ΑΣΥΛΟ

Όπως είχε επισημανθεί και στην 1^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών της ΓΓΟΠΙΦ (2020), η έμφυλη ή ενδοοικογενειακή βία δεν περιλαμβάνεται στις κατηγορίες ευαλωτότητας των στοιχείων που τηρεί η Υπηρεσία Ασύλου. Γι αυτό το λόγο επιλέχθηκε η ευαλωτότητα που σχετίζεται με βασανιστήρια, βιασμό, ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης και η ευαλωτότητα που σχετίζεται με την εμπορία ανθρώπων.

Ωστόσο, η Υπηρεσία Ασύλου επισημαίνει ότι τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζονται παρακάτω ενδέχεται να στερούνται πληρότητας είτε λόγω πλημμελούς καταχώρησης στη βάση δεδομένων είτε διότι οι αιτούντες/ούσες αποκάλυψαν εκ των υστέρων (δηλ. κατά τη διάρκεια της συνέντευξης και όχι κατά την αρχική καταγραφή) τυχόν ευαλωτότητες. Ενώ, παράλληλα, οι παρακάτω ευαλωτότητες ενδέχεται να μην αποτελούν τον κύριο λόγο απονομής προσφυγικού καθεστώτος ή επικουρικής προστασίας.

Πίνακας 10: Ετήσιος αριθμός παροχής ασύλου σε υπηκόους τρίτων χωρών λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης ανά φύλο και απονεμηθέν καθεστώς (άσυλο και επικουρική προστασία) (2018-2021, Υπηρεσία Ασύλου)

	2018		2019		2020		2021	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	106	46	82	36	67	41	19	44
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	17	8	3	1	2	10	2	4
Σύνολο	123	54	85	37	69	51	21	48

Ο συνολικός αριθμός των ανδρών και των γυναικών προσφύγων που έλαβαν άσυλο ή επικουρική προστασία λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με τη βία τα τελευταία χρόνια βαίνει μειούμενος, καθώς από 177 το 2018 μειώθηκαν σε 69 το 2021. Παράλληλα, φαίνεται ότι η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στον συνολικό αριθμό των ανδρών στους οποίους χορηγείται καθεστώς προστασίας (από 123 το 2018 σε 21 το 2021), με τον συνολικό αριθμό των γυναικών που λαμβάνουν καθεστώς προστασίας για τους παραπάνω λόγους παραμένει σχεδόν ίδιος (54 το 2018, 48 το 2021).

Πίνακας 11: Ποσοστό γυναικών που λαμβάνουν άσυλο για λόγους ευαλωτότητας σχετιζόμενης με βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης σε σχέση με τον συνολικό αριθμό γυναικών που έχουν αιτηθεί άσυλο στην Ελλάδα (2018-2021, Υπηρεσία Ασύλου)

	2018	2019	2020	2021
	Γυναίκες	Γυναίκες	Γυναίκες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	46	36	41	44
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	8	1	10	4
Συνολικός αριθμός γυναικών αιτουσών άσυλο	21.727	25.513	12.725	6.707
Ποσοστό γυναικών που έλαβαν άσυλο ή επικουρική προστασία επί του συνόλου των γυναικών αιτουσών άσυλο	0,2%	0,1%	0,4%	0,7%

Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που ενέχουν τα στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου, παρατηρούμε ότι ο αριθμός των γυναικών στις οποίες χορηγήθηκε προσφυγικό καθεστώς από το ελληνικό κράτος για λόγους ευαλωτότητας σχετιζόμενους με την έμφυλη βία είναι σχεδόν αμελητέος σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των γυναικών που αιτούνται την χορήγηση ασύλου. Το ποσοστό, όπως παρατίθεται στον παραπάνω πίνακα, είναι πολύ μικρό, καθώς κυμαίνεται σταθερά κάτω από το 1% των συνολικών αιτήσεων ασύλου που έχουν υποβληθεί από γυναίκες το διάστημα 2018-2022. Η αύξηση του ποσοστού

τα έτη 2020-2021 οφείλεται στη σημαντική μείωση των συνολικών αιτήσεων ασύλου, το 2021 παρατηρείται υποδιπλασιασμός σε σχέση με το 2020, ενώ σε σχέση με το 2019 ο συνολικός αριθμός αιτήσεων ασύλου των γυναικών έχει υποτετραπλασιαστεί.

Τέλος, στον Πίνακα 10 αποτυπώνονται οι τέσσερις περιπτώσεις παροχής ασύλου και η μια επικουρικής προστασίας την τελευταία τετραετία σε θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Πίνακας 12: Ετήσιος αριθμός παροχής ασύλου σε υπηκόους τρίτων χωρών λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με εμπορία ανθρώπων ανά φύλο και απονεμηθέν καθεστώς (άσυλο και επικουρική προστασία) (2018-2021, Υψηροσία Ασύλου)

	2018		2019		2020		2021	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	0	0	0	2	0	1	0	1
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	0	1	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	0	1	0	2	0	1	0	1

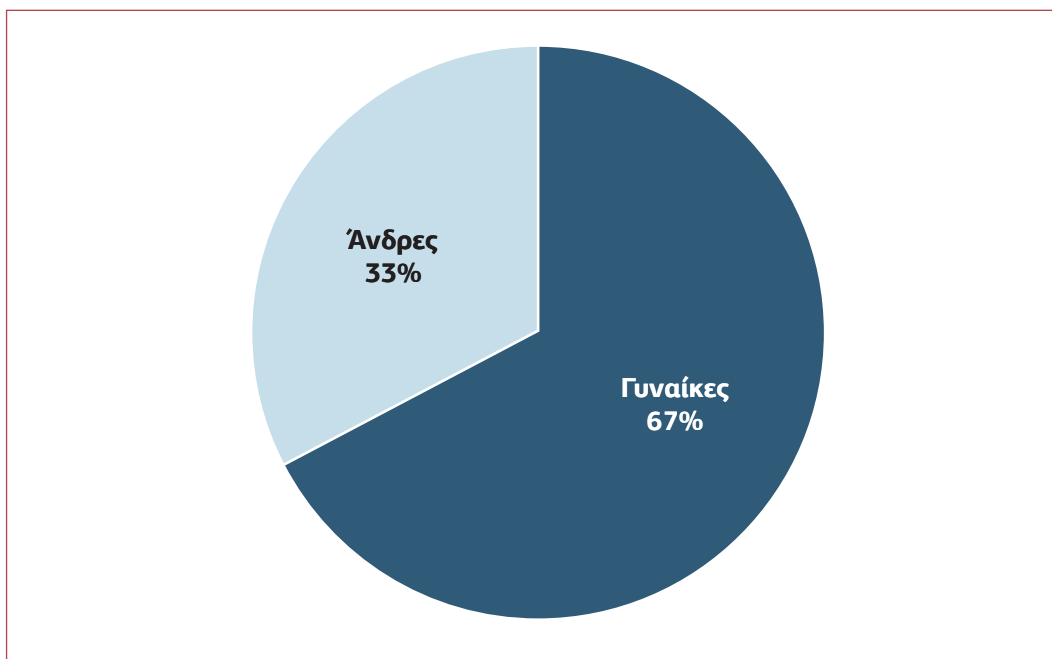
7. ΒΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σε συνέχεια της κύρωσης της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας (Ν.4808/2021), συστάθηκε στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) το Αυτοτελές Τμήμα για την παρακολούθηση της βίας και παρενόχλησης στην εργασία (παρ. 1, άρ. 16 του Ν.4808/2021). Παρακάτω παρατίθενται τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στην 1^η Ετήσια Έκθεση του έτους 2021.¹⁴³

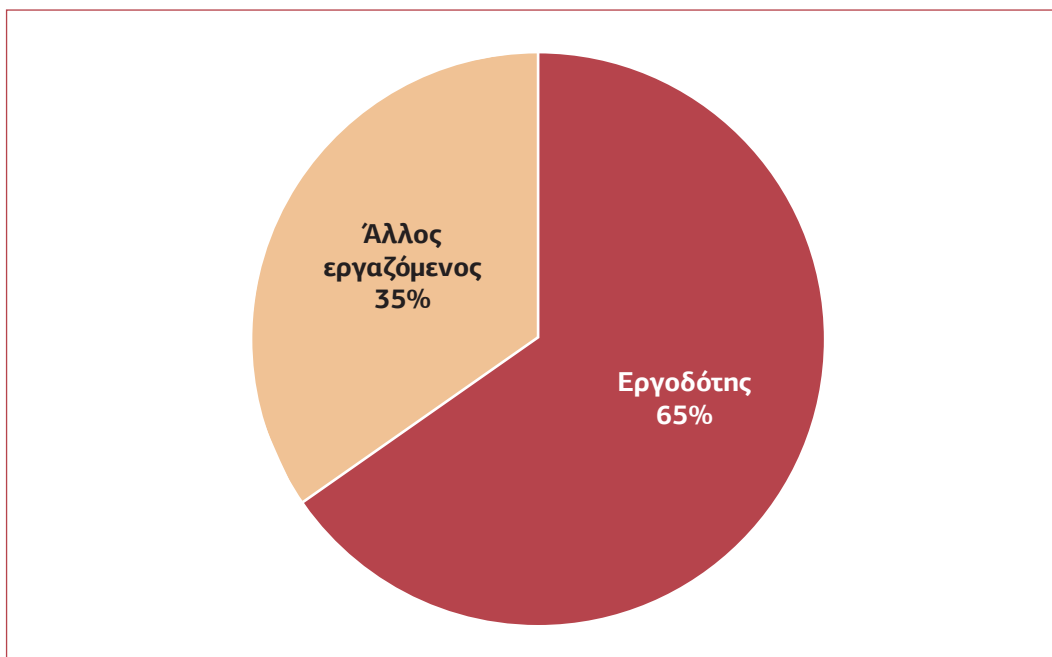
Σύμφωνα με την 1^η Ετήσια Έκθεση που αφορά στο διάστημα 05/07/2021 μέχρι 31/12/2021, το Αυτοτελές Τμήμα κλήθηκε να διαχειριστεί 97 αιτήσεις που αφορούσαν σε 101 προσφεύγοντα άτομα.

143. <https://www.sepe.gov.gr/organismos/ektheseis-pepragmenon/ektheseis-pepragmenon-parakolouthisis-tis-vias-kai-tis-parenochlisis-stin-ergasia/>

Γράφημα 14: Προσφεύγοντα άτομα σχετικά με περιστατικά βίας και παρενόχλησης στην εργασία ανά φύλο (7-12/2021)

Γράφημα 15: Θέση καταγγελομένων για περιστατικά βίας και παρενόχλησης στην εργασία (7-12/2021)

Στο 67% των περιπτώσεων το θύμα της παρενόχλησης ή της βίας στην εργασία αφορούσε γυναίκες, ενώ στο 65% των περιπτώσεων ο δράστης ήταν ο εργοδότης του θύματος. Ακόμη, αξίζει να σημειωθεί ότι τα 13 από τα 97 περιστατικά αφορούσαν σεξουαλική παρενόχληση και το θύμα ήταν γυναίκα. Τα υπόλοιπα 84 περιστατικά αφορούσαν σε περιστατικά λεκτικής, σωματικής και ψυχολογικής βίας και εν γένει παρενόχλησης.

8. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το ν. 3811/2009 (ΦΕΚ τ. 231 Α'), η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων είναι ο αρμόδιος φορέας για την καταβολή αποζημιώσεων στις γυναίκες θύματα βίας που υποβάλλουν σχετική αίτηση.

Πίνακας 13: Ετήσιος αριθμός αιτήσεων για την καταβολή αποζημιώσεων σε γυναίκες θύματα βίας (Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης (2006-2020))

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ετήσιος αριθμός αιτήσεων	-	-	-	-	1	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1
Ετήσιος αριθμός χορηγήσεων	-	-	-	-	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-	-	0

Από τα στοιχεία που έχει συλλέξει το Παρατηρητήριο για το διάστημα 2006-2021 στην Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης έχουν υποβληθεί συνολικά επτά (7) αιτήσεις αποζημίωσης από γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ενώ δεν καταβλήθηκε αποζημίωση για καμία από τις εν λόγω αιτήσεις.

Το γεγονός ότι τουλάχιστον κατά τα έτη 2018-2020, διάστημα που βρίσκονταν σε ισχύ η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (Ν.4531/2018), η αρμόδια Αρχή δεν έχει λάβει καμία σχετική αίτηση, καθώς και το ότι η μοναδική αίτηση που υποβλήθηκε το 2021 δεν οδήγησε στην χορήγηση της σχετικής αποζημίωσης, εγείρει ερωτήματα αναφορικά με το κατά πόσον εφαρμόζεται το σχετικό άρθρο (30 – Παροχή αποζημίωσης) της Σύμβασης.

B. Στατιστικά στοιχεία από το δίκτυο δομών

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται στην παρούσα Ετήσια Έκθεση βασίζονται στην ανάλυση των στατιστικών στοιχείων που αντλήθηκαν από την βάση δεδομένων που τηρεί η ΕΕΤΑΑ¹⁴⁴ (στοιχεία που καταχωρούνται για τα ΣΚ και ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ) καθώς και σε δεδομένα της 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας **SOS 15900**¹⁴⁵, με **περίοδο αναφοράς μεταξύ Νοεμβρίου 2021- Σεπτεμβρίου 2022**¹⁴⁶.

Συμβουλευτικά Κέντρα¹⁴⁷

44 Συμβουλευτικά Κέντρα σε όλη την επικράτεια

Αθήνα (3)	Καβάλα	Κως	Ρόδος
Αλεξανδρούπολη	Καλαμάτα	Λαμία	Σαλαμίνα
Αργοστόλι	Καρδίτσα	Λάρισα	Σέρρες
Άρτα	Καστοριά	Μυτιλήνη	Σύρος
Βέροια	Κατερίνη	Πάτρα	Τρίκαλα
Ελευσίνα	Κερατσίνι-Δραπετσώνα	Πειραιάς	Τρίπολη
Ζάκυνθος	Κέρκυρα	Περιστερί	Φλώρινα
Ηράκλειο	Κοζάνη	Πρέβεζα	Φυλή
Θεσσαλονίκη	Κομοτηνή	Πύργος	Χαλάνδρι
Θήβα	Κόρινθος	Ρέθυμνο	Χαλκίδα
Ιωάννινα			Χίος

Περισσότερες πληροφορίες:
24ωρη τηλεφωνική γραμμή SOS 15900

womensos.gr metoogreece.gr isotita.gr

144. ΕΕΤΑΑ, με την ιδιότητα του Συντονιστή Δικαιούχου, υποστηρίζει τη δημιουργία και λειτουργία των δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ με έναν αριθμό ενεργειών συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και τήρησης Βάσης Δεδομένων, η οποία συλλέγει στοιχεία από όλες τις δομές, τα οποία αφορούν στις εξυπηρετούμενες γυναίκες επιζήσασες βίας και τα στελέχη τα οποία εργάζονται σε αυτές.

145. Ο ιστότοπος κατά της βίας των Γυναικών: <http://womensos.gr/15900-24ori-tilefoniki-grammi/>

146. Μία ωφελούμενη ενδέχεται να έχει λάβει υπηρεσίες και από τις τρεις Υποστηρικτικές Δομές της ΓΓΔΟΠΙΦ (ΣΚ, ΞΦ και Γραμμή SOS 15900). Για παράδειγμα, μια Ωφελούμενη μπορεί να καλέσει την Γραμμή SOS 15900, να μεταβεί σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέντρο και τελικά να φιλοξενηθεί σε έναν από τους διαθέσιμους ΞΦ.

147. Στην Ετήσια Έκθεση δεν αναλύονται τα χαρακτηριστικά των «Τρίτων Προσώπων» που έλαβαν κυρίως χρήσιμη ενημέρωση από τα ΣΚ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ.

Την περίοδο αναφοράς υποστηρίχθηκαν από τα ΣΚ του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ ανά την Ελλάδα συνολικά **5.295** γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων (4.865) οι οποίες έλαβαν υπηρεσίες συμβουλευτικής, καθώς και τρίτα πρόσωπα (430) που έλαβαν, κυρίως ενημέρωση πάνω στο ζήτημα της έμφυλης βίας.

Η έμφυλη βία κατά των γυναικών και για τους έντεκα μήνες αναφοράς υπερیشύει σε καταγραφές με ποσοστό **89%** (4.320) συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες⁶ σε ποσοστό 11% (545)¹⁴⁸. Κατά την περίοδο αναφοράς, βασική πηγή ενημέρωσης των ωφελοόμενων γυναικών για τις εξειδικευμένες υπηρεσίες των ΣΚ του Δικτύου ήταν σε ποσοστό **30%** άλλος φορέας, σε ποσοστό **23%** η Τηλεφωνική Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900, το 11% ενημερώθηκε από φιλικό/γνωστό πρόσωπο, το 10% ενημερώθηκε από το διαδίκτυο, σε ίδιο ποσοστό 6% ενημερώθηκε από άλλη εξυπηρετούμενη και από άλλη πηγή αντίστοιχα. Με ποσοστό μόλις 1% επί του συνόλου των απευθύνσεων ενημερώθηκε αντίστοιχα από τα έντυπα και την τηλεόραση, ενώ το 12% δεν έδωσε στοιχεία.

ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ & ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΚ Χρονική περίοδος: 01-11-2021 έως 30-09-2022	Αυτοπροσώπως	Τρίτα Πρόσωπα	Σύνολα
Έντυπο υποδοχής	4.865	430	5.295

ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ ΣΚ Χρονική περίοδος: 01-11-2021 έως 30-09-2022	Βίας	Πολλαπλών	Σύνολα
Έντυπο υποδοχής	4.320	545	4.865

Αναλυτικά, και για τους έντεκα μήνες αναφοράς το **40,8%** εξ αυτών (εξυπηρετούμενες γυναίκες και τρίτα πρόσωπα) εξυπηρετήθηκαν στα ΣΚ της Αττικής, το 6,9% εξυπηρετήθηκε στα ΣΚ Θεσσαλονίκης, το 5,2% στα ΣΚ της Κρήτης, της Πάτρας, της Καβάλας και της Λάρισας με ποσοστό 2,9% εκάστη, ενώ σχεδόν το 38,4% εξυπηρετήθηκε από τα υπόλοιπα ΣΚ του Δικτύου¹⁴⁹.

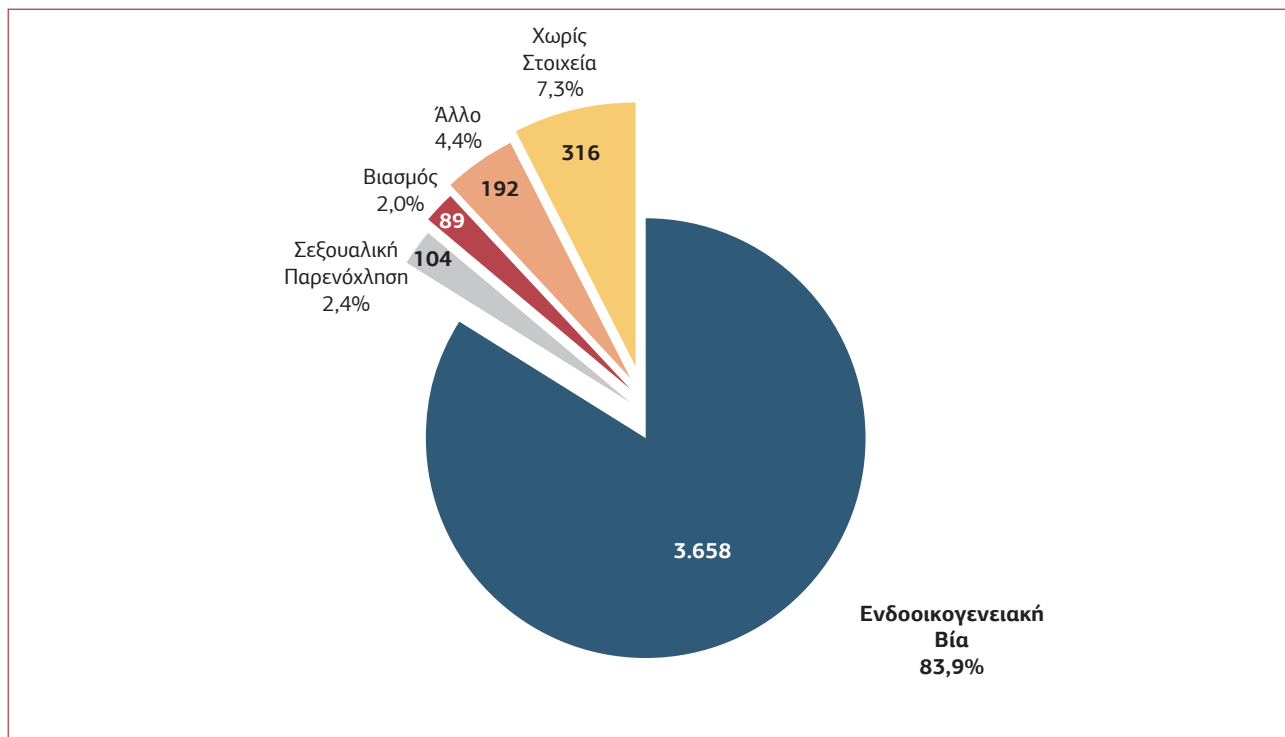
148. Γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, μονογονείς, κ.α..Οι μοναδικές περιπτώσεις (εξυπηρετούμενες) στα ΣΚ μπορεί να αναφέρουν ταυτόχρονα περιστατικό/α έμφυλης βίας και περιστατικό διάκρισης/-ων).

149. Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των δομών, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Για αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

Πίνακας 1: Εξυπηρετούμενες γυναίκες και τρίτα πρόσωπα στα ΣΚ ανά την επικράτεια
(01-11-2021 έως 30-09-2022)

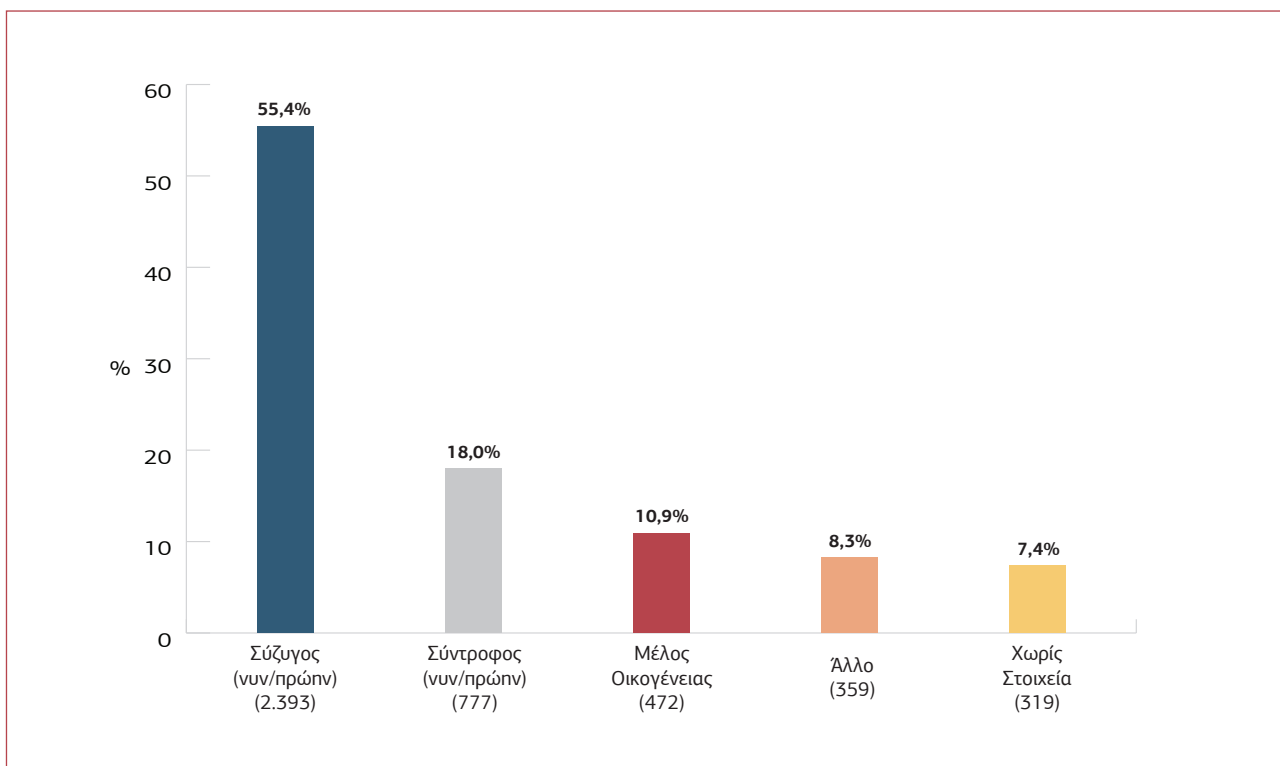
44 Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ): <ul style="list-style-type: none"> • ΣΚ της ΓΓΔΟΠΙΦ, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 15) • ΣΚ των Δήμων, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 44) 	Σύνολο	Ποσοστό (%)
Αττικής: (ΣΚ Αθήνας (Νίκης), ΣΚ Αθήνας (Πολύκεντρο), ΣΚ Δ. Αθηναίων, ΣΚ Πειραιά, ΣΚ Δ. Κερατσινίου-Δραπετσώνας, ΣΚ Δ. Περιστερίου, ΣΚ Δ. Φυλής, ΣΚ Δ. Χαλανδρίου, ΣΚ Δ. Ελευσίνας, ΣΚ Δ. Σαλαμίνας)	2.158	40,8%
ΣΚ Θεσσαλονίκης	368	6,9%
Κρήτης (ΣΚ Δ. Ρεθύμνης, ΣΚ Ηρακλείου)	276	5,2%
ΣΚ Λάρισας	152	2,9%
ΣΚ Τρίπολης	145	2,7%
ΣΚ Δ. Καβάλας	156	2,9%
ΣΚ Δ. Σερρών	110	2,1%
ΣΚ Πάτρας	152	2,9%
ΣΚ Ιωαννίνων	118	2,2%
ΣΚ Λαμίας	100	1,9%
ΣΚ Δ. Χίου	85	1,6%
ΣΚ Δ. Βέροιας	103	2,0%
ΣΚ Μυτιλήνης	93	1,8%
ΣΚ Κομοτηνής	117	2,2%
ΣΚ Κέρκυρας	107	2,0%
ΣΚ Δ. Φλώρινας	52	1,0%
ΣΚ Δ. Άρτας	60	1,1%
ΣΚ Δ. Αλεξανδρούπολης	88	1,7%
Άλλο (ΣΚ Κοζάνης, ΣΚ Σύρου-Ερμούπολης, ΣΚ Δ. Ζακύνθου, ΣΚ Δ. Θηβαίων, ΣΚ Δ. Καλαμάτας, ΣΚ Δ. Καστοριάς, ΣΚ Δ. Κατερίνης, ΣΚ Δ. Αργοστολίου, ΣΚ Δ. Κορινθίων, ΣΚ Δ. Κω, ΣΚ Δ. Πρέβεζας, ΣΚ Δ. Πύργου, ΣΚ Δ. Ρόδου, ΣΚ Δ. Τρικκαίων, ΣΚ Δ. Καρδίτσας)	855	16,1%
Σύνολα	5.295	100,0%

Γράφημα 1: Είδος βίας που καταγγέλλεται από εξυπηρετούμενες γυναίκες (01-11-2021 έως 30-09-2022)

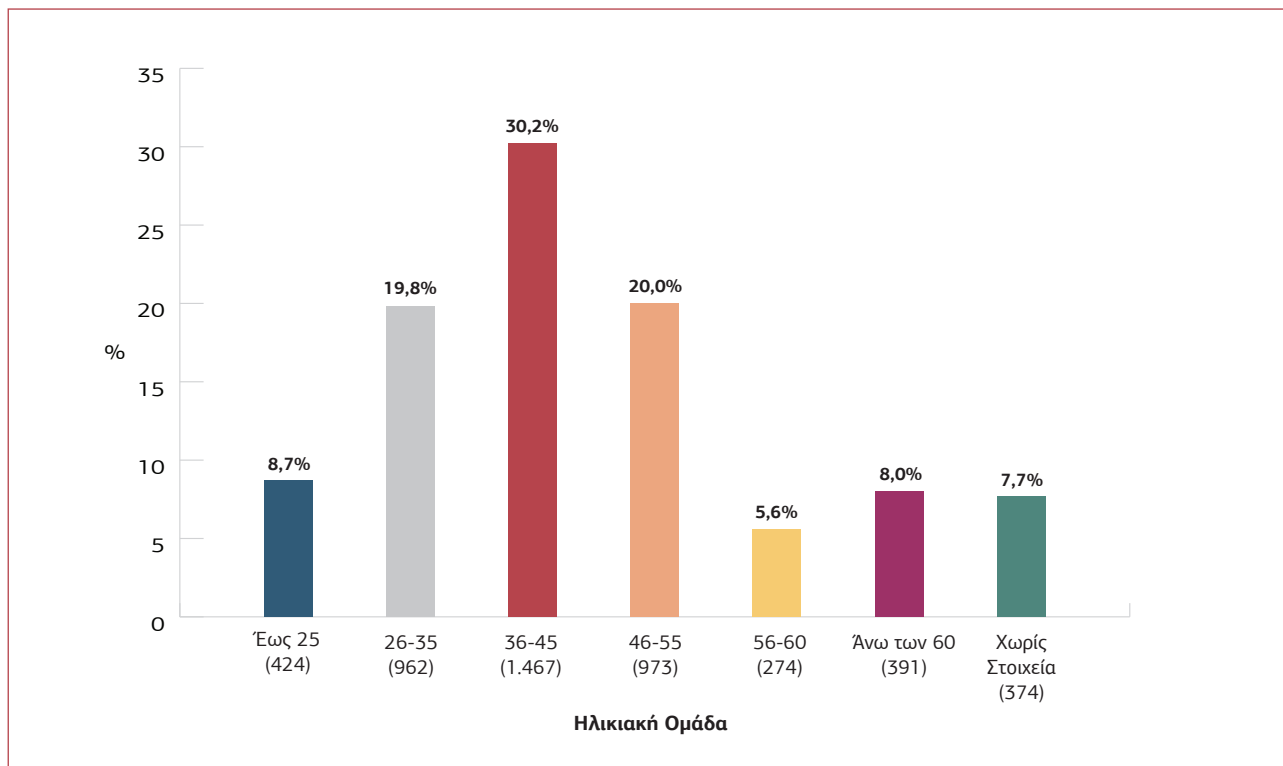

Το επικρατέστερο είδος έμφυλης βίας και για τους έντεκα μήνες αναφοράς για τις εξυπηρετούμενες γυναίκες είναι η ενδοοικογενειακή βία με 83,9% από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας κατά των γυναικών. Ακολουθούν με ποσοστά 2,4% η σεξουαλική παρενόχληση και περιστατικά που αφορούν βιασμό σε ποσοστό 2%. Το 4,4% ανέφερε «Άλλο» και το 7,3% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία.

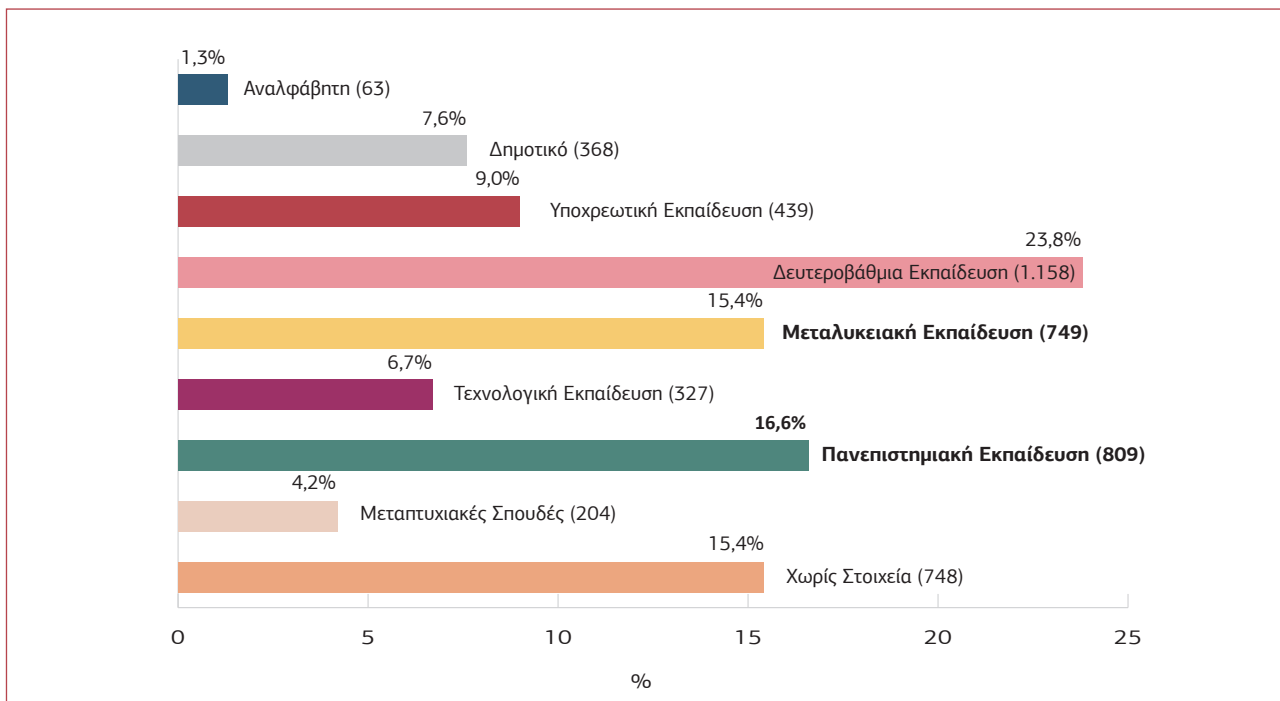
Γράφημα 2: Σχέση επιζήσασας-δράστη όπως αυτή δηλώνεται από τις ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2021 έως 30-09-2022)

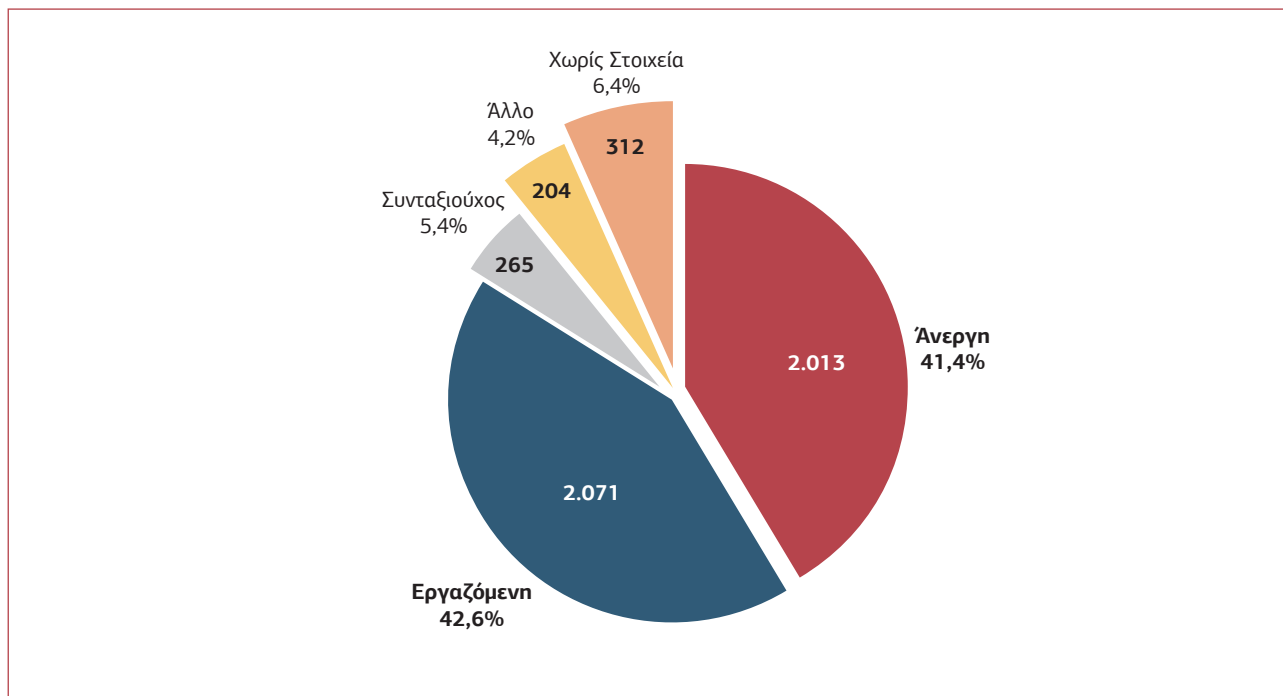
Τα στατιστικά δεδομένα αναδεικνύουν και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ότι η σχέση επιζήσασας-δράστη είναι κυρίως συζυγική, κατά **55,4%**, καθώς και συντροφική σε ποσοστό 18%, ενώ το 10,9% αφορά άλλο μέλος της οικογένειας. Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών το 43% είναι έγγαμες, το 20% επί του συνόλου δηλώνει ανύπαντρη, το 12% να είναι διαζευγμένες, το 10% να βρίσκονται σε διάσταση, ενώ το 3% σε κατάσταση συμβίωσης και χρείας αντίστοιχα και το 9% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία. Επιπλέον, από το σύνολο των ωφελούμενων γυναικών το **73%** δήλωσε ότι έχει τέκνο/τέκνα ενώ το 27% ότι δεν έχει.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

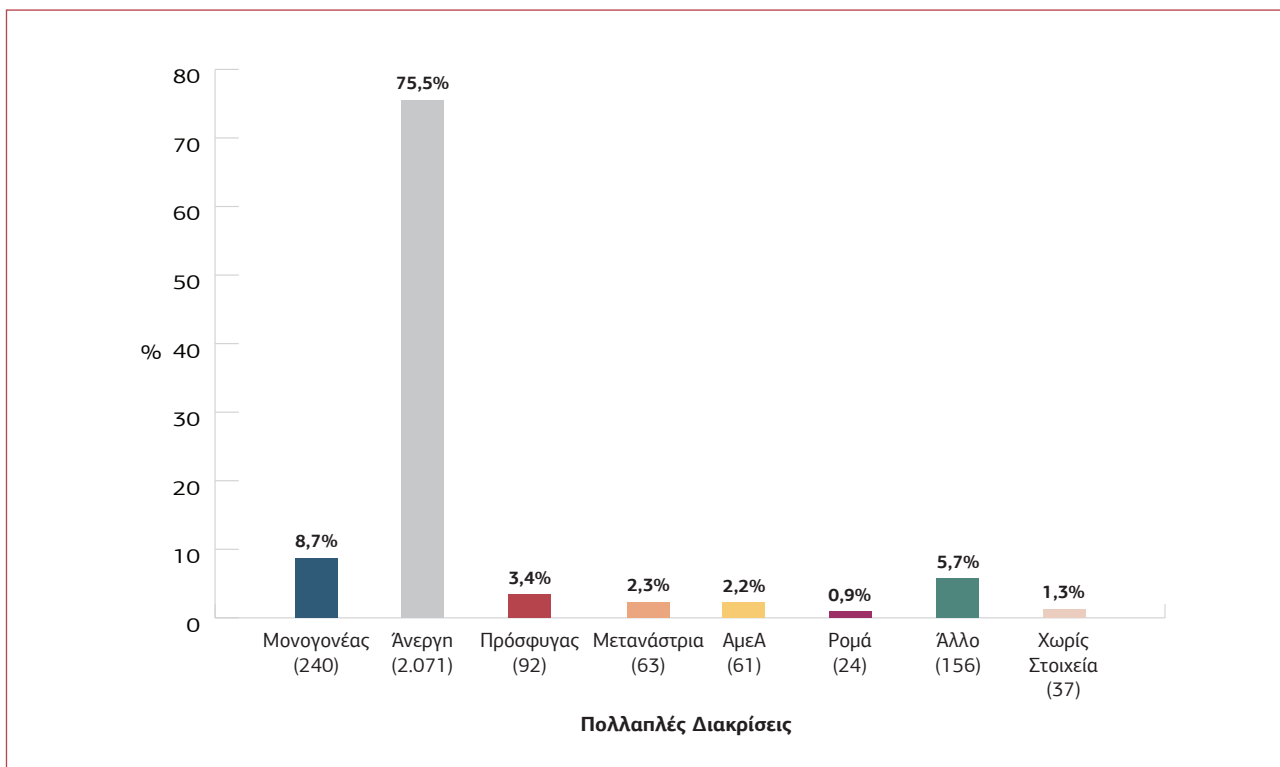
Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των γυναικών που έλαβαν εξειδικευμένες υπηρεσίες στα ΣΚ του Δικτύου Δομών την περίοδο αναφοράς, το μεγαλύτερο ποσοστό 30,2% αφορά γυναίκες ηλικίας μεταξύ 36-45 ετών, ακολουθούν με σχεδόν ίδιο ποσοστό 20% οι ηλικιακές ομάδες μεταξύ 46-55 ετών και αντίστοιχα ηλικίες 26-35 ετών, ενώ σε ποσοστό 8,7% είναι νεαρά κορίτσια έως 25ετών, το 5,6% αφορά τις γυναίκες 56-60 ετών, ενώ το 8% εκ του συνόλου είναι γυναίκες άνω των 60 ετών. Τέλος το 7,7% δεν αποκάλυψε στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους. Στα χαρακτηριστικά των ωφελούμενων γυναικών που έλαβαν συμβουλευτική είναι και το εκπαιδευτικό τους επίπεδο.

Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

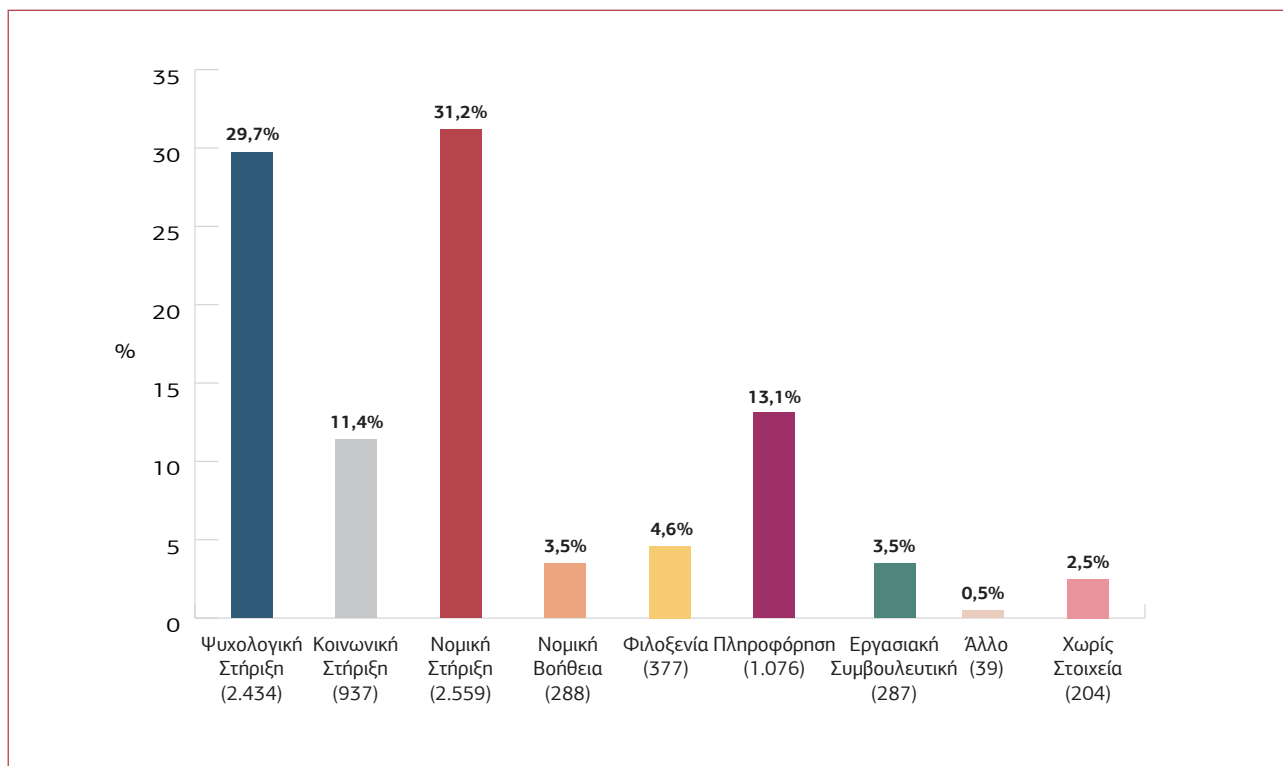
Ενδεικτικά, κατά την περίοδο αναφοράς το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών έχει ολοκληρώσει σε ποσοστό **23,8%** τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το **16,6%** έχει ολοκληρώσει την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, το 15,4% του συνόλου τη μεταλυκειακή εκπαίδευση, με ποσοστό 9% την υποχρεωτική εκπαίδευση και το δημοτικό σε ποσοστό 7,6%, ακολουθούν με 6,7% οι εξυπηρετούμενες που έχουν ολοκληρώσει την τεχνολογική εκπαίδευση, το 4,2% έχει μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 1,3% φαίνεται να μην έχει λάβει βασική εκπαίδευση (αναλφάβητη). Τέλος το 15,4% δεν έδωσε τα στοιχεία αυτά.

Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης ωφελούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09- 2022)

Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης των εξυπηρετούμενων και για τους έντεκα μήνες αναφοράς το 42,6% είναι εργαζόμενες γυναίκες και το 41,4% άνεργες, το 5,4% είναι συνταξιούχες, το 4,2% δήλωσε «Άλλο» ενώ το 6,4% εκ του συνόλου των γυναικών δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία. Εκ των γυναικών που αναζήτησαν βοήθεια κατά την περίοδο αναφοράς, το 81% ανέφεραν ότι έχουν Ελληνική υπηκοότητα, το 11% είναι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το 8% εκ του συνόλου των γυναικών δεν αναφέρθηκε στα στοιχεία αυτά. Στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος ενίσχυσης εργοδοτών για την πρόσληψη (ΕΚΟ) του ΟΑΕΔ, μέσω του οποίου μπορούν να αποκτήσουν εργασία γυναίκες επιζήσασες έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, από τον Μάρτιο, 2021 έχουν χορηγηθεί συνολικά 127 βεβαιώσεις σε εξυπηρετούμενες γυναίκες στα ΣΚ του Δικτύου Δομών για την υπαγωγή τους στο πρόγραμμα.

Γράφημα 6: Πολλαπλές διακρίσεις κατά των εξυπηρετούμενων γυναικών (1.11.2021-30-9-2022)

Αναφορικά με τις πολλαπλές διακρίσεις που υφίσταται οι εξυπηρετούμενες γυναίκες στα ΣΚ του Δικτύου Δομών, την περίοδο αναφοράς το 75,5 % ανέφερε ως διάκριση την κατάσταση απασχόλησης τους, συγκεκριμένα την ανεργία. Με μικρότερο ποσοστό 8,7% δήλωσε την μονογονεικότητα, το 3,4% ανέφερε την διάκριση πρόσφυγας γυναίκα και 2,3% μετανάστρια. Επιπλέον, το 2,2% εκ του συνόλου των γυναικών δήλωσε ότι υφίστανται διάκριση λόγω κάποιας αναπηρίας, το 0,7% ανέφεραν ως διάκριση το ότι είναι γυναίκες Ρόμα. Τέλος το 5,7 % ανέφερε «Άλλο» και το 1,3% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία.

Γράφημα 7: Αιτήματα από ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2021 έως 30-09-2022)

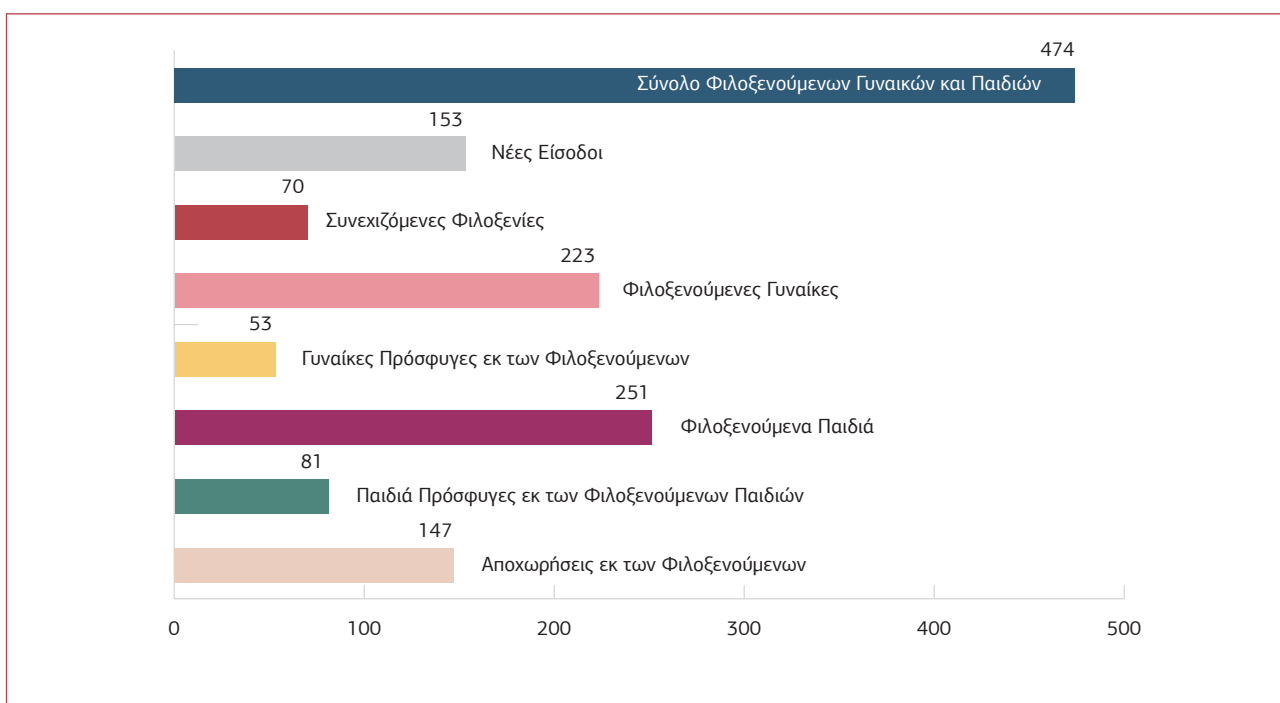
Οι γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων που έλαβαν εξειδικευμένη υποστήριξη από τα στελέχη των ΣΚ του Δικτύου ανά την Ελλάδα την περίοδο αναφοράς, με ποσοστό **31,2%** αναζήτησε νομική στήριξη και το **29,7%** αναζήτησε ψυχολογική στήριξη/συμβουλευτική. Ακολουθούν με ποσοστό 13,1% τα αιτήματα για χρήσιμη πληροφόρηση και με ποσοστό 11,4% αιτήματα για κοινωνική στήριξη. Το 4,6% εκ του συνόλου των αιτημάτων αφορά την φιλοξενία των γυναικών στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ και με ίδιο ποσοστό 3,5% αφορά σε αιτήματα για εργασιακή συμβουλευτική και νομική στήριξη από το εξειδικευμένο προσωπικό Συμβουλευτικών Κέντρων.

Επιπλέον, στο Δίκτυο Δομών παρέχονται παρέχονται υπηρεσίες διερμνεϊάς σε συνεργασία με την ΜΚΟ ΜΕΤΑδραση και το ΚΕΘΙ με στόχο την αύξηση της προσβασιμότητας σε γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες επιζήσασες έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, κατά την περίοδο αναφοράς, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 784 συνεδρίες με την βοήθεια της διερμνεϊάς (συνολικά σε ΣΚ και ΞΦ) κυρίως μέσω τηλεφώνου/Skype (569 συνεδρίες) και λιγότερες με την φυσική παρουσία (188 συνεδρίες) των διερμνέων και των γυναικών. Η συντριπτική πλειονότητα των συνεδριών για την περίοδο αναφοράς αφορούσε την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των γυναικών προσφύγων και μεταναστριών, την νομική συμβουλευτική, την χρήσιμη ενημέρωση και αντίστοιχά την συνοδεία με την βοήθεια της διερμνεϊάς για ιατρικούς λόγους.

Ξενώνες Φιλοξενίας¹⁵⁰

Την περίοδο αναφοράς στους ΞΦ του Δικτύου φιλοξενήθηκαν **474 άτομα**: 223 γυναίκες και 251 παιδιά¹⁵¹. Εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών και των παιδιών οι **53** είναι γυναίκες πρόσφυγες και τα **81** παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, με βάση την ημερομηνία εισόδου στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα έγιναν συνολικά 153 νέες εισοδοί, ενώ συνολικά 147 γυναίκες και παιδιά εκ των φιλοξενούμενων την ίδια περίοδο αποχώρησαν προς ασφαλή προορισμό της επιλογής τους. Η έμφυλη βία κατά των φιλοξενούμενων γυναικών και για τους έντεκα μήνες αναφοράς υπερیشύει σε καταγραφές με ποσοστό 79,5% (117) συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες σε ποσοστό 9,4% (46).

Γράφημα 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά (01-11-2021 έως 30-09-2022)

150. Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως η χωρητικότητα των Ξενώνων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

151. Χωρητικότητα Ξενώνων σε 19 Δομές, περίπου 400 θέσεων ασφαλούς στέγασης για τις γυναίκες και τα ανήλικα παιδιά τους.

Πίνακας 1: Φιλοξενοούμενες γυναίκες και παιδιά ανά την επικράτεια (01-11-2021 έως 30-09-2022)

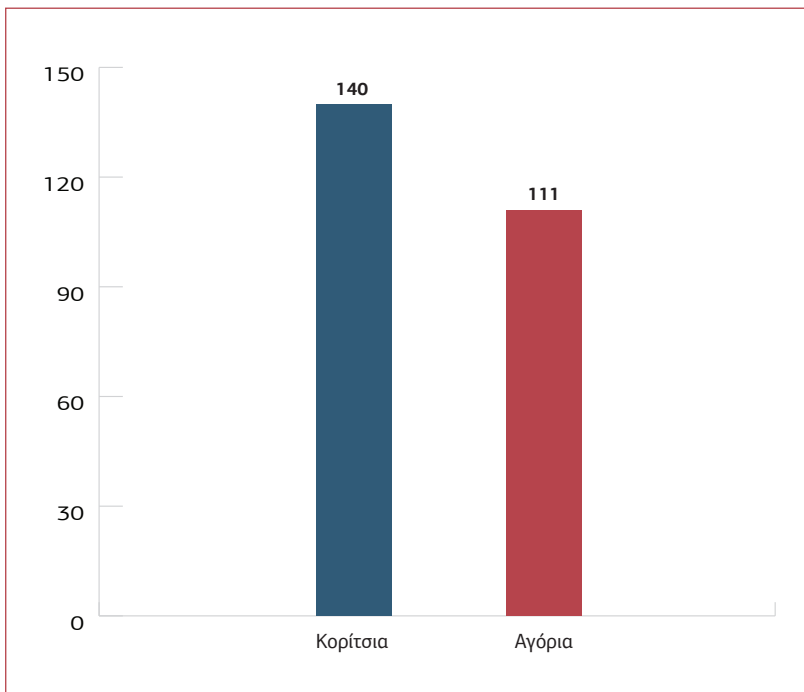
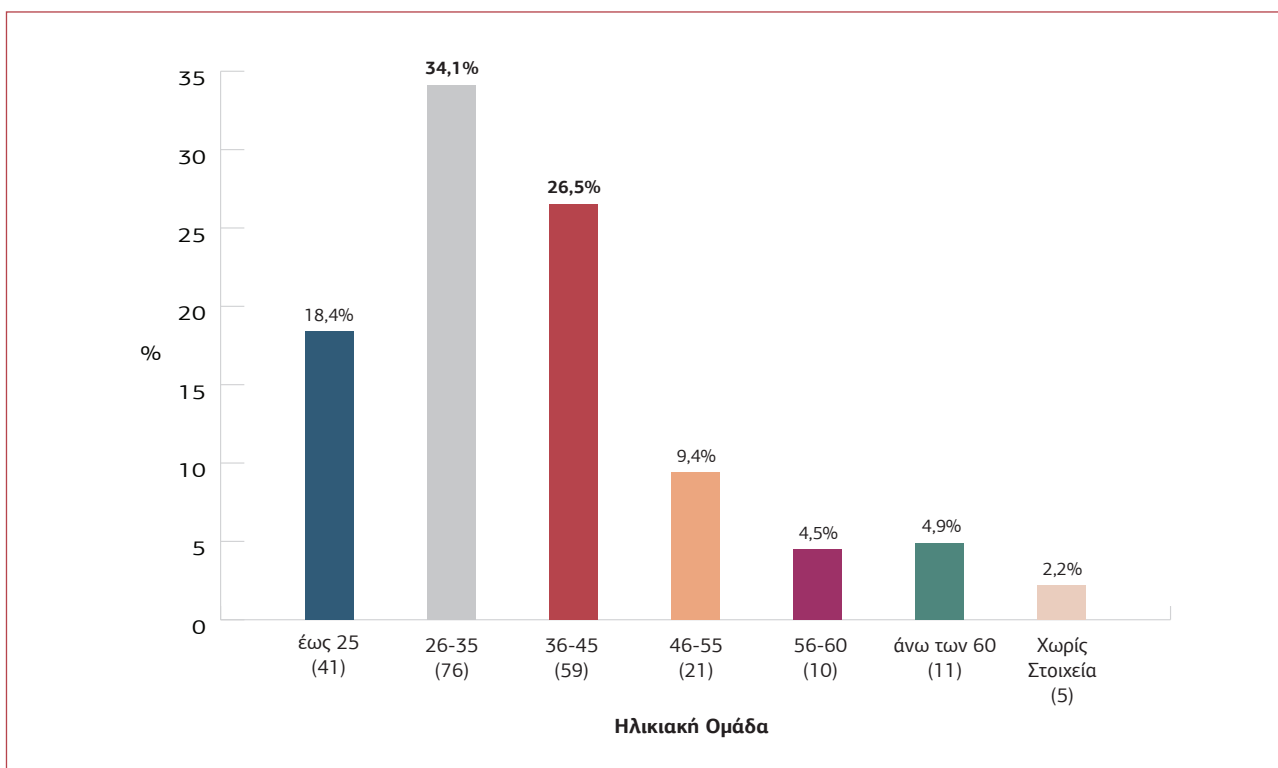
Ξενώνες Φιλοξενίας (19 ΞΦ) • ΞΦ των Δήμων, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 17) • ΣΚ του ΕΚΚΑ, βάση της διοικητικής τους λειτουργίας (Αριθμός δομών: 2)	Σύνολο φιλοξενοούμενων γυναικών και παιδιών		Σύνολο γυναικών και παιδιών προσφύγων εκ των φιλοξενοούμενων	
	Σύνολο	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό
Αττική (ΞΦ Δ. Αθηναίων, ΞΦ Δ. Πειραιώς, ΞΦ ΕΚΚΑ Αθήνας)	115	24,3%	36	27,0%
Θεσσαλονίκης (ΞΦ Δ. Θεσσαλονίκης, ΞΦ ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκη, ΞΦ Δ. Κορδελιού-Ευόσμου)	58	12,2%	15	11,2%
ΞΦ Δ. Λάρισας	43	9,1%	16	12,0%
ΞΦ Δ. Βόλου	33	7,0 %	11	8,2%
ΞΦ Δ. Ιωαννίνων	31	6,5%	18	13,4%
ΞΦ Δ. Αργινίου	28	5,9%	5	3,7%
Κρήτης (ΞΦ Δ. Χανίων, ΞΦ Δ. Ηρακλείου)	27	5,7%	1	0,7%
ΞΦ Δ. Κομοτηνής	26	5,5%	3	2,2%
ΞΦ Δ. Πάτρας	23	4,8%	8	6,0%
ΞΦ Δ. Μυτιλήνης	20	4,2%	9	6,7%
ΞΦ Δ. Λαμίας	20	4,2%	3	2,2%
ΞΦ Δ. Ρόδου	19	4,0%	4	3,0%
ΞΦ Δ. Τρίπολης	16	3,4%	0	0,0%
ΞΦ Δ. Κοζάνης	15	3,2%	5	3,7%
Σύνολα	474	100,0%	134	100,0%

Οι ΞΦ με την μεγαλύτερη πληρότητα από το σύνολο (γυναίκες και παιδιά) φαίνεται να είναι κυρίως αυτοί της Αττικής με ποσοστό 24,3%, της Θεσσαλονίκης σε ποσοστό 12,2%, με ποσοστό 9,1% ο ΞΦ της Λάρισας, με ποσοστό 7% ο ΞΦ του Βόλου, και με ποσοστό 6,5% ο ΞΦ Ιωαννίνων¹⁵². Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενοούμενων στην Αττική το ποσοστό των γυναικών και παιδιών προσφύγων είναι 27%, 13,4% στα Ιωάννινα, 12% στην Λάρισα και 6% εκ του συνόλου φιλοξενήθηκαν στον Ξενώνα της Λάρισας. Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενοούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς το 81,2% δήλωσε ότι έχει παιδιά και το 18,8% ότι δεν έχει.

152. Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως η χωρητικότητα των Ξενώνων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

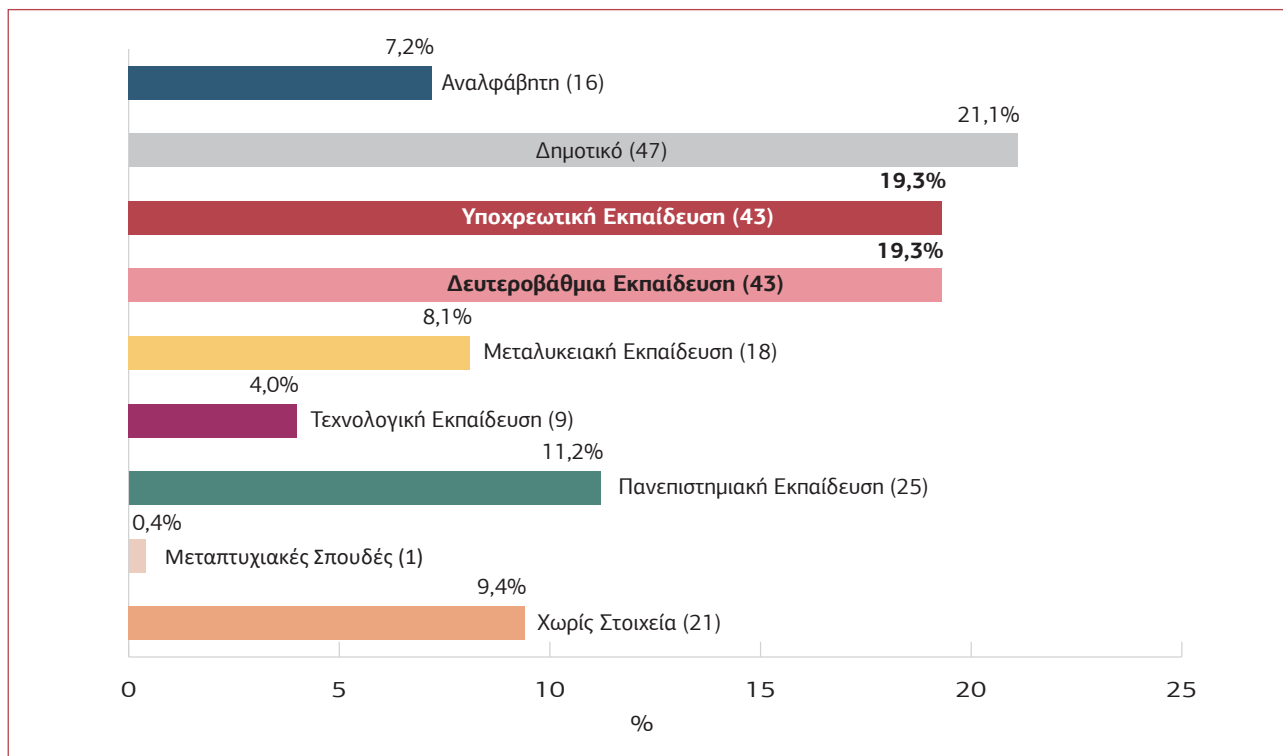
Γράφημα 2: Φιλοξενούμενα Παιδιά (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Από το σύνολο των φιλοξενούμενων παιδιών (251), το 32,3% (81) αφορά παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, από το σύνολο των παιδιών την περίοδο αναφοράς το 55,8% είναι κορίτσια έως 18 ετών και το 44,2% αγόρια έως 12 ετών. Οι μητέρες των παιδιών που φιλοξενούνται στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ έχουν την πλήρη ευθύνη για τη φροντίδα των παιδιών τους, ενώ την ίδια στιγμή τα στελέχη των Δομών μέσω της «κοινωνικής υποστήριξης» διευκολύνουν/υποστηρίζουν τις μητέρες να εγγράψουν τα παιδιά τους στο σχολείο, να κλείσουν ραντεβού με ιατρικές υπηρεσίες και να γίνουν ανάλογες παραπομπές σε εξειδικευμένα κέντρα για τα παιδιά.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες φιλοξενούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των φιλοξενούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς, με ποσοστό 34,1% είναι γυναίκες ηλικίας μεταξύ 26-35 ετών και το 26,5% μεταξύ 36-45ετών. Ακολουθούν με ποσοστό 18,4% τα νεαρά κορίτσια έως 25 ετών και σε ποσοστό 9,4% η ηλικιακή ομάδα 46-55 ετών. Το 4,9% αφορά γυναίκες άνω των 60 ετών, ενώ οι γυναίκες μεταξύ 56-60 είναι 4,5% από το σύνολο των φιλοξενούμενων γυναικών.

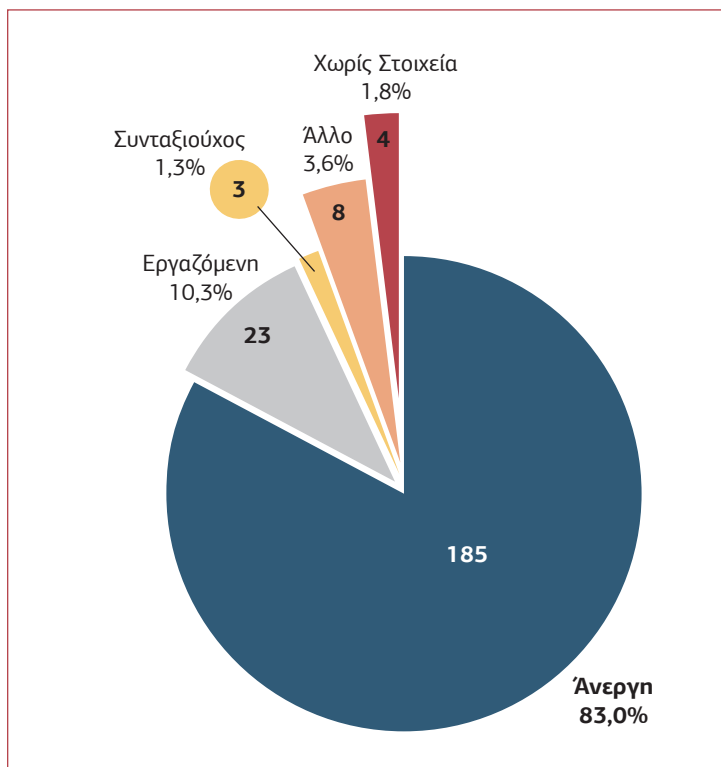
Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης φιλοξενούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

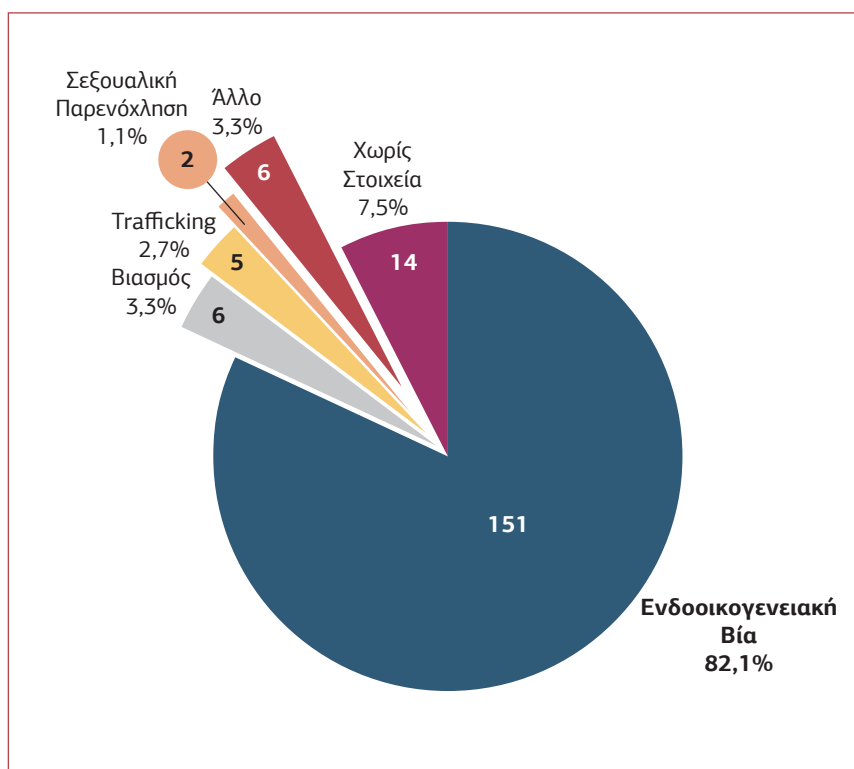
Ενδεικτικά, κατά την περίοδο αναφοράς το 21,1% των φιλοξενούμενων γυναικών φαίνεται να έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση την δευτεροβάθμια και την υποχρεωτική εκπαίδευση κατά 19,3%. Ακολουθούν με ποσοστό 11,2% οι φιλοξενούμενες με πανεπιστημιακή εκπαίδευση, και σε ποσοστό 8,1 με μεταλυκειακή εκπαίδευση, ενώ το 7,2% φαίνεται να είναι γυναίκες που δεν έχουν λάβει βασική εκπαίδευση (αναλφάβητες). Με μικρότερο ποσοστό της τάξης του 4% εμφανίζονται οι φιλοξενούμενες που έχουν τεχνολογική εκπαίδευση και 0,4% με μεταπτυχιακές σπουδές. Τέλος το 9,4% εκ των φιλοξενούμενων γυναικών δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία.

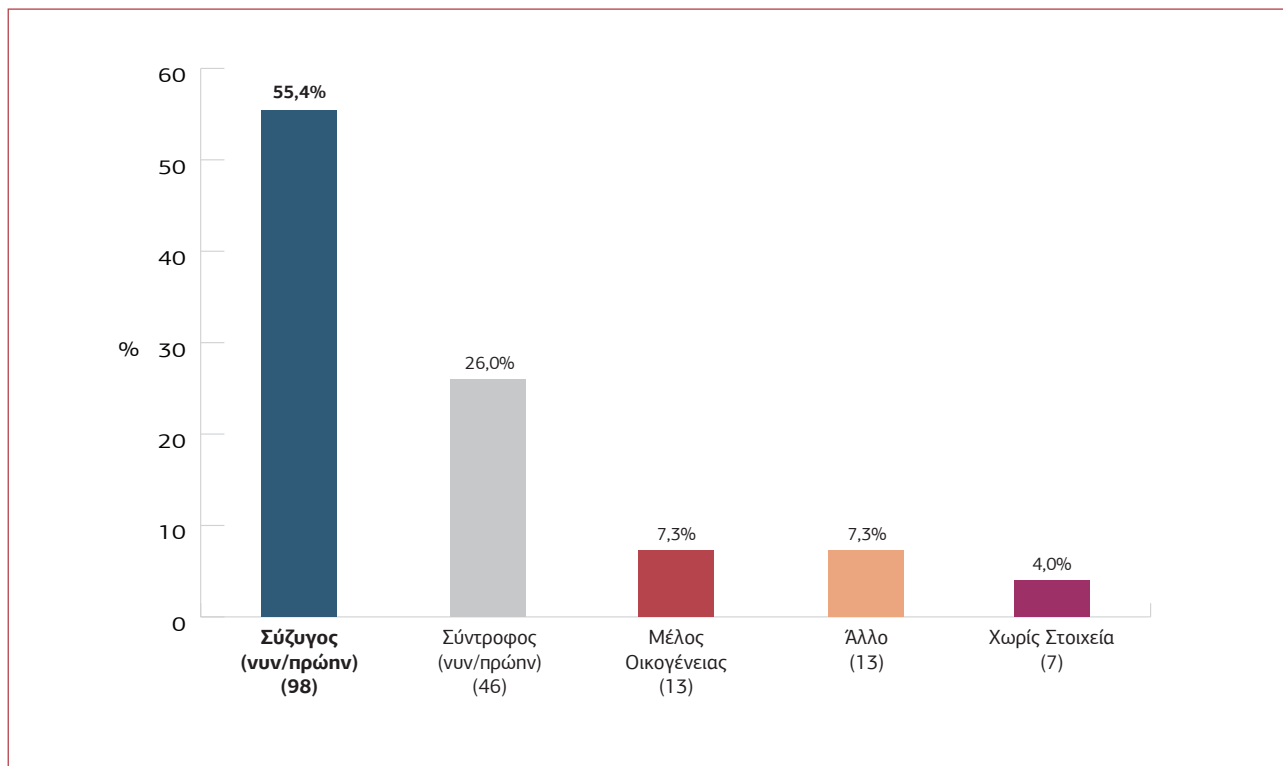
Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης φιλοξενούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Την περίοδο αναφοράς οι φιλοξενούμενες γυναίκες σε ποσοστό **83%** ανέφεραν ότι ήταν άνεργες, ενώ μόνο το **10,3%** ήταν εργαζόμενες και το 1,3% συνταξιούχες. Το 3,6% από το σύνολο δήλωσε «άλλο» ενώ το 1,8% δεν έδωσε τα στοιχεία. Οι φιλοξενούμενες γυναίκες μπορούν να λάβουν εργασιακή συμβουλευτική στους ΞΦ αλλά και να παραπεμφθούν σε αρμόδιους φορείς. Στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος ενίσχυσης εργοδοτών για την πρόσληψη (ΕΚΟ) του ΟΑΕΔ, μέσω του οποίου μπορούν να αποκτήσουν εργασία γυναίκες επιζήσασες έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, από τον Μάρτιο, 2021 έχουν χορηγηθεί **συνολικά 17** βεβαιώσεις στις φιλοξενούμενες γυναίκες για την υπαγωγή τους στο πρόγραμμα.

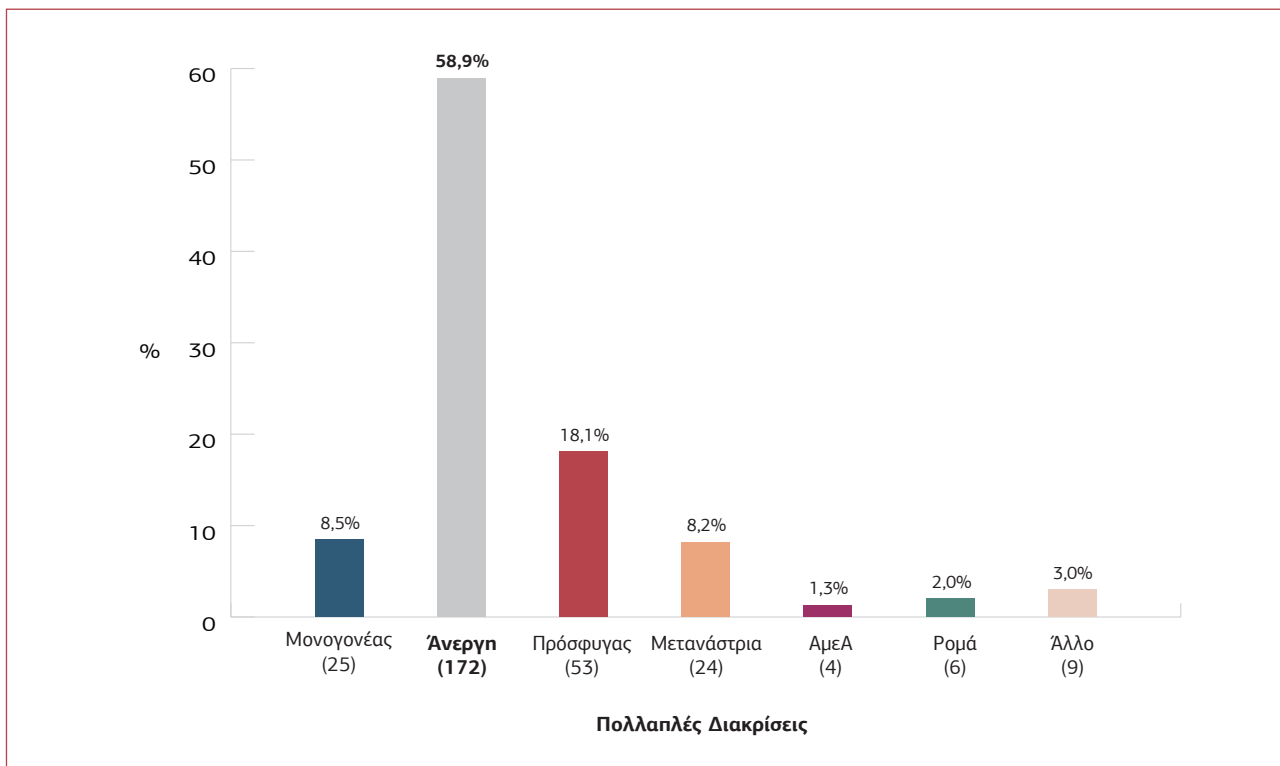
Γράφημα 6: Είδος βίας που καταγγέλλεται από φιλοξενούμενες γυναίκες (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Το επικρατέστερο είδος βίας και για τους έντεκα μήνες αναφοράς στους ΞΦ είναι η ενδοοικογενειακή βία με ποσοστό **82,1%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας. Ακολουθούν με μειωμένο ποσοστό 3,3% τα περιστατικά βιασμών, το trafficking με ποσοστό 2,7% και η σεξουαλική παρενόχληση με ποσοστό 1,1%.

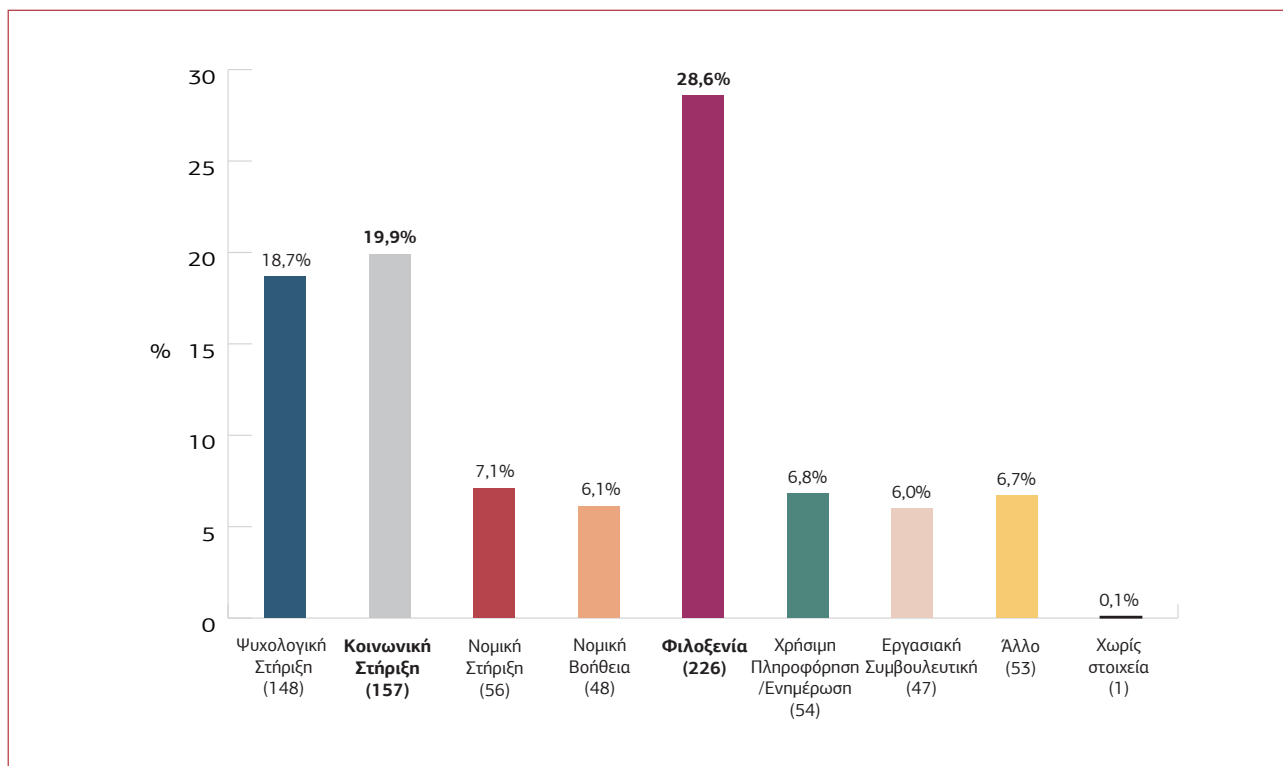

Γράφημα 7: Σχέση επιζήσασας-δράστη (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Τα στατιστικά δεδομένα αναδεικνύουν και στους ΞΦ για την περίοδο αναφοράς ότι η σχέση των φιλοξενούμενων γυναικών με τον δράστη είναι κυρίως συζυγική (νυν/ πρώην) κατά 55,4%, καθώς και συντροφική (νυν/πρώην) σε ποσοστό 26%, ενώ το 7,3% εκ του συνόλου των γυναικών φιλοξενούμενων κατήγγειλαν ότι ο δράστης είναι κάποιο άλλο μέλος της οικογένειας.

Γράφημα 8: Πολλαπλές διακρίσεις κατά των Φιλοξενούμενων Γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

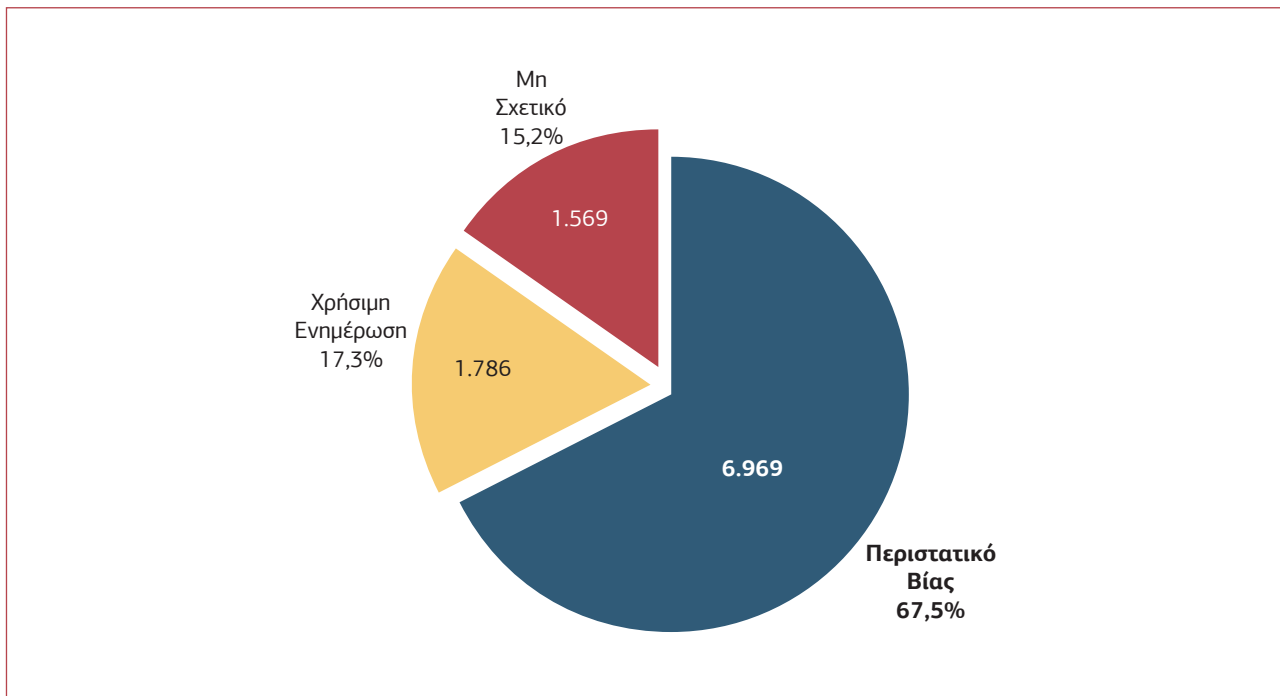
Αναφορικά με τις πολλαπλές διακρίσεις που ανέφεραν οι φιλοξενούμενες γυναίκες, την περίοδο αναφοράς, το 78,9 % ανέφερε ως διάκριση την κατάσταση απασχόλησης τους, συγκεκριμένα την ανεργία. Την προσφυγική ιδιότητα ως διάκριση με ποσοστό 18,1% και με 8,2% ως διάκριση τη μεταναστευτική κατάσταση. Επιπλέον, το 8,5% δήλωσε την μονογονεϊκότητα ως διάκριση, το 1,3% δήλωσε ότι υφίσταται διάκριση λόγω κάποιας αναπηρίας και το 2% το ότι είναι γυναίκες Ρομά. Τέλος το 3% ανέφερε «άλλο».

Γράφημα 9: Αιτήματα από γυναίκες φιλοξενούμενες (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Κύρια αιτήματα που αποτυπώθηκαν στους ΞΦ ανά την επικράτεια και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν η συνεχιζόμενη φιλοξενία των γυναικών και των παιδιών τους, η οποία αναζητήθηκε σε ποσοστό 28,6%. Ακολουθεί με ποσοστό 19,9% η κοινωνική υποστήριξή τους. Σημαντικό ποσοστό από το σύνολο αντιστοιχεί στα αιτήματα για ψυχοκοινωνική στήριξη σε ποσοστό 18,7%, ενώ ποσοστό 7,1% αφορά την νομική στήριξη των γυναικών καθώς και τη νομική βοήθεια με ποσοστό 6,1% από το σύνολο των αιτημάτων τους. Η χρήσιμη ενημέρωση αποτυπώθηκε σε ποσοστό 6,8% και η εργασιακή συμβουλευτική των φιλοξενούμενων γυναικών αναζητήθηκε σε ποσοστό 6%.

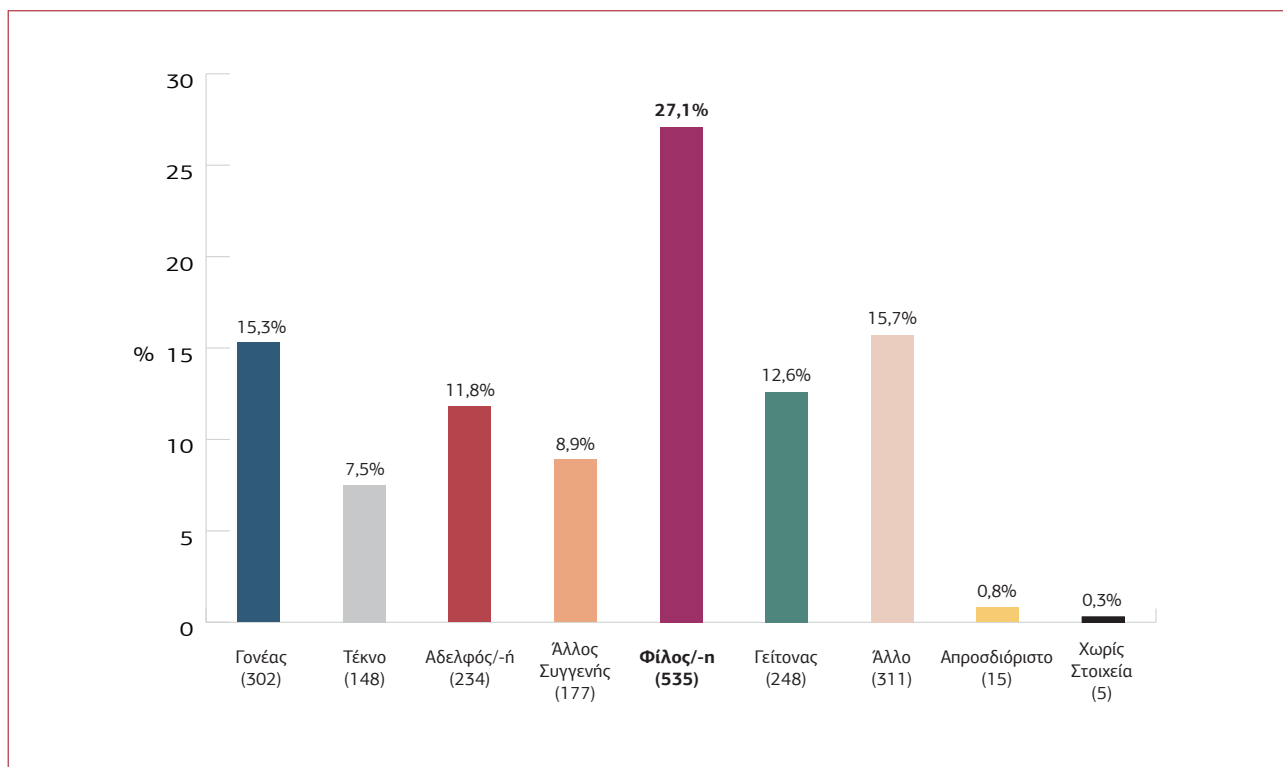
Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900

Γράφημα 1: Είδος κλήσης (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Την περίοδο αναφοράς καταγράφηκαν συνολικά 10.324 κλήσεις, εκ των οποίων οι 6.969 αφορούσαν «περιστατικά βίας» και οι 1.569 «χρήσιμη ενημέρωση»¹⁵³. Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν από την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 που αφορούσαν περιστατικά βίας το 71,7% ήταν γυναίκες ωφελούμενες και το 28,3% αφορούσε τα τρίτα πρόσωπα.

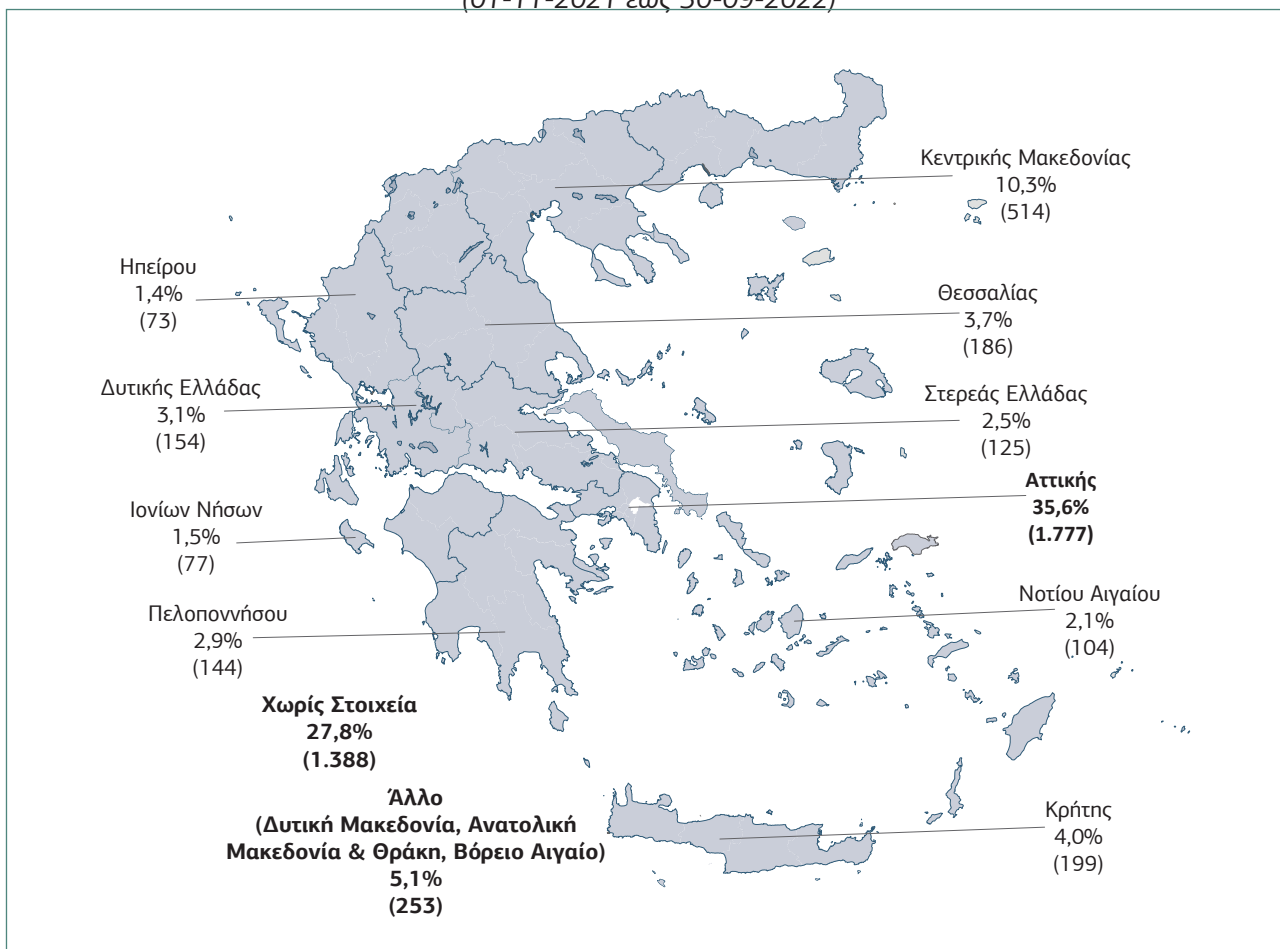
153. Οι μη σχετικές κλήσεις και οι φάρσες, κ.λπ. δεν αναλύονται στην 3ή Ετήσια Έκθεση της ΓΓΔΟΠΦ

Γράφημα 2: Τρίτο Πρόσωπο που καλεί (01-11-2021 έως 30-09-2022)

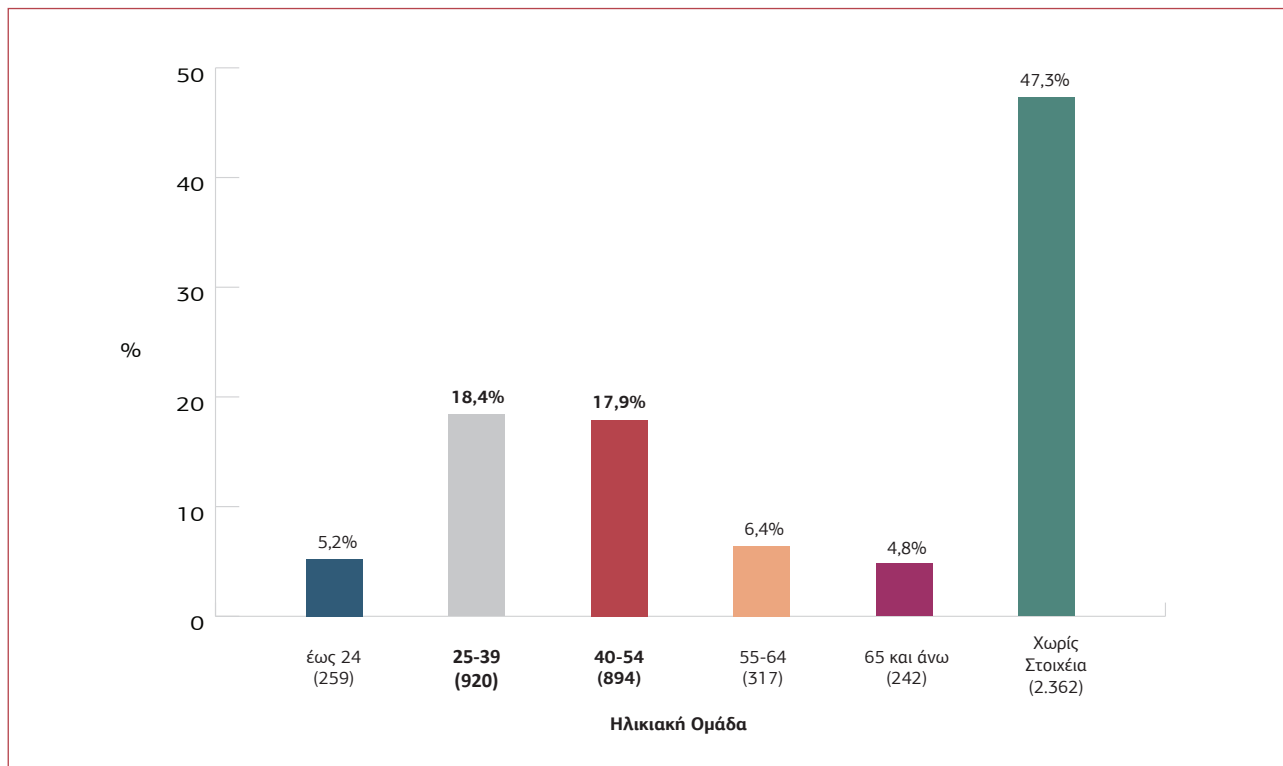
Τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και τους έντεκα μήνες αναφοράς, είναι σε ποσοστό 27,1% φίλος/-η, ακολουθεί με ποσοστό 15,3% ήταν ο/η γονέας και σε ποσοστό 12,6% ο/η γείτονας/γειτόνισσα. Ακολουθεί ο/η αδερφός/-ή με ποσοστό 11,8% και άλλος συγγενής με 8,9%. Επιπλέον, το 7,7% των κλήσεων από τα τρίτα πρόσωπα αφορά το τέκνο της επιζήσασας και το 15,7 «άλλο» άτομο.

Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφικαν το 90% κάλεσαν για 1η φορά την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900, το 8% κάλεσε για 2η φορά, ενώ με ίδιο ποσοστό 1% εκ του συνόλου των ωφελούμενων κάλεσαν για 3η και 4η φορά. Οι ωφελούμενες που κάλεσαν για πρώτη φορά κατά την περίοδο αναφοράς πληροφορήθηκαν για αυτήν κυρίως από το διαδίκτυο κατά 9%, από την τηλεόραση με ποσοστό 5% και από γνωστό τους πρόσωπο και από άλλο φορέα κατά 4% εκάστη, ενώ μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 78% δεν αποκάλυψε την συγκεκριμένη πληροφορία κατά την διάρκεια της κλήσης.

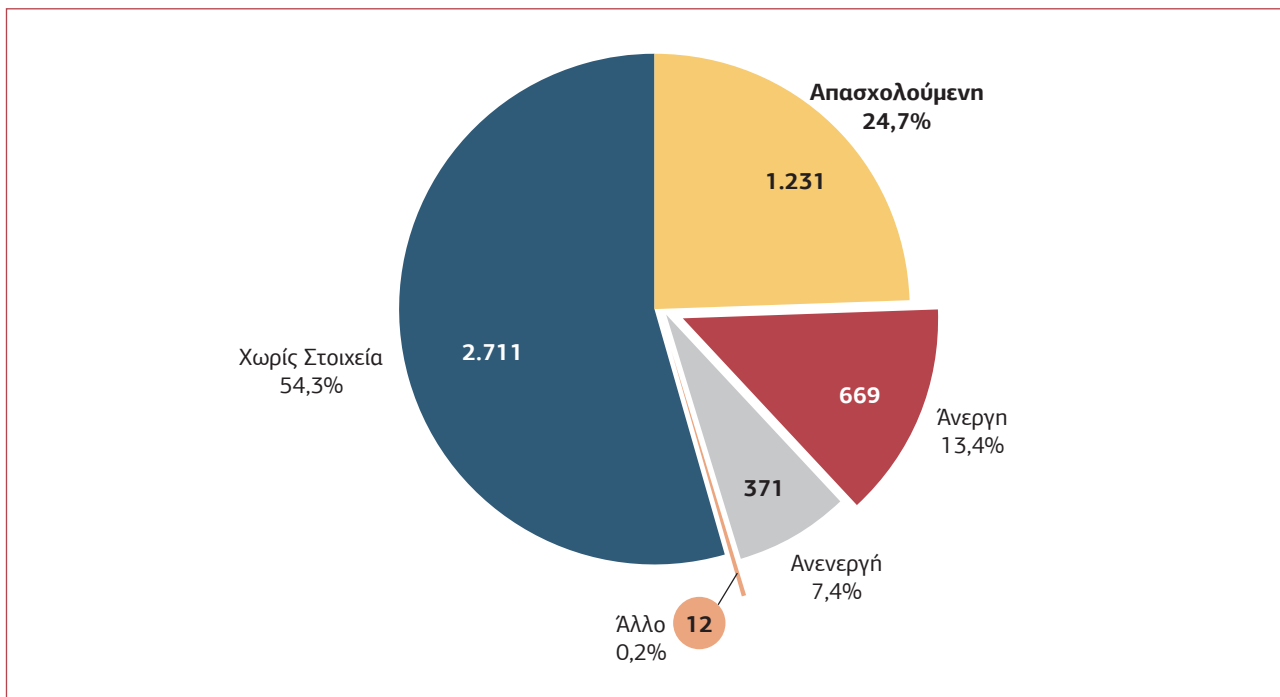
Χάρτης 1: Περιφέρειες από τις οποίες προέρχονται οι κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών
(01-11-2021 έως 30-09-2022)

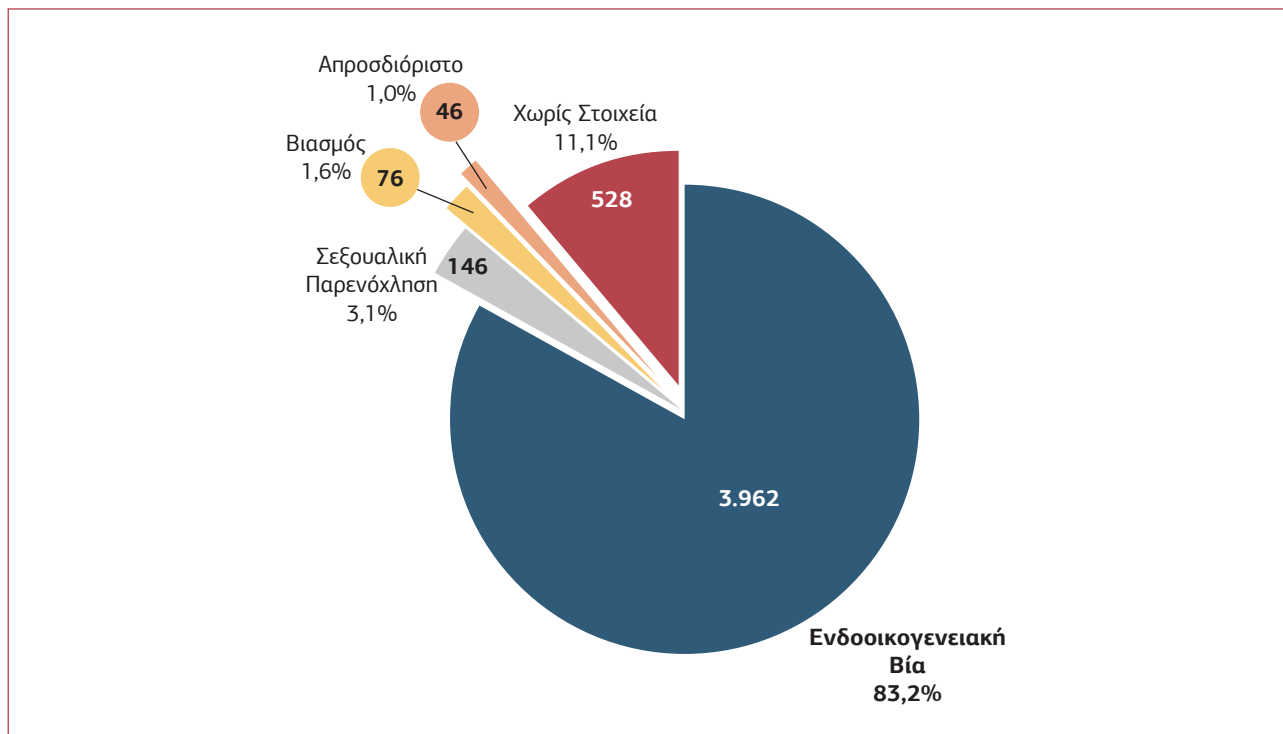
Οι Περιφέρειες ανά την Ελλάδα όπου καταγράφηκαν οι περισσότερες κλήσεις από τις ωφελούμενες γυναίκες και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν η Αττική σε ποσοστό 35,6% καθώς και η Κεντρική Μακεδονία σε ποσοστό 10,3%, ενώ οι υπόλοιπες κλήσεις κατανέμονται σχεδόν με ίδια ποσοστά στις υπόλοιπες Περιφέρειες ανά την Ελλάδα. Επιπλέον, το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που δεν θέλησαν να αποκαλύψουν την περιοχή από την οποία καλούν ήταν 27,8%. Το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και ανέφεραν Ελληνική υπηκοότητα και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν 46%, 5% ανέφεραν ότι είναι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα. Τέλος, το 49% εκ του συνόλου των ωφελούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς δεν αποκάλυψε τα στοιχεία που αφορούν την υπηκοότητα τους.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Σχετικά με την ηλικιακή ομάδα των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή την περίοδο αναφοράς, παρατηρείται ότι οι γυναίκες μεταξύ 40-54 ετών αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό 17,9% από το σύνολο των κλήσεων που αφορούν περιστατικά βίας. Ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα μεταξύ 25-39 ετών με 18,4%, το 6,4% αφορά γυναίκες μεταξύ 55-64 ετών, με ίδιο ποσοστό 5,2% είναι γυναίκες νεαρά κορίτσια έως 24 ετών, ενώ το 4,8% είναι γυναίκες άνω των 65 ετών. Τέλος, το 47,3% από το σύνολο των ωφελούμενων δεν αποκάλυψε στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους κατά την διάρκεια της κλήσης.

Γράφημα 4: Εργασιακή κατάσταση ωφελούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Αναφορικά με την εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και τους έντεκα μήνες αναφοράς το 24,7% δήλωσε ότι εργάζεται, το 13,4% ανέφερε ότι είναι άνεργες, το 7,4% ανεργές και σε μεγάλο ποσοστό 54,3% δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία. Σχετικά με την εκπαιδευτική κατάσταση των ωφελούμενων, οι περισσότερες γυναίκες σε ποσοστό 92% δεν έδωσαν αυτά τα στοιχεία, το 6% εκ του συνόλου δήλωσε ότι είναι απόφοιτες ΑΕΙ/ΤΕΙ και με ίδιο ποσοστό το 1% ανέφερε ότι έχει ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια ή κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και μεταπτυχιακές σπουδές αντίστοιχα.

Γράφημα 5: Είδος βίας που καταγγέλλεται από τις ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2021 έως 30-09-2022)

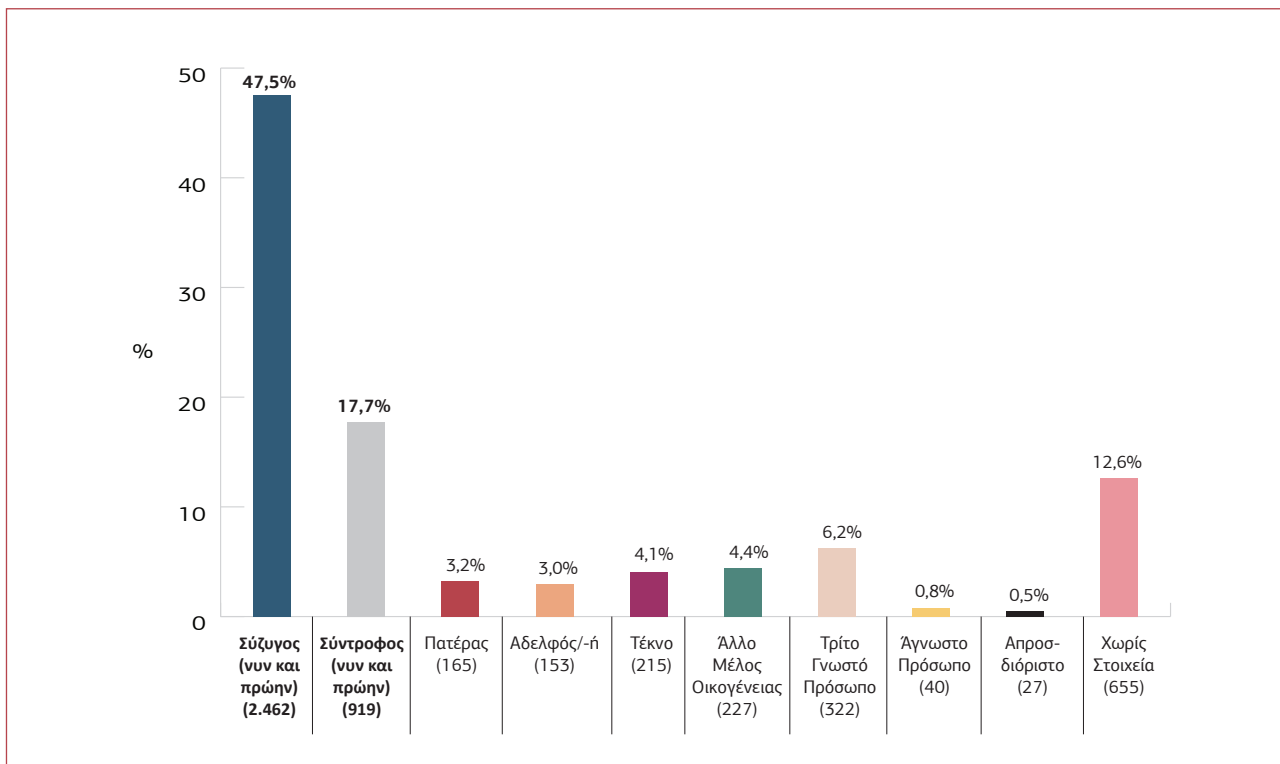
Επιπλέον, η ενδοοικογενειακή βία συνεχίζει να αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως του 83,2% από όλα τα είδη έμφυλης βίας που καταγράφηκαν στην 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή βοήθειας SOS 15900 και τους έντεκα μήνες αναφοράς. Με ποσοστό 3,1% αφορά την σεξουαλική παρενόχληση και 1,6% περιστατικά βιασμού.

Πίνακας 1: Μορφές έμφυλης βίας στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Σχέση με το δράστη	Σωματική	Ψυχολογική	Σεξουαλική	Λεκτική	Οικονομική	Απροσδιόριστο	Σύνολο	Συνοίκηση
Σύζυγος (νυν και πρώην σύζυγοι)	1.416	1.956	71	1.630	352	41	2.462	1.688
Σύντροφος (νυν και πρώην σύντροφοι)	518	752	39	574	63	12	919	364
Πατέρας	92	119	12	95	12	4	165	82
Αδελφός/-ή	98	100	6	87	14	0	153	36
Τέκνο	135	158	2	144	34	3	215	134
Άλλο μέλος οικογένειας	88	169	16	124	18	3	227	84
Τρίτο γνωστό πρόσωπο	59	117	113	136	11	9	322	5
Απροσδιόριστο	6	7	6	2	0	8	67	2
Σύνολα	2.412	3.378	265	2.792	504	80	4.530	2.395

Οι κύριες μορφές βίας στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας ήταν 35,8% η ψυχολογική βία, 39,6% λεκτική βία, 25,6% περιστατικά σωματικής βίας, 5,3% οικονομική βία και 2,8% η σεξουαλική βία στο πλαίσιο της συντροφικής/συζυγικής βίας. Από το σύνολο των γυναικών που κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία την περίοδο αναφοράς το 51% δήλωσε ότι έχει παιδιά, το 15% ότι δεν έχει και το 34% εκ του συνόλου των γυναικών δεν θέλησε να κάνει αναφορά σε αυτό.

Γράφημα 6: Σχέση επιζήσασας-δράστη όπως αυτή καταγράφηκε στις κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-11-2021 έως 30-09-2022)

Αναφορικά με τη σχέση επιζήσασας-δράστη την περίοδο αναφοράς για τις ωφελούμενες γυναίκες που κάλεσαν την Γραμμή και ανέφεραν περιστατικό βίας, ο σύζυγος (νυν και πρώην σύζυγοι) ήταν ο δράστης στο 47,5% των περιπτώσεων. Ακολουθεί με διαφορά ο σύντροφος (νυν και πρώην σύντροφοι) με ποσοστό 17,7%, τρίτο γνωστό πρόσωπο κατά 6,2%, με ίδιο ποσοστό 4,4% το τέκνο και άλλο μέλος της οικογένειας αντίστοιχα και σε ποσοστό 3% έκαστος ο αδερφός και ο πατέρας. Τέλος, το 12,6% από το σύνολο των ωφελούμενων δεν αποκάλυψαν στοιχεία που αφορούν την σχέση τους με τον δράστη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ

ASTRAPI EU Project (Active Strategies for Prevention and Handling Sexual Harassment Incidents). Available at <https://astrapi-project.eu/#>

BOE-A-2022-14630 *Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual*. (2022, September 7). www.boe.es. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-14630>

Buchwald, E., & Fletcher, P., & Roth, M. (1993). *Transforming a Rape Culture*.

Minneapolis: Milkweed Editions.

Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2019). *Risk and Protective Factors|Sexual Violence|Violence Prevention|Injury Center|CDC*. Centers for Disease Control and Prevention. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/sexualviolence/riskprotectivefactors.html>

Congreso de los Diputados. (2022, August 25). *Notas de prensa - Congreso de los Diputados*. www.congreso.es. https://www.congreso.es/notas-de-prensa?p_p_id=notasprensa&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&_notasprensa_mvcPath=detalle&_notasprensa_notald=42889

Council of Europe. (n.d.). *Protecting the rights of migrant, refugee and asylum-seeking women and girls -Recommendation CM/Rec(2022)17*. Council of Europe Publishing. Retrieved October 4, 2022, from <https://edoc.coe.int/fr/droit-international/11094-protecting-the-rights-of-migrant-refugee-and-asylumseeking-women-and-girls-recommendation-cmrec202217.html#:~:text=Migration%2C%20asylum%20and%20integration%20policies>

Council of Europe. (2022). Greece- First baseline evaluation. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/greece>,

Council of Europe.(2022).Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για την πρόληψη και την καταπολέμηση πιθανών καταστάσεων σεξουαλικής βίας σε βάρος παιδιών και νέων ατόμων στον αθλητισμό. Διαθέσιμο σε <https://rm.coe.int/toolkit-star-to-talk-pedagogical-sheets-greek-version/1680a2da7c>

DORDULIAN LAW Group. (2021, November 4). *Top 10 Reasons People Do Not Report Sexual Abuse*. Dordulian Law Group. <https://www.dlawgroup.com/reasons-people-do-not-report-sexual-abuse/>

- DORDULIAN LAW Group. (2022, September 7). *United Nations Passes “Historic” Resolution Recognizing Survivors of Sexual Violence*. Dordulian Law Group. <https://www.dlawgroup.com/united-nations-passes-resolution-recognizing-survivors-sexual-violence/>
- European Parliament resolution of 5 May 2022 on the impact of the war against Ukraine on women | EP resolutions | Documents | D-UA | Delegations | Www.europarl.europa.eu. Retrieved November 4, 2022, from <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/product/product-details/20220510DPU32903>
- European Agency for Fundamental Rights (FRA). (2014). *Violence against women: an EU-wide survey. Results at a glance*. Available at <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-results-glance>
- European Institute for Gender.(EIGE).*Glossary and Thesaurus*. Available at <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1072?lang=el>
- Gallardo, V. M. (2022b, August 25). *Consentimiento, reforma de los delitos sexuales y otras claves de la ley del sólo sí es sí*. Elperiodicodeespana. <https://www.epe.es/es/igualdad/20220825/claves-ley-solo-si-es-si-13706893>
- Grubb, A., & Turner, E. (2012). “Attribution of blame in rape cases: A review of the impact of rape myth acceptance, gender role conformity and substance use on victim blaming” In: *Aggression and Violent Behavior*, volume 17 (5), P. 443- 452. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.06.002>
- Guy, L. (2006). *Partners in social change*. Olympia, WA: The Sexual Assault Prevention Resource Center, The Washington Coalition of Sexual Assault Programs
- Johnson, N. L., & Johnson, D. M. (2017). An Empirical Exploration Into the Measurement of Rape Culture. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(1-2), 088626051773234. <https://doi.org/10.1177/0886260517732347>
- Keller, J., Mendes, K., & Ringrose, J. (2016). Speaking “unspeakable things”: documenting digital feminist responses to rape culture. *Journal of Gender Studies*, 27(1), 22–36. <https://doi.org/10.1080/09589236.2016.1211511>
- LarisaNew. (2022). *Λάρισα: Εγκαινιάστηκε το 1ο Φόρουμ Γυναικείας Επιχειρηματικότητας στην κεντρική πλατεία (ΦΩΤΟ)*. <https://www.larisanew.gr/larisa-egkainiastike-to-1o-foroum-gynaikeias-epicheirimatikotitas-stin-kentriki-plateia-foto/>
- Lefebvre. (2022, August 26). *Luz verde a la Ley Orgánica de garantía integral de la libertad sexual*. El Derecho. <https://elderecho.com/luz-verde-ley-organica-garantia-integral-libertad-sexual>
- Mag24.gr.(2021). *Περπατήσαμε με τον Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών του Δήμου Λαμιέων – ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ*. <https://www.mag24.gr/peripatos/>

- Marie Stopes South Africa. (2017, December 9). *10 Reasons people don't report rape @ sexual assault*. Marie Stopes. <https://www.mariestopes.org.za/10-reasons-people-dont-report-rape-sexual-assault/>
- NCTSN. (n.d.). Why Don't They Tell? Teens and Sexual Assault Disclosure Why Don't They Tell? Teens and Sexual Assault Disclosure 1 Teen Sexual Assault. In www.NCTSN.org. https://www.nctsn.org/sites/default/files/resources/fact-sheet/why_dont_they_tell_teens_and_sexual_assault_disclosure.pdf
- Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE).(2022). Recommendations on enhancing efforts to identify and mitigate risks of trafficking in human beings online as a result of the humanitarian crisis in Ukraine (22 April 2022). Available at <https://www.osce.org/cthb/516423>
- Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE).(2022).Recommendations of the OSCE Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings on the need to enhance anti-trafficking prevention amid mass migration flows (9-March 2022). Available at <https://www.osce.org/cthb/513784>
- Peace Over Violence. Types of sexual violence.
<https://www.peaceoverviolence.org/i-types-of-sexual-violence>
- Pickel, K., & Gentry, R. (2017). "Slut Shaming in a School Bullying Case: Evaluators Ignore Level of Harm When the Victim Self-Presents as Sexually Available". In: *Sex Roles*, volume 57
- Pliroforiodotis Imathias (2022). Βέροια: Εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας 8 Μαρτίου 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=enoG2OAgkPw>
- Psychology Today. (2021, December 21). *Why Women Don't Immediately Report Sexual Assault | Psychology Today*. [Www.psychologytoday.com](http://www.psychologytoday.com). <https://www.psychologytoday.com/us/blog/speaking-in-tongues/202112/why-women-dont-immediately-report-sexual-assault>
- Salazar, L. F., Swartout, K. M., Swahn, M. H., Bellis, A. L., Carney, J., Vagi, K. J., & Lokey, C. (2018). Precollege Sexual Violence Perpetration and Associated Risk and Protective Factors Among Male College Freshmen in Georgia. *Journal of Adolescent Health*, 62(3), S51–S57. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2017.09.028>
- TEAMWORK project, National report Greece, 2020. Available at https://www.teamworkproject.eu/wp-content/uploads/2020/12/Teamwork_national-report_Greece_vf-1.pdf
- Tharp, A. T., DeGue, S., Valle, L. A., Brookmeyer, K. A., Massetti, G. M., & Matjasko, J. L. (2012). A Systematic Qualitative Review of Risk and Protective Factors for Sexual Violence Perpetration. *Trauma, Violence, @ Abuse*, 14(2), 133–167. <https://doi.org/10.1177/1524838012470031>
- The Stop Violence Against Women website (STOPVAW). (2020, September). *Violence Against Women with Disabilities*. [Www.stopvaw.org](http://www.stopvaw.org). https://www.stopvaw.org/violence_against_women_with_disabilities

UNHCR. (04/03/2022). *Εκδήλωση στη Μυτιλήνη για την Παγκόσμια Ημέρα Γυναικών*. UNHCR Ελλάδα. <https://www.unhcr.org/gr/25217-ekdilosi-sti-mitilini-gia-tin-pagosmia-imera-gynaikas.html>

UNFPA. (2018, November 1). *Women and Young Persons with Disabilities*. www.unfpa.org; UNFPA. <https://www.unfpa.org/featured-publication/women-and-young-persons-disabilities>

United Nations. (2022, September 2). *General Assembly Adopts Four Resolutions, including Contested Text Addressing Justice for Victims of Sexual Violence* | UN Press. press.un.org. <https://press.un.org/en/2022/ga12438.doc.htm>

WHO. (2003). *Guidelines for medico-legal care for victims of sexual violence*. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42788/924154628X.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

WHO. (2012). *Understanding and addressing violence against women Sexual violence Sexual violence encompasses acts that range from verbal harassment to forced penetration, and an array of types of coercion, from social pressure and intimidation to physical force*. http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77434/WHO_RHR_12.37_eng.pdf

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΕΣ

Almyros.gr. (2022a, July 19). *Το φωτορεπορτάζ από το άκρως πετυχημένο τουρνουά μπάσκετ 3on3 στο Κουρί*. Λαός Του Αλμυρού. <https://www.almyros.gr/2022/07/19/to-fotoreportaz-apo-to-akros-petychimeno-toyrnoya-mpasket-3on3-st-koyri/>

Almyros.gr. (2022b, July 25). *Τα Κίτρινα Ποδήλατα στον Αλμυρό: βίντεο και εικόνες από την απολαυστική συναυλία*. Λαός Του Αλμυρού. <https://www.almyros.gr/2022/07/25/kitrina-podilata-ston-almyro-vinteo-kai-eikones-apo-tin-apolaystiki-synaylia/>

Almyros.gr. (2022c, July 26). *Πληρέστατη ενημερωτική εκδήλωση από τη ΔΕΠΙΣ Αλμυρού*. Λαός Του Αλμυρού. <https://www.almyros.gr/2022/07/26/plirestati-enimerotiki-ekdilosi-ap-ti-depis-almyroy/>

Agriniopress.(08/03/2022). *Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Δήμου Αγρινίου: Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας*. <https://www.agriniopress.gr/xenonas-filoxenias->

Arcadia Portal(2022). *Τρίπολη: Δράση ενημέρωσης των πολιτών για τα δικαιώματα των γυναικών*. <https://www.arcadiaportal.gr/news/tripoli-drasi-enimerosis-ton-politon-gia-ta-dikaiomata-ton-gynaikon>

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων).(2022). *8ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Απρίλιος 2022- Ιούνιος 2022)*

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων).(2022). *7ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Ιανουάριος - Μάρτιος 2022)*. <https://isotita.gr/7o-enimerotiko-deltio-jan-mar-2022/>

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.(2022). 6ο Ενημερωτικό Δελτίο για τη Βία κατά των Γυναικών - (Οκτώβριος 2021-Δεκέμβριος 2021). https://isotita.gr/6%ce%bf-enimerotiko-gia-ti-via_ggdopif/

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ). (2020). 1η Ετήσια έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών. Αθήνα, Διαθέσιμο σε: [/isotita.gr/1η-ετήσια-έκθεση-για-τη-βία-κατά-των-γυν/](https://isotita.gr/1η-ετήσια-έκθεση-για-τη-βία-κατά-των-γυν/)

Δήμος Αλεξανδρούπολης. (2022). ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ- Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Αλεξανδρούπολης

Δήμος Πύλης. (2021). «Διήμερο δράσεων από το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Πύλης» (8-Δεκεμβρίου 2021) | ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ. Dimospylis.gr. <https://dimospylis.gr/diimero-draseon-apo-to-kentro-koionotitas-dimou-pylis/>

Δήμος Ρόδου. (2022). Πλούσιες οι δράσεις του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Ρόδου. Η Ροδιακή. <https://www.rodiki.gr/article/475140/ploysies-oi-draseis-toy-symboyleytikoy-kentroy-gynaikwn-rodoy>

Ελληνική Αστυνομία. (2021). Στατιστική επετηρίδα 2021 <http://www.astynomia.gr/images/stories/2022/files22/epetirida2021.pdf>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρώπης. (2022). Πρόταση Οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας:Αιτιολογική έκθεση Στρασβούργο, 8.3.2022 COM(2022) 105 final 2022/0066(COD).<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0105&from=EN>

Η Ναυτεμπορική. (2022, August 26). Ισπανία: Η συναίνεση βασικό στοιχείο της νομοθεσίας κατά της σεξουαλικής βίας. www.naftemporiki.gr. <https://www.naftemporiki.gr/story/1898048/ispania-i-sunainesi-basiko-stoixeio-tis-nomothesias-kata-tis-seksoualikis-bias>

Θράκης, Π. Τ. (26/11/2021). Βήματα ενάντια στο φόβο στην Κεντρική πλατεία της Κομοτηνής.

Παρατηρητής της Θράκης. <https://www.paratiritis-news.gr/koinonia/vimata-enantia-sto-fovo-stin-kentriki-plateia-tis-komotinis/>

Κοινωνικό Πολύκεντρο- ΑΔΕΔΥ.(2022).Οδηγός αντιμετώπισης της σεξουαλικής παρενόχλησης στον Δημόσιο Τομέα. Διαθέσιμο σε: https://kpolykentro.gr/wp-content/uploads/2022/06/4FOLD-BROCHURE_pages.pdf

Νόμος 4957/2022-Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις (ΦΕΚ Α 141 - 21.07.2022)

Νόμος 4947/2022 - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/713 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας μέσω των πληρωμών πλην των μετρητών και την αντικατάσταση (ΦΕΚ 124/Α/23-6-2022)

Νόμος 4855/2021-Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες επείγουσες διατάξεις.(ΦΕΚ 215/Α/12-11-2021)

Νόμος 4808/2021 - Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 (ΦΕΚ 101/Α/19-6-2021)

Πέττα Κ. (2022). *Το φαινόμενο «revenge porn» και η αντιμετώπισή του από την ελληνική νομοθεσία*. Ανακτήθηκε από: <https://analusetο.gr/to-fenomeno-revenge-porn-ke-i-antimetopisi-tou-aro-tin-elliniki-nomothesia/>

Στρατηγάκη Μ, Μαυρομάτη-Λαγάνη Α, Χαραλάμπη Α, Παπακωνσταντίνου Χ, Μιχαλοπούλου Α, (2022), *Έρευνα για τη σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό χώρο του δημόσιου τομέα*, Αθήνα, Κοινωνικό Πολύκεντρο. Διαθέσιμο σε https://kpolykentro.gr/wp-content/uploads/2022/05/SEXUAL-HARASSMENT-%CE%91%CE%A4-WORK_whole.pdf

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ). (2022). Οδηγός για τις επιχειρήσεις «Παρενόχληση και βία στην εργασία: Μέτρα και ρυθμίσεις του ν. 4808/21». Διαθέσιμο σε <https://www.sev.org.gr/ekdoseis/odigos-gia-tis-epicheiriseis-parenochlisi-kai-via-stin-ergasia-metra-kai-rythmiseis-tou-n-4808-21/>

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ “STREET ART” Ένα πικρό μήνυμα κατά της βίας εξέφρασε η εναλλακτική έκθεση “street art”, με δυναμικά δρώμενα, που διοργανώθηκε από... | By Επιτροπή Ισότητας Των Φύλων Δήμου Παλαιού Φαλήρου | Facebook. (n.d.). [Www.facebook.com](https://www.facebook.com/watch/?v=710980670158029). Retrieved October 4, 2022, from <https://www.facebook.com/watch/?v=710980670158029>

Υπουργείο Εσωτερικών Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα. (2022). Κώδικας Ηθικής και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς Υπάλληλων του Δημοσίου Τομέα. Διαθέσιμο σε <https://www.ypes.gr/wp-content/uploads/2022/07/KodikasIthEpaSympYpalDimTom-Ioulivos2022-20220725.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Κατευθυντήριες οδηγίες για θύματα σεξουαλικής βίας-βιασμού

Συστήνεται το θύμα σεξουαλικής βίας να πάει σε μέρος που θεωρεί ασφαλές και να απευθυνθεί σε πρόσωπα εμπιστοσύνης¹⁵⁴ μετά το περιστατικό.

Συστήνεται το θύμα να επικοινωνήσει αρχικά και στη συνέχεια να καταγγείλει άμεσα και εφόσον το επιθυμεί το περιστατικό στις αρμόδιες αρχές. Επικοινωνία μπορεί να γίνει με την άμεσο Δράση στο 100 και με την 24/7 γραμμή ΣΟΣ15900 για θύματα έμφυλης βίας. Καταγγελία του περιστατικού γίνεται στην Ελληνική Αστυνομία. Η καταγγελία του περιστατικού μπορεί να γίνει και σε ύστερο χρόνο εάν το θύμα το επιθυμεί, αλλά ενέχεται ο κίνδυνος απώλειας αποδεικτικών στοιχείων εργαστηριακού τύπου από την προβλεπόμενη ιατροδικαστική εξέταση μετά από περιστατικό σεξουαλικής βίας -βιασμού.

Το θύμα έχει δικαίωμα να προχωρήσει ή όχι σε ιατροδικαστική εξέταση. Ανεξάρτητα από το τι θα αποφασίσει έχει δικαίωμα στην λήψη προληπτικής αγωγής για HIV (την PEP) κατά της αναζήτησής του ιατρικής βοήθειας. Το PEP-kit εμπεριέχει τη χορήγηση προληπτικής αγωγής για τα ΣΜΝ, πρόληψη από Ηπατίτιδα Β και τέτανο, με την άμεση έναρξη εμβολιασμού εάν το θύμα βιασμού δεν είναι εμβολιασμένο, προφύλαξη από την HIV λοίμωξη μέσω της χορήγησης αντιρετροϊκής αγωγής κατόπιν συνεννόησης με γιατρό μιας από τις Μονάδες Λοιμώξεων, η οποία πρέπει να ξεκινήσει εντός 48 ωρών και να συνεχιστεί για διάστημα τεσσάρων εβδομάδων, χορήγηση προφύλαξης αποφυγής εγκυμοσύνης εάν το θύμα είναι γυναίκα και δεν παίρνει αντισυλληπτικά χάπια¹⁵⁵.

Πριν την ιατροδικαστική εξέταση¹⁵⁶

- Συνιστάται το θύμα να αποφύγει τα κάτωθι έως την ιατροδικαστική εξέταση προκειμένου να αποτραπεί η καταστροφή αποδεικτικών στοιχείων. Επομένως αποφεύγεται:
 - Η πόση και η βρώση υγρών και τροφής
 - Το πλύσιμο του σώματος ή μερών του σώματος
 - Η χρήση της τουαλέτας
 - Το πλύσιμο των δοντιών
 - Η αλλαγή ρούχων

154. <https://www.rainn.org/articles/steps-you-can-take-after-sexual-assault>

155. https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2019/12/%CE%A0%CF%81%CF%89%CF%84%CF%8C%CE%BA%CE%B-F%CE%BB%CE%BB%CE%BF-%CE%AD%CE%BC%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%B7%CF%82-%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%82_gr.pdf

156. <https://www.rainn.org/articles/rape-kit>

- Αν το θύμα αλλάξει ρούχα, τα ρούχα που φορούσε κατά τον βιασμό τα τοποθετεί σε χάρτινη σακούλα προκειμένου να διατηρηθούν τα αποδεικτικά στοιχεία. Εάν το θύμα προσέλθει στην ιατροδικαστική εξέταση με τα ρούχα που φορούσε κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής κακοποίησης-βιασμού, τότε συνίσταται να πάρει μαζί του μια αλλαξιά ρούχα, διότι τα ρούχα που φορούσε κατά τον βιασμό μπορεί να κρατηθούν για περαιτέρω ανάλυση.
 - Το χτένισμα των μαλλιών
 - Το καθάρισμα της περιοχής που έλαβε χώρα για την μη αλλοίωση αποδεικτικών στοιχείων όπως σωματικά υγρά ή χρησιμοποιημένα προφυλακτικά τα οποία οδηγούν στο γεννητικό υλικό του/των δράστη/ών.
 - Στην περίπτωση που χρειαστεί το θύμα να κάνει χρήση της τουαλέτας, τότε συλλέγονται τα ρούχα σε αποστειρωμένο ουροσυλλέκτη εάν υπάρχει αυτή η δυνατότητα¹⁵⁷.
 - Στην περίπτωση επίσης που το θύμα πλύνει τα δόντια του, τότε η οδοντόβουρτσα πρέπει να φυλαχθεί σε πλαστική σακούλα και το νερό που χρησιμοποίησε σε καθαρό σκεύος¹⁵⁸.
 - Σε περίπτωση υποψίας βιασμού μέσω της χρήσης ουσιών-χαπιών βιασμού η ιατροδικαστική εξέταση πρέπει να λάβει χώρα εντός **24-48 ωρών** μετά τον βιασμό, γιατί τότε μόνο μπορεί να εντοπιστούν δείγματα στην εξέταση ούρων¹⁵⁹. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι κάποιες ουσίες μένουν στο οργανισμό μόνο 12 ώρες, οπότε η **όσο το δυνατόν πιο έγκαιρη λήψη ούρων προς εξέταση συνίσταται**. Μετά αυτό τα προαναφερόμενα χρονικά πλαίσια, οι ουσίες που εμπεριέχονται στα χάπια βιασμού μεταβολίζονται από τον οργανισμό αλλά μπορεί να ανιχνευτούν μέσω της εξέτασης τριχών. Ένα τεστ τριχών εντοπισμού ουσιών χαπιών βιασμού ή άλλων ουσιών, που χρησιμοποιήθηκαν σε ένα περιστατικό βιασμού, έχει περίοδο αναδρομής 90 ημερών¹⁶⁰.
- Η ιατροδικαστική εξέταση για τα εργαστηριακά ευρήματα πρέπει να λάβει χώρα εντός 72 ωρών μετά την σεξουαλική κακοποίηση-βιασμό. Τα εργαστηριακά δείγματα μπορεί να ληφθούν από το σάλιο, τα ούρα, το αίμα και τις τρίχες της ήβης. Μπορεί επίσης να συλλεχθούν επιχρίσματα από το στόμα, το ορθό και τα γεννητικά σας όργανα και από οποιαδήποτε περιοχή άγγιξε ο δράστης¹⁶¹.

157. <https://www.btp.police.uk/ro/report/rsa/alpha-v1/advice/rape-sexual-assault-and-other-sexual-offences/forensic-evidence-rape-sexual-assault/>

158. <https://www.btp.police.uk/ro/report/rsa/alpha-v1/advice/rape-sexual-assault-and-other-sexual-offences/forensic-evidence-rape-sexual-assault/>

159. <https://www.nationaldrugscreening.com/date-rape-drug-test/>

160. <https://www.nationaldrugscreening.com/date-rape-drug-test/>

161. <https://www.healthdirect.gov.au/sexual-assault-and-rape>

Μετά την ιατροδικαστική εξέταση

Μετά την ολοκλήρωση της ιατροδικαστικής εξέτασης το θύμα βιασμού έχει δικαίωμα σε προληπτική αγωγή για HIV (την PEP), όπως και στην περίπτωση που το θύμα δεν προχωρήσει σε ιατροδικαστική εξέταση, εξετάσεις για ΣΜΝ, αγωγή για τυχόν ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη και ψυχολογική υποστήριξη¹⁶² όπως προβλέπονται από τις «Κατευθυντήριες οδηγίες χορήγησης προφυλακτικής αντιρετροϊκής αγωγής (Post Exposure Prophylaxis - PEP) σε ενήλικες και εφήβους, μετά από πιθανή έκθεση στον HIV»¹⁶³ του ΕΟΔΥ σύμφωνα με την παραπομπή στο «Εγχειρίδιο Διαδικασιών και Πρακτικών Αντιμετώπισης της Έμφυλης Βίας»¹⁶⁴ για τα θύματα σεξουαλικής βίας, το οποίο και θα παρουσιαστεί αναλυτικά στη συνέχεια.

Πρωτόκολλο σεξουαλικής κακοποίησης στις προσφυγικές δομές

Το 2017 ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος PHILLOS προβαίνει στην σύνταξη Πρωτοκόλλου σεξουαλικής κακοποίησης στις προσφυγικές δομές¹⁶⁵. Το πρωτόκολλο απευθύνεται κυρίως στους/στις επαγγελματίες υγείας και δίνει οδηγίες για τον τρόπο αντιμετώπισης περιστατικών σεξουαλικής βίας σε προσφυγικές δομές που θα απευθυνθούν σε δομές παροχής υγείας.

Πιο συγκεκριμένα επί της διαδικασίας:

Όταν το θύμα σεξουαλικής βίας από προσφυγικές δομές προσέρχεται σε δομές παροχής υγείας θα πρέπει να πληροφορείται και να ελέγχει όλο το φάσμα των υπηρεσιών που του/της προσφέρονται συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων για τις ιατρικές/νομικές επιλογές και την εμπλοκή άλλων ανθρώπων

Στη συνέχεια πρέπει να εξασφαλισθεί η ενήμερη συγκατάθεση του θύματος πριν την εξέτασή του/της. Εάν το θύμα είναι για οποιοδήποτε λόγο ανίκανο να καταλάβει σε τι συγκατατίθεται (π.χ. εάν είναι υπό την επήρεια φαρμάκων/αλκοόλ, τραυματισμού κλπ) η εξέταση οφείλει να αναβληθεί έως ότου είναι σε θέση να συγκατατεθεί. Υπάρχουν δύο (2) μέρη συγκατάθεσης.

- Συγκατάθεση για την κλινική εξέταση και την παροχή θεραπείας: οι πληροφορίες που παρέχονται στο θύμα αφορούν στην κλινική εξέταση και τη θεραπευτική αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κακοποίησης.
- Συγκατάθεση κοινοποίησης των στοιχείων στην αστυνομία: Εξηγείται στο θύμα ότι αυτό το μέρος της συγκατάθεσης αντιστοιχεί στη σύμφωνη γνώμη του/της για την ενημέρωση της αστυνομίας για τη σεξουαλική κακοποίηση και τη μεταφορά των στοιχείων που έχουν συλλεγεί στην αστυνομία. Το θύμα ενημερώνεται για τη σύνταξη ιατρικής/νομικής αναφοράς που θα είναι διαθέσιμη στην αστυνομία, την εισαγγελία και το δικηγόρο υπεράσπισης.

Πρέπει να τονιστεί ότι η ενήμερη συγκατάθεση αποτελεί μια συνεχή διαδικασία, το οποίο σημαίνει ότι το θύμα σε οποιαδήποτε φάση της κλινικής εξέτασης δύναται να υπαναχωρήσει εάν το επιθυμεί.

162. Τι δικαιούμαι να κάνω αν πέσω θύμα βιασμού: Ένας οδηγός (avmag.gr)

163. https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/10/hiv-aidskat-odigies-pep_31-03-2020.pdf

164. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2019/12/egkxiridio-emfili-via.pdf>

166.

Επείγουσα Αντιμετώπιση

Η αντιμετώπιση των επειγόντων προβλημάτων του θύματος προηγείται της σχετικής με την κακοποίηση εξέτασης από την Ομάδα Αντιμετώπισης Σεξ. Κακοποίησης (ΟΑΣΚ). Τα θύματα κακοποίησης που χρειάζονται επείγουσα αντιμετώπιση, αντιμετωπίζονται από τα ΤΕΠ2 και στη συνέχεια όταν σταθεροποιηθούν από την ΟΑΣΚ. Η συμβολή της ΟΑΣΚ πρέπει να ζητηθεί εάν ο/η ιατρός του ΤΕΠ συλλέξει υλικά που μπορεί να αποτελέσουν ιατροδικαστικά στοιχεία ή εάν το θύμα χρειάζεται ειδική υποστήριξη.

Κλινική Εξέταση

Όλα τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης υπόκεινται σε κλινική εξέταση κατόπιν της συγκατάθεσής τους. Εάν το θύμα επιλέξει μόνον την κλινική εξέταση η διαδικασία είναι η ακόλουθη.

A. Πριν την έναρξη της διαδικασίας πρέπει να έχουν πιστοποιηθεί τα κατωτέρω:

1. Ο/η ασθενής είναι μεγαλύτερος/η των 14 ετών (αλλιώς παραπέμπεται σε παιδιατρικό νοσοκομείο).
2. Ο/η ασθενής έχει κακοποιηθεί στο διάστημα των προηγούμενων επτά ημερών.
3. Ο/η ασθενής βρίσκεται στο ιατρείο του ΤΕΠ ή του κέντρου ΥΠΥΤ/φιλοξενίας προφύγων.
4. Ο/η ασθενής επικοινωνεί καλά με το περιβάλλον και μπορεί να δώσει συγκατάθεση μετά ενημέρωση.
5. Ο/η ασθενής δεν έχει επείγον ιατρικό πρόβλημα.

B. Κατά την άφιξη του/της ασθενούς ο/η ιατρός πρέπει:

1. Να πάρει το δελτίο καταγραφής συμβάντος σεξουαλικής κακοποίησης, το έντυπο συγκατάθεσης και ετικέτες με το όνομα του θύματος.
2. Να συστηθεί στον/στην ασθενή και το άτομο που το/τη συνοδεύει.
3. Να προσφέρει τη δυνατότητα να κληθεί κοινωνικός/ή λειτουργός ή άτομο από ασχολούμενη ΜΚΟ στο ιατρείο και σύμφωνα με την επιθυμία του/της ασθενούς, να ξεκινήσει την κλινική εξέταση ή να περιμένει τον/την κοινωνικό λειτουργό ή το μέλος ΜΚΟ.

Προετοιμασία ασθενούς για την κλινική εξέταση

- Εξηγείται στην/στον ασθενή με ποιο τρόπο και ποια εργαλεία θα γίνει η εξέταση.
- Ζητείται από τον /την ασθενή να γδυθεί.
- Κλινική εκτίμηση από το κεφάλι έως τα πόδια
- Καταγράφονται όλες οι εξωτερικές κακώσεις στο σώμα από τον/την ιατρό.
- Μετρούνται και καταγράφονται οι επώδυνες περιοχές και τα εμφανή τραύματα.
- Απεικονίζονται οι κακώσεις στο φύλλο καταγραφής τραυμάτων του σώματος και
- καταγράφονται όλες οι επώδυνες περιοχές.
- Εξέταση σχετικών με τους ισχυρισμούς του/της ασθενούς περιοχών.
- Χορήγηση μετά την πιθανή έκθεση σε HIV προφυλακτικής αντιρετροϊκής αγωγής
- Εξέταση του στόματος, των γεννητικών οργάνων και του πρωκτού σύμφωνα με τη συγκατάθεση του/της ασθενούς και το ιστορικό σεξ. κακοποίησης του/της ασθενούς.

- Αναζήτηση επώδυνων περιοχών και τραυμάτων.
- Γυναικολογική εξέταση ανάλογα με τη συγκατάθεση και το ιστορικό σεξουαλικής κακοποίησης της ασθενούς (παραπέμπεται στο νοσοκομείο).
- Καταγραφή των ευρημάτων.

Μετά την εξέταση

- Ανακοίνωση των ευρημάτων στο θύμα

Εργαστηριακός έλεγχος

- Έλεγχος έναντι ΣΜΝ
- Καλλιέργεια ουρηθρικού/κολπικού εκκρίματος
- NAAT τεστ για χλαμύδια (μη διαθέσιμο)
- Ορολογικός έλεγχος για σύφιλη, ηπατίτιδα Β και C και
- Έλεγχος έναντι HIV
- Τεστ εγκυμοσύνης
- Έλεγχος για χρήση φαρμάκων (βλέπε σχετικό παράρτημα) και αλκοόλ πρέπει να
- Γίνεται εάν ο/η εξετάζων/σουσα υποπευτεται ότι ο/η ασθενής μπορεί να είναι υπό την επήρεια φαρμάκων ή άλλων τοξικών ουσιών.

Θεραπευτική Αντιμετώπιση

1. Η χορήγηση προληπτικής αγωγής για τα ΣΜΝ εξαρτάται από το πιθανότερο παθογόνο και είναι η ακόλουθη.
 - Πρόληψη γονοκοκκικής, χλαμυδιακής ή τριχομοναδικής λοίμωξης:
 - Ceftriaxone 125 mg im
 - Azithromycin 1 gr per os και
 - Metronidazole 2 gr per os, όλα μαζί.
 - Εάν ο/η ασθενής είναι αλλεργικός/ή στα αναφερόμενα αντιβιοτικά, είναι έγκυος ή θηλάζει, γίνονται άλλες επιλογές φαρμάκων.
 - Για την πρόληψη από Ηπατίτιδα Β, άμεση έναρξη εμβολιασμού εάν δεν είναι εμβολιασμένο το άτομο.
 - Για την προφύλαξη από HIV λοίμωξη αφού εκτιμηθεί ο κίνδυνος μετάδοσης, αποφασίζεται η έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής μετά συνεννόηση με γιατρό μιας από τις Μονάδες Λοιμώξεων. Εφόσον κριθεί σκόπιμη, η χορήγησή της πρέπει να γίνει εντός 48 ωρών και για διάστημα τεσσάρων εβδομάδων.
2. Χορήγηση προφύλαξης αποφυγής εγκυμοσύνης εάν η ασθενής δεν παίρνει αντισυλληπτικά.
3. Ψυχιατρική εκτίμηση/διαχείριση.

Διαδικασία Παρακολούθησης

- Εξηγείται στον/την ασθενή η σημασία της ιατρικής θεραπείας και της συμβουλευτικής παρακολούθησης.
- Δίδεται στον/την ασθενή ραντεβού για επανεκτίμηση
- Ερωτάται ο/η ασθενής εάν επιθυμεί ραντεβού με τον/την ψυχολόγο. Του/της εξασφαλίζεται η διασύνδεση.
- Συζητείται η παρακολούθηση των ΣΜΝ
 1. Τεστ για HIV σε 6 και 12 εβδομάδες.
 2. Τεστ για σύφιλη σε 6-8 εβδομάδες.
 3. Κ/α για γονόκοκκο και χλαμύδια στην επόμενη επίσκεψη.
 4. Εάν λαμβάνει προφυλακτική αντιρετροϊκή αγωγή οφείλει να έχει
 5. κατανοήσει το σχήμα χορήγησης και τη διαδικασία παρακολούθησης.
- Πληροφοριακό έντυπο υλικό
- Συζήτηση για την ασφαλή αναχώρηση και διαμονή του/της ασθενούς.
- Καταγραφή στο φάκελο της θεραπευτικής αντιμετώπισης και αγωγής που χορηγήθηκε.
- Καταγραφή ώρας αναχώρησης και υπογραφή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Έρευνα για την κατάσταση των γυναικών με αναπηρία και των αναγκών γονέων και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία

Αντικείμενο της έρευνας υπήρξε η διερεύνηση της κατάστασης των γυναικών με αναπηρία, καθώς και των αναγκών των γονέων και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία στην Ελλάδα σήμερα, ιδίως υπό το πρίσμα της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, με ιδιαίτερη εστίαση στην των αναπήρων προσφυγισσών, των αιτουσών άσυλο και των γυναικών ρομά. **Σκοπός του ερευνητικού έργου** είναι η ανάδειξη των προβλημάτων των γυναικών με αναπηρία και ιδιαίτερα των παραπάνω ειδικών κατηγοριών γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία αναφορικά και με τους άξονες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ), για την περίοδο 2021-2025:1: Πρόληψη και καταπολέμηση έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. 2: Ισότιμη συμμετοχή γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων/ηγητικούς ρόλους. 3: Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Η περαιτέρω επεξήγηση των **στόχων του ερευνητικού έργου** περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και την αποκωδικοποίηση διαστάσεων όπως οι «πολλαπλές διακρίσεις και εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες με αναπηρία στην πρόσβασή τους στην κατάλληλη στέγαση, σε υπηρεσίες υγείας, στη μετακίνηση με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική κατάρτιση, στην απασχόληση, στη δικαιοσύνη, καθώς και στη συμμετοχή στην πολιτική και δημόσια ζωή, στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό», αλλά και «οι μορφές και είδη βίας που υφίστανται οι γυναίκες με αναπηρία (συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής άμβλωσης ή στείρωσης) στην ευρύτερη οικιακή μονάδα, στην κοινότητα, από την πολιτεία, κ.ά., λόγω φύλου, αναπηρίας, καταγωγής, προσφυγικής ιδιότητας κ.ά.». Επιπρόσθετα περιλαμβάνει τη διερεύνηση της ενημέρωσης που λαμβάνουν για τα δικαιώματά τους οι γυναίκες αυτές και τις υπηρεσίες στις οποίες μπορούν να απευθυνθούν, των παρεχόμενων υπηρεσιών και των διαδικασιών παραπομπής σε άλλες υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας ή υγείας αλλά και των πολιτικών στήριξης ανά κατηγορία πληθυσμού ενδιαφέροντος. Διαπιστώνεται, δηλαδή, ότι η κυρίαρχη θεωρητική ορίζουσα του έργου εντάσσεται στην **ανθρωποδικαιωματική προσέγγιση** και την οπτική των πολλαπλών διακρίσεων σε βάρος γυναικών με αναπηρία. Ως προς τη μεθοδολογική προσέγγιση, το έργο συμπεριλάμβανε ποσοτική διερεύνηση της κατάστασης γυναικών με αναπηρία στην Ελλάδα. Καταγραφή προσφυγισσών και αιτουσών άσυλο γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία. Επίσης εκπονήθηκε ποιοτική έρευνα για την κατάσταση των γυναικών Ρομά με αναπηρία και ποιοτική έρευνα αναγκών των γονέων και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία. Για την υλοποίηση του έργου επιχειρήθηκαν οι εξής εργασίες: Θεωρητική και δευτερογενής έρευνα, έρευνα γραφείου, Βιβλιογραφική Επισκόπηση με καταγραφή σχετικών θεωρητικών προσεγγίσεων και σύγχρονων εμπειρικών δεδομένων σε ευρωπαϊκό, διεθνές και εθνικό επίπεδο, συλλογή και αναλυτική επεξεργασία στοιχείων των γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία σε πληθυσμούς προσφύγων, αιτούντων άσυλο και όσων η κατάσταση προσομοιάζει με

αυτήν των αιτούντων άσυλο, καταγραφή και χαρτογράφηση των εμπλεκόμενων φορέων που εξειδικεύονται με τη διαχείριση συγκεκριμένων περιστατικών, των παρεχόμενων υπηρεσιών και των διαδικασιών παραπομπής σε άλλες υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας ή υγείας, Καταγραφή και αξιολόγηση Πολιτικών στήριξης, Επισκόπηση των σημαντικότερων ερευνητικών δεδομένων (state of the art) σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, κατά την τελευταία δεκαετία.

Στην έρευνα συμμετείχαν 78 άτομα και τα ευρήματα μπορούν να συνοψιστούν ως κάτωθι:

Ευρήματα

- Έμφυλη βία υφίστανται, διπλά και τριπλά ίσως οι γυναίκες με αναπηρία. Επίσης αποτυπώθηκε ότι οι ανάπηρες γυναίκες υφίστανται όλες τις μορφές βίας και κακοποίησης (σωματικής, ψυχολογικής, σεξουαλικής, οικονομικής) ενώ επιπρόσθετα ειδικές κατηγορίες αναπήρων γυναικών αντιμετωπίζουν ειδικές μορφές βίας όπως είναι οι περιπτώσεις «καταναγκαστικών-πρώρων γάμων» στην κοινωνική ομάδα των Ρομά, οι ακούσιες αμβλώσεις σε γυναίκες με νοπτική υστέρηση ή ψυχική νόσο και ο εκφοβισμός παιδιών (κοριτσιών και αγοριών με αναπηρία) στο σχολείο.
- Το φαινόμενο της βίας κατά ατόμων με αναπηρία, ιδιαίτερα των γυναικών χαρακτηρίζεται από εντυπωσιακή **υποκαταγραφή**. Ως αποτέλεσμα, τα διαθέσιμα δεδομένα να διατηρούν τις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία σε σιωπηλή και αόρατη τελμάτωση της ταυτότητας τους. Στη συνέχεια, διαπιστώθηκε ότι η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος γυναικών με αναπηρία επιφέρει σωρευτικές επιπτώσεις και αναπηρικές καταστάσεις και μάλιστα όχι μόνο σε παρούσες αλλά και μέλλουσες γενιές. Σε κάποιες περιπτώσεις η αναπηρία συντελεί στην ένταση της βίας αλλά και στην εκμετάλλευση και τον εγκλωβισμό της ανάπηρης γυναίκας στην κακοποιητική σχέση και την ενίσχυση της εξάρτησης. Αρκετές είναι οι περιπτώσεις που η αναπηρία χρησιμοποιείται από τον κακοποιητικό σύζυγο για την καταρράκωση της αξιοπρέπειας και της αυτοπεποίθησης των αναπήρων γυναικών. Η ενδυνάμωση και η χειραφέτηση στην περίπτωση των γυναικών με αναπηρία, ιδιαίτερα μπτέρων παιδιών με αναπηρία, που υφίστανται βία, είναι δύσκολα εγχειρήματα καθώς δεν υπάρχουν επαρκή αντισταθμίματα. Επιπρόσθετα, οι γυναίκες και παιδιά με αναπηρία εμφανίζουν την ιδιαιτερότητα να είναι συχνά θύματα κακοποιητικών ή/και βίαιων συμπεριφορών και από τους φροντιστές τους. Γενικά μιλώντας διαφαίνεται ότι οι γυναίκες με αναπηρία εμφανίζουν μεγαλύτερη ένταση της ευαλωτότητας από το γενικό πληθυσμό των γυναικών υποκειμένων σε εις βάρος τους βία, ιδιαίτερα ενδοοικογενειακή.
- Οι γυναίκες με αναπηρίες εμφανίζουν οξυμένες πιθανότητες να βιώσουν συναισθηματική, σεξουαλική και σωματική κακοποίηση, σε σχέση με τις γυναίκες χωρίς αναπηρία. Οι γυναίκες με αναπηρία εμφανίζουν πιο ασταθείς συντροφικές σχέσεις και ατροφικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας από την κακοποίηση, σε σχέση με τους άνδρες με αναπηρίες. Επίσης, οι γυναίκες με αναπηρία διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να υπάρξουν θύματα έμφυλης βίας, ενώ παράλληλα δυσκολεύονται να ζητήσουν βοήθεια λόγω της ελλιπούς ενημέρωσης και ενδυνάμωσής τους.
- Η αναπηρία μιας γυναίκας, πέραν από συνθήκη που οξύνει την ευαλωτότητά της στο πλαίσιο της έμφυλης βίας, αποτελεί και απότοκο της καθώς ως επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στη σωματική και ψυχική υγεία του θύματος συναντώνται, μεταξύ άλλων, «η πρόκληση μόνιμων αναπηριών, όπως, απώλεια ακοής, όρασης, αδυναμία χειρισμού της γνάθου, μόνιμες μπτρορραγίες κ.λπ.». Εντοπίζονται ομοίως δεδομένα ως προς την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών με αναπηρία, αναφορικά με το ρόλο του συστήματος κοινωνικής πολιτικής, και ειδικότερα την επιδοματική πολιτική.

Πράγματι και στην παρούσα έρευνα αναδείχθηκε το γεγονός της **συζυγοποίησης** (conjugalisation) του επιδόματος αναπηρίας ενθλίκων, «το ύψος του οποίου εξαρτάται από το εισόδημα του νοικοκυριού, άρα και από το εισόδημα του συζύγου. Αυτό δυσχεραίνει την απόδραση από κακοποιητικές καταστάσεις ενδοοικογενειακής βίας και κακοποίησης και οικογενειακής βίας και τελματώνει τις γυναίκες σε καταστάσεις εξάρτησης». Επιπρόσθετα καταδείχθηκε ότι η βία κατά των γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία δεν περιορίζεται στη συντροφική βία, καθώς «τα παιδιά με αναπηρία υφίστανται βία σε υψηλότερο ποσοστό, και μάλιστα υφίστανται μορφές βίας που συναρτώνται άμεσα με την αναπηρία τους και διαφέρουν από τη βία που υφίστανται τα παιδιά χωρίς αναπηρία. Η κοινωνική απομόνωση και ο στιγματισμός, όπως και η ιδιαίτερη κατάσταση των παιδιών με αναπηρία και η μεγαλύτερη εξάρτησή τους από τη φροντίδα των άλλων - στο σπίτι, στα κέντρα φροντίδας και στα ιδρύματα— αυξάνει τον κίνδυνο να υποστούν βία». Επίσης «σε ορισμένες περιπτώσεις, η σωματική βία που μπορεί να υποστούν κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης (οι γυναίκες με αναπηρία) ενέχει ως αίτιο την αναπηρία των παιδιών τους. Σε άλλες περιπτώσεις, η φροντίδα συγγενών με αναπηρίες συνιστά παράγοντα που πυροδοτεί τη βία εναντίον τους από συντρόφους ή από τα άτομα που φροντίζουν». Όπως καταγράφηκε ο κίνδυνος της συντροφικής βίας κατά γυναικών με αναπηρία είναι μεγαλύτερος στις γυναίκες με αναπηρία από ό,τι σε αυτές χωρίς αναπηρία.

- Καίριο ζήτημα αποτελεί η πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης αναπήρων γυναικών θυμάτων βίας και κυρίως ενδοοικογενειακής. Η έρευνα κατέδειξε ότι πολλές υπηρεσίες δεν διατίθενται για γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία, θύματα βίας. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην έλλειψη κτηριακής προσβασιμότητας ξενώνων, αλλά και στην έλλειψη προσβάσιμης πληροφόρησης. Γυναίκες με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες καθώς και με ψυχική αναπηρία βιώνουν αποκλεισμό από αντίστοιχη υποστήριξη, στη βάση της αναπηρίας τους. Εμπλοκή συναρμοδιοτήτων και διαδικασιών που χρονίζουν επιφέρουν καθυστερήσεις και επιβαρύνουν τη ζωή και την ανεξάρτητη διαβίωση των αναπήρων γυναικών (αλλά και παιδιών).
- Καταγραφή συμπεριφορών με κίνητρα προκατάληψης απέναντι στο θύμα, εξαιτίας της αναπηρίας του όχι μόνο εκ μέρους του κοινωνικού σώματος αλλά και στελεχών αρμοδίων φορέων. Αυτό το εύρημα που υποδεικνύει την πρόσθετη ανάγκη ευαισθητοποίησης των γυναικών με αναπηρία προς αναζήτηση της συλλογικής τους ταυτότητας.
- Καταγραφή εμποδίων στην πρόσβαση και προσβασιμότητας στο δημόσιο χώρο λόγω έλλειψης σχετικής κουλτούρας και κοινωνικής αδιαφορίας ακόμη και στις περιπτώσεις της δικαιωματικής στάθμευσης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ, αλλά και εμπόδια στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη, με τις γυναίκες με αναπηρία να βιώνουν δυσπιστία και αστυνομική αδιαφορία με αποτέλεσμα η διχοτομία μίσους-ευαλωτότητας που βιώνουν να διαιωνίζει τις προκαταλήψεις γύρω τους.
- Αγνόηση της παραμέτρου της αναπηρίας κατά την καταγραφή των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και η αποσπασματικότητα της γνώσης για την συνύπαρξη κάποιας αναπηρίας με περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας από τους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο, συνδέεται άμεσα με τις ελλείψεις σε θεσμικό και συστημικό επίπεδο, ιδιαίτερα την περίοδο της πανδημίας.
- Έλλειψη γνώσης και ενημέρωσης των γυναικών με αναπηρία που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις για τα δικαιώματά τους αλλά και των φορέων συνδρομής τους. Εντοπισμός εμποδίων στην πρόσβαση των γυναικών με αναπηρία στους δικαστικούς θεσμούς λόγω προκαταλήψεων, σχετικής αδιαφορίας ή/και έλλειψης σχετικής ενημέρωσης αρμοδίων (ενδεικτικά της αστυνομίας).

- Διαπιστώθηκε και στη χώρα μας αυξημένος κίνδυνος κοινωνικής απομόνωσης, βίαιων, κακοποιτικών συμπεριφορών αλλά και απάνθρωπης ή/και εξευτελιστικής μεταχείρισης των γυναικών με βαριά ψυχική αναπηρία ή/και βαριά και πολλαπλή αναπηρία συμπεριλαμβανομένης της κινητικής στην ιδρυματική νοσηλεία αλλά και την άτυπη φροντίδα σύμφωνα και με την διεθνή βιβλιογραφία. Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες με βαριά ψυχική αναπηρία ή/και βαριά και πολλαπλή αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της κινητικής, αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο κοινωνικής απομόνωσης, βίαιων, κακοποιτικών συμπεριφορών αλλά και απάνθρωπης ή/και εξευτελιστικής μεταχείρισης δεδομένου ότι η χώρα μας δεν διαθέτει κουλτούρα, υπηρεσίες και δομές κατάλληλης απο-ασυλοποίησης και οι λίγες εναπομείνουσες δομές (ψυχιατρεία κ.λπ.) δεν κρίνονται επαρκείς για να καλύψουν τις ανάγκες, ενώ κάποια προγράμματα στέγασης και φροντίδας εφαρμόζονται κατά περίπτωση.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ